

Stjórnartíðindi

1882 - B-deild

Útgáfa 1.1 af rafræna skjalinu

Þetta PDF skjal er hluti afraksturs skönnunar á prentuðum eintökum af Stjórnartíðindum. Markmið þessarar útgáfu er að veita almenningi færi á að eignast sitt eigið eintak af prentuðum Stjórnartíðindum án endurgjalds. Hvorki dómsmálaráðuneytið né önnur stjórnvöld standa að gerð skjals þessa umfram það að hafa útvegað höfundu skjalsins prentteintök af ritinu.

Skjalið er upprunalega birt á vefnum <https://urlausnir.is>. Þar má finna rafrænar útgáfur hinna bindanna og verða nýrri útgáfur af skjölunum í boði þar.

Takmörkun ábyrgðar

Höfundur skjals þessa afsalar sér allri ábyrgð, að því marki sem lög heimila, vegna beinnar og/eða óbeinnar notkunar skjalsins sjálfs eða afurða sem af því leiðir. Þó stefnt hafi verið að því markmiði að skjalið endurspegli sem best innihald upprunalegu bindanna er hvorki hægt að tryggja né ábyrgjast að það hafi tekist. Framangreint á einnig við um efnislegt innihald prentuðu eintakanna sem skönnuð voru.

Höfundaréttur

Samkvæmt 9. gr. núverandi höfundalaga, nr. 73/1972, njóta landslög og önnur áþekk gögn gerð af opinberri hálfu, ekki verndar höfundalaga.

Hvers kyns höfundarréttur sem höfundur skjalsins gæti hafa skapað sér til handa með skönnuninni sjálfri eða öðru framlagi sínu til sköpunar þess, skal vera meðhöndlaður í samræmi við Creative Commons Zero höfundaleyfið (CC0 1.0 Universal eða síðari útgáfa þess).

Ábendingar

Séu ábendingar um mögulegar úrbætur á skjalinu er hægt að koma þeim á framfæri við höfund þess.

Höfundur skjalsins: Svavar Kjarrval (svavar@kjarrval.is)

STJÓRNARTÍÐINDI

FYRIR

ÍSLAND

árið 1882.

B-deildin.

Reykjavík.

í prentsmiðju Einars Þórðarsonar.

1882—83.

EFNISYFIRLIT.

Skammstafanir : A. = auglýsing um. — L. = landshöfðingja brjef um. — R. = ráðgjafabrjef um.

S TJÓRNARERJEF OG AUGLÝSINGAR.		1882	Bls.
Dag- Tala í setning. B-deild.		21. febr. 31 L. ólöglegar lækningar	18
1881	Bls.	21. — 32 L. skyldur bænda til að hlaða kirkjugarð	18
22. nóv. 58 L. skipaskjöl	66	22. — 33 L. fyrirkallsfrests til sátta	19
1882		22. — 60 R. hreppstjóralögin	67
6. jan. 59 R. skiptagjald af íslenzku búi kaup- manns í Danmörku	66	22. — 61 R. þingsályktun viðvíkjandi skuld- um ensks námufjelags	68
11. — 1 L. embættisrekstur hreppstjóra	1	22. — 62 R. málshöfðun gegn landssjóði	69
17. — 2 L. sjerstakt manntalsþing í Garpsdal	1	24. — 34 L. uppbót á fátökum brauðum	19
18. — 3 L. breytingu á skipun prestakalla í Eyjafirði	1	27. — 63 R. stjórnartíð. handa hjeradslæknum	69
21. — 4 L. drátt á póstsendingum (Fróði)	3	28. — 52 L. nýtt jarðamat	57
21. — 7 L. endurborgun á kirkjuskuld sira Sigurðar Gunnarssonar	5	28. — 64 R. linun á landskuld af þjóðjörðum	69
23. — 8 L. að leggja niður kirkju að Blöndu- dalshólum	5	28. — 65 R. þóknun handa hjeradslækni	70
23. — 9 L. framtal bænda á ræktuðu landi til búnaðarskýrslna	5	6. marz 46 A. burðareyri fyrir póstsendingar	44
23. — 10 L. lóðartakmörk tómthúss á Vest- mannaeyjum	6	7. — 66 L. endurbygging og flutning á Dvergasteinskirkju	71
23. — 11 L. leigumála á umboðsj., sem ekki er laus	6	14. — 67 L. sjerstakt manntalsþing fyrir Þingvallahrepp	71
23. — 12 L. útbýting 2 búnaðarrita eptir Feil- berg og Svein Sveinsson	7	24. — 68 L. sameining Hjaltaþakka og Þing- eyra brauða	72
25. — 5 A. skipting á fje til eflingar búnaði	3	25. — 69 L. verkfræðing til að stjórna vegagjörð	72
27. — 6 L. lagasafn, styrkur til útgáfu	4	31. — 78 R. friðun á laxi	81
2. febr. 13 L. bóluasetjarastörf presta	7	31. — 79 R. sölu þjóðjarða	81
2. — 14 L. samning við ættingja þurfalings	7	1. apr. 53 Umburðarbrjef til allra sýslu- manna og próf. um nýtt jarðamat	58
6. — 15 L. fjallvega endurbætur 1882	9	1. — 81 R. danskar messur í Reykjavík	85
7. — 16 L. spítalagjald eptir ágústmán. lok 1881	9	3. — 54 Auglýsing um landsskjalasafnið	59
7. — 74 R. fiskiveiðar Norðmanna	77	5. — 82 R. bókgjöf	85
7. — 75 R. fiskiveiðar Norðmanna	78	8. — 70 L. sameiningu 2 þjóðjarða	73
8. — 17 L. laun 8 póstaðgreiðenda	10	14. — 71 L. sveitarútsvar	73
8. — 18 L. styrk handa amtsbókas. á Akureyri	11	14. — 76 R. fiskiveiðar Norðmanna	79
8. — 22 L. meðmæli sóknarmanna með um- sækjanda brauðs	13	14. — 83 R. útflutningsgjald af saltfisksfarmi	86
9. — 19 L. búnaðarskóla á Hólum í Hjaltadal	11	14. — 84 R. embættiskostnað setts sýslumanns	86
9. — 20 L. leigumála á kaupstaðarlóð, Mjóeyri	11	14. — 85 R. flutningshval	86
9. — 21 L. eptirgjald eptir þjóðjarðir	12	19. — 86 R. fiskisýninguna í Edinaborg	87
9. — 23 L. lán handa prestakalli	13	25. — 87 L. prestsetur í Möðruvallaklaustursbr.	87
11. — 24 L. styrk til alþýðu og barnaskóla	13	27. — 88 L. að leggja niður kirkju	87
13. — 25 L. göngu Barðastrandarpóstsins	14	27. — 89 Staðfesting konungs um gjöf J. Sigurðss.	88
13. — 26 L. að leggja niður kirkju	14	4. maí 90 R. framkvæmd á Færejum á ís- lenzkum dómi og amtsúrskurðum	89
16. — 27 Umburðarbrjef biskups um hjer- aðsfundarskýrslur	15	4. — 91 R. spítalagjald af færeyskum fiskiskip.	90
16. — 28 L. náttúrufræðislegar rannsóknir þorvaldar Thóroddsens	15	8. — 92 L. setudómara í sakamáli	91
16. — 29 L. styrk til uppgjafapresta	16	8. — 93 L. lögsókn gegn Norðmönnum	92
20. — 30 L. styrk til prestaekknna	16	8. — 94 L. póstflutninga í maimánuði	93
		8. — 95 L. þjónustu Holtastaðabrauðs	93
		9. — 96 L. lukkuspil	93
		9. — 97 L. útflutningsgjald af fiski og lýsi	93
		9. — 98 L. lán til að kaupa ullarvinnuvjalar	94

IV

1882	Bls.	1882	Bls.
11. maí 99 L. prestsþjónustu í norðurhluta Dalaprófastsdæmis	94	26. júlí 159 L. að afstýra yfirvofandi hallæri	142
13. — 100 L. endurborgun fjárkláðaláns	95	26. — 160 L. byggingu 2 þjóðjarða	143
13. — 101 R. vísindalega heimsskautsrannsókn	95	26. — 161 L. búnaðarskólann á Hólum	144
15. — 102 L. aukamanntalsþing	95	26. — 162 L. umliðun á þjóðjarðagjöldum	144
17. — 103 L. álag á jarðabætur	96	27. — 163 L. landamerki þjóðjarða	144
23. — 104 R. frumvarp alþingis til laga um boejarstjórn á Akureyri	96	28. — 140 Reglugjörð fyrir gagnfræðaskólann á Möðruvöllum	128
23. — 105 R. frumvarp alþingis til laga um lækningar	96	28. — 164 L. breyting á 2 umboðum	145
25. — 106 L. framfærslusveit lausakonu	97	28. — 165 L. endurskoðun á jarðamatinu	145
25. — 121 L. uppbot handa Ögurþingaprestak.	114	28. — 166 L. flutning á síldarveiði áhöldum á utanríkisskipum	145
26. — 107 R. eptirlaunabyrði á prestakalli	98	28. — 167 L. landamerki þjóðjarða	145
26. — 108 R. innflutning á skepnum til Bretlands hins mikla	99	29. — 168 L. landshlut og fátækrahlut af flutningshval	146
26. — 122 Staðfesting konungs á skipulagskrá styrktarsjóðs Hannesar Árnasonar til eflingar heimspekilegum vísindum á Íslandi	115	29. — 177 R. eptirlit með veiðimönnum frá Norvegi	162
26. — 123 Skipulagsskrá styrktarsjóðs Hannesar Árnasonar til eflingar heimspekilegum vísindum á Íslandi	115	1. ágúst 169 L. vald sýslunefndar með tilliti til uppfreiðingar barna	147
27. — 109 L. lán handa prestakalli	100	2. — 191 R. konungsgjöf	173
27. — 110 L. ný pósterki	100	3. — 170 L. bóluasetningu	148
31. — 112 L. auglýsingu prestakalla og úttekt	105	18. — 178 L. toll af „cider“	162
8. júní 113 L. harðæríslán	105	25. — 179 L. borgun fyrir úttektir á brauðum	163
8. — 124 L. þjónustu Grundarprestakalls í Eyjafirði	117	26. — 180 R. viðbót við eptirlaun uppgjafapresta	163
14. — 125 L. Reglugjörð hins lærða skóla í Reykjavík	117	26. — 181 R. áfrýjun á dómi kommissarii	165
15. — 126 R. merkisskildina á alþingishúsinu	117	26. — 182 R. eptirlaun uppgjafaprests	165
15. — 127 L. borgun á kornlánsskuld Snæfellsnessýslu	118	28. — 183 R. eptirlit með flutningi vínfanga frá Danmörku til Íslands	165
26. — 114 L. ályktunarvald sýslunefndar	106	28. — 184 R. stjórnartíðindi handa póstmönnum	168
26. — 115 L. laun hreppstjóra	106	28. — 185 R. brennisteinsnámann í Þingeyjar-sýslu	168
26. — 116 L. hallæríslán	106	28. — 192 R. gjafasamkot í Danmörku	173
28. — 128 R. kosning presta	118	29. — 186 L. jarðamatsstörf hreppsnefnda	168
28. — 129 R. gjaldskyldu útlendra skipa, er farm taka af öðrum útlendum skipum í landhelgi	119	31. — 193 R. er birtir konungsúrsk., er leyfir Jóni Bjarnasyni Straumfjörð að ganga á prestaskólann	173
6. júlí 130 Reglugjörð um reikn. yfir útflutningsg.	120	2. sept. 187 L. skipverjaforða af vínföngum	169
8. — 131 L. styrk handa uppgjafaprestum	122	14. — 188 Erindisbrjef umboðsm. Arnarstapaumb.	169
8. — 132 L. bráðabirgðasveitarstyrk	122	18. — 194 Brjef sendiherra konungs í Lundunum til utanríkisstjórnarinnar um gjafasamkot á Englandi	173
10. — 133 L. brjef Kriegers stiptamtmanns	124	19. — 189 L. skyldu prestekna til að greiða heytoll	171
11. — 134 L. lán að byggja barnaskólahús	124	21. — 190 L. lögmæti sveitarstyrks	172
14. — 135 L. bókaþjóf	125	22. — 195 L. ólöglega húsmennsku	174
17. — 156 R. gjalddaga útflutningsgjalds	141	29. — 196 Leyfisbrjef konungs fyrir heimilisgrafreit	174
18. — 157 R. lán til að afstýra hallæri	141	29. — 197 R. hafnarreglugjörð fyrir Akureyri	175
20. — 136 L. uppbot, er hlaupa meir en 200 kr.	125	29. — 198 R. skemmdir á kirkjujörðum	176
21. — 137 L. reglugjörð fyrir alþýðuskólann og gagnfræðaskólann í Flensborg	125	29. — 199 R. styrktarfe í viðurkenningarskyni	177
22. — 138 L. framtal og búnaðarskýrslur	127	29. — 200 R. tengdir sýslunefndarmanna	177
22. — 139 L. bygging prestseturs	127	4. okt. 201 R. ferðastyrk handa læknaefnum	177
25. — 158 L. verzlunarskýrslur	142	5. — 202 R. þjónustu prestakalls	177

1882	Bls.
5. okt. 203 R. neitun á styrk til að kynna skólahúsum og áhöldum erlendis	178
7. — 204 L. innstæðukúgildi á leigujörðum	178
9. — 205 Brjef frá formanni samskötanefndarinnar í Kaupmannah. til Landsh. um sendingar á kornvörum með gufuskipinu Valde- mar	178
20 — 216 R. ferðastyrk stúdenta til háskólans	193
24. — 207 L. stjórnarkornslán	181
3. nóv. 208 A. nýjan brjefhirdingastað	182
4. — 209 L. yfisetunám kvenna í Kmhöfn.	183
13. — 217 R. viðbót við eptirlaun fátækra upp- presta	193
16. — 215 L. auglýsing óutgenginna brjefa	192
23. — 218 L. bústað sýslumannsins í Skapta- fellssýslu	193
23. — 219 L. styrk til að kenna sjómannafræði	193
27. — 220 L. álag á umbodsjörð	194
27. — 221 L. lán úr viðlagasjóði gegn veði í lífsábyrgðarskirteini	194
28. — 214 A. kosning nýs alþingismanns fyrir Barðastrandasýslu	192
28. — 222 L. útborgun á launum hreppstjóra	194
20. des. 223 L. útborgun á launum hreppstjóra og skil fyrir þeim	194
23. — 224 L. endurgjald upp í skuld kirkju til prests	195
27. — 225 L. barnaskólinn á Akureyri	195
27. — 226 L. kostnaðinn við sending á sýslu- skjölum til landsskjalasafnsins	195
28. — 227 L. tekjuskatt af arði af prestssetri	195

VERÐLAGSSKRÁR,

sem gilda frá miðju maí-mánaðar 1882 til
sama tíma árið 1883.

27. febr. 35 í Mýrasýslu	25
27. — 36 - Snæfjellness- og Hnappadalssýslu	26
28. — 37 - Dalasýslu	28
28. — 38 - Barðastrandarsýslu	30
1. marz 39 - Ísafjardarsýslu og Ísafjardarkaupstað	32
1. — 40 - Strandarsýslu	33
3. — 41 - Rangárvallasýslu	35
2. — 42 - Árnessýslu	37
3. — 43 - Gullbringu- og Kjósarsýslu og Reykjavíkurbæ	39
6. — 44 - Borgarfjarðarsýslu	40, 46
21. — 47 - Vestur-Skaptafellssýslu	48
21. — 48 - Austur-Skaptafellssýslu	50
2. — 49 - Húnavatnssýslu	52
25. febr. 50 - Skagafjardarsýslu	53
25. — 51 - Eyjafjardars. og Akureyrarkaupstað	55
25. — 55 - Þingeyjarsýslu	61
21. — 56 - Norður-Múlasýslu	62

1882	Bls.
21. febr. 57 í Suður-Múlasýslu	64
25. apr 72 - Vestmannaeýjasýslu	74

REIKNINGAR.

I.

Sjóðir undir stjórn landshöfðingja.

15. apr. 73 Styrktarsjóður fyrir þá, er biða tjón af jardeldi, um árið 1881	76
17. — --- Styrktarsjóður Hannesar Árnasonar til eflingar heimspekilegum vísindum á Íslandi, um árið 1881	76
16 okt. 211 Styrktarsjóður Christians konungs hins IX., frá 1/8-81 til 31/8-82	188

II.

Sjóður undir stjórn stiptsyfirvaldanna.

14. jan. 206 Thorkillii barnaskólasjóður	181
--	-----

III.

Sjóðir undir stjórn biskups um árið 1881

1881	
31. des. 35 1. Prestaekknasjóðurinn	21
2. Guttormsgjöf	21
3. Sjóður af árgjöldum brauða	22
4. Sjóður fátækra ekkna á Norður- landi, einkum í Hegranesþingi	
um árið 1882	22
1882	
30. des. 229 1. Prestaekknasjóðurinn	196
2. Guttormsgjöf	197
3. Sjóður af árgjöldum brauða	198
4. Sjóður fátækra ekkna í Norður- landi, einkum í Hegranesþingi	198

IV.

Sjóðir undir stjórn amtmannsins í norður-
og austurumdöminu

18. febr. 119 Yfirl. yfir fjárhag sýslusjóðanna í n. og a. umdöminu árið 1880	112
18. — 120 Yfirl. yfir fjárhag sýsluvegasjóð- anna í n. og a. umdöminu 1880	113
1881	
31. des. 141 Jafnaðarsjóður norður- og austur- amtsins 1881	130
31. — 142 Búnaðarsjóður n. og a. amtsins 1881	131
31. — 143 Búnaðarskólasjóður n. og a. amts- ins árið 1881	133
31. — 144 Jökulsárbrúarsjóður N-Múlasýslu árið 1881	133
31. — 145 Styrktarsjóður fátækra ekkna og munadarlausra barna í Eyjafj. sýslu og Akureyrarkaupstað 1881	134
31. — 146 Gjafasjóður Guttorms Þorsteins- sonar árið 1881	134
31. — 147 Gjafasjóður Pjeturs Þorsteinssonar sýslumanns 1881	135
31. — 148 Sjóður Möðruvallaklausturskirkju fardaga-árið 1880/81	135

1881		Bls.	1881		Bls.
31. des. 149	Sjóður Flateyarkirkju fardaga-árið 18 ^{so} / _{st}	136	14 ¹⁶ / ₁₂	9. Kæra um refaveidakostnað	103
31. — 150	Jóns Sigurðssonar Legat árið 1881	136		10. Synjað meðmæla um þóknun fyrir að byggja upp eydda kirkju-jörð	104
31. — 151	Gjöf Jóns Sigurðssonar til Valla-hrepps fardaga-árið 1880—81	137		11. Yfirskoðaðir sýslusjóðsreikning-ar 1880	104
31. — 152	Sjóður Munkaþverárklosturskirkju fardaga-árið 1880—81	138		12. Yfirskoðaðir sýsluvegareikn. 1880	104
	V			13. Samin yfirl. yfir fjárhag sýslu-sjóða og sýsluvegasjóða 1880	109
	Sjóðir undir stjórn amtmannsins í suður- og vestur-umdæminu.			14. Veitt þóknun fyrir skriptir	109
1881			2 ¹ / ₃ 82 117	1. Um styrk til jarðabótafjelaga	109
21. des. 35, b.	jafnaðarsjóður suður-amtsins 1880	23		2. Reglur fyrir styrkveitingu til jarðabótafjelaga	110
21. -- 35, c.	jafnaðarsjóður vestur-amtsins 1880	24		3. Um afgang þess fjár til efling-ar búnaði, er amtsráðinu voru veitt umráð yfir	110
31. -- 77	Búnaðarskólagjald í suður-umdæminu 1880	79		4. Fjárveitingar til fjallvegagj.	110
31. -- „	Styrktarsjóður verðugra og þurfandi konungslandseta og ekkna þeirra í suðurumdæminu árið 1880	80		5. Sæluhús á Mývatnsöræfum	111
31. -- 80	Búnaðarskólagjald í vesturamtinu 1880	83	2 ² / ₆ 82 176	1. Um afgjald Möðruvallaklaust-ursjarða	157
31. -- 118	Búnaðarsjóður vesturamtsins ár 1880	111		2. Álitismál um landskuldarlækkun á Þjóðjörð	158
	VI.			3. Endurskoðun og samþ. jafnað-arsjóðsreiknings 1881	158
	Sjóðir undir stjórn amtsráðs suður-umdæmisins			4. Endursk. reikn. ýmsra sjóða undir stjórn ráðsins	158
1882				5. styrkur til búnaðarskólans á Hól-um	158
20. júní. 153	jafnaðarsjóður umdæmisins 1881	138		6. Leyfð Þingeyjarsýslum lántaka til búnaðarskólastofnunar	158
20. -- 154	Búnaðarskólagjald 1881	139		7. Beiðni Jónasar búfræðings um styrk úr landssjóði til að fram-ast í búfræði færi meðmæli	158
20. -- 155	Styrktarsjóður verðugra og þurfandi konungslandseta og ekkna þeirra, ár 1881	140		8. Rittfangakostn. hreppstjóra	159
	VII.			9. Söttvarnar-flagg og bryggja hjá sýslum, á Eskifirði	159
	Sjóðir undir stjórn amtsráðs vest-urumdæmisins			10. Um ómagameðlag í Glæsibœj-arhreppi	259
20. -- 171	Jafnaðarsjóður umdæmisins 1881	149		11. Sýslumanninum í Skagafjarðar-arsýslu leyft að hækka sýslu-sjóðsgjald samkv. 43. gr. sveit-arstjórnartilskipunarinnar	159
20. -- 172	Búnaðarsjóður umdæmisins 1881	149		12. Þingeyjarsýslu veitt leyfi til lántöku til ullaarvinnuverkferu-kaupa	160
20. -- 173	Búnaðarskólagjald 1881	150		13. Um endimörk fjallvegs	160
	AMTSRÁÐSFUNDASKÝRSLUR.			14. Styrkþætur til að bæta sýslu-vegi á aðalpósthleiddum	160
	A.			15. Ferðakostnaður sáttamanna	160
	Fundir amtsráðsins í norður- og austurumdæminu.			16. Breyting á takmörkum yfirsetu-kvennahjerada	161
1881				17. Fjárbeiðsla C. Trolles lieutenants	161
14 ¹⁶ / ₁₂ 111.	1. Áætlun um tekjur og gjöld jafnaðarsjóðsins 1882	101		18. Fiskirektun í Þingeyjarsýslu	161
	2. Kostnaður til embættisbóka hreppstjóra	101			
	3. Gjörðabækur sýslunefnda yfir-skoðaðar	101			
	4. Bónarbrjef og skýrslur búnað-arfjelaga	102			
	5. Búnaðarskólastofnanir nyrðra og eystra	102			
	6. Þóknun fyrir bæjarflutning á Þjóðjörð	102			
	7. Vegagjörðir á fjallvegum	103			
	8. Ný brú á Jökulsá á Dal	103			

1882		Bls.	1882		Bls.
	19. Styrkur til kvennaskóla Húnavetninga	161		18. Nýir sýsluvegir í Árnessýslu	155
	20. Kæra um niðurjöfnun sýsluvegagjalds	161		19. Skipt milli sýslna fè til sýsluvega	155
	21. Endurskoðaðir reikningar kvennaskólans á Laugalandi	162		20. Kostnaður til alþýðuskóla á Eyrarbakka	156
	22. Leiðrjetting við sýslusjóðsreikninga Suður-Múlas. fyrir árið 1880	162		21. Ferðakostnaður sýslunefndarm.	156
$\frac{15}{9}$	212 1.-2. Styrkur til búfræðisnáms í Noregi	189		22. Lagðir fram ýmsir sýslusjóðsreikningar fyrir 1880 og 1881	156
	3-4. Um styrk til kvennaskóla Skagfirðinga og Húnavetninga	189		23. Áætlun um tekjur og gjöld jafnaðarsjóðs fyrir 1883	156
	5. Um styrk til sýsluvegabóta	189		C.	
	6. Ferðakostnað læknis í sóttvarnarerindum	189		Fundir amtsráðsins í vesturumdæminu.	
	7. Námsmeyjastyrkur veittur af „prentsmiðjusjóði“, sem enga stofnunarskrá hefir	189	$\frac{17-20}{9}$	210 1. Jafnaðarsjóðsreikningur fyrir árið 1881 yfirskoðaður	183
	228 8. Styrkur til búnaðarfjelaga B.	196		2. Reikningur búnaðarsjóðsins 1881 endurskoðaður	183
	Fundir amtsráðsins í suðuramtinn			3. Reikningur yfir búnaðarskólagjaldið 1881 endurskoðaður	183
$\frac{7-8}{6}$	174 1. Hallærislán Rangárvallasýslu	151		4. Samningur við Svein búfræðing	183
	2. Hallærislán Borgfirðinga	151		5. Fjárveitingar til sýsluvega	183
$\frac{30}{6} - \frac{3}{4}$	175 1. Jafnaðarsjóðsreikningur fyrir 1881 yfirs.	151		6. Styrkbeiðni Trolles	184
	2. Reikningar yfir búnaðarskólagjald og leiguliðasj 1881, endursk.	151		7. Reikningur amtsbókasafnsins 1881 endurskoðaður	184
	3. Reikn. kvennaskóla Rvíkur 1880 —81 yfirfarinn. Styrkveiting til skólans. Reglugj. hans. Stjórn.	152		8. Rífföng hreppstjóra	184
	4. Ferðabúfræðingur í Árness- og Skaptafellssýslum	152		9. Nýr sýsluvegur og aðgjörð eldri sýsluvega	184
	5. Um búnaðarskólastofnun fyrir suður- og vestur-umdæmin	152		10. Um stofnun búnaðarskóla	184
	6. In árl. styrkbeiðni C. Trolles	152		11. „Kennslustofnunin“ í Ólafsdal	184
	7. Kaup jarðyrkjuverkfæra til verðlaunaútbýtingar	152		12. Efling búnaðar (styrkveitingar)	184
	8. Um stofnun heilbrigðisnefnda	153		13. Fjárbeiðslur (aðrar) um styrk til eflingar búnaði	185
	9. Fjárveitingar til eflingar búnaði	153		14. Strandasýslu leyfð lántaka til alþýðuskólafundunar	185
	10. Kvörtun um tillag sýslusjóðs til Flensborgarskóla	153		15. Skuldbinding Snæfellsnessýslu til þátttöku í búnaðarskólafundun	185
	11. Breyting á sýsluvegum	154		16. Ágreiningur um vegalagnir á Ísafirði	185
	12. Sælubús á Kolviðarhóli	154		17. Viðgjörð við lending á Rífsós	185
	13. Kæra yfir óformlegum úrskurði sýslunefndar um útsvar	154		18. Sýsluvegir í Snæfellsness- og Hnappadalssýslu	186
	14. Tengdir sýslunefndarmanna	154		19. Sýsluvegir í Breiðuvíkurbreppi	186
	15. Kæra um úrskurð sýslunefndar í barnauppfæðingarmáli	153		20. Styrkbeiðni kvennaskólans í Reykjavík	186
	16. Kostnaður við embættisbækur hreppstjóra	154		21. Hallærislán Dalasýslu	186
	17. Yfirfarið eptirrit af gjörðabókum sýslunefndanna í báðum Skaptafellssýslum, Rangárvalla, Árness og Gullbr. og Kjósars.	155		22. Hallærislán Snæfellsness- og Hnappadalssýslu	186
				23. Hallærislán Barðastrandarsýslu	187
				24. Um áminning til sýslunefnda um skyldu þeirra að afstýra hallæri	187
				25. Um samtíund feðga	187
				26. Yfirfarnar gjörðabækur Dala-, Stranda-, Mýra-, Snæfellsness- og Hnappadals- og Ísafjarðarsýslu	187
				27. Endurskoð. sýslusjóðsreikningar	

VIII

1882	Bls.		Bls.
		Myrasýslu 1880 og 81, Dala- sýslu 1880 og 81, Snæfellsness- og Hnappadalssýslu 81	
28.	187	Sjerprentun framræsluritgjörðar eptir Torfa í Ólafsdal	
29.	188	Áætlun samin um tekjur og gjöld jafnaðarsjóðs 1883	
STYRKUR ÚR LANDSSJÓÐI.			
(Sjá enn fremur: „Styrkur“ og „Ferðastyrkur“ í Registrinu).			
A. Til eflingar búnaði			
Samkv. fjárl. fyrir 1880—81, 9 gr. C. 4.			
Jóni á Torfastöðum (jarðabætur)	20		
Sýslunefndum Húnavatns- og Skagafjardarsýslu	20		
Sýslunefnd Strandasýslu	68		
Búnaðar- og framfarafjelögum á Akureyri, í Bøgisársókn, Grýtubakkahreppi. Skútustaða- hreppi, Fljótsdal, Breiðdal, Vopnafirði, Vallahreppi, — kynbótafjlagi Skagfirðinga og búnaðarsjóði n. og a. amtsins	100		
Samkv. fjárl. fyrir 1882—83, 10. gr. C. 4.:			
Suður-Múla, Norður-Pingeyjar og Suður-Pingeyj- arsýslu (til að laupa ferða-búfræðing)	100		
Sjera Páli í Þingmúla og Eyjúlfi á Stuðlum	100		
Mýrasýslu til búfræðináms, búfræðingslauna og verkferakaupa	108		
Eyjafjardarsýslu handa ferða-búfræðingum	132		
Akureyri til garðræktar og túnræktar	132		
Borgarfjardarsýslu til verkferakaupa	132		
Búnaðarfjelögunum í Seltjarnarness- og Mos- fellsahreppi	140		
Rangárvallasýslu, ferðabúfræðing	140		
Gísli frá Bitru til búfræðináms	140		
„Kennslustofnuninni“ í Ólafsdal	140		
Sveini búfræðing	140		
Jóni Jakobssyni til búfræðináms	140		
Búnaðarskóla á Hólum	140		
Jónasi Eiríkssyni til frekari frömunar í búfræði	140		
Sveini á Gufunesi til skipsmiðanáms	164		
Sveini búfræðing til frömunar í ment sinni	164		
Árnessýslu, Snæfellsness- og Hnappadalssýslu	179		
Jóni Sigfússyni og Páli Eyjúlffssyni til búfræð- ináms	180		
14 hreppum í n. og a. umdæminu	180		
Rangárvallasýslu til landvarnar, kynbóta, vatns- veitinga o. s. frv.	199		
Vestur-Skaptafellssýslu	199		
Húnavatnssýslu	199		
Gullbringu- og Kjósarsýslu	199		
B. Til alþýðuskóla, kvennaskóla og barnaskóla.			
Samkv. fjárl. fyrir 1880—81, 12. gr. C, 7.			
Barnaskólarnir í Seltjarnarness, Ólveiss, Kjósar og Þingvalla hreppum	20		
		Samkv. fjárl. fyrir 1882—83, 13. gr. B, V, a.:	
		Kvennaskólum í Skagafjardar og Húnavatnssýslu	132
		Kvennaskólanum á Laugalandi	164
		Samkv. fjárl. fyrir 1882—83, 13. gr. B, V, b.:	
		Barnaskóla á Bessastöðum	20
		— á Sauðárkróki	68
		— í Gaulverjabæ	68
		— á Þingvöllum	132
		— í Ólveisi, í Gerðum og á Vatnsleysu- strönd	164
		— í Akraness, Stokkseyrar og Kjósar- hreppum og á Leirá	199
		Samkv. fjárl. 1882—83, 13 gr. B, V, c.:	
		Gagnfræðaskóla í Flensborg	140, 200
		Unglingaskóla í Kollafirði	140
		C. Til vísindalegra og verklegra fyrirtækja.	
		Samkv. fjárl. fyrir 1880—81, 15. gr.:	
		Sjera Páli í Þingmúla (málleysingjakeansla)	20
		Fornleifafjelaginu	20
		Samkv. fjárl. 1882—83, 16. gr.:	
		Alþingismönnum Jóni Ólafssyni, ritstjóra, og Jóni Jónssyni, landritara, styrkur til útgáfu safns af gildandi lögm	4
		Bjarna Guðmundssyni til ættfræðislegra starfa	20
		Markúsi Bjarnasyni (til sjómannakennslu)	20
		Benedikt Gröndal (myndasafn)	20
		Síra Helga Hálfðánarsyni (kirkjusaga)	68
		Yfirdómnum (dómasafn)	68
		Jóni stúdent Þórarinssyni	108
		Fornleifafjelaginu	108
		Jónasi Helgasyni organista	140
		Yngismey Elinu Eggertsdóttur Briem	180
		Sigurði lektor Melsted til postulabrjefspýðingar	200
		Bíblíu-fjelaginu	200
		D. Til fjallvega.	
		Samkvæmt fjárl. 1882—83, 10. gr. C, 5	100
		E. Til prestakalla, uppgjafapresta og prestaekkna.	
		Samkv. fjárl. fyrir 1880—81, 12. gr. A, b, 1.:	
		Holgastaðaprestakalli	108
		Samkv. fjárl. 1882—83, 13. gr. A, b, 2.	
		Þrem prestaköllum	108
		Samkv. fjárl. 1882—83, 13. gr. A, b, 4.:	
		Til ýmsra uppgjafapresta og prestaekkna	180
		Samkv. fjárl. 1882—83, 13. gr. A, b, 5	
		Þrem prestsekkjum	108
		F. Til óvissra útgjalda.	
		Samkv. fjárl. 1882—83, 17. gr.:	
		Sálmaðókarnefndinni	68
		Auglýsingar um nýútkomin lög	41, 77, 85
		Auglýsingar um óveitt embætti	20, 48, 68, 84, 108, 124, 156, 164, 192, 200

IX

EMBÆTTASKIPUN (veiting og lausn frá embætti)		HEIÐURSPENINGAR, HEIÐURSGJAFIR OG NAFNBÆT-	
(sbr. „Registur“) 20, 48, 68, 80, 84, 108, 116,		UR (sbr. „Registur“) 84, 164	
124, 132, 148, 156, 164, 172, 179, 199		—	
—		EINKARJETTINDI	179
—		—	
PRESTAR VÍÐDIR (sbr. „Registur“)	164	AUGLÝSINGAR UM „STJÓRNARTÍÐINDI“	76, 80, 117,
—		—	148, 200
KONSÚLAR SKIPADIR (sbr. „Registur“)	84	LEIÐRJETTINGAR	5, 109

LEIÐRJETTINGAR:

124. bls., 4. l. a. n.: Árnasyni les: Árnason
129. —, 2. l. a. n.: 200 les: 300
133. —, 2. l. a. o.: «sjóða,» bætist framan við línuna
180. —, 9. l. a. o.: Hjaltabakkahreppi les: Hjaltastaðahreppi.

REGISTUR NAFNA OG ORða.

A. A.

Aðflutningur, sjá: «Innflutningur».
Aðflutningsgjald, sjá: «Vínföng».
Aðsetursstaður sjá: «Bústaður».
Áfrýjun kommissaríí-dóms 165.
Akureyri: barnaskólinn 195.
bæjarstjórnarlög 96.
hafnarreglugjörð 175.
prestakallið 1.
Álag: á jarðabætur 96.
á þjóðjörð 194.
Ályktunarvald sýslunefnd. 106.
Alþingishúsið, merkiskildirnir 117.
Alþingiskosning, auglýsing um, 192.
Alþýðuskólar, sjá: «Skólar».
Áminning um barnafræðslu 195.
Amtsbókasafn á Akureyri, sjá: «Styrkur».
Amtsúrskurður, framkv. hans á Færeyjum 89.
«Animals Order» 99.
Árni Sigurðsson, þurfalingur. 7.
Ásmundur Sveinsson, umboðsmaður 172.
Auglýsingar: um styrk til búnaðaræflingar 3.
um burðareyri 44.
um landsskjalasafn 59.
um þingmannskosn. 192.
Auglýsing óútgenginna brjefa boðin 192.
Auglýsing prestakalla, hve orða skuli, 105.
Aukamanntalsþing 95.
Austur-Landeyjahreppur 7.
Austurríksk heimsskauta-rannsókn 95.

B.

Bárðastrandarpóstur, sjá: «Póstmál».
Barnaskólar, sjá: «Skólar og skólamál».
Barnaskólinn á Akureyri 195.
Barnauppfærðing 146, 195.
Benedikt Gröndal 20.
Bergstaðasókn 5; B. prestakall 100.
Bergur Thorberg, amtm. 148.

Beruffjarðarþinghá 1.
Bjarni Guðmundsson ættfræðingur 20.
Bjarni Sigvaldason klerkur 68.
Björg Þjóðjörð 143, 194.
Blöndal, sjá: «Páll».
Blöndudalshólasókn 5.
Bogi Pjetursson lækur 116.
Bókagjöf Kriegers til landsbókas. 85, 125.
Bókmenntafjelagið 200.
Bólstaðabliðar-sókn 5.
Bólusetjarastörf presta 7.
Bólusetningar 148.
Borg, þjóðjörð 73.
Borgun, sjá: «Endurborgun».
Bráðabirgða-sveitarstyrkur 122.
Braud sjá: «Prestaköll», «Uppbót».
Brauda-sameining, sjá: «Prestaköll».
Braudaþing, meðmæli sóknarbúa, 13.
Breiðabólstaður 192.
Brennisteinsfjallag, sjá: «Þings-ályktun».
Brennisteinsnámariinn í Þingeyjars. 168.
Brennivins-mæling 165-168.
Brennivins-toll, sjá: «Vínföng».
Bretlands, innflutn. skipna til, 99.
Breyting á umboðum 145.
Briem, sjá «Halldór Eggertss.» og «Elín Eggertsd.»
Brím, sjá: «Eggert Ólafsson»
Brjef, óútgengin auglýsist í Þjóðólfi 192.
Brjef Kriegers stiftamt. 124.
Brjefhirdingastaður nýr 182.
Brot móti tollsóttvarnarlögum 89.
Brú yfir Valagilsá 9.
Búnaðar-efling, sjá: «Auglýsing».
-rit 7; -skóli, sjá: «Skólar»
-skýrslur, sjá: «Framtal».
Bústaður sýslumanns 193.
Burðareyri, sjá: «Póstmál».
Bygging prest-seturs 127.
Bygging þjóðjarda, sjá: «Þjóðjardir».

Bæjarstjórn á Akureyri 96.
Böggulsendingar eftirskiljast 93.

C.

Cider, tollur af, 162.
Contagious Diseases Act of 1874, 99.

D.

Danskar messur í Reykjavík 85.
Dávid Guðmundsson, klerkur 87.
Dimmifjallgarður 9.
Dómi íslenzkum, framkvæmd í Færeyjum á, 89.
Dráttur, sjá: «Póstmál (póst-sendingar)».
Dvergasteinskirkja 71.

E.

Edinborg, fiskisýning í 86.
Efling búnaðar, sjá: «Auglýsingar» og «Styrkur».
Eftirgjald eftir þjóðjardir 6, 12, (sbr. «Þjóðjardir».)
Eftirlaun: Dr. Hjaltalíns 177.
Uppgjafapresta 165, 193.
Eftirlaunabyrði prestakalls 98.
Eftirlit, sjá: «Fiskiveiðar Norðmanna» og «Vínföng».
Eggert Ólafsson Brím, klerkur 72.
Einar Ásmundsson, umboðsm. og alpm. 132.
Einkarjettindi Svend Foyn's 179.
Eiríkur Gíslason, klerkur 148.
Eiríkur Magnússon, M. A. 173.
Elín Eggertsdóttir Briem 180
Embættisbækur hreppstjóra, sjá: «Hreppstjórar».
Embættiskostnaður setts sýslumanns 86.
Endurborgun, (sbr. «lán»), sjá: «Fjárláðalán», «Kirkja», «Kornlán Snæfellinga».
Endurbygging Dvergasteinskirkju 71.
Endurskoðun sjá: «Jarðamat».
Enskt námafjallag, sjá: «Þings-ályktun».
Erindisbrjef umboðsmanns 169.
Eyjúlfr Jónsson, klerkur 84.

Eyjúlfur Þorsteinsson á Stuðlum 100.

F.

Fátækrahlutur úr hval 146.
Fátækramál: samningur við ættingja þurfalings 7.
framfærslusveit lausakonu 97.
bráðabirgðar-sveitarstýrkur 122.
lögmati sveitarstyrks 172.
stjórnarkornslán (samanbr. «Gunnar Gunnarss.») 181.
Feilberg, P., inspektor, 7.
Ferða-áætlanir pósta og póstskaða, sjá: «Póstmal».
Ferðastýrkur: læknaefna 177, (sbr. 193).
stúdentar til háskólans 193
Finsen, sjá: «Hilmar F.»
Fiski, útflutningsgjald af 86.
Fiskisamþykkt Suður-Múlasýslunga 106.
Fiskisýning í Edinborg 86.
Fiskiveiðar Norðmanna 77, 78, 79, 92, 145, 162.
Fjallvegir 9.
Fjárkláðalán 95.
Flensborgarskólinn 125, 199.
Flutningshvalur 86, 146.
Flutningur Dvergasteinskirkju 71.
— sildveiðiáhalda á utanríkisskipum 145.
— vínfanga, sjá: «Vínföng».
Forði skipverja af vínföng. 169.
Fornleifaafjallagildi 108.
Foyrn, Svend, einkarjettindi 179.
Framfærslusveit, sjá: «Fátækramál».
Framkvæmd á ísl. dómi og amtsúrsk. í Færeyjum 89.
Framtal á rektuðu landi 5.
Framtal og búnaðarskýrsl. 127.
Frestur við fyrirkall til sátta- nefnda 19.
Friðun á laxi 81.
«Fróði», sjá: «Póstmal (skaðabætur)».
Frumvörp til laga, sjá «Lagafrumvörp».
Fyrirkalls - frestur til sátta- nefnda 19.
Færeyinga spítalagjald 89.
Færeyjum, framkvæmd ísl. dóms á, 89.

G.

Gagnfræðaskólinn í Flensborg 125, 199.
Garpsdalur 1.
Geiradalshreppur 1.
George Schierbeck 178.
Gílsbakki, sjá: «Lán».
Gísli Arnason 140.
Gjafasamskot 173 (tvisv.), 178.
Gjaldldagi útflutningsgjalds 141.
Gjaldskylda útl. skipa, er farm taka af öðr. útl. skipum í landhelgi 119.
Gjöf Jóns Sigurðssonar 88.
Glæsibæjarsókn 2.
Grafreitur 174.
Grashóll, þjóðjörð 143.
Grimstungnaheiði 9.
Grundarprestakall 1, 117.
Gröndal, Bened., 20.
Guðjón Hálfðánarson, klerkur 13, 20.
Guðlaugur Guðmundsson, sýslumaður 80.
Guðmundur Magnússon, húsmáður 174.
Gunnar Gunnarsson, þurfalingur 181.

H.

Hafnarreglugjörð f. Akureyri 175.
Halldór Eggertsson Briem 156.
Halldór Friðriksson yfirk. 178.
Halldór Þorsteinsson, klerkur 68.
Halldóra Jónasdóttir, pr. ekkja 108.
Hallærislán, sjá: «Harðærislán».
Hannes Arnason 115.
Hannes Gíslason, skottulækni 18.
Hannes Halliðason 193.
Harðærislán, harðærisráðstafanir 105, 106 141, 142.
Harðæris-samskot 173 (tvisv.), 178.
Háskólinn, sjá: «Ferðastýrkur».
Hegardt, generalkonsull 84.
Heilbrigðisskírteini, sjá: «Skipaskjöl».
Heimilisgrafreitur 174.
Heimskautsrannsókn, vísindal. 95.
Heimspækileg vísindi 115.
Helga Eiríksdótt. pr. ekkja 108.
Helgi Arnason, klerkur 124.

I.

Helgustaða-námurinn (silfurbergs) 15.
Heytollsskylda prestaekna 171.
Hilmar Finsen, landshfð. 148.
Hjálmar Jónsson, kaupmaður 86.
Hjaltabakki 72.
Hjaltalín, Jón, Dr. 84, 177.
Hjeraðsfundaskýrslur 15.
Hjeraðslaknar: fá Stjórnartíðindi ókeypis. 69.
þóknun til hj. fyrir þjónustu 70.
Hleðsluskylda bænda við kirkjugarð 18.
Hólar, sjá «Búnaðarskóli»
Hólasókn 1.
Holtastaðabraud 93.
Hrafnabjörg, brjefhirðingastaður 182.
Hreppsnefnda jarðamatsstörf 168.
Hreppstjóra-lögin 67.
Hreppstjórar: kostnaður til embættisbóka (sbr. Stj.tíð. 1880: 158. bls.; 1881: 44. bls.) 1, laun hr. 106, 194 (tvisv.)
Húsmennska ólögleg 174.
Hvalur 86, 146.

J.

Innflutningur (á skepnum) 99.
(vínfanga) sjá: «Tollur», «Vínföng».
Innstæðukúgildi á leigujörð (tíund af) 178.
Jan Mayen 95.
Jarðabætur 96.
Jarðamat nýtt: reglur um j. 57. umburðarbrjef til sýslum. og prófasta um j. 58.
störf hreppsnefna og skyldur við j. 145, 168.
Jóhanna lausakona Guðmundsdóttir 97.
Johnstrup prófessor 15.
Jón Ásgeirsson, emeritpr. 84.
Jón Bjarnason klerkur 71.
Jón Bjarnason Straumfjörð 173.
Jón Hjaltalín, Dr. 84, 177.
Jón Jónsson, alþm., landritari 4, 91, 165.
Jón Jónsson, bóndi 20.
Jón Jónsson, prófastur 48.
Jón Ólafsson, alþm., ritstjóri 4.
Jón Sigfússon, Núpufelli 180.

Jón (S. K. K.) Sigurðsson
Jónsen, læknir 84.
Jóns Sigurðssonar gjöf, staðf. á
reglum fyr. 88.
Jón Thorarensen, emerit-pr. 84,
165.
Jón Þórarinnsson, stúdent 108,
199.
Jónas Eiríksson 140.
Jónas Guðmundsson, klerkur
195.
Jónas Helgason 140.
Jósef Jakobsson 140.

K.

Karen Bjarnarson, sýslumanns-
kona, sveitarútsvar 73.
Kaupangssókn 1.
Kaupstaðarlöð, sjá: «Mjóeyri».
Kelduholt, þjóðjörð 73.
Kirkja: k.-skuld, endurgjald á,
5, 195.
niðurlagning k. 5, 14, 87.
k.-sókn (breyting á), sjá:
«Prestaköll».
k.-garður 18.
flutningur og endurbygging
k. 71.
lukkuspil til inntektar
fyrir k. 93.
k.-jarðir, skemdir á k.-j.,
176.
Kirkjugarðshleðsla 18.
Kjörgengi kvenna 96.
Kommissaríi dómur (áfrýjun á)
165.
Konsúlar 84 (tvisv.).
Konungsgjöf 173.
Kornlán 181.
Kornlánsskuld Snæfell. 118.
Kornsendingar með «Valde-
mar» (harðæri) 178.
Kosning presta 118.
Kosning til alþingis 192.
Kosningarrjettur kvenna 96.
Kostnaður við sending sýslu-
skjala 195.
Krieger, A. F. bókaðgjöf 85, 125.
Krieger, L. A. stiptamt.,
brjef hans 124.
Kristmanns-mál 91.
Krossbandssending, sjá: «Póst-
mál (skaðabætur)».
Krossholtskirkja 14.
Krüger, lyfsali 174
Kvennjetindi 96.

L.

Lagafrumvarp (67), 96 (tvisv.),
118.
Lán: handa prestakalli 13, 100.
handa sýslunefnd til ullar-
vinnuvjelakanpa 94.
til að byggja barnaskóla
124.
stjórnarkornslán 181.
gegn lífsábyrgðarskirteini
194.
sjá enn fremur: «Endur-
borgun», «Harðærslán»,
«Kornlán».
Landamerki, sjá: «Þjóðjarðir».
Landhelgi, sjá: «Fiskiveiðar»,
«Útflutningsgjald».
Landpóstar (14), 41.
Landsbókasafnið 85, 124, 125.
Landshlutar 146.
Landsskuld; sjá: «Þjóðjarðir».
Landssjóði, málshöfðun gegn,
69, 70.
Landsskjalasafnið 59, 195.
Lárus E. Sveinbjörnson 69.
Laun: póstaðgreiðenda 10.
embættismanna, dómsmál
um 69, 70.
hreppstjóra 106, 194 (tvisv).
Lausafjár-tíund (af innst. kú-
gildi á leigujörð) 178.
Lausakona 97.
Laxafríðun 81.
Leigujörð (tíund af innst. kú-
gildi á), sjá: «Lausafjártíund».
Leigumáli: sjá «Eftirgjald»,
«Mjóeyri».
Leyfi til að ganga á prestaskóla
173.
Lífsábyrgðarskirteini sem veð
194.
Lock, Alfred G., 168.
Löðartakmörk tómthúss 6.
Lukkuspil sjá: «kirkjur».
Lundarbrekka 93.
Lundúna-samskot sjá: «Harð-
ærissamskot».
Læknaefni, ferðastyrkur 177.
Lækningar, frumv. um 96.
ölöglegar 18.
Lærði skólinn, reglugjörð, 117.
Lög um hreppstjórallaun o. s.
frv. 67.
sjá: «frumvörp».
Lögmánnshliðarsókn 2.
Lögmæti sveitarstyrks 172.
Lögsókn gegn Norðmönnum
sjá: «Fiskiveiðar».

M.

Magnús Helgason. cand. theol.
199.
Málshöfðun gegn landssjóði 69.
Mauntingsþing 1, 71, 95.
Margrjet Ólafsdóttir 6.
Markús Bjarnason 20.
Meðmæli sóknarm. með um-
sækj. um brauð 13.
Meldahl etazráð 118.
Melsteð, sjá: Sigurður Pálsson.
Merkiskildir á alþingishúsinu
117.
Messur danskar í R.vík 85.
Metta Egilsdóttir 91.
Miðhús, umboðsjörð 6.
Miklagarðssókn 1.
Mjóeyri 11.
Múnkaþverár-sókn 1,
-klosturskirkjugarður 18
-umboð 145.
Mývatnsfjöll, sæluhús 9.
Mæling: á ræktuðu landi 5.
vínfanga eptir vigt, sjá:
«Vínföng».
Möðruvallaklosturs-umboð 145.
Möðruvalla-sókn 1, prestsset-
ur í 87.
Möðruvalla-skóli 128.

N.

Námafjelag enskt, sjá: «Þings-
ályktun».
Náttúrufræðislegar rannsóknir,
sjá: «Þorvaldur Thoroddsen».
Neitun um styrk til að kyn-
nast skólahúsum 178.
Norðmenn, sjá: «Fiskiveiðar»,
»Lögsókn».
«North of Iceland Sulphur Com-
pany» 68.

O, Ó.

Oddgeir Þórðarson Guðmund-
sen, klerkur 20.
Oddi, prestssetur 176.
Ólafur Magnússon 6.
Ólafur Sigvaldason, læknir 70.
Ólöf Sigurðardóttir, «yfirsetu-
nám» 183.
Ólögleg húsmennska 174.
Otrardalur 192.
Óútgengin brjef 192.

P.

Páll Blöndal, læknir 194.
Páll Eyjúlfsón á Hjaltastað 180

Páll Pálsson í Þingmúla, klerkur 20, 100.
 Patterson, Thomas G., 168.
 —, W. G. Spence, 84.
 Pjetur Jónsson, klerkur 172.
 «Pola», skip 95.
 Póstmál: burðareyrir fyrir sendingar 44.
 dráttur á póstsendingum 3.
 ferðaáætlun landpóst. 41.
 — póstgufuskip 190—91.
 Ganga Barðstrendingapósts 14.
 laun póstafréiðenda 10.
 póstflutningur í maí-m. 93.
 póstfrímerki ný 100.
 «Stjórnartíðindi» handa póstafréiðslumönn. 168.
 Skaðabætur fyrir drátt á póstsendingum 3.
 Presta: bólusetjarastörf 7.
 -ekkjur, greiða eigi heytoll 171.
 — fá styrk 16.
 -kosningar 118.
 -skólinn, leyfi fyrir verzlunarþjón að ganga á pr. 173.
 Prestaköll: bráðabirgðapjónusta Grundarpr. 117.
 breytingáskipun kalla 1, 5.
 eptirlaunabyrði 98.
 lán handa pr. 13, 100.
 meðmæli sóknarmanna við veiting pr. 13.
 sameining kalla 72.
 Úttekt og augl. kalla 105.
 Þjónusta Holtast.-kalls 93.
 — Fjarðarkalls í Mjóafirði 177.
 Prestsetur 87, 127; tekjuskattur af arði prests. 195.
 Prestspjónusta 93, 94.

R.

Ráðstafanir til að afstýra hallari 142.
 Reglugjörð, fyrir hreppstjóra, lagagildi hennar 1.
 hins lærða skóla 117.
 um útflutningsgjald 120.
 fyrir alþýðu- og gagnfræðaskóla í Flensborg 125.
 fyrir Möðruvallaskóla 128.
 Reglur fyrir Jóns Sigurðssonar gjöf 88.
 Reistar, syðri 87.

S.

Sakamál, setudómari í 91.
 Sala þjóðjarða 81.
 Sameining brauða, sjá «Prestaköll».
 Sameining 2 þjóðjarða 73.
 Samningur við ættingja þurfalings 7.
 Samskot, sjá «Hallæri».
 Sáttanefndir, fyrirkallsfrestur 19.
 Saurbæjarprestakall 1, 13.
 Schierbeck, George, landl. 179.
 Seilupinghá 95.
 Setudómari í sakamáli 91.
 Siglufjarðarskarð 9.
 Sigríður Bjarnadóttir, prests-ekkja 108.
 Sigurður Eiríksson Sverrison sýslum. 86.
 Sigurður Pálsson Melsteð 200.
 Sigurður Stefánsson, klerkur 114.
 Sigurður Þórðarson, þurfalingur 172.
 Sigurbór Ólafsson 91.
 Sild, sjá: «Spítalagjald».
 Sildveiðiáhöld mega flytj. hafna milli í utanríkis-skipum 145.
 Sjömannafreði, sjá «Styrkur».
 Skaðabætur, sjá «Póstmál».
 Skemmdir á kirkjujörðum 176.
 Skepnu-innflutningur frá Bretlandi 99.
 Skilyrði fyrir styrkveiting til alþýðu- og barnaskóla, 13.
 Skip útl., gjaldskylda þeirra, 119.
 Skipaskjöl útanríkisskipa 66.
 Skiptagjald af ísl. búi dansks kaupmanns 66.
 Skipulagsskrá, sjá «styrktarsjóður».
 Skipverjaforði af vínföngum 169.
 Skólar: búnaðarskóli á Hólum 11, 144.
 skilyrði fyrir styrkveiting til skóla 13.
 barnaskólar 68, 124.
 barnaskóli Akureyrar 195.
 reglugjörð fyrir Flensborgarskóla 125 (199).
 reglugjörð fyrir Möðruvallaskóla 128.
 styrkur til að kynnast skólahúsum 178.
 Skottulækningar 18, 96.

Skuldir námafjelags, sjá «Þingsályktun».
 Skuld, sjá: «Kirkjur».
 Skýrslur hjeraðsfunda 15.
 Skýrslur um ræktað land 5.
 Snæfellsnessýslu kornlánskuld 118.
 Sóknir, sjá: «Prestaköll».
 Sóknarmenn, meðmæli s. við brauðaveitingar 13.
 Spítalagjald 9, 90.
 Staðarhreppur 95.
 Staðfesting á skipulagsskrá, sjá: «Skipulagsskrá».
 Staðfestingarsynjun á lagafrumvarpi 96 (tvisv.), 118.
 Stefán Bjarnarson sýslum. 73.
 Stefán M. Jónsson, klerkur 13.
 Stefnufrestur til sáttanefnda 19.
 Steindór Sigvaldason, þurfalingur 122.
 Steinnes 127.
 Stjórnarkorns-lán 181.
 Stjórnartíðindi: handa hjeraðslæknum 69.
 handa póstmönnum 168.
 Stóruvellir, prestssetur 176.
 Straumfjörð, Jón 173.
 Stúdentna ferðastyrkur til háskólans 193.
 Styrktarfe til Dr. Jóns Hjalta-líns 177.
 Styrktarsjóður Hannesar Árnasonar 115.
 Styrkur: (sbr. «ferðastyrkur»¹).
 til eflingar búnaði 3.
 til að kynnast skólahúsum 178.
 Jóni Ólafssyni og Jóni Jónssyni til «lagasafns» 4.
 Þorv. Thoroddsen til náttúru-rannsóka og verkfæraukaupa 15.
 Helga Hálfðánarsyni til kirkjusögu 68.
 Yfirdómi: til dómasafns 68.
 Sálmaðókarnefndinni 68.
 til amtsbókasafnsins á Akureyri 11.
 til alþýðu og barnaskóla (skilyrði) 13.
 til prestaekkna 16.

1) Hjer er það eitt talið undir yfirskriftinni „Styrkur“, sem um er skráð í brjefsformi í Stj.tíð. Aðrar styrkveitingar finnast í „Yfirlitinu“.

til uppgjafapresta 16, 122.
 til að kenna sjómanna-
 fræði 193.
 Sveinn Sveinsson, búfræðingur
 7, 140.
 Sveitarstýrkur, sjá: «Fátækra-
 mál».
 Sveitarútsvar 73
 Sveitfesti, sjá: «Fátækramál».
 Svínavatns-sókn 5.
 Syðri-Reistará 87.
 Synjun staðfestingar á lögum
 (96 tvisv.), 118.
 Synodus-úthlutun á styrk til
 uppgjafapresta 122.
 Sýslumanns búseta 193.
 Sýslumanns (setts) embættis-
 kostnaður 86.
 Sýslunefndar ályktunarvald 106.
 vald um barnauppfærðing
 146.
 Sýslunefndarmenn, tengdir 177.
 Sýsluskjöl, kostn. við sending
 þeirra til landsskjalasafns
 195.
 Sælúhús 9.

T.

Tekjuskattur af arði prestsset-
 urs 195.
 Tengdir sýslunefndarm. 177.
 Thomsen, H. E. 66.
 — H. Th. A. 86.
 — N. 66.
 Thorberg, sjá: «Bergur».
 Thoroddsen, sjá: «Þorvaldur».
 Tiund af innstæðukúgildi á
 leigujörð 178.
 Tjón á þjóðjörðum 69.
 Tollur af «cider» 162.
 Tómas Þorsteinsson, klerkur 98.
 Tómtúslóðir á Vestmannaeyj-
 um 6.

U, Ú.

Ullarvinnuvjalar 94.
 Umbod, breyting á 2 umb. 145
 Umboðsjarðir, sjá: «Þjóðjarðir».
 Umboðsmanns erindisbrjef 169.
 Umburðarbrjef biskups, sjá:
 «Hjæraðsfundaskýrslur».

Umburðarbrjef landshöfðingja,
 sjá: «Jardamat».
 Umlíðun á þjóðjarðagjöldum
 144.
 Umsækendur um braud, með-
 mæli sóknarmanna 13.
 Uppboð 125.
 Uppbót prestakalls (samanber
 «Styrkur» í Yfirlitinu) 114,
 177.
 Uppfræðing barna, vald sýslu-
 nefndar 146, 195.
 Uppgjafaprestar, geta ei fengið
 styrk af prestaekknafje 16,
 sjá: «Eptirlaun», «Styrkur».
 Utanríkis skip, 145, (sbr. «Útl.
 skip», «Útflutnings-gjald»,
 «Fiskiveiðar».)
 Útborgun hreppstjóra launa 194
 (tvisv.).
 Útbýting búnaðarrita 7.
 Útflutningsgjald (af fiski o. s.
 frv.) 86, 93, 119, (reglugjörð
 fyrir reiknings-snið) 120,
 (gjaldldagi) 141.
 Útlend skip, sjá: «Utanríkis-
 skip».
 Útsvar 73.
 Úttekt prestakalla 105.

V, W.

Vaðlaheiði 9, 72.
 Valagilsá 9.
 «Valdemar», gufuskip (hardæri,
 kornsending) 178.
 Valdimar Ásmundarson, kenn-
 ari 199.
 Vatnsskarð 9.
 Veð í lífsábyrgðarskýrteini 194.
 Vegagjörð 72.
 Vegir, sjá: «Fjallvegir».
 Verkfræðingur 72.
 Verkferakaup, sjá: «Þorvaldur
 Thoroddsen», «Ullarvinnu-
 vjalar».
 Verkferi við kirkjugarðshleðslu
 18.
 Verzlunarlæg ísl. brotin 89.
 Verzlunarskýrslur 142.
 Vestdalsheiði 9.

Vestmannaeyjar (tómthúslóðir)
 6.
 Viðurkenningarstýrkur til Dr.
 J. Hjaltalín 177.
 Vigfús Einarsson 6.
 Wilezek greifi 95.
 Villur í hreppstjóra lögunum 67.
 Vinföng: tollur af «Cider» 162.
 eptirlit með flutningi v. 165.
 mæling vinfanga 166-68.
 skipverja forði af vínf. 169.
 Vöruskrá, sjá: «Skipaskjöl».

Y.

Yfirsetukvennanám 183.

Þ.

Þingeyrabraud 72.
 Þingsályktun um skuldir náma-
 fjelags 68.
 Þingvallahreppur 71.
 Þjóðjarðir: leigumáli 6.
 eptirgjald 12.
 linun á landsskuld 69.
 sameining 2 þjóðj. 73.
 sala þjóðj. 81.
 bygging þjóðj. 143.
 umlíðun á landsskuld. 144.
 landamerki þjóðj. 144. 145.
 álag á þjóðj. 194.
 Þjónusta brauds 93, 177.
 Þóknun handa hjæraðslækni 70.
 Þórarinn Bøðvarsson, próf. 125.
 Þorbjörg Sveinsdóttir, ljósmóð-
 ir 165.
 Þorsteinn Benediktsson, klerk-
 ur 108.
 Þorsteinn Daníelsson, umboðs-
 maður 84.
 Þorvaldur Ásgeirsson, klerkur
 127.
 Þorvaldur Jónsson Thorodd-
 sen 15.
 Þvingunarsektir gegn sýslu-
 nefnd 1.

Ö.

Ögmundur Gíslason, ómagi 146.
 Ögurþinga-prestakall 114.
 Öxnadalsheiði 9.

Stjórnarbrjef og auglýsingar.

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um embættisbækur hreppstjóra. — Eptir að jeg hafði skorað á yður herra amtmaður að segja mjer álit yðar um umkvörtun hreppstjórans í Mosfellssveit yfir því, að sýslunefndin í Gullbringu- og Kjósarsýslu hefði neitað að kosta embættisbækur hans, hafið þjer tekið fram, að enginn vafi geti verið um, að ákvörðun hreppstjórareglugjörðarinnar frá 29. apríl 1879, að embættisbækur hreppstjóra skuli kostaðar úr sýslusjóði, hafi bindandi krapt fyrir sýslunefndirnar. Því þar sem sveitarstjórnarlögin gjöri ráð fyrir, að landshöfðingi gefi út reglugjörð fyrir hreppstjóra og ákvörðun um kostnað við embættisbækur hreppstjóra óneitanlega eigi heima í slíkri reglugjörð og ekki komi í bága við neinar lagaákvæðanir, þá sje það vitaskuld, að hin nefnda ákvörðun hafi fullt lagagildi. Megi því, ef þörf gjör-ist, beita þvingunarsektum gegn sýslunefndunum til þess að fá þær til að hlýðnast því, sem fyrirskipað hafi verið í þessu tilliti.

Um það, sem þjer, herra amtmaður, þannig hafið tekið fram, er jeg yður sam- dóma, og býst jeg við, að þjer sjáið um, að sýslunefnd sú, sem hjer á hlut að máli, útvegi sem fyrst embættisbækur þær, er hreppstjórar sýslunnar hafa þörf á.

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um sjer- stakt manntalsþing. — Samkvæmt tillögum yðar, herra amtmaður, fellst jeg á, að sýslu- maðurinn í Barðastrandarsýslu haldi eptirleiðis sjerstakt manntalsþing í Garpsdal fyrir Geiradalshrepp, og er þetta samþykki mitt bundið því skilyrði, að hreppsnefndin í þess- um hreppi sjái um, að til verði á þessum stað tilhlýðilegt hús til þinghalda. Með þess- ari ákvörðun er engin breyting gjörð á Beruffarðarþinghá sem dómsþinghá.

Þetta er tjáð yður, herra amtmaður, til þóknanlegrar leiðbeiningar og ráðstaf- anar.

— Brjef landshöfðingja til biskups um breytingu á skipun prestakalla. — Í brjefti dags 6. þ. m. hafið þjer, herra biskup, borið undir úrskurð minn frumvarp eitt, sem samþykkt hefir verið á hjeraðsfundi Eyjafjarðarprófastsdæmis, til svofelldrar breytingar á þeirri skipun prestakalla þar í prófastsdæminu, sem ákveðin er með lögum 27. febr. 1880:

1. að Saurbøjarprestakall verði Hóla, Saurbøjar og Miklagarðssóknir.
2. að Grundarprestakall verði Möðruvalla og Grundarsóknir, að til Grundarsóknar legg- ist 6 fremstu bæirnir úr Akureyrarsókn: Espihóll, Víðirgerði, Merkigil, Stokkahlöður, Botn og Hranastaðir, og að brauðið verði þar að auki bætt upp með 150 kr. frá Akureyrarprestakalli.
3. að Akureyrarprestakall verði Munkapverár, Kaupangs og Akureyrarsóknir, þó svo að 6 hinir fyrr nefndu bæir leggist til Grundar frá Akureyrarbrauði, og að þaðan greiðist og 150 kr. árlegt tillag.

Um þetta efni skal jeg hjer með tjá yður, herra biskup, það, er hjer segir:

Þar sem í 4. gr. laganna 27. febr. 1880 um skipun prestakalla er kveðið svo á: 31. dag janúarm. 1882.

3 «Nú vilja söfnuðir breyta skipun sókna eður brauða og hjeraðsfundur samþykkir, þá er
18. jan. «rjett, að landshöfðingi með ráði biskups staðfesti breytinguna», þá kynni svo að sýnast
eptir bókstafnum, sem landshöfðingja sje með þessu veitt vald til að umsteypa með ráði
biskups eptir ósk hlutaðeigandi safnaða, ef hjeraðsfundur hefir á hana fallizt, allri þeirri
skipun á prestaköllum landsins er löggjafarvaldið hefir ákveðið.

En það er auðsætt, að þessi getur ekki verið rjettur skilningur nefndrar lagaá-
kvörðunar, er tilgangur hennar hefir alls ekki sá verið, að takmarka ákvæði löggjafarvalds-
ins um meginreglurnar fyrir skipun prestakallanna, heldur hitt að eins, að heimila um-
boðsvaldinu að koma þeim breytingum á hina lögákveðnu skipun, sem hlutaðeigandi söfn-
uðum kynnu að þykja æskilegar og hentugar, án þess þær ríði í bága við grundvallar-
reglur hennar. En þetta frumvarp hjeraðsfundarins gengur, að því, er jeg fæ sjeð, miklu
lengra, þar sem það fer eigi að eins fram á fullkomna umsteyping hinna þriggja presta-
kalla, er talin eru í 1. gr. laga 27. febr. 1880 tl. 124, 125 og 126, heldur gjörir einnig,
eins og á er drepíð í ofan nefndu brjefi yðar frá 6. þ. m. og samkvæmt ummælum hjer-
aðsprófastsins í brjefi hans til yðar, herra biskup, óbeinlínis ráð fyrir að frekari breyting
verði gjör á skipun Akureyrarbrauðs, og að Glæsibøjarsókn ásamt Lögmanshlíðarsókn
verði tekin upp á ný sem sjálfstøtt prestakall, en þessu mun væntanlega eigi verða við
komið án kostnaðar fyrir landssjóð. Fyrir því er það mitt álit, að landshöfðingja beri
eigi að staðfesta breyting þá, sem hjer er farið fram á, en að leggja beri hana undir úr-
skurð löggjafarvaldsins, og það á þann hátt, að út megi kljá um allt málið í heild sinni,
einkanlega einnig um það atriði, hver áhrif hin fyrirhugaða breyting eigi að hafa bein-
línis eða óbeinlínis, að því er til Glæsibøjarsbrauðs kemur.

Með því nú að jeg ætla að leggja það til, að lagt verði fyrir alþingi árið 1883
frumvarp til laga um breytingar þær, er hjer um ræðir, á lögum 27. febr. 1880, vil jeg
biðja yður, herra biskup, að senda mjer, eptir að hlutaðeigandi sóknarnefnd og hjeraðs-
fundi hefir veizt færi á að láta álit sitt um málið í ljósi, tillögur yðar um það, hvort
nefnt lagafrumvarp eigi og að fara fram á, að Glæsibøjars og Lögmanshlíðarsóknir verði
á ný gjörðar að sjálfstöðu prestakalli.

Að því er til hinna einstöku atriða kemur í frumvarpi því, er hjeraðsfundur
Eyjafjarðarprófastsðemis hefir samþykkt, skal jeg bæta því við, að þar sem fram á það
er farið að leggja 6 fremstu bæi Akureyrarsóknar til Grundarsóknar, þá þykir það að
vísu engrar ísjár vert að staðfesta það atriði frumvarpsins, svo framarlega sem sóknir þær
er hlut eiga að máli, óska breytingar þessarar og hjeraðsfundur fellst á hana, hvort held-
ur sem hin önnur atriði frumvarps þessa fá framgang eður eigi. En þó að það sje fram
tekið í brjefi prófasts, að fulltrúar allra safnaða, er hlut eiga að, hafi verið á eitt sáttir
um þetta mál, þá verður eigi af því sjeð, hvort samhljóðun þessi hafi verið við það bund-
in, að frumvarpið fengi framgang í heild sinni, eða hvort þeir mundu eins á eitt sáttir
og þá einkanlega Akureyrarsöfnuður, ef þetta brygðist. Í frumvarpinu er meðal annars
farið fram á, að af Akureyrarbrauði skuli greiða 150 kr. árstíllag til Grundarbrauðs, og
hefir yður þótt ísjárvert að fallast á þá ákvörðun, herra biskup, en um það vil jeg taka
fram, að tillag það, er nauðsynlegt þykir til einstaks rýrðarbrauðs, greiðist því, sam-
kvæmt lögnum 27. febr. 1880, ekki af öðru ákveðnu betra brauði, heldur eru slík
tillög greidd úr landssjóði, en í hann renna aptur tillög þau, er lagt er á hin betri brauð
að greiða. Verði ákvörðuninni um tillag þetta fram haldið, verð jeg að álíta það æski-
legt, að aflað verði skýrrar yfirlýsingar frá nú veranda sóknarpresti Akureyrarbrauðs um,
að hann sje fús til að inna tjeð tillag af hendi í landssjóð um sína embættistíð, ef hinar

aðrar fyrirhuguðu breytingar á kalli þessu fá framgang, einkanlega að Munkaþverársókn 3
verði lögð til þess, hvort sem fremsti hluti Lögmannshlíðarsóknar fylgir þar með eða ekki. 18. jan.

— **Brjef landshöfðingja til póstmeistara um drátt á póstsendingum.** — Eptir að 4
jég hefi meðtekið þóknanlegt álit yðar, herra póstmeistari, um erindi, þar sem útgefandi 21. jan.
blaðsins «Fróða» á Akureyri fer fram á, að fá 50 kr. í skaðabætur fyrir það, að skildir
voru eptir á pósthúsinu á Akureyri í aprílmánuði í vor, er leið, sökum ófærðar, 24
böggla af prentuðu máli í krossbandi og 15 böggulsendingar, alls 37 pd. að þyngd, —
vil jég tjá yður það, er nú segir, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir
hlutaðeigöndum.

Í 13. gr. 3. a. auglýsingar um póstmál frá 3. maí 1872 er tekið fram, að
flutningur böggulsendinga með hinum fyrsta pósti, eptir að þeim er skilað, sje kominn
undir því, að þeim verði komið fyrir í póstinum, og með því að það er ljóst af skjöl-
um málsins, að pósturinn í það sinni, er hjer ræðir um, varð ekki fluttur öðruvísi en
með gangandi mönnum, og að þeir menn, er ráðnir voru til að bera póstin, gátu ekki
flutt annað en brjefasendingar, virðist kærandi enga lagaástæðu hafa til að krefjast
skaðabóta fyrir þær böggulsendingar, er eptir urðu af póstinum við hið nefnda tækifæri.
Nokkuð öðru máli er að skipta um krossbandssendingar þær, er ekki komust með
póstinum, því slíkar sendingar teljast samkvæmt 8. grein pósttilskipunarinnar frá 26.
febr. 1872 með brjefasendingum, er senda skal skilmálalaust með fyrsta pósti; en með
því hvorki 13. grein tilskipunar 26. febr. 1872 nje 22. grein auglýsingar 3. maí 1872
inniheldur neina ákvörðun um skaðabótaábyrgð póststjórnarinnar á drætti þeim, er
kynni að verða á að senda brjefasendingar, og með því að þjer, herra póstmeistari,
hafið áminnt hlutaðeigandi póstafræiðslumann um, að skilja ekki eptirleiðis brjef-
sendingar eptir, verð jég að fela kærandanum sjálfum að fylgja fram skaðabótakröfu
sinni.

Auglýsing.

5

Samkvæmt 10. gr. C. 4. fjárlaganna fyrir árin 1882 og 1883, dags. 4. nóvbr. 1881, 25. jan.
skal af 20000 kr. styrk þeim, sem veittur er fyrir hvort árið um sig til eflingar búnaði,
úthluta helmingnum til sýslunefnda og bæjarstjórna, að hálfu eptir fólksfjölda og að
hálfu eptir samanlagðri tölu jarðahundraða og lausafjánhundraða; en hinum helmingi
fjárins skal úthlutað eptir tillögum amtsráðanna að hálfu milli búnaðarfjelaga og
búnaðarsjóða.

Árið 1882 koma því til úthlutunar eptir tillögum sýslunefnda þeirra og bæjar-
stjórna, sem hlut eiga að máli, upphæðir þær, er senn skal greina, og hafa fasteignar-
hundruðin, þá er upphæðir þessar voru reiknaðar út, verið talin samkvæmt jarðabók-
inni 1861, lausafjánhundruðin samkvæmt skattreikningunum fyrir árið 1880 og fólks-
fjöldinn eptir bráðabirgðayfirliti yfir manntalið 1. oktbr. 1880, sem samið var hjer á
landi, áður en manntalsskýrslurnar voru sendar út. Upphæðin til hvers sýslu- eða
bæjarfjelags um sig er sett svo, að á tug standi, en við úthlutunina 1883 mun verða
til þess litið, að sljetta úr ójöfnuði þeim, sem þetta veldur hverju sýslu eða bæjar-
fjelagi um sig:

5
25. jan.

Sýslu- og bæjarfjölög.	Lausafje i fardögum 1880. hndr.	Fasteign eptir jarða- bók. 1861. hndr.	Manntal.	Upphæð. kr.
1. Austur-Skaptafellssýsla	1314,0	1013,5	1274	170
2. Vestur-Skaptafellssýsla	2787,5	2049,5	2230	320
3. Rangárvallasýsla	5318,0	7468,4	5360	810
4. Árnessýsla	5452,5	8606,8	6257	920
5. Vestmannaeyjasýsla	115,0	389,5	557	60
6. Gullbringu- og Kjósarsýsla	1999,2	4821,5	5660	630
7. Reykjavíkur kaupstaður	243,5	355,5	2567	200
8. Borgarfjarðarsýsla	1714,3	3747,4	2598	370
9. Mýrasýsla	2068,5	3286,2	2328	350
10. Snæfellsness- og Hnappadalssýsla	1987,5	4261,7	3272	440
11. Dalasýsla	2122,5	3692,6	2357	360
12. Barðastrandarsýsla	1566,0	3877,2	2857	380
13. Ísafjarðar kaupstaður	82,0	14,4	520	40
14. Ísafjarðarsýsla	2152,8	3678,7	5031	550
15. Strandasýsla	1333,5	1554,2	1861	230
16. Húnavatnssýsla	5478,5	7209,4	5025	790
17. Skagafjarðarsýsla	4672,5	7667,9	4599	740
18. Eyjafjarðarsýsla	4137,0	7901,0	4613	740
19. Akureyrar kaupstaður	102,0	12,3	713	50
20. Suður-Pingeyjarsýsla	3081,0	5191,6	3767	550
21. Norður-Pingeyjarsýsla	1311,0	1840,8	1569	220
22. Norður-Múlasýsla	4347,0	4159,0	3825	560
23. Suður-Múlasýsla	3860,5	3866,0	3603	520
Samtals	57246,3	86665,1	72443	10000

Um leið og jeg kunngjöri þetta, skora jeg hjer með á sýslunefndir þær og bæjarstjórnir, er hlut eiga að máli, að senda mjer innan ársloka tillögur sínar um, hversu verja skuli samkvæmt ákvæðum fjárlaganna upphæð þeirri, er hverju sýslu- eða bæjarfjelagi er ætlað eptir því, sem að framan er skráð, um árið 1882. Þá er tillögurnar svo eru samþykktar, mun upphæð hverri verða ávísað til útborgunar úr landssjóði.

Landshöfðinginn yfir Íslandi, Reykjavík 25. janúar 1882.

Hilmar Finsen.

Jón Jónsson.

6 — Brjef landshöfðingja til stiptsyfirvaldanna um lagasafn. — Með brjefi dags. 2. sept. f. á. sendu stiptsyfirvöldin mjer með meðmælum sínum erindi frá alþingismönnum Jóni ritstjóra Ólafssyni og Jóni landritara Jónssyni, þar er þeir seekja um, að af þeim 12000 kr., sem veittar eru í 16. gr. fjárlaganna fyrir 1882 og 1883 til eflingar vísindalegum og verklegum fyrirtækjum, verði sjer veittur styrkur til að gefa út safn af gildandi lögum fyrir land þetta, sem þeir ætla að laga að miklu leyti eptir safni því af gildandi lögum í Danmörku, sem innanríkis-stjórnin hefir látið gefa út, og ætla þeir að byrja, eins og þar er gjört, á að gefa út lagaboðin frá hinum síðustu áratugum á undan hinum eldri lögum. Til hvernar arkar af safni þessu hefi jeg veitt 25 króna styrk, þó svo að styrkurinn fari ekki alls fram úr 200 kr. fyrir hvort af árunum 1882 og 1883.

Þetta tjái jeg stiptsyfirvöldunum til þóknanlegrar leiðbeiningar, og svo að þau birti þeim það, er hlut eiga að máli.

— Brjef landshöfðingja til biskups um endurborgun á kirkjuskuld. — Að fengn- 7
um tillögum hjeradsfundarins í Suðurmúla prófastsdæmi samþykkt hjer með, að erf- 21. jan.
ingjum síra Sigurðar heitins Gunnarssonar verði greiddar upp í 589 kr. 30 a. skuld
Hallormsstaðakirkju 30 kr. árlega af hreinum tekjum hennar um næstu 10 ár frá far-
dögum 1882 eða alls 300 kr., ef kirkjan stendur svo lengi; en annars þeim mun minna,
sem kirkjan verður fyrir lögð niður.

Þetta er tjáð yður, herra biskup, til þóknanlegrar leiðbeiningar og ráðstafana.

— Brjef landshöfðingja til biskups um að leggja niður kirkju. — Eptir að 8
Blöndudalshólasókn hefir verið sameinuð Bergsstaðabrauði frá næstlíðnum fardögum 23. jan.
samkvæmt 1. gr. tölulíð 103. í lögum 27. febr. 1880, hafið þjer, herra biskup, með
brjefi dags. 10. þ. m., sent mjer bænarskrá frá sóknarbændum Blöndudalshólakirkju, og
hafið þjer tekið fram, að hjeradsfundur Húnavatnsprófastsdæmis hafi með miklum at-
kvæðamun fallizt á, að leggja niður nefnda kirkju, og í einu hljóði á: «að hinir svo
nefndu Bugsbæir fyrir vestan Blöndu leggist til Svínavatnssóknar, en bæirnir fyrir
framan Blöndudalshóla leggist til Bergsstaðakirkju, en Blöndudalshólar og bæirnir þar
fyrir utan til Bólstaðarhlíðar». Það er nú hvorttveggja, að þjer, herra biskup, álitíð
skipun þessa hagfellda mjög og öllum henta þeim, er hlut eiga að máli, og einkum
óumflýjanlega nauðsynlega að því er kemur til hinna þriggja bæja vestan Blöndu, er
Bugsbæir nefnast, enda hafið þjer og tekið fram, að allar þessar breytingar hafi ráð-
gjörðar verið, þegar verið var að undirbúa skipun prestakalla þessara, áður en lög 27.
febr. 1880 komu út, og hafið þjer því lagt það til, að breytingar þessar yrðu staðfestar.

Fyrir þessar sakir, og samkvæmt lögum um skipun prestakalla 27. febr. 1880
4. gr., svo og lögum um stjórn safnaðarmála og skipun sóknarnefnda dags. s. d., stað-
festi jeg hjer með:

1. Að Blöndudalshólakirkja verði lögð niður, og að sjóður hennar, skrautgripir og
áhöld og andvirði sjálfs kirkjuhússins falli samkvæmt lögum 27. febr. 1880 7. gr.
til þeirra kirkna, sem Blöndudalshólasókn leggst til, og deilist þetta svo þeirra á
milli, að Bergsstaðakirkja hljóti helming, en Bólstaðarhlíðar og Svínavatnskirkjur
sinn fjórðung hvor.
2. Af bæjum þeim, er hingað til heyrðu Blöndudalshólasókn til, leggjast
 - a, til Bergsstaðakirkjusóknar: Rugludalur, Selland, Bollastaðir, Eyvindarstaðir, Ey-
vindarstaðagerði og Brandsstaðir;
 - b, til Bólstaðarhlíðarsóknar: Blöndudalshólar, Syðra-Tungukot, Finnstunga og Ytra-
Tungukot.
 - c, til Svínavatnskirkjusóknar: Þröm, Eldjárnsstaðir og Eiðsstaðir.
3. Meðan Blöndudalshólakirkjugarður er við líði og endist til þess, er íbúum fyrver-
andi Blöndudalshólakirkjusóknar áskilinn rjettur til grafreita í honum.

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um 9
framtal bænda á rektuðu landi. — Sýslumaðurinn í Mýra- og Borgarfjarðarsýslu hefir 23. jan.
í erindi, sem jeg meðtók með brjefi yðar, herra amtmaður, frá 16. nóvbr. f. á. látið í

9 ljósi, að nauðsynlegt myndi verða til þess að fá áreiðanlegar skýrslur um flatarmál
23. jan. ræktaðs og yrkts lands, samkvæmt fyrirmynd þeirri fyrir búnaðarskýrslu, er fylgir hreppstjóraréglugjörðinni frá 29. apríl 1880, að fela hreppstjórunum á hendur, að mæla sjálfir tún, engjar og kálgarða hjá hverjum búanda.

Þegar fyrirmynd sú, sem hjer er um að ræða, var samin, var gengið að því vísu, að flestir bændur myndu vita hjer um bil, hve stór tún sín og engjar væru, og að það þar, sem það væri ekki, myndi ekki vera miklum örðugleikum bundið, að mæla landið, eða þá að ætla á stærð þess. Í 40. grein hinnar nefndu réglugjörðar er því skipað fyrir, að bændur eigi sjálfir að gefa skýrslu um þetta atriði, eins og um annað, er þeir eiga að telja fram á vorhreppaskilum. Það er vitaskuld, að hreppstjórar verða að leiðbeina bændum til að hafa skýrslur þessar svo nákvæmar og áreiðanlegar, sem kostur er á, en hreppstjóri þarf því að eins sjálfur að skoða land bónda, fjenað o. fl., að hann hyggi skýrslu bóndans ranga, og ber þá að skýra sýslumanni frá því, sem fram kemur, svo að hann geti gjört út um, hvort ekki sje ástæða til að hefja rjettar-rannsökn um tíundarframtal hlutaðeiganda samkvæmt 6. gr. laga 12. júlí 1878.

Þetta er tjáð yður, herra amtmaður, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar yrir hlutaðeiganda.

10 — Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um
23. jan. lóðartakmörk tómthúss. — Eptir að hafa meðtekið skýrslu sýslumannsins á Vestmannaeyjum og álit yðar, herra amtmaður, um umkvörtun Margrjetar nokkurrar Ólafsdóttur á Götum um yfirgang nábúa síns, Ólafs Magnússonar víl jeg, þar sem það sjest af skýrslu sýslumannsins, að tómthúsin á Vestmannaeyjum hafa eigi fast ákveðnar og útmældar lóðir, skora á yður, að brýna fyrir sýslumanninum, að honum sem umboðsmanni beri í hvert sinn, er hann byggir tómthús, að hlutast til um, að lóðartakmörk þess verði nákvæmlega tiltekin og skráð. Hvað sjer í lagi snertir kærna þá, er hjer liggur fyrir, getur yfirumboðsstjórnin þegar af þeirri ástæðu ekki tekið kærana til greina, að ekkert hefir komið fram um, að kærandi hafi lagaheimild fyrir lóð þeirri, sem hún þykist hafa misst.

11 — Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um
23. jan. leigumála á umboðsjörð. — Sýslumaðurinn á Vestmannaeyjum hefir, eptir beiðni leiguliðans á umboðsjörðinni Miðhúsum, Vigfúsar Einarssonar, farið þess á leit, að leigumáli sá, er hann situr við á nefndri jörðu, verði færður niður svo mikið, að hann þurfi ekki að greiða hærna eptirgjald eptir jörðina, en nefnd sú, er skipuð var til að meta afgjöld jarðanna á Vestmannaeyjum, og amtsráðið hefir álitid hæfilegt, en það gjald er 30 álum minna en beiðandinn hefir skuldbundið sig til að greiða með byggingarbrjefi sínu, og mælið þjer, herra amtmaður, fram með þessari beiðni.

Fyrir því vil jeg tjá yður til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar, að mig vantar heimild til að lækka samkvæmt uppástungum amtsráðsins eptirgjöld þau, er tiltekin eru í eldri byggingarbrjefum. Jafnvel þó jörðin hefði verið laus úr byggingu, og nú ætti að gefa út nýtt byggingarbrjef fyrir hana, hefði ekki mátt ákveða eptirgjaldið eptir hana eingöngu eptir uppástungum amtsráðsins sjá 5. gr. b. og c. ráðgjafarbrjefs frá 25. maí 1880 (B. 89), sbr. landshöfðingjabrjef 22. júní s. á. (B. 101).

— *Brjef landshöfðingja til beggja amtmanna um útbýting 2 búnaðarrita.* — Hið 12
konunglega landbúnaðurfjelag í Kaupmannahöfn hefir sent mjer til útbýtingar á Íslandi 23. jan.
2 danskar ritgjörðir eptir

1. P. Feilberg inspektor um jarðveg og loptslag á Íslandi og eptir
2. Svein búfræðing Sveinsson um landbúnað á Íslandi.

Um leið og jeg get þess, að hjeðan hafi verið sent öllum alþingismönnum sitt exemplar hverjum af þessum riflingum, vil jeg skora á yður, herra amtmaður, að útbýta í yðar umdæmi þeim (s. & v. 30 n. & a. 20) exemplörum, er yður verða send með þessum pósti.

— *Brjef landshöfðingja til biskups um bólusetjarastörf presta.* — Um brjef yðar, 13
herra biskup, frá 7. f. m., þar sem þjer samkvæmt tillögum hjeraðsfundar í Norður- 2. febr.
Múlasýslu skjótið því til mín, að gjöra ráðstöfun til þess, að prestar verði losaðir við
þá skyldu, að hafa á hendi bólusetjarastörf í sóknum sínum, hefi jeg meðtekið álit hins
setta landslæknis, og vil jeg nú tjá yður til þóknanlegrar leiðbeiningar, að sökum
strjálbyggðar landsins og víðáttu læknisumdæmanna virðist mjer ekki ráðlegt að leggja
það til, að stjórnin komi fram með frumvarp til laga um breytingu í nefnda átt á
konungsbrjefi frá 24. marz 1830 um bólusetningar.

— *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um 14
samning við ættingja þurfalings.* — Með úrskurði sýslumannsins í Rangárvallasýslu 2. febr.
frá 12. desbr. 1876 var Árni nokkur Sigurðsson úrskurðaður sveitlægur í Austur-Land-
eyjahreppi, og hreppur þessi skyldaður til að greiða hæfilegt meðlag með honum frá
vordögum 1875; en með brjefi yðar, herra amtmaður, frá 30 septbr. 1879, var þessi
úrskurður úr gildi felldur, og ákveðið, að Árni skyldi eiga framfærzlusveit í Vestur-
Landeyjahreppi. Oddviti hreppsnefndarinnar í síðarnefndum hreppi hefir nú áfrýjað
hingað úrskurði yðar, og vil jeg, eptir að jeg hefi meðtekið þær ítarlegri skýringar og
rjettarpróf um þetta mál, er jeg beiddist 15. septbr. 1880, tjá yður það, er nú segir, til
þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir hlutaðeigöndum.

Um árið 1856 varð Árni, sem þá var 49 ára gamall, sveitarþurfi. Hreppstjór-
inn í Austurlandeyjum, þar sem Árni þá átti vafalausan framfærzlurjett, tók því undir
sig eigur hans, seldi þær á uppboði og ráðstafaði honum sjálfum, en eptir það var
hann brjáláður, „svo að til vandræða horfði“. Hann átti nú systur, gipta bóndanum á
Yttriólí í Vesturlandeyjahreppi Sigurði Sigurðssyni, og með því að helzt var von á, að
Árni myndi una sjer þar, fóru þeir hreppstjórinn í Austurlandeyjahreppi og presturinn
þess á leit, að Sigurður, er bjó við allgóð efni, tæki hann á heimili sitt, og hefir Sig-
urður, er dó áður en skýrsla hans gat orðið eiðfest, borið fyrir rjetti, að hann hafi
gjört það að skilyrði fyrir því, að Árni fengi að vera á Yttriól, að hann án tillits til
þess, hve lengi hann dveldi þar, hjeldi framfærzlurjetti sínum í Austurlandeyjahreppi,
og að prestur og hreppstjóri þá hafi lofað, að Austurlandeyjahreppur skyldi taka við
Árna, hvenær sem mágur hans og systir gæfust upp á að halda hann. Um þetta var
ekki gjörður neinn brjeflegur samningur, en 2 menn, sem viðstaddir voru. þá er Árna
var komið fyrir á þennan hátt, hafa fyrir rjetti staðfest framburð Sigurðar um þetta,
og annar þeirra hefir síðan unnið eið að framburði sínum í málinu. Sömu leiðis hefir

14 prestur sá, sem þá var í Landeyjum, staðfest framburð þenna um, hvernig Árna hafi verið
2. febr. komið fyrir á Ytrihól; en hreppstjóri sá, sem með prestinum kom Árna fyrir á Ytrihól, var dáinn, þegar mál þetta kom fyrir. Þegar Árni var búinn að vera nokkur ár hjá mági sínum, virðist hinn síðarnefndi að hafa orðið hræddur um, að Árni gæti, þrátt fyrir loforð hreppstjórnarinnar í Austurlandeyjahreppi, orðið Vesturlandeyjahreppi að byrði, og krafði hann því fleirum sinnum hreppstjórana í Austurlandeyjahreppi um meðlag með Árna, en hreppstjórnarnir í þessum hreppi sinntu ekki þessum kröfum, þangað til að málið var kært 31. júlí 1875 fyrir sýslumanni, og felldi hann þar eptir úrskurð þann, er nefndur er í upphafi þessa brjefs.

Jeg er yður, herra amtmaður, samdóma um, að það sje ekki skilyrði fyrir því, að maður ávinni sjer sveit í öðrum hreppi en fœðingarhreppi sínum, að hann hafi verið sjálfbjarga allan dvalartímann. Sömluleiðis er jeg, eins og þjer, á því, að skýrslur þær, sem komið hafa fram um vitsmuni hlutaðeigandi þurfamanns á þeim rúmum 20 árum, er hann hefir átt heimili á Ytrihól í Vesturlandeyjahreppi, sjeu ekki svo ákveðnar og skýrar, að á þeim verði byggt það álit, að hann hafi verið vitskertur og ekki fær um að hafa sjálfur hugmynd um dvalarstað sinn. Þar á móti get jeg ekki orðið yður samþykkur um, að samningur sá, er gjörður var um dvöl Árna á Ytrihól, geti alls enga þýðingu haft í þessu máli. Þjer takið fram um þennan samning, að prestur og hreppstjóri í Austurlandeyjahreppi hafi ekki haft rjett til að leggja þá skuldbindingu á sveit sína, að framfæra Árna án tillits til þess, hvernig hagir hans síðan yrðu, eða til að losa Vesturlandeyjahrepp undan þeirri skyldu, að framfæra Árna, þó hann ynni sjer þar sveit. En út á það virðist heldur ekki tjeður samningur að hafa gengið. Hann átti að eins við dvöl Árna hjá mági sínum, og gat því ekki komið í veg fyrir það, að Árni, með því að setjast að annarsstaðar í Vesturlandeyjahreppi, áynni sjer þar sveit. Í 4. grein fátækrareglugjörðarinnar frá 8. janúar 1834 er nú beinlínis lagt fyrir hlutaðeigandi prest og hreppstjóra að leitast við að koma öðrum ættingjum en foreldrum og börnum til að framfæra þurfandi ættingja sína, þó þjer sjeu ekki þar til skyldir, og þar af virðist þá einnig að leiða, að ef skilyrði verði sett fyrir slíkri framfærzlu, geti hreppstjórnin gengið að þessum skilyrðum, ef hún álitur skilyrðin haganleg fyrir hrepp sinn. Nú var Árni þegar orðinn hreppsómagi Austurlandeyja, þegar það kom til tals, að koma honum fyrir á Ytrihól. Það var því brýn þörf á því, að koma honum fyrir þar, sem hann yrði hreppnum að sem minnstri byrði, og jafnvel hreppsnefnd Austurlandeyjahrepps hefir ekki getað bent á neina aðra ráðstöfun, er þá hefði getað verið eins haganleg fyrir hreppinn og sú, er hreppstjórnin gjörði, þegar hún kom Árna fyrir á Ytrihól. Hin páverandi hreppstjórn virðist því að hafa haft góða ástæðu til að ganga að þeim skilyrðum, er sett voru fyrir, að Árna yrði veitt viðtaka þar, og er engin ástæða til nú að fella þann munnlega samning, er um það var gjörður, og sem virðist hafa verið sannaður á fullnægjandi hátt, úr gildi, og verður hin núverandi hreppsnefnd í Austurlandeyjahreppi að vera bundin við það, sem prestur og hreppstjóri þá gjörðu fyrir hönd hreppsins.

Að því leyti sem úrskurður sýslumannsins í Rangárvallasýslu 12. desbr. 1876 ákveður, að Austurlandeyjahreppur skuli vera framfærzluhreppur Árna Sigurðssonar, skal því úrskurður þessi óraskaður standa; en þar á móti virðist ekki ástæða til, eptir því sem málið liggur nú fyrir, að ákveða, að Austurlandeyjahreppur skuli greiða meðlag með Árna frá vordögum 1875. Með því að Vesturlandeyjahreppur er dvalarhreppur Árna, er hreppsnefndin þar skyld til að leggja honum þann bráðabirgðastyrk, er hann

kynni að þurfa með, og Austurlandeyjahreppur getur að eins verið skyldur að endurgjalda Vesturlandeyjahreppi sveitarstyrk þann, er í raun og veru hefir verið lagður með 2. febr. þurfamanninum. 14

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um fjallvegi. — Samkvæmt tillögum amtsráðsins í brjefi frá 21. desbr. f. á. skal hjer með veitt til vegagjörða á fjallvegum í norður- og austurumdæminu á yfirstandandi ári af 14000 kr. þeim, sem ákveðnar eru í 10. gr. C. 5. a. fjárlaganna, eptirnefndar upphæðir:

a, til að fullgjöra veginn yfir Öxnadalsheiði í Eyjafjarðarsýslu	250 kr.	
b, — vegarins yfir Siglufjarðarskarð í sömu sýslu	700 —	
c, — vegarins yfir Vaðlaheiði:		
1, í Eyjafjarðarsýslu	1000 kr.	
2, í Þingeyjarsýslu	1000 —	2000 —
d, — vegarins á Dimmafjallgarði í Norðurmúlasýslu	500 —	
e, — vegarins yfir Vestdalsheiði í sömu sýslu	1000 —	
f, — sæluhússbyggingar á Mývatnsfjöllum (helmingurinn þetta ár)	1000 —	
svo og samkvæmt tillögum yðar, herra amtmaður, í brjefi frá 2. f. m. til veganna yfir Vatnsskarð og Siglufjarðarskarð í Skagafjarðarsýslu	700 —	
	Alls	6150 —

Enn fremur skulu veittar af þeim 6000 kr., sem ákveðnar eru í 10. gr. C. 5. b. fjárlaganna til að styrkja að helmingi sýsluvegasjóði til að bæta sýsluvegi á aðalpóstleiðum 2500 —
 Þar af 600 kr. til að gjöra brú yfir Valagilsá, er samkvæmt skýrslu amtsráðsins getur ekki talist með fjallveginum yfir Öxnadalsheiði, en heyrir að öllu leyti til sýsluveganna í Skagafjarðarsýslu.

Með tilliti til 1900 kr. þeirra, sem þá eru eptir, skal það falið amtsráði norður- og austurumdæmisins að skipta þeim milli sýsluvega í norður- og austurumdæminu, er fullnægja skilyrðum þeim, sem sett eru í fjárlögunum um þetta efni.

Þegar viðkomandi vegagjörðum er lokið ber að senda hingað reikninga yfir kostnaðinn við þær, svo og skoðunar- og úttektargjörðir á vegunum.

Í sambandi hjer við bið jeg mjer tjáð ummæli amtsráðsins um hjálagða beiðni, er hingað hefir komið frá sýslumanninum í Húnavatassýslu, og þar sem farið er fram á, að veittar verði 3000 kr. til að framhalda vegagjörðinni yfir Grímsunguheiði á yfirstandandi ári. Fylgiskjalið óskast endursent.

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um spítalagjald eptir ágústmánaðarlok 1881. — Með brjefi dags. 5. f. m. hafið þjer, herra amtmaður, sent mjer fyrirspurn frá sýslumanninum í Eyjafjarðarsýslu, þar er hann beiðist úrskurðar míns um það, hvort hann fyrir sakir ákvarðanarinnar í 9. gr. laga 4. nóvember f. á. um útflutningsgjald af fiski og lýsi o. fl. eigi að endurborga spítalagjald það, sem hann annaðhvort hefir inn heimt í peningum, eða sem áreiðanlegir menn hafa gengið í ábyrgð fyrir, að greitt yrði af síldveiðimönnum þeim, er veiði hafa rekið í hreppum nefndrar sýslu, en átt þar eigi sjálfir heima, af afla þeim, er þeir hafa fengið eptir ágústmánaðarlok árið, sem leið. 16

Út af þessu tjái jeg yður nú, herra amtmaður, til þóknanlegrar leiðbeiningar

16 og svo að þjer birtið þeim það, er hlut eiga að máli, að jeg er yður samþykkur í því, að hin umrædda 9. gr. laga 4. nóvbr. f. á. eigi að eins við það spítalagjald, sem samkv. tilsk. 12. febr. 1872 skal inn heimta á manntalspingunum, en hins vegar ekki við það spítalagjald, sem utanhreppsmenn samkvæmt 3. gr. tilskipunarinnar eiga að greiða af hendi, áður en þeir fara burt úr hrepp þeim, er þeir hafa rekið veiðiskap í. Það er nú hvorttveggja, að orðin í 9. gr. laga 4. nóv. f. á. ná berlega að eins til þess spítalagjalds, sem inn skal heimta á manntalspingum vorið 1882, enda var og *ratio legis* fyrir ákvörðun þessari, — svo sem sjá má af alþingistiðindunum, ekki sú, að undanþiggja nokkurn hlut veiðarinnar 1881 því, að *annaðhvort* skyldi af henni spítalagjald greitt eða útflutningstollur, heldur hitt að eins, að reyna svo, sem unnt var, að girða fyrir, að nokkur hluti veiðarinnar yrði að bera bæði spítalagjaldið og útflutningstollinn. Þegar svo stendur á sem með þessi lög frá 4. nóvbr. 1881, að lög leggja nýtt gjald á í stað annars eldra, og hin nýja álaga er hagkvæmari en hin eldri og auk þess byggð á öðrum reglum, en lögin ákveða, hvern dag hin nýja álaga skuli í gildi ganga og hverjum ákvörðunum fylgja skuli, unz hinni nýju álögu verður í einu og öllu beitt, þá liggur það í hlutarins eðli, að *eigi er unnt* að sneiða hjá því, að af þessu leiði nokkurn misjöfnuð fyrir hina einstöku gjaldendur á millibilstímanum, meðan breytingin er að komast á. Það er því alveg náttúrlegt að einu leytnu, að af einhverju lítilsháttar af afla þeim, sem veiðst hefir fyrir ágústlok árið, sem leið, og sem spítalagjald því skal af kafið á manntalspingum í fardögum 1882, verði og að greiða útflutningsgjald sökum þess, að það verði eigi flutt út úr landinu hjeðan fyr en eptir 1. janúar 1882, og hins vegar, að nokkrar tunnur af síld, er aflast hefir eptir ágústmánaðarlok, sleppi bæði við spítalagjald og útflutningsgjald, svo framarlega sem þær hafa verið fluttar hjeðan af landi fyrir árslok 1881 og spítalagjald hefir eigi verið af þeim greitt samkvæmt tilsk. 12. febrúar 1872, 3. gr. En þessi misjöfnuður verður þó, hversu sem á stendur, miklu minni, heldur en ef allur sá mikli hluti síldaraflans í september og október-mánuðum, er útlendir menn hafa veitt umhverfis strendur landsins, slyppi undan að greiða *hvort um sig* af gjöldum þessum, og væri slíkt, svo sem fyr er á minnzt, bæði gagnstætt orðum og tilgangi laganna 4. nóvbr. f. á.

Það er því hvorttveggja, að það var skylda sýslumannsins í Eyjafjarðarsýslu að inn heimta spítalagjald samkv. 3. gr. tilsk. 12. febr. 1872 af sjerhverjum utanhreppsmanni, er síldveiði hefir rekið við strendur sýslunnar, áður en slíkur maður fór burt í haust úr hreppnum, enda er það skýlaus skylda sýslumannsins, að gjöra landssjóði fulla grein og skil á gjaldi þessu eptir reglum þeim, er gilda um allar aðrar innheimtur, er honum er trúað fyrir, og skortir gjörsamlega nokkra heimild til að endurborga hinum einstöku gjaldendum þau gjöld, er þeir hafa til landssjóðs greitt samkvæmt gildandi lögum.

17 — Brjef landshöfðingja til póstmeistara um laun póstaðgreiðenda. — Samkvæmt 8. febr. tillögum yðar, herra póstmeistari, frá í dag, viðvíkjandi launum póstaðgreiðslumanna, er með viðkomandi gjaldlið í fjárlögunum fyrir árin 1882 og 1883 hafa verið færð upp um 500 kr., samþykkist hjer með, að hinir einstöku póstaðgreiðendur fái um næstu 2 ár frá 1. janúar þ. á. þau árslaun, sem nú skal greina:

1. Póstaðgreiðandinn á Akureyri 300 kr.
2. ——— á Seyðisfirði 250 —

3.	Póstafgreiðandinn á Ísafirði	250 kr.
4.	— " — í Mýrasýslu (Arnarholti)	130 —
5.	— " — á Stykkishólmi	125 —
6.	— " — í Múlasýslu (Höfða)	128 —
7.	— " — á Eskifirði	100 —
8.	— " — í Þingeyjarsýslu (Grenjaðarstað)	100 —

17

8. febr.

Þetta er hjer með þjónustusamlega tjád yður, herra póstmestari, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir hlutaðeigöndum.

— Brjef landshöfðingja til þorgríms hjeraðslæknis á Akureyri um styrk handa amtsbókasafni. — Áður en meira er gjört út af beiðni yðar, herra hjeraðslæknir frá 10. f. m. um útborgun á því fje, sem veitt hefir verið amtsbókasafninu á Akureyri um árið 1882, bið jeg mjer senda skrá yfir bækur þær, sem bætzt hafa við tjeð bókasafn, síðan síðasta skrá var send mjer, og reikning fyrir fje því, er bókasafninu hefir verið veitt úr landssjóði um árin 1880 og 1881. 18 8. febr.

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um búnaðarskóla á Hólum í Hjaltadal. — Í brjefi 30. desember f. á. hefir amtsráðið í norður- og austurumdæminu sent mjer skýrslu um það, hvað hingað til sje gjört til að stofna búnaðarskóla í umdæminu; er þar skýrt frá, að fyrirhugað sje að stofna slíkan skóla á Hólum í Hjaltadal, og sje fyrst um sinn svo til ætlað, að hann verði búnaðarskóli fyrir Skagafjarðarsýslu, en þó svo, að komist samkomulag á milli hlutaðeigandi sýslunefnda, verði Húnavatnssýslu, og, ef til kemur, Eyjafjarðarsýslu gefinn kostur á, að taka með samþykki amtsráðsins þátt í stofnun skólans. Hefir amtsráðið mælt með, að til stofnunar skóla þessa verði sýslunefnd Skagafjarðarsýslu veitt 9000 kr. lán af viðlagasjóði af fje því, sem fjárlögin fyrir árin 1882 og 1883 áætla til lána handa búnaðarskólum í norður- og austurumdæminu, og að Skagafjarðarsýsla megi fá sinn hlut að tiltölu rjettri eptir fasteignarhundraðatölu sýslunnar af búnaðarskólasjóði norður- og austurumdæmisins, sem safnast hefir af búnaðarskólagjaldi því, sem heimilað var með tilsk. 12. febr. 1872, og svo það, er framvegis verður inn heimt af gjaldi þessu þar í sýslunni. 19 9. febr.

Út af þessu tjái jeg yður nú, herra amtmaður, til þóknanlegrar leiðbeiningar og svo að þjer kunngjörð þeim það, sem hlut eiga að máli, að jeg fellst hjer með á ofannefndar tillögur amtsráðsins, og bæti jeg því við, að hið umrædda lán af viðlagasjóði mun verða veitt sýslunefnd Skagafjarðarsýslu í 11. júní gjalddaga þ. á. mótt 6% greiðslu árlega í vexti og afborgun í 28 ár, og móti því að jörðin Hólar í Hjaltadal verði veðsett fyrir láninu með öllu, er henni fylgir, og sjerstaklega einnig skólahús það sem ráðið er að reisa á jörð þessari.

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um leigumála á kaupstaðarlóð. — Með brjefi 12. desember f. á. hafið þjer, herra amtmaður, sent mjer brjef frá sýslumanninum í Sudur-Múlasýslu, þar sem hann með tilvísun til landshöfðingjabrjefs 31. janúar 1880 sækir um staðfestingu á leigumála eða bygg- 20 9. febr.

20 9. febr. ingarbrjefi, þar er hann leigir um 5 ár norskum kaupmanni Dahl, er borgararjett hefir fengið á Eskifirði, hina svo nefndu Mjóeyri, er samkvæmt konungsúrsk. 6. marz 1807 («Lovsaml. for Isl.», VII, bls. 113.) var keypt af konungi til að leggjast til lóðar Eskifjarðar kaupsins. Í brjefi 18. desember 1879 ljét amtið í ljósi, að Mjóeyri yrði að álitast opinber eign, með því að hún hefði ekki orðið lögð undir kaupstaðarlóðina, og að því mundi æskilegt vera, að hún yrði þeim manni leigð, er þá hefði um sótt að fá hana. En í landshöfðingjabrjefi 31. janúar 1880 er svo sagt, að ekkert sje því til fyrirstöðu, að hlutaðeiganda verði «útvísað byggingarstöði» á Mjóeyri. En út af þessu hafið þjer, herra amtmaður, tekið fram, að þjer allt um þetta eigi fáið skilið tjeð landshöfðingjabrjef öðruvísi en svo, að úthluta megi hlutaðeiganda lóð undir hús þau, er hann þarf að reisa, samkvæmt hinum venjulegu reglum, er gilda um lóðir verzlunarstaða; en ef sá væri skilningurinn, að leigja skyldi alla Mjóeyri einum manni, þá þykist þjer, herra amtmaður, eigi sjá yður fært að samþykkja greindan leigusamning, og hafið því skotið málinu undir minn úrskurð.

Út af þessu vil jeg tjá yður það, er nú greinir, til þóknanlegrar leiðbeiningar og svo að þjer kunngjörrið þeim það, er hlut eiga að máli.

Að vísu er það talið víst í brjefi mínu 31. janúar 1880, að þótt konungsúrskurði 6. marz 1807 hafi enn eigi framgengt orðið, þá muni ekkert vera því til fyrirstöðu, að leggja Mjóeyri til lóðar verzlunarstaðarins, eins og til var ætlaðt 1807, svo framfarlega sem verzlunarstaðurinn þyrfti þessarar lóðar, sem, eptir brjefi sýslumannsins 8. ágúst 1879, liggur $\frac{1}{4}$ mílu fyrir utan kaupsínið Eskifjörð. Ef því nokkrir aðrir hefðu beiðzt útmælingar á byggingarstöði handa sjer á Mjóeyri, hefði samkvæmt nefndu brjefi engin ástöða verið til að neita þeim um slíka útmælingu samkvæmt reglum þeim, er fylgt er um útmælingar hússtöða á kaupsína-lóðum. Af skýringum þeim, sem fyrir hendi eru í þessu máli, er svo að ráða, sem enn hafi engin þörf reynzt á að nota Mjóeyri til hússtöða. Jeg sje því ekkert því til fyrirstöðu, að gjöra þann hlut eyrarinnar, sem eigi er til þessa notaður að sinni, arðberandi eiganda sínum, landssjóðnum, með því að selja hann á leigu um stutt tímabil, t. d. 5 ár, eins og sýslumaðurinn stingur upp á, og mun það þá koma í ljós, hvort þörf sje á að mæla fleirum út hússtöði á Mjóeyri.

Því felst jeg nú á, að sýslumaðurinn í Suður-Múlasýslu gjöri leigusamning við umgetinn kaupmann Dahl um að leigja honum í 5 ár, frá 1. jan. þ. á. að telja, gegn 50 króna ársleigu, þann hlut Mjóeyrar, er eigi þarf til lóðar undir hús þau, er tjeður Dahl ætlar þar að reisa, þó á þann hátt, að fyrir því verði sjeð við útmælingu hússtöðis þessa, að hún verði eigi því til hindrunar, að fleiri hús verði síðar reist á Mjóeyri, ef svo stöði á, þá er þessi 5 ár eru liðin, að það yrði nauðsynlegt eða æskilegt að mæla fleirum út hússtöði þar á eyrinni. Um þetta ber sýslumanninum að koma fram með nánari skýrslu og tillögur fyrir árslok 1886.

21 9. febr. — Ágrip af brjefi landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurum-
dæminu um eptirgjald eptir þjóðjörð. — Í þessu brjefi lætur landshöfðingi skilning þann í ljósi á 3. grein ráðgjafabrejfs 25. maí 1880 (B. 89) að gjöra skuli leiguliðum á þjóðjörðum, er vilja greiða gjöld sín eptir meðalverði allra meðalverða, kost á að fá, hvort sem þeir vilja heldur, bæði landskuld og leigum breytt á þennan hátt, eða þá eingöngu landsskuldinni, ef þeir kjósa heldur að halda áfram að gjalda leigur eptir smjörverði.

— Brjef landshöfðingja til biskups um meðmæli sóknarmanna með umsækjanda 22
brauðs. — Hjer með sendi jeg yður, herra biskup, til þóknanlegrar ráðstafanar veitingar- 8. febr.
brjef, er jeg samkvæmt tillögum yðar hefi gefið út handa síra Guðjóni Hálfðánarsyni
fyrir Saurbæjarprestakalli í Eyjafirði, og vil jeg taka fram það, er nú segir, út af því, sem
þjer í brjefi frá 7. þ. m. segið um að fulltrúar Saurbæjar prestakalls, er til þess voru kosnir á
prestakallafundi, hafi komið til prófastsins í Eyjafjarðarsýslu og árangurslaust beðið
hann að sækja um brauðið, og þar eftir farið þess á leit, að þeim mætti veitast sú
tillátsssemi, að fá sjer senda skrá yfir umsækjendur, svo að þeir fengju færi á að mæla
fram með einum þeirra, með því að þeim sje mjög annt um, að prestur veljist vel
til sín.

Tillögur yðar, herra biskup, um að skipa prest í nefnt prestakall meðtók jeg
þegar 9. f. m., og frestaði jeg þá veitingunni til komu norðurlandspóstins, þar sem að
eins einn umsækjandi hafði gefið sig fram.. Með nefndu brjefi yðar kom nú eina
bónarbrjefið um þetta brauð, er nefndur póstur hafði flutt, og var það frá síra Stefáni
Jónssyni á Bergsstöðum, og get jeg ekki fundið nægilega ástæðu til að fresta veiting-
unni lengur bæði af ástæðum þeim, er þjer, herra biskup, takið fram, og af því að eins
2 hafa sent bónarbrjef um brauðið, og getur ekki verið vafi um, hvorn heldur eigi að
kjósa af þeim, og loksins af því, að það er áriðandi fyrir prestakall það, er losnar við
veitingu Saurbæjarbrauðs, að draga hana ekki um skör fram.

— Brjef landshöfðingja til stiptsyfirvaldanna um lán handa prestakalli. — Sam- 23
kvæmt tillögum stiptsyfirvaldanna í brjefi frá 7. þ. m. vil jeg hjer með veita Gilsbakka 9. febr.
prestakalli 1500 kr. lán úr viðlagasjóði til að byggja timburkirkju á prestssetrinu og
með því skilyrði, að lánið ávaxtist og endurborgist með 6% árlega eða 90 kr. í 28 ár.

Þetta er hjer með tjáð til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir hlutað-
eiganda.

— Brjef landshöfðingja til stiptsyfirvaldanna um styrk til alpyðu- og barnaskóla. 24
— Með brjefi þessu sendi jeg yður bónarskjal með 3 fylgiskjölum frá prestinum á 11. febr.
Þingvöllum, þar sem hann fyrir hönd hlutaðeigandi skólanefndar sækir um, að skóla
þeim, er hann getur um og nefnist «unglingaskóli Þingvalla- og Grafnings-hreppa»,
verði styrkur veittur af landssjóði samkvæmt fjárlaganna 13. gr., B. V. b. eða c., eða
að nokkrum hluta eftir hvorum þessum staðið um sig. Um mál þetta skora jeg á
stiptsyfirvöldin að tjá mjer þóknanlegar tillögur sínar og senda mjer skjölin svo aptur.

Þetta er nú í fyrsta sinni, sem spurning er vakin um það, hvert einhvern skóla
sje rjettara að heimfæra undir staðið b. eða c. í fjárl. 13. gr., V.; og af því að það
mun framvegis fyrir koma, að úr hinni sömu spurningu þurfi að skera, er álíka fjár-
beiðslur koma fram, mundi það vera óskilegt að fast ákveðið yrði, hver skilyrði sett
skuli fyrir veitingu styrks eftir nefndum staðiðum fjárlaganna. Í þessu efni vil jeg
vísa til þingsályktunar þeirrar, er neðri deild alþingis samþykkti, og nefndarálits þess,
er getur um í þingsályktuninni, og er þingsályktunin prentuð í fyrra parti alþingistíð-
indanna á 318. bls., en nefndarálitið á 223. bls. En meðal atriða þeirra, sem þar eru
fram tekin, vil jeg benda á það í fyrsta lagi, að skólar þeir, er þar um ræðir, eru ein-

8. dag marzm. 1882.

24 göngu, eða að minnsta kosti einkanlega, ætlaðir ungum mönnum, sem komnir eru yfir 11. febr. fermingaraldur; í öðru lagi, að skólarnir eiga að standa undir stjórn sýslunefndanna eða skólastjórnar, sem þær hafa kosið; í þriðja lagi, að tilsögn ber að veita í öllum þeim námsgreinum, sem nefndarálitid telur upp undir 1.—9. tölulið; og í fjórða lagi loksins að skólarnir eru ætlaðir stórum umdæmum, sem að miklu leyti falla saman við sýslurnar.

Að því er kemur til þess 2000 króna styrktarfjár, sem barnaskólum er ætlað árlega, er það tilgangur minn, að skipta þessum styrk fyrst um sinn í 200 króna upphæðir, þar til er það kemur í ljós, hvað margir barnaskólar sækja um hlutdeild í styrktarfje þessu.

Þar sem það skilyrði er sett í fjárlögunum fyrir veitingu landssjóðs-styrks þeptir hvorum þessum staflid fyrir sig, að skólar þeir, er hlut eiga að máli, njóti annars styrks, er að minnsta kosti nemi helmingi á móts við landssjóðs-styrkinn, þá er það vitaskuld, að þetta verður að skilja um styrk til skólahaldsins árlega, en ekki um framlög til skólahúss-reisingar, útbúnaðar þess o. s. frv., svo sem bónarbrjef það, er hjer um ræðir, virðist að gjöra ráð fyrir.

Jeg óska að stíptsyfirvöldin tjái mjer þóknanlegar tillögur sínar um málið í heild sinni, og mun jeg síðan gjöra út um beiðni þá, er hjer liggur fyrir.

25 — Brjef landshöfðingja til póstmeistarans um göngu Barðastrandarpóstsins. — 13. febr. Samkvæmt tillögum yðar, herra póstmeistari, í þóknanlegu brjefi frá 11. þ. m. skal hjer með samþykkt breyting sú á göngu Barðastrandarpóstsins, að hann fari á vesturleið sinni frá Brjámslæk beint að Bíldudal, og snúi þaðan aptur að Brjámslæk og Bø um Vatneyri á Patreksfirði, og skal pósturinn dvelja sólarhring á þessum verzlunarstað í hvert skipti.

Breyting þessi öðlast gildi í þeirri póstferð, er samkvæmt auglýsingu frá 29. apríl 1881 á að hefja frá Reykjavík til Ísafjarðar 8. maí þ. á.

Þetta er hjer með tjáð yður, herra póstmeistari, til þóknanlegrar leiðbeiningar og frekari ráðstöfunar.

26 — Brjef landshöfðingja til biskups um að leggja niður kirkju. — 13. febr. Sóknarnefndin í Krossholts-kirkjusókn hefir sótt um það og hjeraðsfundur Snæfellsness- og Hnappadals-prófastsdæmis í einu hljóði samþykkt, að Krossholtskirkja verði niður lögð, og hafið þjer, herra biskup, í brjefi 10. þ. m. lagt það til, að jeg staðfesti samþykkt þessa. Samkvæmt 4. gr. laga 27. febrúar 1880 um skipun prestakalla veiti jeg því nú leyfi til:

1. að Krossholtskirkja verði lögð niður, þó með því skilyrði, að eigandi hennar setji fyrst veð fyrir greiðslu prestsmötu þeirrar til sóknarprests Hítarnesþinga, sem á kirkju-eigninni hvílir;
2. að af böjum þeim, er hingað til hafa heyrt undir Krossholts-sókn, verði bæirnir sunnan Hítará: Skiphylur, Einholt og Litli-Kálfalækur, lagðir til Akarakirkju; en bæirnir utan Hítará: Hítarnes, Krossholt, Jörvi, Flesjustaðir og Brúarhraun, lagðir til Kolbeinsstaðakirkju;
3. að sjóður Krossholtskirkju, ásamt andvirði kirkjuhússins og þess ornamentis og

instrumentis verði skipt milli Akrakirkju og Kolbeinsstaðakirkju eftir fólkstölu á 26
bœjum þeim, er leggjast til hvorrar kirkjunnar um sig, að tiltölu rjettri. 13. febr.

— Umburðarbrjef biskups til allra prófesta um hjeraðsfundaskýrslur. — Af því 27
að skýrslur þær, um gjörðir hjeraðsfunda, sem hjeraðsprófastar samkvæmt lögum um 16. febr.
stjórn safnaðarmála og skipun sóknarnefnda og hjeraðsnefnda 27. febr. 1880 12. grein
eiga ár hvert að senda hingað, hafa að því leyti verið mjög mismunandi, að sumir
prófastar skýra ítarlega frá gjörðum tjeðra funda, en aðrir minnst að eins stuttlega á
úrslit málanna, og með því að það er nauðsynlegt, að föst regla komist á þetta og að
áminnstar skýrslur og ályktanir hjeraðsfundanna sjeu sem orðfyllstar, vil jeg með þessu
brjefi mínu þjónustusamlega skora á yður, herra prófastur, að senda hingað eptirleiðis
ár hvert orðrjett og af yður staðfest eptirrit af gjörðum hjeraðsfundarins það ár í yðar
prófastsdæmi eptir fundabókinni.

Jeg skal einnig geta þess, að þegar er að ræða um þau mál, sem sjerstaklega
snerta einhvern söfnuð í prófastsdæminu og hjeraðsfundurinn hefir tekið ályktun um,
þarf ákvæði sóknarnefndar þeirrar, sem hlut á að máli, að fylgja hjeraðsfundarskýrsl-
unni, svo það sjáist, að ályktanin riði ekki í bága við vilja safnaðarins, því svo getur
staðið á, að atkvæði safnaðarfulltrúans á hjeraðsfundinum þyki ekki taka af öll tvímæli
í þessu tilliti, og það tefur úrskurð málsins, að verða eptir á að leita álits sóknar-
nefndarinnar um það.

— Brjef landshöfðingja til þorvaldar kennara Thoroddsens um náttúrufræðislegar 28
rannsóknir. — Af fje því, sem með 16. gr. fjárlaganna fyrir 1882 og 1883 er veitt til 16. febr.
vísindalegra og verklegra fyrirtækja, hefi jeg veitt yður allt að 1000 kr. upphæð, til
þess að ferðast um Múlasýslur og gjöra þær vísindalegu rannsóknir, er þjer ræðið um í
brjefi yðar 10. janúar þ. á., og sömuleiðis 500 kr. til að kaupa fyrir verkfæri þau, er
nauðsynleg eru til þessara rannsókna. En jeg vil bæta því við, að veiting þessi er því
skilyrði bundin, að þjer á ferð þessari rannsakið nákvæmlega silfurbergsnáma þá, er
landssjóður á í Helgustaðafjalli, og að þjer takizt á hendur að standa fyrir þeirri til-
raun til að vinna námann, sem gjöra á í sumar komanda samkvæmt brjefi ráðgjafans
30. maí f. á. Brjef þetta er prentað í Stjórnartíðindunum fyrir 1881, B. 66, og vil
jeg taka fram, að tilgangurinn með þessa tilraun er sá, að kynna sjer bæði ástand
námans sjálfs, kostnaðinn við að vinna hann, svo og um verðlag og sölu þess, er úr
honum kann að vinnast. Um söluna og verðlagið mun það, er þörf er á, verða í ljós
leitt í Kaupmannahöfn með aðstoð Johnstrups prófessors, og að því er til þess atriðis
kemur, mun yðar hlutverk verða það, að sjá um, að frá hinu betra (gagnsæja) silfur-
bergi, sem vinnast kann úr námanum, verði forsjálega gengið í kössum, og að annast
um, að kassarnir verði sendir til Kaupmannahafnar með gufuskipinu með áskript til
ráðgjafans og með skýrslu um, hvað í hverjum kassa er. Sjálfur námagrópturinn skal
fram fara eptir yðar fyrirsögn, og skal svo mikið grafið, sem þjer áltíð þörf á til þess
að komast að fastri niðurstöðu, bæði um ástand námans og um kostnaðinn við að
vinna hann, þannig að þjer treystizt til að koma fram með ákveðna tillögu um, á hvern
hátt þjer áltíð arðsamast fyrir landssjóðinn að vinna náma þennan. Þegar svo graptar-
tilraun þessari er lokið, ber yður að senda mjer nákvæma skýrslu um hana ásamt til-

28 lögum yðar, er áður er á minnst og að sjá um, að náminn verði viðunanlega byrgður.
16. febr. Um vinnufólk það, sem þjer þurfið til graptartilraunarinnar, um greiðslu daglauna handa því o. s. frv. skuluð þjer snúa yður til Tryggva alþingismanns Gunnarssonar, sem jeg hefi beðið að veita yður þá aðstoð, er þjer þurfið í þessu efni.

Þá er þjer hafið lokið öllum ferðum yðar um Múlasýslur býst jeg við að þjer sendið mjer skýrslur um þær og skrá yfir kostnaðinn við þær.

Loks vil jeg bæta því við, að eptir undirlagi yðar hefi jeg gjört ráðstöfun til þess, að þær 500 kr., sem jeg áður gat um að yður væru veittar til verkfæraakaupa, verði greiddar forstjóra veðurfæðastofnunarinnar í Kaupmannahöfn, kaptain N. Hoffmeyer.

29 — Brjef landshöfðingja til biskups um styrk til uppgjafapresta. — Í brjefi dags. í 16. febr. gær hafið þjer, herra biskup, borið þá spurning undir mig, hvort ákvæðin í fjárl. fyrir 1882 og 1883, 13. gr., A. b. 5. «til presta-ekkna og barna» útiloki fátæka uppgjafapresta frá að fá styrk af fjárveiting þessari, þar sem þeir hafi þó áður jöfnum höndum með prestaekkjum notið styrks af tilsvarandi liðum fyrri ára fjárlaga.

Út af þessu vil jeg nú þjónustusamlega tjá yður, að það er hvorttveggja, að með sjálfum orðunum í fjárl. 13. gr. A. b. 5. er hinn umgetni styrkur berlega veittur að eins ekkjum presta og börnum, enda er það og ljóst af ástæðunum fyrir 12. gr. A. b. 5. í fjárlagafrumvarpi því, er fyrir þingið var lagt, bæði að þær 2500 kr., er hjer um ræðir, eru eingöngu ætlaðar ekkjum presta og börnum, og eins hitt, fyrir hverja sök að styrkur til fátækra uppgjafapresta var ekki tekinn með undir þennan staflíð, svo sem vandi hefir til verið á eldri fjárlögum. Í þessu efni vil jeg vísa til alþingistíðindanna 1881, I, 30. bls., og bæti jeg því við, að umræðurnar um staflíð þennan á alþingi bera með sjer, að þingið hefir fallið á bæði sjálfa veitinguna og eins ástæður þær, sem hún var á byggð; og fyrir því er það skylda umboðsvaldsins að sjá um, að fullnægt verði skilyrðum þeim, sem fjárveitingin er bundin, og það þótt eigi sje þau skilyrði beinlínis tekin fram í sjálfum fjárlögum. Sbr. Alþingistíð. 1881, I, 24. bls. og víðar.

30 — Brjef landshöfðingja til biskups um styrk til prestaekkna. — Samkvæmt tillög-
20. febr. um yðar, herra biskup, í þóknanlegu brjefi frá 18. þ. m. fellst jeg á, að 2500 kr. þeim, sem veittar eru til prestaekkna og barna fyrir yfirstandandi ár með 13. gr. A. b. 5. fjárlaganna fyrir 1882 og 1883 verði skipt meðal neðan nefndra prestaekkna þannig að

1. Kristín Gunnarsdóttir á Hofi í Vopnafirði . . . fái 80 kr.
2. Guðlaug Guttormsdóttir á Arnheiðarstöðum . . . — 30 —
3. Helga Guðmundsdóttir á Streitir . . . — 40 —
4. Þorbjörg Jónsdóttir á Eskafirði . . . — 60 —
5. Björg Magnúsdóttir á Seyðisfirði . . . — 40 —
6. Oddný Fr. Pálsdóttir á Bruna . . . — 60 —
7. Jóhanna A. Lúdvíksdóttir í Reykjavík . . . — 50 —
8. Guðrún Pjetursdóttir á Felli . . . — 40 —
9. Guðrún Ingvarsdóttir á Gularós . . . — 50 —

flýtt 450 —

	flutt: 450 kr.	
10. Guðrún Þorvaldsdóttir á Bergþórshvoli	fái 50 —	
11. Solveig Einarsdóttir á Miðskála	— 30 —	
12. Halla Ingvarsdóttir á Torfastöðum	— 60 —	
13. Ingibjörg Pálsdóttir á Syðra-Velli	— 60 —	
14. Steinunn Bjarnadóttir á Klausturhólum	— 40 —	
15. Helga Pálsdóttir í Sauðagerði	— 80 —	
16. Margrjet Narfadóttir í Reykjavík	— 80 —	
17. Helga Magnúsdóttir í Reykjavík	— 50 —	
18. Solveig Markúsdóttir í Hafnarfirði	— 50 —	
19. Helga Brynjólfsdóttir á Nesjum	— 50 —	
20. Elín Ögmundsdóttir í Reykjavík	— 80 —	
21. Halldóra Jónasdóttir á Grímsstöðum	— 40 —	
22. Guðlaug Eiríksdóttir á Vestra-Miðfelli	— 50 —	
23. Halldóra Jónsdóttir á Ingjaldshóli	— 50 —	
24. Margrjet Magnúsdóttir á Stóraholti	— 40 —	
25. Helga Árnadóttir á Melum	— 40 —	
26. Elín Einarsdóttir á Bø	— 70 —	
27. Sigríður Ingimundardóttir í Dufansdal	— 60 —	
28. Helga Arnfinnsdóttir í Djúpadal	— 50 —	
29. Sigríður Oddsdóttir á Ytri-Húsum	— 70 —	
30. Guðrún Pálsdóttir á Stað	— 50 —	
31. Anna Guðmundsdóttir á Borðeyri	— 40 —	
32. Guðrún Ólafsdóttir í Garpsdal	— 95 —	
33. Elisabet Jónsdóttir á Ytri-Reykjum	— 50 —	
34. Guðrún Finnbogadóttir á Bjargi	— 40 —	
35. Sigurbjörg Jónsdóttir á Tjörn	— 50 —	
36. Sigríður Bjarnadóttir í Hvammi	— 42 —	
37. Maren Nielsdóttir á Ytra-Hóli	— 60 —	
38. Steinunn Jónsdóttir á Efri-Mýrum	— 80 —	
39. Guðrún Thorlacius á Hafsteinsstöðum	— 40 —	
40. Helga Eiríksdóttir á Narfastöðum	— 80 —	
41. Valgerður Þorsteinsdóttir á Laugalandi	— 25 —	
42. Kristín Pálsdóttir á Nunnuhól	— 20 —	
43. Guðrún Sigurðardóttir á Upsum	— 50 —	
44. Málmfríður Jónsdóttir á Hóli	— 70 —	
45. Guðrún Jónasdóttir á Höfða	— 60 —	
46. Sigríður Þorbergsdóttir á Húsavík	— 26 —	
47. Guðrún Stefánsdóttir í Kaupmannahöfn	— 32 —	
48. Þorbjörg Pálsdóttir á Gilsbakka	— 40 —	
	Alls 2500 —	

30
20. febr.

Jafnframt því að tjá yður þetta, herra biskup, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir hlutaðeigendum, get jeg þess, að jeg í dag hafi ritað landfógeta um útborgun fjár þessa.

31 — Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um 21. febr. ólöglegar lækningar. — Í þóknanlegu brjefi frá 6. f. m. hafið þjer, herra amtmaður, skýrt mjer frá áliti yðar um kæru hjeraðslæknisins í 9. læknishjeraði yfir aðgjörðaleysi yfirvaldsins gagnvart ólærðum lækni í Húnavatnssýslu, Hannesi nokkrum Gíslasyni, og berið þjer um leið upp þá fyrirspurn, hvort amtið eigi eptirleiðis, eins og hingað til, að fara eptir því, sem segir í dómsmálastjórnarbrjefum frá 29. maí 1855 og 19. júlí 1856 um málshöfðun gegn smáskamtalæknum.

Af skjölum þeim, er fylgdu hrjefi yðar, sjest, að farið hefir fram rjettarrannsókn gegn Hannesi Gíslasyni fyrir ólöglegar lækningar, að hann undir þessari rannsókn gaf sig undir úrskurð amtsins og að málið þar eptir var útkljáð með amtsúrskurði frá 16. sept. 1880, er segir, að eigi sje nægileg ástæða til að ákveða honum fjesekt. Þennan úrskurð verð jeg að álíta fullnaðarúrskurð, að því er snertir þar ólöglegu lækningar, er Hannes til þess tíma hefir orðið sannur að, og leiði jeg því hjá mjer, að fara út í ástæður þar, er þessi úrskurður er byggður á, sbr. ráðgjafabrjef 9. febr. 1877 (B. 45).

Um meðferð á málum út af ólöglegum lækningum, er síðar kynnu að koma fyrir í umdæmi yðar, finn jeg að sinni því síður ástæðu til að skipa fyrir, sem það aptur og aptur hefir komið til tals á alþingi að breyta lögum vorum um skottulækningar. Jeg býst við, að þjer í hverju einstöku máli, er fyrir yður kynni að koma, hafið hliðsjón ekki að eins af hinum nefndu stjórnarbrjefum, en einnig af yfirjettardómum þeim, er síðan hafa gengið um ólöglegar lækningar, og verð að öðru leyti að fela yður sjálfum að útkljá þau mál, er skotið verður undir úrskurð yðar samkvæmt 10. gr. tilsk. 24. janúar 1838.

32 — Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um 21. febr. skyldur bænda til að hlaða kirkjugarð. — Í 15. gr. reglugjörðar 17. júlí 1782 er fyrirskipað, að sóknarbændur skuli skyldir til á eigin kostnað að hlaða kirkjugarða og kirkjuveggi og að leggja þök á kirkjur, en að hinum allra-fátækustu megi gefa á kostnað kirkjunnar mat einu sinni á dag, og útvega verkfæri til að vinna með. Eptir að stjórn sveitamálefna hefir með 1. gr. tilskipunar 4. maí 1872 verið falin hreppsnefnd í hverjum hreppi, er það, eins og tekið er fram í 31. gr. hreppstjórareglugjörðarinnar frá 29. apríl 1880 hreppsnefndin í þeim hreppi, þar sem kirkjan er, sem á að sjá um, að bændur fullnægi skyldum sínum í nefnda átt. Hún verður því að útvega verkamenn þá og verkfæri, sem með þarf til að framkvæma slíkt skylduverk og að jafna kostnaðinum, er af því leiðir, niður á sóknarbændur; en hvort kostnaður þessi geti að nokkru leyti fengizt endurgoldinn úr sjóði kirkjunnar, mun komið undir því, hvernig verkið sje af hendi leyst og undir því, hvort sóknarbændur sjeu svo fátækir, að það verði talið þeim ofvaxið að bera kostnaðinn að öllu leyti sjálfir. Um það verður hreppsnefndin að reyna að koma sjer saman við kirkjueiganda þann, er í hlut á, og sje það landssjóðskirkja, sem spurning er um, verð jeg að álíta það nauðsynlegt, að leita fjárveitingar alþingis í slíku máli.

Samkvæmt því, er þannig er tekið fram, er jeg yður, herra amtmaður, samdóma um, að ekki sje heimild til nú að borga af tekjum Munkaþverárklosturskirkju kostnað þann, sem hreppsnefndin í Öngulsstaðahreppi getur um í erindi, er jeg meðtók með þóknanlegu brjefi yðar frá 12. f. m. um, að útvegaður verði handa tjeðri kirkju góður og sterkur sleði, til að flytja á grjót í kirkjugarð, og að þeir, er vinni að kirkjugarðin-

um fáí fœði á kostnað kirkjunnar. Hreppsnefndin verður að leggja út til bráðabirgða 32
þennan kostnað sje hann nauðsynlegur og jafna honum niður. Alíti hún, að hún hafi 21. febr.
rjettar- eða sanngirniskröfu til að fá kostnaðinn endurgoldinn úr landssjóði, verður hún
að fara slíks endurgjalds á leit við alþingi; en vilji hreppsnefndin ekki sætta sig við
þau úrslit, er slík beiðni kynni að fá í fjárlögum landsins, er ekki annað ráð en að
leita til dómstólanna.

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um 33
fyrirkallsfrest til sátta. — Út af fyrirspurn sáttanefndarinnar á Akureyri hafið þjer, 22. febr.
herra amtmaður, leitað álits míns um það, hvort fyrirkallsfrestur til sátta í tjeðum
kaupstað sje kvöldfrestur eða fjórir dagar, eins og í sveitum.

Fyrir því vil jeg tjá yður til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir
hlutaðeigöndum, að spurning um fyrirvara fyrir sáttatilraun sætir úrlausn dómstólanna;
en að jeg fyrir mitt leyti er yður samdóma um, að fyrirmæli 23. greinar tilskipunar
20. jan. 1797 hafi lagagildi alstaðar hjer á landi, og heimila þau þeim, er kallaður er
yfir sáttanefnd, 4 daga fyrirvara.

— Brjef landshöfðingja til biskups um uppbót á fátökum brauðum. — Samkvæmt 34
tillögum yðar, herra biskup, í þóknanlegu brjefi 20. þ. m. skal 4500 kr. þeim, sem með 24. febr.
13. gr. A. b. 2. fjárlaganna eru veittar fyrir árið 1882 til bráðabirgðauppbótar fátök-
um prestaköllum skipt þannig, að

		flutt: 1950 kr.
1.	Skeggjastaðir	fái 100 kr.
2.	Desjamýri	— 100 —
3.	Kálfafellsstaður	— 200 —
4.	Sandfell	— 400 —
5.	Kálfholt	— 150 —
6.	Stóruvellir	— 100 —
7.	Efri-Holtapíng	— 100 —
8.	Staður í Grindavík	— 200 —
9.	Hestþíng	— 100 —
10.	Lundur	— 100 —
11.	Hvammur í Norðurárdal	— 100 —
12.	Skarðspíng	— 100 —
13.	Gufudalur	— 100 —
14.	Sauðlauksdalur	— 100 —
flyt 1950 —		
15.	Kirkjubólspíng	fái 200 —
16.	Staður í Aðalvík	— 400 —
17.	Staður í Grunnavík	— 150 —
18.	Tröllatunga	— 100 —
19.	Tjörn á Vatnsnesi	— 100 —
20.	Hvammur og Keta	— 200 —
21.	Fell	— 200 —
22.	Goðdalir	— 100 —
23.	Stærri-Árskógur	— 100 —
24.	Miðgarður í Grímsey	— 100 —
25.	Hvanneyri	— 200 —
26.	Kvíabekkur	— 200 —
27.	Þönglabakki	— 300 —
28.	Lundabrekka	— 200 —
Alls		4500 —

Þetta er hjer með þjónustusamlega tjáð yður, herra biskup, til þóknanlegrar
leiðbeiningar og birtingar fyrir hlutaðeigendum og vísa jeg um útborgun þessara upp-
bóta til ráðgjafabrjefs 11. nóvbr. f. á. (B. 161).

STYRKUR ÚR LANDSSJÓÐI

samkvæmt fjárlögum frá 24. október 1879 og fjárankalögum frá 4. nóvember 1881 fyrir árin 1880 og 1881.

9. grein C. 4.

Af þeim 463 kr. 25 a. eptirstöðvum af fjenu til eflingar búnaði í norður- og austurumdæminu, er getur um í landshöfðingjabræfi 26. nóvbr. 1881 (B. 165) voru lagðar ábúandanum á Skriðuklaustursjörðunni Torfastöðum Jóni Jónssyni 150 kr., sem verðlaun fyrir jarðabætur, samkvæmt tillögum amtsráðsins; sýslunefnd Húnavatnssýslu 200 kr. sem styrkur til að launa ferðabúfræðingi; sýslunefnd Skagafjarðarsýslu 113 kr. 25 a. sem styrkur til að borga kostnaðinn við gripasýningu vorið 1881. Þeim 161 kr. 58 a., sem eptir stóðu af hluta suðurumdæmisins af nefndu fje (sbr. stj.tíð. þ. á. B. 161.) var ákveðið að verja skyldi til að kaupa fyrir jarðyrkjuverkfæri, sem amtsráðið skyldi útbýta sem verðlaunum fyrir dugnað í búnaði, einkum jarðabótum.

12. grein C. 7.

Barnaskólanum í Seltjarnarneshreppi voru lagðar 220 kr. sem styrkur fyrir árið 1881; ——— í Ölveshreppi fyrir sama ár 126 kr.; ——— í Kjósarhreppi fyrir sama ár 126 kr.; ——— í Þingvallahreppi fyrir sama ár 126 kr.

15. grein.

Sira Páli Pálssyni á Þingmúla voru lagðar 100 kr. sem þóknun fyrir málleysingjakennslu 1880. Fornleyfajelaginu 300 kr. til útgáfu tímarits fjelagsins 1881 og til að borga kostnað við rannsóknir á fornleyfum s. á.

Samkvæmt fjárlögum frá 4. nóvbr. 1881 fyrir árin 1882 og 1883

13. grein B. V. b.

var barnaskólanum á Bessastöðum lagður 200 kr. styrkur.

16. grein.

Bjarna Guðmundssyni í Kirkjuvogi var lagður 100 kr. styrkur til að halda áfram ættfræðislegum störfum sínum; Markúsi Bjarnasyni í Reykjavík 100 kr. styrkur til að kenna sjómannafræði; Benedikt Gröndal skólakennara 400 kr. styrkur til að halda áfram myndasafni af íslenskum dýrum.

EMBÆTTASKIPUN.

Hinn 8. febr. var presturinn í Landeyjapingum sira Guðjón Hálfðánarson skipaður prestur að Saurbæjarprestakalli í Eyjafjarðarprófastsdæmi.

Hinn 11. s. m. var presturinn í Sólheimaþingum sira Oddgeir Guðmundssen skipaður prestur að Miklaholtsprestakalli í Snæfellsnesprófastsdæmi.

ÓVEITT PRESTAKÖLL.

Landeyjaping í Rangárvallaprófastsdæmi (Kross- Voðmúlastaða- og Siglúvíkursóknir). Metið 1099 kr. 39 a. Auglýst 9. febr. 1882.

Mýrdalsþing (Dyrhóla- Sólheima- Reynis- og Höfðabrekksóknir) í Vestur-Skaptafellsprófastsdæmi. Veitast frá fardögum 1882. Metin 1253 kr. 3 a. Auglýst 11. s. m.

Reikningar.

Ágrip

af reikningum nokkurra sjóða sem eru undir stjórn biskups árið 1881.

I.

Prestacknuasjóðurinn.

	Tekjur:	Kr.	a.
1. Sjóður við árslok 1880		14712	5
2. Árstíllög:	kr. a.		
a. prófesta og presta ¹	59 "		
b. biskupsins	40 "	99	"
3. Fyrir seldar blómsturkörfur		4	"
4. Borguð innstæða af veðskuldabréfum		400	"
5. Vextir á árinu:			
a. af veðskuldabréfum	459 "		
b. -- ríkisskuldabréfum	64 "		
c. -- innstæðu í sparisjóði frá $1\frac{1}{12}$ 80 — $1\frac{1}{12}$ 81	40 3		
d. -- verzlunarhlutabréfi	2 50	565	53
		15780	58

Gjöld:

1. Úthlutað á synodus	300	"
2. Mót tölulið 4. tekjumegin færast	400	"
3. Sjóður við árslok 1881:		
a. veðskuldabréf	12315	"
b. ríkisskuldabréf	1600	"
c. verzlunarhlutabréf	50	"
d. í sparisjóði	996	50
e. í peningum	119	8
	15080	58
	15780	57

II.

Guttormsgjöld.

Tekjur:

1. Sjóður við árslok 1880:	
a. ríkisskuldabréf	836 27
	Flyt 836 27

1) 1. Síra Brynjólfur Jónsson á Vestmanna- eyjum 4 kr.	Flutt 27 kr.
2. — Jón Thorarensen 6 —	9. Síra Sæmundur Jónsson 4 —
3. — Þorsteinn Þórarinnsson 2 —	10. — Stefán Stefánsson 4 —
4. — Jón Austmann 4 —	11. — Jóhann Briem 4 —
5. — Daniel Halldórsson 4 —	12. — Jón Jónsson 4 —
6. — Hjörleifur Guttormsson 2 —	13. — Eggert Sigfússon 2 —
7. — Arnþjótur Ólafsson 1 —	14. — Ísleifur Gíslason 2 —
8. — Jón Björnsson 4 —	15. — Hallgrímar Sveinsson 12 —
	59 —
	Flyt 27 —

	kr. a.	Kr. a.
Flutt	836 27	
b. veðskuldabrjef	700 "	
c. í peningum	168 59	1704 86
2. Vextir á árinu		61 45
		<u>1766 31</u>
Gjöld:		
1. Keypt ný sparisjóðsbók		" 30
2. Sjóður við árslok 1881:		
a. ríkisskuldabrjef	836 27	
b. veðskuldabrjef	700 "	
c. í sparisjóði	220 "	
d. í peningum	9 74	1766 1
		<u>1766 31</u>

III.

Sjóður af árgjöldum brauða.

Tekjur:

1. Sjóður við árslok 1880:		
a. ríkisskuldabrjef	200 "	
b. veðskuldabrjef	1860 "	
c. í peningum	7 47	2067 47
2. Vextir á árinu		82 40
		<u>2149 87</u>

Gjöld.

1. Úthlutað á synodus		82 40
2. Sjóður við árslok 1881:		
a. ríkisskuldabrjef	200 "	
b. veðskuldabrjef	1860 "	
c. peningar	7 47	2067 47
		<u>2149 87</u>

IV.

Sjóður fátækra ekkna á norðurlandi einkum í Hegranespingi.

Tekjur.

1. Sjóður við árslok 1880	1611 7
2. Vextir á árinu	63 4
	<u>1674 11</u>

Gjöld.

1. Úthlutað 2 ekkjum í Skagafirði	45 "
2. Sent prófasti til úthlutunar	30 "
3. Sjóður við árslok 1881:	

Flyt 75 "

	kr. a.	Kr. a.	35
	Fluttar 75	"	
a. rikisskuldabryf	276	"	
b. veðskuldabryf	1300	"	
c. peningar	23	11	1599 11
			1674 11

Skrifstofu biskupsins yfir Íslandi, Reykjavík 31. des. 1881

P. Pjetursson.

Ágrip

af reikningi yfir tekjur og gjöld jafnaðarsjóðs suðuramtsins 1880.

Tekjur.

1. Eptirstöðvar við árslok 1879:	kr. a.	
a. Í skyndilánunum	1404 67	Kr. a.
b. Í peningum	2372 82	3777 49
2. Niðurjöfnun á lausafje í amtinu, 15 aurar á hvert hundrað:		
a. I Skaptafellssýslu	606 90	
b. - Rangárvallasýslu	787 35	
c. - Vestmannaeyjasýslu	16 65	
d. - Árnessýslu	801 52	
e. - Gullbringu- og Kjósarsýslu	286 35	
f. - Borgarfjarðarsýslu	250 33	2749 10
3. Borgað af bæjarstjórn Reykjavíkur eptir hestarjettardómi í máli um laun lögregluþjóns Alexíusar Árnasonar		362 5
	Tekjur alls	6888 64

Gjöld.

1. Til bólusetninga og annara heilbrigðismálefna:		
A. Bólusetningar	228 32	
B. Önnur heilbrigðismálefni	18 "	246 32
2. Kostnaður við kennslu heyrnar- og málleysingja		739 91
3. Endurgjald á lánunum:		
a. Upp í lán til hegningarhússbyggingar í Reykjavík:		
1. 1/5 af höfuðstól, upphaflega	6542 kr 22 a.	
7. afborgun	436 — 15 -	
2. Ársvextir af	3925 kr. 32 a. 157 — 2 -	593 17
b. Upp í lán til fangahúss á Vestmannaeyjum:		
1. 1/15 af höfuðstól, upphaflega	1122 kr. 33 a.	
5. afborgun	74 — 82 -	
2. Ársvextir af	823 kr. 5 a. 32 — 92 -	107 74
		700 91
4. Kostnaður við amtsráðið		101 89
5. Ýmisleg útgjöld		535 71
6. Til jafnaðar móti tekjulið 3., að því leyti þessi tekjuliður er einnig fölginn í tekjulið 1. a.		297 31
7. Eptirstöðvar við árslok 1880:		

Flyt 2622 05

	kr. aur.	Kr. A.
	Fluttar	2622 05
a. Í skyndilánnum	1082 61	
b. Útistandandi hjá einum sýslumanni	15 7	
c. Í peningum	3168 91	4266 59
	Tekjur alls	6888 64

Reykjavík, 21. des. 1881.

*Bergur Thorberg.***Ágrip**

af reikningi yfir tekjur og gjöld jafnaðarsjóðs vesturamtsins 1880.

	Tekjur.	kr. a.	Kr. a.
1. Eptirstöðvar við árslok 1879:			
a. Í skyndilánnum	28 96		
b. Í peningum	4194 80		4223 76
2. Niðurjöfnun á lausafje í amtinu, 13 aurar á hvert hundrað:			
a. Í Mýrasýslu	265 79		
b. Snæfellsness- og Hnappadalssýslu	251 38		
c. Dalasýslu	274 "		
d. Barðastrandarsýslu	196 91		
e. Strandasýslu	168 68		
f. Ísafjarðarsýslu og kaupstað	" "		1156 76
Ath. Reikningurinn og gjaldið frá Ísafjarðarsýslu og kaupstað kom eigi fyrri en eptir að reikningurinn var saminn.			
3. Innkomið fyrir seld 12 expl. af Levy's kennslubók í yfirsetukvennafræði		24 "	
	Tekjur alls	5404 52	

Gjöld.

1. Til bólusetninga og annara heilbrigðismálefna	167 21	
2. Kostnaður við kennslu heyrnar og málleysingja	220 "	
3. Endurgjald kostnaðar við byggingu fangahúsa:		
a. $\frac{1}{16}$ af láni úr landssjóði, upphaflega að upphæð 19380 kr.; 5. afborgun	1292 "	
b. Ársvextir af 14212 kr.	567 58	1860 48
4. Kostnaður við amtsráðið		220 99
5. Til ferðakostnaðar: Kostnaður við embættisferð amtmannsins		152 "
6. Ýmisleg útgjöld		195 67
7. Eptirstöðvar:		
a. Útistandandi jafnaðarsjóðsgjald	82 98	
b. Í peningum	2505 19	2588 17
	Gjöld alls	5404 52

Reykjavík, 21. desember 1881.

Bergur Thorberg.

Verðlagsskrá,

sem gildir fyrir

Mýrasýslu

frá miðju maímánaðar 1882 til sama tíma 1883.

35
27. febr.

		Í pening.		Hundr. á		Alin.
		Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.
A. Friður peningur.						
1.	1 œ 1 kýr, 3 til 8 vetra, sem beri frá miðjum október til nóvembermánaðarloka, í fardögum . . á	88	99	88	99	74
2.	— 6 ær, 2 til 6 vetra, loðnar og lembdar í fardögum hver á	11	84	71	4	59
3.	— 6 sauðir, 3 til 5 vetra, á hausti —	17	81	106	86	89
4.	— 8 — tvævetrir —	13	69	109	52	91
5.	— 12 — veturgamlir —	9	67	116	4	97
6.	— 8 ær geldar —	12	27	98	16	82
7.	— 10 — mylkar —	8	24	82	40	69
8.	— 1 áburðarhestur, taminn, 5 til 12 vetra, í fardögum —	57	10	57	10	48
9.	— 1 $\frac{1}{3}$ hryssu, á sama aldri hver á	46	32	61	76	51
B. Ull, smjör og tólg.						
10.	1 œ 120 pd. af hvítri ullu, vel þveginni, pundið á	"	73	87	60	73
11.	— 120 — af mislitri ullu, vel þveginni —	"	51	61	20	51
12.	— 120 — af smjöri, vel verkuðu —	"	65	78	"	65
13.	— 120 — af tólg, vel bræddri —	"	35	42	"	35
C. Tóvara af ullu.						
14.	1 œ 30 pd. hespugarns, 3 til 6 hespur í pundi, haldi hver hespa 11 skreppur, en hver skreppa 44 þræði pundið á	"	"	"	"	"
15.	— 60 þör eingirnissokka parið —	"	60	36	"	30
16.	— 30 — tvíbands-gjaldsokka —	1	"	30	"	25
17.	— 180 — sjóvetlinga —	"	23	41	40	35
18.	— 20 eingirnispeisur hver —	3	21	64	20	54
19.	— 15 tvíbands-gjaldpeisur —	5	48	82	20	69
20.	— 120 álnir gjaldvoðarvaðmáls, álnar breiðs, 1 alin —	1	42	170	40	142
21.	— 120 — einskeptu, 1 al. til 5 kv. breiðrar —	"	97	116	40	97
D. Fiskur.						
22.	1 œ 6 vættir af saltfiski vel verkuðum, vættin á	13	66	81	96	68
23.	— 6 — — harðfiski — — — —	16	97	101	82	85
24.	— 6 — — þyrsklingi — — — —	11	73	70	38	59
25.	— 6 — — ýsu, hertri —	11	15	66	90	56
26.	— 6 — — hákarli, hertum —	10	50	63	"	53
E. Lýsi.						
27.	1 œ 1 tunna (120 pt.) hvals lýsis 8 pottar á	2	"	30	"	25
28.	— 1 — — — hákarls lýsis —	"	"	"	"	"
29.	— 1 — — — sels lýsis —	3	21	48	15	40
30.	— 1 — — — þorskalýsis —	2	94	44	10	37

11. dag marzm. 1882.

35
27. febr.

F. Skinnavara,						Í pening.		Hundr. á		Alin.	
						Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur	
31.	1	4	fjórðungar	nautsinnis	10	pund á	16	42	65	68	55
32.	—	6	—	kýrsinnis	—	—	13	85	83	10	69
33.	—	6	—	hrosssinnis	—	—	11	84	71	4	59
34.	—	8	—	sauðsinnis, af tvævetrum og eldri	—	—	9	1	72	8	60
35.	—	12	—	sauðsinnis, af veturgömlum og ám	—	—	5	98	71	76	60
36.	—	6	—	selsinnis	—	—	11	80	70	80	59
37.	—	240	lambskinn (vorlamba), einlit	hvert á			"	22	52	80	44
G. Ýmislegt.											
38.	1	6	dp. af æðardún, vel hreinsuðum,	pundið á			11	96	71	76	60
39.	—	40	— — — — —	óhreinsuðum	—	—	"	"	"	"	"
40.	—	120	— — — — —	fuglafiðri	10	pund á	8	55	102	60	86
41.	—	480	— — — — —	fjallagrösom	—	—	1	"	48	"	40
42.	5	álnir	1	dagsverk um heyannir			2	81	67	44	56
43.	5	—	1	lambsfóður			4	25	102	"	85

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaur-
um verður:

<i>Eptir A. eða í friðu</i>	87	99	73
— <i>B. — í ullu, smjöri og tólg</i>	67	20	56
— <i>C. — í ullar tóvöru</i>	77	23	64
— <i>D. — í fiski</i>	76	81	64
— <i>E. — í lýsi</i>	40	75	34
— <i>F. — í skinna-vöru</i>	69	61	58

En meðalverð allra landaura samantalið
og skipt með 6, sýnir:

meðalverð allra meðalverða **69 93 58**

Reykjavík, 27. dag febrúarmán. 1882.

Bergur Thorberg. P. Pjetursson.

36
27. febr.

Verðlagsskrá

sem gildir fyrir

Snæfellsnes- og Hnappadalssýslu

frá miðju maímánaðar 1882 til sama tíma 1883.

					Í pening.		Hundrað á		Alin.
					Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.
A. Friður peningur.									
1.	1	1	kýr, 3 til 8 vetra, sem beri frá miðjum októ- ber til nóvembermánaðarloka, í fardögum	á	89	17	89	17	74
2.	—	6	ær, 2 til 6 vetra, loðnar og lembdar, í far- dögum	hver á	12	21	73	26	61
3.	—	6	sauðir, 3 til 5 vetra á hausti	—	16	23	97	38	81
4.	—	8	— tvævetrir	—	13	1	104	8	87

		Í pening.		Hundr. á		Alin.	36 27. febr.
		Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.	
5.	— 12 — veturgamlir á hausti	9	11	109	32	91	
6.	— 8 ær geldar	11	68	93	44	78	
7.	— 10 — mylkar	7	98	79	80	67	
8.	— 1 áburðarhestur, taminn, 5 til 12 vetra, í far- dögum	52	19	52	19	43	
9.	— 1 $\frac{1}{3}$ hryssu, á sama aldri	42	8	56	11	47	

B. Ull, smjör og tólg.

10.	1 c 120 pd. af hvíttri ullu, vel þveginni, pundið á	"	72	86	40	72	
11.	— 120 — af misltri ullu, vel þveginni — -	"	50	60	"	50	
12.	— 120 — af smjöri, vel verkuðu . . . — -	"	59	70	80	59	
13.	— 120 — af tólg, vel bræddri . . . — -	"	33	39	60	33	

B. Tóvara af ullu.

14.	1 c 30 pd. hespugarns, 3 til 6 hespur í pundi, haldi hver hespa 11 skreppur, en hver skreppa 44 þræði	"	"	"	"	"	
15.	— 60 pör eingirnissokka	"	60	36	"	30	
16.	— 30 — tvíbands-gjaldsokka	1	56	46	80	39	
17.	— 180 — sjóvetlinga	"	17	30	60	26	
18.	— 20 eingirnispéisur	3	80	76	"	63	
19.	— 15 tvíbands-gjaldpéisur	5	86	87	90	73	
20.	— 120 álnir gjaldvöðarvaðmáls, álnar breiðs, 1 alin -	1	46	175	20	146	
21.	— 120 — einskeptu, 1 al. til 5 kv. breiðrar - - -	1	7	128	40	107	

D. Fiskur.

22.	1 c 6 vættir af saltfiski vel verkuðum, vættin á	12	72	76	32	64	
23.	— 6 — — harðfiski — — — — -	18	35	110	10	92	
24.	— 6 — — þyrsklingi — — — — -	11	80	70	80	59	
25.	— 6 — — ýsu hertri	10	90	65	40	55	
26.	— 6 — — hákarli hertum	10	64	63	84	53	

E. Lýsi.

27.	1 c 1 tunna (120 pt.) hvalslýsis	2	"	30	"	25	
28.	— 1 — — — hákarlslýsis	2	64	39	60	33	
29.	— 1 — — — selslýsis	2	53	37	95	32	
30.	— 1 — — — þorskalýsis	2	16	32	40	27	

F. Skinnavara.

31.	1 c 4 fjórðungar nautsinn	15	66	62	64	52	
32.	— 6 — — — kýrsinn	13	8	78	48	65	
33.	— 6 — — — hross-sinn	11	13	66	78	56	
34.	— 8 — — — sauðsinn, af tvæ- vetrum og eldri	8	20	65	60	55	
35.	— 12 — — — sauðsinn, af vetur- gömlum og ám	6	5	72	60	61	
36.	— 6 — — — selsinn	11	25	67	50	56	
37.	— 240 lambsinn (vorlamba), einlit	"	18	43	20	36	

36

27. febr.

G. Ýmislegt.

			Í pening.		Hundr. á		Alin.
			Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	
38.	1	6 pd. af æðardún, vel hreinsuðum, pundið á	11	24	67	44	56
39.	—	40 — — — óhreinsuðum . . . —	"	"	"	"	"
40.	—	120 — — fuglaþöri 10 pund —	6	80	81	60	68
41.	—	400 — — fjallagrösum —	"	73	35	4	29
42.	5	álnir 1 dagsverk um heyannir	2	78	66	72	56
43.	5	— 1 lambsfóður	4	81	115	44	96

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyröldum landaur-
um verður:

Eptir A.	eda í fríðu	83	86	70
— B.	— í ullu, smjöri og tólgi	64	20	54
— C.	— í ullar tövöru	82	99	69
— D.	— í fiski	77	29	64
— E.	— í lýsi	34	99	29
— F.	— í skinnu-vöru	65	26	54

En meðalverð allra landaura samantalið 408 59 340
og skipt með 6, sýnir:

meðalverð allra meðalverða 68 10 57

Reykjavík, 27. dag febrúarmán. 1882.

Bergur Thorberg. P. Pjetursson.

37

28. febr.

Verðlagsskrá,

sem gildir fyrir

Dalasýslu

frá miðju maímánaðar 1882 til sama tíma 1883.

			Í pening.		Hundr. á		Alin.
			Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.
A. Friður peningur.							
1.	1	1 kýr, 3 til 8 vetra, sem beri frá miðjum október til nóvembermánaðarloka, í fardögum . . á	96	49	96	49	80
2.	—	6 ær, 2 til 6 vetra, loðnar og lembdar, í fardögum hver á	13	38	80	28	67
3.	—	6 sauðir, 3 til 5 vetra, á hausti . . . —	17	55	105	30	88
4.	—	8 — tvævetrir . . . —	14	23	113	84	95
5.	—	12 — veturgamlir . . . —	10	2	120	24	100
6.	—	8 ær geldar . . . —	12	95	103	60	87
7.	—	10 — mylkar . . . —	8	50	85	"	70
8.	—	1 áburðarhestur, taminn 5 til 12 vetra, í fardögum á	58	"	58	"	48
9.	—	1 ¹ / ₃ hryssu, á sama aldri hver —	47	32	63	9	53
B. Ull, smjör og tólgi.							
10.	1	120 pd. af hvíttri ullu, vel þveginni, pundið á	"	75	90	"	75
11.	—	120 — af mislitri ullu, vel þveginni —	"	51	61	20	51
12.	—	120 — af smjöri vel verkuðu . . . —	"	62	74	40	62
13.	—	120 — af tólgi, vel bræddri . . . —	"	35	42	"	35

C. Tóvara af ullu.

		Í pening.		Hundr. á		Alin.	37 28. febr.
		Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.	
14.	1 30 pd. hespugarns, 3 til 6 hespur í pundi, haldi hver hespa 11 skreppur, en hver skreppa 44 þræði pundið á	1	20	36	"	30	
15.	— 60 pör eingirnissokka parið -	"	60	36	"	30	
16.	— 30 — tvíbands-gjaldsokka — -	"	93	27	90	23	
17.	— 180 — sjóvetlinga — -	"	14	25	20	21	
18.	— 20 eingirnispeisur hver -	3	30	66	"	55	
19.	— 15 tvíbands-gjaldpeisur — -	5	38	80	70	67	
20.	— 120 álnir gjaldvöðarvadmáls, álnar breiðs, 1 alin -	1	46	175	20	146	
21.	— 120 — einskeptu, 1 al. til 5 kv. breiðrar - — -	1	14	136	80	114	

D. Fiskur.

22.	1 6 vættir af saltfiski vel verkuðum, vættin á	10	16	60	96	51	
23.	— 6 — — harðfiski — — — -	13	85	83	10	69	
24.	— 6 — — þyrsklingi — — — -	11	70	70	20	58	
25.	— 6 — — ýsu, hertri — -	10	76	64	56	54	
26.	— 6 — — hákarli, hertum — -	10	98	65	88	55	

E. Lýsi.

27.	1 1 tunna (120 pt.) hvalslýsis . . . 8 pottar á	"	"	"	"	"	
28.	— 1 — — — hákarlslýsis . . . — -	2	58	38	70	32	
29.	— 1 — — — selslýsis . . . — -	2	55	38	25	32	
30.	— 1 — — — þorskalýsis . . . — -	2	30	34	50	29	

F. Skinnavara.

31.	1 4 fjórðungar nautskinn . . . 10 pund á	16	3	64	12	53	
32.	— 6 — — — kýrskinn . . . — — -	13	28	79	68	66	
33.	— 6 — — — hrossskinn . . . — — -	11	10	66	60	56	
34.	— 8 — — — sauðskinn, af tvævetrum og eldri . . . — — -	8	8	64	64	54	
35.	— 12 — — — sauðskinn, af veturgömlum og ám . . . — — -	5	28	63	36	53	
36.	— 6 — — — selskinn . . . — — -	8	96	53	76	45	
37.	— 240 lambskinn (vorlamba), einlit . . hvert -	"	20	48	"	40	

G. Ýmislegt.

38.	1 6 pd. af æðardún, vel hreinsuðum, pundið á	10	"	60	"	50	
39.	— 40 — — — óhreinsuðum . . . — -	"	"	"	"	"	
40.	— 120 — — — fuglafiðri 10 pund -	6	44	77	28	64	
41.	— 480 — — — fjallagrösum — — -	1	67	80	16	67	
42.	5 álnir 1 dagsverk um heyannir	2	60	62	40	52	
43.	5 — 1 lambsfóður	4	65	111	60	93	

37 Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fýrtöldum landaur-
um verður :

28. febr.

<i>Eptir A. eða í friðu</i>	91	76	76
— <i>B. — í ullu, smjöri og tólg</i>	66	90	56
— <i>C. — í ullar tólvöru</i>	72	98	61
— <i>D. — í fiski</i>	68	94	57
— <i>E. — í lýsi</i>	37	15	31
— <i>F. — í skinnu-vöru</i>	62	88	52

En meðalverð allra landaura samtalið
og skipt með 6, sýnir :

meðalverð allra meðalverða **66 77 56**

Reykjavík 28. dag febrúarmán. 1882.

Bergur Thorberg. P. Pjetursson.

38

28. febr.

Verðlagsskrá

sem gildir fyrir

Barðastrandarsýslu

frá miðju maimánaðar 1882 til sama tíma 1883.

		Í pening.		Hundr. á		Alin.
		Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.
A. Friður peningur.						
1.	1 ♂ 1 kýr, 3 til 8 vetra, sem beri frá miðjum október til nóvembermánaðarloka, í fardögum . . . á	95	9	95	9	79
2.	— 6 ær, 2 til 6 vetra, loðnar og lembdar í fardögum hver á	13	5	78	30	65
3.	— 6 sauðir, 3 til 5 vetra á hausti . . . —	16	78	100	68	84
4.	— 8 — tvævetrir — — — — —	13	36	106	88	89
5.	— 12 — veturgamlir — — — — —	10	29	123	48	103
6.	— 8 ær geldar . . . — — — — —	12	73	101	84	85
7.	— 10 — mylkar . . . — — — — —	8	59	85	90	72
8.	— 1 áburðarhestur, taminn, 5 til 12 vetra, í fardögum	59	39	59	39	49
9.	— 1 1/3 hryssu, á sama aldri hver á	49	31	65	75	55
B. Ull, smjör og tólg.						
10.	1 ♂ 120 pd. af hvítri ullu vel þveginni, pundið á	"	74	88	80	74
11.	— 120 — af mislitri ullu, vel þveginni — —	"	54	64	80	54
12.	— 120 — af smjöri, vel verkuðu . . . — —	"	65	78	"	65
13.	— 120 — af tólg, vel bræddri — —	"	47	56	40	47
C. Tóvara af ullu.						
14.	1 ♂ 30 pd. hespugarns, 3 til 6 hespur í pundi, haldi hver hespa 11 skreppur, en hver skreppa 44 þræði pundið á	"	"	"	"	"
15.	— 60 þör eingirnissokka parið —	"	53	31	80	27
16.	— 30 — tvíbands-gjaldsokka — —	"	78	23	40	20
17.	— 180 — sjóvetlinga — —	"	28	50	40	42
18.	— 20 eingirnispeisur hver —	3	14	62	80	52
19.	— 15 tvíbands-gjaldpeisur — —	4	49	67	35	56
20.	— 120 álnir gjaldvoðarvaðmáls, álnar breiðs, 1 alin —	1	32	158	40	132
21.	— 120 — einskeptu, 1 al. til 5 kv. breiðrar — —	1	4	124	80	104

D. Fiskur.						í pening.		Hundr. á		Alin.	38 28. febr.
						Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.	
22.	1	6	vættir af saltfiski vel verkuðum,	vættin á		13	69	82	14	68	
23.	—	6	— — — — — harðfiski — — — — —	— — — — —		13	98	83	88	70	
24.	—	6	— — — — — þyrsklingi — — — — —	— — — — —		10	36	62	16	52	
25.	—	6	— — — — — ýsu, hertri	— — — — —		9	81	58	86	49	
26.	—	6	— — — — — hákarli hertum	— — — — —		10	37	62	22	52	

E. Lýsi.											
27.	1	1	tunna (120 pt.) hvalslýsis	8 pottar á		2	67	40	5	33	
28.	—	1	— — — — — hákarlslýsis	— — — — —		2	54	38	10	32	
29.	—	1	— — — — — selslýsis	— — — — —		2	38	35	70	30	
30.	—	1	— — — — — þorskalýsis	— — — — —		1	90	28	50	24	

F. Skinnavara.											
31.	1	4	fjórðungar nautskinn	10 pund á		13	17	52	68	44	
32.	—	6	— — — — — kýrskinn	— — — — —		11	83	70	98	59	
33.	—	6	— — — — — hrossskinn	— — — — —		10	86	65	16	54	
34.	—	8	— — — — — sauðskinn af tvævetrum og eldri	— — — — —		7	57	60	56	50	
35.	—	12	— — — — — sauðskinn af veturgömlum og ám	— — — — —		6	7	72	84	61	
36.	—	6	— — — — — selskinn	— — — — —		11	35	68	10	57	
37.	—	240	— — — — — lambskinn (vorlamba), einlit	hvert á		"	21	50	40	42	

G. Ýmislegt.											
38.	1	6	pd. af æðardún, vel hreinsuðum, pundíð á			10	65	63	90	53	
39.	—	40	— — — — — óhreinsuðum	— — — — —		"	"	"	"	"	
40.	—	120	— — — — — fuglafiðri	10 pund —		7	85	94	20	79	
41.	—	480	— — — — — fjallagrösum	— — — — —		1	72	82	56	69	
42.	5	álnir	1 dagsverk um heyannir			2	29	54	96	46	
43.	5	—	1 lambsfóður			4	36	104	64	87	

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir A.	æða í fríðu	90	81	76
— B.	— í ullu, smjöri og tólg	72	"	60
— C.	— í ullar tóvöru	74	14	62
— D.	— í fiski	69	85	58
— E.	— í lýsi	35	59	30
— F.	— í skinna-vöru	62	96	52

En meðalverð allra landaura samantalið 405 35 338

og skipt með 6, sýnir: meðalverð allra meðalverða . 67 56 56

Reykjavík 28. dag febrúarmán. 1882.

Bergur Thorberg. P. Pjetursson.

Verðlagsskrá

sem gildir fyrir

Ísafjarðarsýslu og Ísafjarðarkaupstað
frá miðju maímánaðar 1882 til sama tíma 1883.

		Í pening.		Hundr. á		Alin.
		Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.
A. Friður peningur.						
1.	1 œ 1 kýr, 3 til 8 vetra, sem beri frá miðjum október til nóvembermánaðarloka, í fardögum . . . á	97	89	97	89	82
2.	— 6 ær, 2 til 6 vetra, loðnar og lembdar, í fardögum hver á	13	92	83	52	70
3.	— 6 sauðir, 3 til 5 vetra, á hausti . . . —	17	81	106	86	89
4.	— 8 — tvævetrir . . . —	14	21	113	68	95
5.	— 12 — veturgamlir . . . —	9	69	116	28	97
6.	— 8 ær geldar . . . —	12	83	102	64	86
7.	— 10 — mylkar . . . —	8	43	84	30	70
8.	— 1 áburðarhestur, taminn, 5 til 12 vetra, í fardögum á	63	2	63	2	53
9.	— 1 ¹ / ₂ hryssu, á sama aldri hver —	53	33	71	11	59
B. Ull, smjör og tólg.						
10.	1 œ 120 pd. af hvíttri ullu, vel þveginni, pundið á	"	75	90	"	75
11.	— 120 — af mislitri ullu, vel þveginni —	"	51	61	20	51
12.	— 120 — af smjöri, vel verkuðu . . . —	"	71	85	20	71
13.	— 120 — af af tólg, vel bræddri . . . —	"	48	57	60	48
C. Tóvara af ullu.						
14.	1 œ 30 pd. hespugarns, 3 til 6 hespur í pundi, haldi hver hespa 11 skreppur, en hver skreppa 44 þræði pundið á	"	"	"	"	"
15.	— 60 þör eingirnisokka parið —	"	52	31	20	26
16.	— 30 — tvíbands-gjaldsokka . . . —	1	5	31	50	26
17.	— 180 — sjóvetlinga —	"	26	46	80	39
18.	— 20 eingirnispeisur hver —	3	94	78	80	66
19.	— 15 tvíbands-gjaldpeisur —	5	52	82	80	69
20.	— 120 álnir gjaldvöðvarvadmáls, álnar breiðs 1 alin —	1	24	148	80	124
21.	— 120 — einskeptu, 1 al. til 5 kv. breiðrar —	"	95	114	"	95
D. Fiskur.						
22.	1 œ 6 vættir af saltfiski vel verkuðum, vættin á	13	5	78	30	65
23.	— 6 — — harðfiski — — — —	12	25	73	50	61
24.	— 6 — — þyrsklingi — — — —	9	96	59	76	50
25.	— 6 — — ýsu, hertri —	9	48	56	88	47
26.	— 6 — — hákarli, hertum . . . —	9	44	56	64	47
E. Lýsi.						
27.	1 œ 1 tunna (120 pt.) hvalslýsis . . . 8 pottar á	1	86	27	90	23
28.	— 1 — — hákarlslýsis . . . —	2	50	37	50	31
29.	— 1 — — selslýsis . . . —	1	94	29	10	24
30.	— 1 — — þorskalýsis . . . —	2	9	31	35	26

F. Skinnavara,					Í pening.		Hundr. á		Alin.	39 1. marz.
					Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.	
31.	1	4	fjórðungar nautsinn	10 pund á	12	76	51	4	43	
32.	—	6	— kýrsinn	— — —	10	86	65	16	54	
33.	—	6	— hrosssinn	— — —	9	19	55	14	46	
34.	—	8	— sauðsinn, af tvævetrum og eldri	— — —	8	55	68	40	57	
35.	—	12	— sauðsinn, af veturgömlum og ám	— — —	7	86	94	32	78	
36.	—	6	— selsinn	— — —	10	14	60	84	51	
37.	—	240	lambskinn (vorlamba), einlit	hvert á	"	15	36	"	30	
G. Ýmislegt.										
38.	1	6	dp. af æðardún, vel hreinsuðum,	pundið á	10	21	61	26	51	
39.	—	40	— óhreinsuðum	— — —	1	43	57	20	48	
40.	—	120	— fuglafiðri	10 pund á	6	99	83	88	70	
41.	—	480	— fjallagrösum	— — —	1	20	57	60	48	
42.	5	álnir	1 dagsverk um heyannir	— — —	2	45	58	80	49	
43.	5	—	1 lambsfóður	— — —	5	17	124	8	103	

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir A. eða í friðu	93	26	78
— B. — í ullu, smjöri og tólg	73	50	61
— C. — í ullar tóvöru	76	27	64
— D. — í fiski	65	2	54
— E. — í ljósi	31	46	26
— F. — í skinna-vöru	61	56	51

En meðalverð allra landaura samantalið 401 7 334
og skipt með 6, sýnir:

meðalverð allra meðalverða 66 85 56

Reykjavík, 1. dag marzmán. 1882.

Bergur Thorberg. P. Pjetursson.

Verðlagsskrá

sem gildir fyrir

Strandasýslu

frá miðju maímánaðar 1882 til sama tíma 1883.

A. Friður peningur.					Í pening.		Hundrað á		Alin.
					Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.
1.	1	1	kýr, 3 til 8 vetra, sem beri frá miðjum október til nóvembermánaðarloka, í fardögum	á	94	59	94	59	79
2.	—	6	ær, 2 til 6 vetra, loðnar og lembdar, í fardögum	hver á	13	67	82	2	68
3.	—	6	sauðir, 3 til 5 vetra á hausti	— —	18	17	109	2	91
4.	—	8	— tvævetrir	— —	14	73	117	84	98

11. dag marzm. 1882.

40

1. marz.

		Í pening.		Hundr. á		Alin.
		Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	
5.	— 12 — veturgamlir á hausti . . . hver á	10	98	131	76	110
6.	— 8 ær geldar . . . — — — — —	13	96	111	68	93
7.	— 10 — mylkar . . . — — — — —	9	42	94	20	78
8.	— 1 áburðarhestur, taminn, 5 til 12 vetra, í far- dögum	65	21	65	21	54
9.	— 1 ¹ / ₃ hryssu, á sama aldri hver á	52	17	69	56	58
B. Ull, smjör og tólg.						
10.	1 ♂ 120 pd. af hvítri ullu, vel þveginni, pundið á	”	76	91	20	76
11.	— 120 — af mislitri ullu, vel þveginni — —	”	57	68	40	57
12.	— 120 — af smjöri, vel verkuðu . . . — —	”	66	79	20	66
13.	— 120 — af tólg, vel bræddri . . . — —	”	36	43	20	36
B. Tóvara af ullu.						
14.	1 ♂ 30 pd. hespugarns, 3 til 6 hespur í pundi, haldi hver hespa 11 skreppur, en hver skreppa 44 þræði pundið á	”	”	”	”	”
15.	— 60 þör eingirnissokka parið —	”	”	”	”	”
16.	— 30 — tvibands-gjaldsokka — —	”	85	25	50	21
17.	— 180 — sjóvetlinga — —	”	27	48	60	41
18.	— 20 eingirnispeisur hver —	”	”	”	”	”
19.	— 15 tvibands-gjaldpeisur — —	”	”	”	”	”
20.	— 120 álnir gjaldvöðarvadmáls, álnar breiðs, 1 alin —	1	48	177	60	148
21.	— 120 — einskeptu, 1 al. til 5 kv. breiðrar — — —	1	6	127	20	106
D. Fiskur.						
22.	1 ♂ 6 vættir af saltfiski vel verkuðum, vættin á	12	36	74	16	62
23.	— 6 — — harðfiski — — — — —	12	”	72	”	60
24.	— 6 — — þyrsklingi — — — — —	11	84	71	4	59
25.	— 6 — — ýsu hertíri — —	11	79	70	74	59
26.	— 6 — — hákarli hertum — —	11	42	68	52	57
E. Lýsi.						
27.	1 ♂ 1 tunna (120 pt.) hvalslýsis . . . 8 pottar á	”	”	”	”	”
28.	— 1 — — — hákarlslýsis . . . — — —	2	76	41	40	35
29.	— 1 — — — selslýsis . . . — — —	2	70	40	50	34
30.	— 1 — — — þorskalýsis . . . — — —	2	19	32	85	27
F. Skinnavara.						
31.	1 ♂ 4 fjórðungar nautsinn 10 pund á	14	16	56	64	47
32.	— 6 — — — kýrsinn — — —	11	76	70	56	59
33.	— 6 — — — hross-sinn — — —	10	40	62	40	52
34.	— 8 — — — sauðsinn, af tvæ- vetrum og eldri . . . — — —	7	72	61	76	51
35.	— 12 — — — sauðsinn, af vetur- gömlum og ám . . . — — —	6	15	73	80	62
36.	— 6 — — — selsinn — — —	10	44	62	64	52
37.	— 240 lambsinn (vorlamba), einlit . . . hvert —	”	24	57	60	48

G. Ýmislegt.					Í pening.		Hundr. á		Alin.	40 1. marz.
					Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.	
38.	1	œ	6 pd. af æðardún, vel hreinsuðum, pundið á		10	88	65	28	54	
39.	—	40	— — — óhreinsuðum — —		"	"	"	"	"	
40.	—	120	— — fuglaþöri 10 pund —		6	56	78	72	66	
41.	—	400	— — fjallagrösum — — —		1	50	72	"	60	
42.	5	álnir	1 dagsverk um heyannir		2	31	55	44	46	
43.	5	—	1 lambsfóður		5	63	135	12	113	

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir A.	æða í fríðu	:					97	32	81
— B.	— í ullu, smjöri og tólgu	:					70	50	59
— C.	— í ullar tövöru	:					94	73	79
— D.	— í fiski	:					71	29	59
— E.	— í lýsi	:					38	25	32
— F.	— í skinnu-vöru	:					63	63	53

En meðalverð allra landaura samantalið
og skipt með 6, sýnir:

meðalverð allra meðalverða **72 62 61**

Reykjavík, 1. dag marzmán. 1882.

Bergr Thorberg. P. Pjetursson.

Verðlagsskrá,

sem gildir fyrir

Rangárvallasýslu

frá miðju maímánaðar 1882 til sama tíma 1883.

A. Friður peningur.					Í pening.		Hundr. á		Alin.
					Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.
1.	1	œ	1 kýr, 3 til 8 vetra, sem beri frá miðjum október til nóvembermánaðarloka, í fardögum . . á		65	33	65	33	54
2.	—	6	ær, 2 til 6 vetra, loðnar og lembdar, í fardögum hver á		6	78	40	68	34
3.	—	6	sauðir, 3 til 5 vetra, á hausti		10	57	63	42	53
4.	—	8	— tvævetrir		7	65	61	20	51
5.	—	12	— veturgamlir		5	35	64	20	54
6.	—	8	ær geldar		7	43	59	44	50
7.	—	10	— mylkar		5	2	50	20	42
8.	—	1	áburðarhestur, taminn 5 til 12 vetra, í fardögum á		51	47	51	47	43
9.	—	1 ¹ / ₃	bryssu, á sama aldri hver —		36	92	49	23	41
B. Ull, smjör og tólgu.									
10.	1	œ	120 pd. af hvíttri ullu, vel þveginni, pundið á		"	69	82	80	69
11.	—	120	— af mismiltri ullu, vel þveginni — —		"	52	62	40	52
12.	—	120	— af smjöri vel verkuðu — —		"	59	70	80	59
13.	—	120	— af tólgu, vel bræddri — —		"	31	37	20	31

41
3. marz.

C. Tóvara af ullu.

14.	1 œ 30 pd. hespugarns, 3 til 6 hespur í pundi, haldi	
—	— hver hespa 11 skreppur, en hver skreppa 44	
	þræði pundið á	
15.	— 60 þör eingirnissokka parið -	
16.	— 30 — tvíbands-gjaldsokka — -	
17.	— 180 — sjóvetlinga — -	
18.	— 20 eingirnispesur hver -	
19.	— 15 tvíbands-gjaldpesur — -	
20.	— 120 álnir gjaldvodarvaðmáls, álnar breiðs, 1 alin -	
21.	— 120 — einskeptu, 1 al. til 5 kv. breiðrar - — -	

D. Fiskur.

22.	1 œ 6 vættir af saltfiski vel veruðum, vættin á	13	7	78	42	65
23.	— 6 — — harðfiski — — — -	17	47	104	82	87
24.	— 6 — — þyrsklingi — — — -	12	20	73	20	61
25.	— 6 — — ýsu, hertri — -	7	89	47	34	39
26.	— 6 — — hákarli, hertum — -	—	—	—	—	—

E. Lýsi.

27.	1 œ 1 tunna (120 pt.) hvalslýsis . . . 8 pottar á	—	—	—	—	—
28.	— 1 — — — hákarlslýsis . . . — — -	—	—	—	—	—
29.	— 1 — — — selslýsis . . . — — -	3	50	52	50	44
30.	— 1 — — — þorskalýsis . . . — — -	2	13	31	95	27

F. Skinnavara.

31.	1 œ 4 fjórðungar nautsinnis . . . 10 pund á	12	92	51	68	43
32.	— 6 — — kýrskinnis . . . — — -	10	12	60	72	51
33.	— 6 — — þrossskinnis . . . — — -	8	27	49	62	41
34.	— 8 — — sauðskinnis, af tvævetr-					
	um og eldri . . . — — -	5	84	46	72	39
35.	— 12 — — sauðskinnis, af vetur-					
	gömlum og ám . . . — — -	3	74	44	88	37
36.	— 6 — — selskinnis . . . — — -	7	38	44	28	37
37.	— 240 lambskinn (vorlamba), einlit . . hvert -	—	17	40	80	34

G. Ýmislegt.

38.	1 œ 6 pd. af æðardún, vel hreinsuðum, pundið á	—	—	—	—	—
39.	— 40 — — — óhreinsuðum . . . — — -	—	—	—	—	—
40.	— 120 — — fuglafíðri 10 pund -	5	—	60	—	50
41.	— 480 — — fjallagrösum — — -	—	—	—	—	—
42.	5 álnir 1 dagsverk um heyannir	2	15	51	60	43
43.	5 — 1 lambsfóður	2	92	70	8	58

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyröldum landa-
um verður :

	Hundr. á		Alin.	41 3. marz.
	Kr.	Aur.	Aur.	
Eptir A. eða í friðu	56	13	47	
— B. — í ullu, smjöri og tólg	63	30	53	
— C. — í ullar tóvöru	"	"	"	
— D. — í fiski	75	95	63	
— E. — í lýsi	42	23	35	
— F. — í skinna-vöru	48	39	40	
En meðalverð allra landaura samantalið	286	"	238	

og skipt með 5, sýnir :

meðalverð allra meðalverða . 57 20 48

Reykjavík 3. dag marzmán. 1882.

Bergur Thorberg. P. Pjetursson.

Verðlagsskrá

sem gildir fyrir

Árnessýslu

frá miðju maímánaðar 1882 til sama tíma 1883.

42

2. marz.

A. Friður peningur.		Í pening.		Hundr. á		Alin.
		Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.
1.	1 ♂ 1 kýr, 3 til 8 vetra, sem beri frá miðjum októ- ber til nóvembermánaðarloka, í fardögum . . á	78	65	78	65	66
2.	— 6 ær, 2 til 6 vetra, loðnar og lembdar í far- dögum hver á	9	43	56	58	47
3.	— 6 sauðir, 3 til 5 vetra á hausti . . —	15	94	90	24	75
4.	— 8 — tvævetrir — — — — —	11	31	90	48	75
5.	— 12 — veturgamlir — — — — —	7	72	92	64	77
6.	— 8 ær geldar . . . — — — — —	10	7	80	56	67
7.	— 10 — mylkar . . . — — — — —	6	20	62	"	52
8.	— 1 áburðarhestur, taminn, 5 til 12 vetra, í far- dögum	53	93	53	93	45
9.	— 1 1/2 hryssu, á sama aldri hver á	38	30	51	7	43
B. Ull, smjör og tólg.						
10.	1 ♂ 120 pd. af hvítri ullu vel þveginni, pundið á	"	68	81	60	68
11.	— 120 — af mislitri ullu, vel þveginni — —	"	54	64	80	54
12.	— 120 — af smjöri, vel verkudu . . . — —	"	66	79	20	66
13.	— 120 — af tólg, vel bræddri — —	"	35	42	"	35
C. Tóvara af ullu.						
14.	1 ♂ 30 pd. hespugarns, 3 til 6 hespur í pundi, haldi hver hespa 11 skreppur, en hver skreppa 44 þræði pundið á	"	"	"	"	"
15.	— 60 pör eingirnissokka parið —	"	"	"	"	"
16.	— 30 — tvíbands-gjaldsokka . . . — —	"	70	21	"	18
17.	— 180 — sjóvetlinga — —	"	40	72	"	60
18.	— 20 eingirnispeisur hver —	2	50	50	"	42
19.	— 15 tvíbands-gjaldpeisur — —	3	65	54	75	46
20.	— 120 álnir gjaldvöðarvadmáls, álnar breiðs, 1 alin —	1	26	151	20	126
21.	— 120 — einskeptu, 1 al. til 5 kv. breiðrar — —	"	95	114	"	95

42 2. marz,	D. Fiskur.						Í pening.		Hundr. á		Alin.
							Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.
22.	1	6	vættir af saltfiski vel verkuðum,	vættin á			13	87	83	22	69
23.	—	6	— — — — — harðfiski — — — — —	—			18	73	112	38	94
24.	—	6	— — — — — þyrsklingi — — — — —	—			12	12	72	72	61
25.	—	6	— — — — — ýsu, hertri	—			11	41	68	46	57
26.	—	6	— — — — — hákarli hertum	—			11	"	66	"	55
E. Lýsi.											
27.	1	1	tunna (120 pt.) hvalslýsis	8 pottar á			"	"	"	"	"
28.	—	1	— — — — — hákarlslýsis	—			2	75	41	25	34
29.	—	1	— — — — — selslýsis	—			3	8	46	20	39
30.	—	1	— — — — — þorskalýsis	—			2	72	40	80	34
F. Skinnavara.											
31.	1	4	fjórðungar nautskinns	10 pund á			13	77	55	8	46
32.	—	6	— — — — — kýrskinns	—			11	59	69	54	58
33.	—	6	— — — — — hrossskinns	—			9	31	55	86	47
34.	—	8	— — — — — sauðskinns af tvævetrum og eldri	—			7	89	63	12	53
35.	—	12	— — — — — sauðskinns af veturgömlum og ám	—			5	50	66	"	55
36.	—	6	— — — — — selskinns	—			8	92	53	52	45
37.	—	240	— — — — — lambskinn (vorlamba), einlit	hvert á			"	25	60	"	50
G. Ýmislegt.											
38.	1	6	pd. af æðardún, vel hreinsuðum,	pundið á			9	79	58	74	49
39.	—	40	— — — — — óhreinsuðum — — — — —	—			2	"	80	"	67
40.	—	120	— — — — — fuglafiðri	10 pund —			6	20	74	40	62
41.	—	480	— — — — — fjallagrósum	— — — — —			3	"	144	"	120
42.	5	álnir	1 dagsverk um heyannir				2	42	58	8	48
43.	5	—	1 lambsfóður				3	68	88	32	74
Medalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landa- um verður:											
Eptir A. eða í fríðu									72	91	61
— B. — í ullu, smjöri og tólg									66	90	56
— C. — í ullar tóvöru									77	16	64
— D. — í fiski									80	56	67
— E. — í lýsi									42	75	36
— F. — í skinna-vöru									60	45	50
En medalverð allra landaura samantalið									400	73	334
og skipt með 6, sýnir:											
medalverð allra medalverða									66	79	56

Reykjavík 2. dag marzmán. 1882.

Bergur Thorberg. P. Pjetursson.

Verðlagsskrá

sem gildir fyrir

43

6. marz.

Gullbringu- og Kjósarsýslu og Reykjavíkurbæ
frá miðju maímánaðar 1882 til sama tíma 1883.

		Í pening.		Hundr. á		Alin.
		Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.
A. Friður peningur.						
1.	1 ♂ 1 kýr, 3 til 8 vetra, sem beri frá miðjum október til nóvembermánaðarloka, í fardögum . . á	92	92	92	92	77
2.	— 6 ær, 2 til 6 vetra, loðnar og lembdar, í fardögum hver á	12	52	75	12	63
3.	— 6 sauðir, 3 til 5 vetra, á hausti . . . —	16	78	100	68	84
4.	— 8 — tvævetrir . . . —	13	40	107	20	89
5.	— 12 — veturgamlir . . . —	8	97	107	64	90
6.	— 8 ær geldar . . . —	11	93	95	44	80
7.	— 10 — mylkar . . . —	7	72	77	20	64
8.	— 1 áburðarhestur, taminn, 5 til 12 vetra, í fardögum á	67	63	67	63	56
9.	— 1 1/3 hryssu, á sama aldri. hver —	52	"	69	33	58
B. Ull, smjör og tólq.						
10.	1 ♂ 120 pd. af hvítri ullu, vel þveginni, pundið á	"	72	86	40	72
11.	— 120 — af mislitri ullu, vel þveginni —	"	55	66	"	55
12.	— 120 — af smjöri, vel verkuðu . . —	"	71	85	20	71
13.	— 120 — af tólq, vel bræddri . . —	"	40	48	"	40
C. Tóvara af ullu.						
14.	1 ♂ 30 pd. hespugarns, 3 til 6 hespur í pundi, haldi hver hespa 11 skreppur, en hver skreppa 44 þræði pundið á	"	95	28	50	24
15.	— 60 þör eingirnissokka parið —	"	75	45	"	38
16.	— 30 — tvíbands-gjaldsokka . . . —	1	44	43	20	36
17.	— 180 — sjóvetlinga —	"	36	64	80	54
18.	— 20 eingirnispéisur hver —	3	32	66	40	55
19.	— 15 tvíbands-gjaldpéisur —	4	68	70	20	59
20.	— 120 álnir gjaldvodarvaðmáls, áluar breiðs 1 alin —	1	51	181	20	151
21.	— 120 — einskeptu, 1 al. til 5 kv. breiðrar —	1	3	123	60	103
D. Fiskur.						
22.	1 ♂ 6 vættir af saltfiski vel verkuðum, vættin á	14	85	89	10	74
23.	— 6 — — harðfiski — — — —	19	47	116	82	97
24.	— 6 — — þyrsklingi — — — —	11	68	70	8	58
25.	— 6 — — ýsu, hertri —	10	60	63	60	53
26.	— 6 — — hákarli, hertum —	10	13	60	78	51
E. Lýsi.						
27.	1 ♂ 1 tunna (120 pt.) hvalslýsis . . . 8 pottar á	3	50	52	50	44
28.	— 1 — — — hákarlslýsis . . . —	2	52	37	80	32
29.	— 1 — — — selslýsis . . . —	2	64	39	60	33
30.	— 1 — — — þorskalýsis . . . —	2	52	37	80	32

43
6. marz.

F. Skinnavara.					Í pening.		Hundr. á		Alin.		
					Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.		
31.	1	4	fjórðungar	nautskinn	10	pund á	14	36	57	44	48
32.	—	6	—	kýrskinn	—	—	12	25	73	50	61
33.	—	6	—	hross-skinns	—	—	9	88	59	28	49
34.	—	8	—	sauðskinn, af tvæ-							
				vetrum og eldri	—	—	7	17	57	36	48
35.	—	12	—	sauðskinn, af vetur-							
				gömlum og ám	—	—	5	58	66	96	56
36.	—	6	—	selskinns	—	—	9	92	59	52	50
37.	—	240	lambskinn (vorlamba), einlit	hvert	—	—	"	24	57	60	48
G. Ýmislegt.											
38.	1	6	pd. af æðardún, vel hreinsuðum	pundið á	11	23	67	38	56		
39.	—	40	—	óhreinsuðum	—	—	2	37	94	80	79
40.	—	120	—	fuglaðri	10	pund	9	30	111	60	93
41.	—	480	—	fjallagrösum	—	—	3	50	168	"	140
42.	5	álnir	1 dagsverk um heyannir		2	85	68	40	57		
43.	5	—	1 lambsfóður		4	3	96	72	81		

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fjrtöldum landaur-
um verður:

<i>Eptir A. eða í friðu</i>	88	13	73
— B. — <i>í ullu, smjöri og tölgu</i>	71	40	60
— C. — <i>í ullar tövöru</i>	77	86	65
— D. — <i>í fiski</i>	80	8	67
— E. — <i>í lýsi</i>	41	93	35
— F. — <i>í skinnna-vöru</i>	61	67	51

En meðalverð allra landaura samantalið
og skipt með 6, sýnir:

meðalverð allra meðalverða **70 18 58**

Reykjavík, 6. dag marzmán. 1882.

Bergur Thorberg. P. Pjetursson.

44
6. marz.

Verðlagsskrá,

sem gildir fyrir

Borgarfjarðarsýslu

frá miðju maímánaðar 1882 til sama tíma 1883.

A. Friður peningur.					Í pening.		Hundr. á		Alin.
					Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.
1.	1	1	kýr, 3 til 8 vetra, sem beri frá miðjum október til nóvembermánaðarloka, í fardögum	á	87	83	87	83	73
2.	—	6	ær, 2 til 6 vetra, loðnar og lembdar í fardögum	hver á	11	93	71	58	60
3.	—	6	sauðir, 3 til 5 vetra, á hausti	—	17	55	105	30	88
4.	—	8	— tvævetrir	—	14	68	117	44	98
5.	—	12	— veturgamlir	—	9	54	114	48	95
6.	—	8	ær geldar	—	11	97	95	76	88
7.	—	10	— mylkar	—	8	16	81	60	68
8.	—	1	áburðarhestur, taminn, 5 til 12 vetra, í fardögum		57	72	57	72	48
9.	—	1 1/2	hryssu, á sama aldri	hver á	46	9	61	45	51

Ný útkomin lög.

Víxillög fyrir Ísland, gefin út 13. janúar 1882, birt í stjórnartíðindum 1882 A. 1. bls. 2—35.

Lög um víxilmál og víxilafsagnir, gefin út 13. janúar 1882, birt í stjórnartíðindum 1882 A. 2 bls. 36—41.

Lög um borgun til hreppstjóra og annara, sem gjöra rjettarverk, gefin út 13. jan. 1882, birt í stjórnartíðindum 1882 A. 3. bls. 42—49.

Lög til bráðabirgða um breyting á 9. grein í lögum 4. nóvbr. 1881 um útflutningsgjald af fiski, lýsi o. fl. gefin út 16. febrúar 1882 og birt í stjórnartíðindum A. 4. bls. 50—52.

Á æ t l u n

um IV.—VIII. ferð landpóstanna 1882 og I.—III. ferð þeirra 1883.

45

6. marz.

Póstferðirnar.	Póststöðvarnar.	Burtfarardagar póstanna.								
		1882					1883.			
		IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	I.	II.	III.	
I. milli Ísafjarðar og Reykjavíkur.	Ísafjörður	8. júní	15. júlí	18. ág.	27. sept.	8. nóv.	11. jan.	3. marz	21. apr.	
	Vatnsfjörður	9. —	16. —	19. —	28. —	9. —	12. —	4. —	22. —	
	Boer	10. —	17. —	20. —	29. —	10. —	13. —	5. —	23. —	
	Márskelda	11. —	18. —	21. —	30. —	11. —	14. —	6. —	24. —	
	Hjarðarholt	12. —	19. —	22. —	1. okt.	12. —	15. —	7. —	25. —	
	Arnarholt	14. —	21. —	24. —	3. —	14. —	17. —	9. —	27. —	
	Hestur	14. —	21. —	24. —	3. —	14. —	17. —	9. —	27. —	
	Saurboer	15. —	22. —	25. —	4. —	15. —	18. —	10. —	28. —	
	Mosfell	15. —	22. —	25. —	5. —	16. —	19. —	11. —	28. —	
B. frá Reykjavík.	Reykjavík	28. júní	4. ág.	5. sept.	20. okt.	4. des.	5. febr.	26. marz	7. maí	
	Mosfell	28. —	4. —	5. —	20. —	4. —	5. —	26. —	7. —	
	Saurboer	29. —	5. —	6. —	21. —	5. —	6. —	27. —	8. —	
	Hestur.	29. —	5. —	6. —	21. —	6. —	7. —	28. —	8. —	
	Arnarholt	30. —	6. —	7. —	22. —	7. —	8. —	29. —	9. —	
	Hjarðarholt	2. júlí	8. —	9. —	24. —	9. —	10. —	31. —	11. —	
	Márskelda	2. —	8. —	9. —	25. —	10. —	11. —	1. apríl	12. —	
	Boer	3. —	9. —	10. —	26. —	11. —	12. —	2. —	13. —	
	Vatnsfjörður	4. —	10. —	11. —	27. —	12. —	13. —	3. —	14. —	
II. I. milli Akureyrar og Reykjavíkur.	Akureyri	8. júní	15. júlí	18. ág.	27. sept.	8. nóv.	11. jan.	3. marz	21. apr.	
	Möðruvellir	8. —	15. —	18. —	27. —	8. —	11. —	3. —	21. —	
	Steinsstaðir	9. —	16. —	19. —	28. —	9. —	12. —	4. —	22. —	
	Víðimýri	10. —	17. —	20. —	29. —	10. —	13. —	5. —	23. —	
	Bólstaðarhlöð	10. —	17. —	20. —	29. —	10. —	13. —	5. —	23. —	
	Blönduós	11. —	18. —	21. —	30. —	11. —	14. —	6. —	24. —	
	Sveinsstaðir	12. —	19. —	22. —	1. okt.	12. —	15. —	7. —	25. —	
	Lækjamót	12. —	19. —	22. —	1. —	12. —	15. —	7. —	25. —	
	Staðarbakki	13. —	20. —	23. —	2. —	13. —	16. —	8. —	26. —	
	Staður í Hrútafirði	14. —	20. —	23. —	3. —	14. —	17. —	9. —	27. —	
	Arnarholt	16. —	22. —	25. —	5. —	16. —	19. —	11. —	29. —	
	Hestur	16. —	22. —	25. —	5. —	16. —	19. —	11. —	29. —	
	Saurboer	17. —	23. —	26. —	6. —	17. —	20. —	12. —	30. —	
	Mosfell	17. —	23. —	26. —	7. —	18. —	21. —	13. —	30. —	

23. dag marzm. 1882.

45 6. marz.	Póstferðirnar	Póststöðvarnar.	Burtfarardagar póstanna.								
			1882.					1883.			
			IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	I.	II.	III.	
B. frá Reykjavík.	Reykjavík		28. júní	3. ág.	4. sept	19. okt.	2. des.	3. febr.	24. marz	7. maí	
	Mosfell		28. —	3. —	4. —	19. —	2. —	3. —	24. —	7. —	
	Saurbær		29. —	4. —	5. —	20. —	3. —	4. —	25. —	8. —	
	Hestur		29. —	4. —	5. —	20. —	4. —	5. —	26. —	8. —	
	Arnarholt		30. —	5. —	6. —	22. —	5. —	6. —	27. —	9. —	
	Staður í Hrútafirði		2. júlí	7. —	8. —	24. —	7. —	8. —	29. —	11. —	
	Staðarbakki		2. —	7. —	8. —	24. —	8. —	9. —	29. —	11. —	
	Loekjamót		3. —	8. —	9. —	25. —	8. —	9. —	30. —	12. —	
	Sveinsstaðir		3. —	8. —	9. —	26. —	9. —	10. —	30. —	12. —	
	Blönduós		4. —	9. —	10. —	26. —	9. —	10. —	31. —	13. —	
	Bólstaðarhlíð		4. —	9. —	10. —	27. —	10. —	11. —	31. —	13. —	
	Víðimýri		5. —	10. —	11. —	28. —	11. —	12. —	1. apríl	14. —	
	Steinsstaðir		6. —	11. —	12. —	29. —	12. —	13. —	2. —	15. —	
	Möðruvellir		6. —	11. —	12. —	29. —	13. —	14. —	2. —	15. —	
II. 2. milli Seyð- isfjarð. og Akureyr. A. frá Seyðisfirði	Seyðisfjörður		15. júní	25. júlí	9. sept	16. okt.	25. nóv.	17. jan.	17. marz	7. maí	
	Höfði		16. —	26. —	10. —	17. —	26. —	18. —	18. —	8. —	
	Hofteigur		17. —	27. —	11. —	18. —	27. —	19. —	19. —	9. —	
	Grimstaðir		18. —	28. —	12. —	19. —	28. —	20. —	20. —	10. —	
	Reykjahlið		19. —	29. —	13. —	20. —	29. —	21. —	21. —	11. —	
	Grenjaðarstaður		20. —	30. —	14. —	21. —	30. —	22. —	22. —	12. —	
	Ljósavatn		20. —	30. —	14. —	21. —	30. —	22. —	22. —	12. —	
B. frá Akureyri	Akureyri		10. júlí	18. ág.	29. sept	11. nóv.	22. des.	26. febr	12. apr.	25. maí	
	Ljósavatn		10. —	18. —	30. —	12. —	23. —	27. —	13. —	25. —	
	Grenjaðarstaður		11. —	19. —	1. okt.	13. —	24. —	28. —	14. —	26. —	
	Reykjahlið		12. —	20. —	2. —	14. —	25. —	1. marz	15. —	27. —	
	Grimstaðir		13. —	21. —	3. —	15. —	26. —	2. —	16. —	28. —	
	Hofteigur		14. —	22. —	4. —	17. —	28. —	4. —	17. —	29. —	
	Höfði		15. —	23. —	5. —	18. —	29. —	5. —	18. —	30. —	
III. 1. milli Rvkr og Prests- bakka A. frá R.vík.	Reykjavík		27. júní	5. ág.	6. sept	21. okt.	5. des.	6. febr	26. marz	9. maí	
	Hraungerði		28. —	6. —	7. —	22. —	6. —	7. —	27. —	10. —	
	Breiðabólssstaður		29. —	7. —	8. —	23. —	8. —	9. —	28. —	11. —	
	Skógar		30. —	8. —	9. —	24. —	9. —	10. —	29. —	12. —	
	Vík		1. júlí	9. —	10. —	25. —	10. —	11. —	30. —	13. —	
	Mýrar		2. —	10. —	11. —	26. —	11. —	12. —	31. —	14. —	
B. frá Prests- bakka.	Prestsbakki		6. júlí	17. ág.	18. sept	6. nóv.	18. des.	23. febr	12. apr.	21. maí	
	Mýrar		7. —	18. —	19. —	7. —	19. —	24. —	13. —	22. —	
	Vík		8. —	19. —	20. —	8. —	20. —	25. —	14. —	23. —	
	Skógar		9. —	20. —	21. —	9. —	21. —	26. —	15. —	24. —	
	Breiðabólssstaður		10. —	21. —	22. —	10. —	22. —	27. —	16. —	25. —	
	Hraungerði		11. —	22. —	23. —	11. —	23. —	28. —	17. —	26. —	
III. 2. milli Prestsb. og Eskifjarð- ar. A. frá Prests- bakka.	Prestsbakki		6. júlí	14. ág.	25. sept	7. nóv.	18. des.	21. febr	7. apríl	21. maí	
	Sandfell.		8. —	16. —	27. —	9. —	20. —	23. —	9. —	23. —	
	Kálfaflsstaður		10. —	17. —	29. —	11. —	22. —	25. —	11. —	25. —	
	Bjarnanes		11. —	18. —	30. —	12. —	23. —	26. —	12. —	26. —	
	Stafafell		11. —	19. —	1. okt.	13. —	24. —	27. —	13. —	27. —	
	Djúpivogur.		13. —	20. —	2. —	15. —	26. —	1. marz	15. —	28. —	
	Höskuldsstaðir		14. —	21. —	3. —	16. —	27. —	2. —	16. —	29. —	
	Arnellsstaðir		14. —	22. —	4. —	17. —	28. —	3. —	17. —	29. —	
	Höfði (Vallahr.)		15. —	23. —	5. —	18. —	29. —	4. —	18. —	30. —	

Póstferðirnar	Póststöðvarnar.	Burtfarardagar póstanna.								
		1882.					1883.			
		IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	I.	II.	III.	
B. frá Eskifirði	Eskifjörður	26. júlí	9. sept	16. okt.	25. nóv.	17. jan.	17. marz	7. maí	15. júní	
	Höfði	27. —	10. —	17. —	26. —	18. —	18. —	8. —	16. —	
	Arnkelssstaðir	27. —	10. —	17. —	26. —	19. —	19. —	8. —	16. —	
	Höskuldsstaðir	28. —	11. —	18. —	27. —	20. —	20. —	9. —	17. —	
	Djúpivogur	29. —	12. —	19. —	28. —	21. —	21. —	10. —	18. —	
	Stafafell	30. —	13. —	20. —	29. —	22. —	22. —	11. —	19. —	
	Bjarnanes	31. —	14. —	21. —	30. —	24. —	24. —	13. —	21. —	
	Kálfaellsstaður	2. ág.	16. —	23. —	2. des.	26. —	26. —	15. —	23. —	
	Sandfell	4. —	18. —	25. —	4. —	28. —	28. —	16. —	25. —	

a, Burtfarardagur póstsins frá aðalpóststöðvunum: Reykjavík, Ísafirði, Akureyri, Seyðisfirði, Eskifirði, Prestsbakka og Stykkishólmi, er fastákveðinn við þann dag, er nefndur er í ferðaáætluninni, snemma morguns, þannig að ekki sje lengur tekið við böggul- og peninga-sendingum, en til kl. 7 kvöldið næst á undan. Við millistöðvarnar eru til teknir þeir dagar, er póstarnir mega leggja af stað þáðan í fyrsta lagi, og ber að afgreiða póstin þann dag, eða svo fljótt sem unt er, eftir hann.

b, Hvorugur aðalpóstanna II. 2 nje III. 2 má fara frá Höfða í Vallahreppi, fyrir en þeir eru báðir komnir til þessarar póstaðgreiðslu, og hvor um sig hefir tekið við þeim póstsendingum, er hinn hefir meðferðis.

c, Aukapóstur skal fara frá afgreiðslustaðnum daginn eftir komu aðalpóstsins þangað, og snúa aptur frá endastöðvum aukapóstleiðarinnar svo fljótt, að hann geti náð aptur til fráfarastöðva sinna, áður en aðalpóstur kemur þangað í apturleið. Þó skal þingeyjarsýslu- og Múlasýslu-póstur leggja á stað, ef unt er, samdagurs sem aðalpóstur kemur á afgreiðslustaðinn, og skal afgreiða þá á undan aðalpósti. Þessir eru aukapóstar:

1. Gullbríngusýslu-póstur fer frá Reykjavík daginn eftir komu aðalpóstanna um Hafnarfjörð og Kálfaþjörn til Keflavíkur, dvelur sólarhring þar, og snýr þá aptur til Reykjavíkur.

2. Stykkishólmspósturinn fer frá Stykkishólmi snemma morguns eftirnefnda daga, þannig að ekki er tekið við böggul- og peningasendingum lengur en til kl. 7 kvöldið næst á undan:

IV — V. — VI. — VII. — VIII. — I. — II. — III.

10. júní — 17. júlí — 20. ágúst — 29. septbr. — 10. nóvbr. — 13. jan. — 5. marz — 23. apríl og snýr hann aptur frá Arnarholti daginn eftir komu Reykjavíkurbóstsins þangað.

Daginn eftir að póstur þessi er kominn frá Arnarholti að Rauðkollsstöðum, fer aukapóstur þáðan um Staðastað og Búðir út í Ólafsvík, og snýr eftir sólarhrings dvöl þar aptur að Rauðkollsstöðum sömu leið.

3. Flateyjarpósturinn fer frá Stykkishólmi daginn eftir komu póstsins frá Reykjavík í VII. og VIII. ferð 1882 og I. og II. ferð 1883, og snýr aptur til Stykkishólms eftir sólarhringsdvöl.

4. Dalasýslupóstur fer í síðasta lagi á þriðja degi eftir, að pósturinn er kominn frá Akureyri að Stað í Hrútafirði um Hjarðarholt í Dölum og Breiðabólstað á Skógarströnd til Stykkishólms, og eftir 3. daga dvöl þar snýr hann aptur sömu leið að Stað í Hrútafirði.

5. Barðastrandasýslupóstur fer frá Bø í Reykhólasveit morguninn eftir að Reykjavíkurbóstur er þangað kominn, um Brjámslæk og Bíldudal að Vatneyri, og snýr aptur eftir tveggja sólarhringa dvöl þar um Brjámslæk að Bø.

6. Strandasýslupóstur fer daginn eftir komu Reykjavíkurbóstsins að Stað í Hrútafirði þáðan um Borðeyri, Prestsbakka og Hrófberg í Steingrímsfirði að Kúvíkum í Reykjarfirði, og snýr aptur svo tímanlega, að hann geti náð norðanpóstinum á Stað í Hrútafirði á suðurleið hans.

7. Ísafjardarsýslupóstur fer frá Ísafirði um Holt í Önundarfirði að þingeyri við Dýrafjörð daginn eftir komu sunnanpóstsins á Ísafjörð, og snýr hann aptur svo tímanlega, að hann geti verið kominn á Ísafjörð í síðasta lagi kvöldinu fyrir fardag vestanpóstsins þáðan.

8. Skagastrandarpóstur fer frá Blönduósi daginn eftir komu Reykjavíkurbóstsins þangað, og snýr aptur eftir sólarhrings dvöl á Hólanesi.

9. Skagafjardarpósturinn fer frá Viðimýri daginn eftir komu sunnanpóstsins þangað um Sauðárkrók og Höfsós til Siglufjarðar og snýr aptur sömu leið eftir sólarhringsdvöl á Siglufirði.

45
6. marz.

10. Eyjafjarðarpósturinn fer frá Akureyri daginn eftir komu Reykjavíkurbóstins þangað, að Kviabekk í Ólafsfirði, og snýr aptur eftir sólarhrings-dvöl þar.

11. Þingeyjarsýslupóstur fer þegar í stað, er Akureyrarpósturinn er kominn að Grenjadarstað, þaðan um Húsavík, Skinnastaði, Presthóla, Raufarhöfn og Saudanes til Vopnafjarðar, og snýr aptur eftir sólarhringsdvöl þar, þó biður hann Múlasýslupósts.

12. Múlasýslu-póstur fer frá Höfða (í Vallahreppi), undir eins og aðalpóstarnir II, 2 B. og III 2 A. eru komnir báðir til þessarar póstaðgreiðslu, til Vopnafjarðar og snýr aptur þaðan eftir sólarhringsdvöl.

13. Árnessýslupóstur fer frá Hraungerði um Ólafsvelli að Reykjum á Skeidum 2 dögum eftir komu póstsins frá Reykjavík, og snýr aptur hið fyrsta að unnt er.

14. Vestmannaeyjapóstur fer frá Breiðabólstað að Krossi daginn eftir komu póstsins frá Reykjavík, og snýr aptur hið fyrsta að unnt er. Þegar pósttaska kemur frá Vestmannaeyjum að Krossi, skal henni komið svo snemma að Breiðabólstað, að hún komist á póstinu frá Prestsbakka til Reykjavíkur.

Landshöfðinginn yfir Íslandi, Reykjavík 6. marz 1882.

Hilmar Finsen.

Jón Jónsson.

46
6. marz

Auglýsing

um burðareyri fyrir póstsendingar.

I. Innanlands.

A. Brjefsendingar:

1. <i>Almenn brjef</i> : fyrir allt að 3 kvinta þunga	10 aur.
fyrir 3—25 — —	20 —
— 25—50 — —	30 —

Fyrir ófrímerkt eða ónóglega frímerkt brjef greiðist tvöfaldur burðareyri.

2. <i>Brjefspjöld</i>	5 —
3. <i>Krossbandssendingar</i> skal ávallt borga undir fyrir fram; þær mega vega allt að 5 pd., og burðargjaldið er fyrir hver 10 kv. eða minna	3 —
4. <i>Meðmælingargjald</i> á sendingunum í 1.—3. tölul., fyrir hverja sending	20 —
5. Undir <i>peningabrjef</i> eða <i>verðbrjef</i> er borgað eftir vigt eins og almenn brjef (1. tölul.), og í ábyrgðargjald að auki eftir verðupphæð þeirri, er utan á brjefinu stendur, fyrir hverjar 100 kr. eða minna	5 —

B. Böggulsendingar:

1. Með <i>landspóstunum</i> mega eigi vega yfir 5 pd.; burðareyri fyrir hvert pund eða minna	30 —
2. Með <i>strandferða-póstskipunum</i> mega bögglar vega allt að 10 pd. (ef eigi þarf að senda þá neitt yfir land); burðareyri fyrir hvert pd. eða minna er 10 — Sjö verð tilgreint á böggulsending, hvort heldur send er á sjó eða landi greiðist í <i>ábyrgðargjald</i> fyrir hverjar 100 kr. eða minna	5 —

II. Milli Íslands og Danmerkur.

A. Brjefsendingar:

1. <i>Almenn brjef</i> : fyrir allt að 3 kvinta þunga	16 —
— 3—25 — —	30 —
— 25—50 — —	50 —

2.	<i>Brjefspjöld</i>	8 aur.	46
3.	<i>Krossbandssendingar</i> : allt að 25 kv.	16 —	6. marz.
	25—50 —	25 —	
4.	<i>Meðmælingargjald</i> (fyrir hverja sending)	16 —	
5.	<i>Peningabrief</i> eptir vigt, sem að ofan (1. tölul.); þar að auki ábyrgðargjald eptir tilgreindu verði, fyrir hverjar 200 kr. eða minna	25 —	
B.	<i>Böggulsendingar</i> mega vega allt að 10 pd. Burðareyrir greiðist með 25 a. aðalgjaldi fyrir hvern böggul og að auki fyrir hvert pund eða minna af vigt böggulsins	10 —	
	<i>Ábyrgð</i> eptir tilgreindri verðupphæð: fyrir hverjar 200 kr. eða minna	25 —	
C.	<i>Póstávisunum</i> getur pósthúsið í Reykjavík skipzt á við öll pósthús í Danmörk; milli Reykjavíkur og Kaupmannahafnar mega póstávisanirnar ekki hærri vera en 200 kr., og milli Reykjavíkur og annara staða í Danmörku eigi hærri en 100 kr. Burðareyri skal ávallt borga fyrir fram undir þær, og er hann fyrir hverjar 30 kr. eða minna.	20 —	
	þó svo að hann verði undir enga ávisun hærri en	80 —	

III. Milli Íslands og utanríkislanda (sbr. stjórnartíðindi 1876 B 8).

A. Brjefssendingar:

1.	<i>Almenn brjef</i> : fyrir hver 3 kvint eða minna	20 —
2.	<i>Brjefspjöld</i>	10 —
3.	<i>Krossbandssendingar</i> , fyrir hver 10 kvint eða minna	5 —
	þó eigi minna en 10 a. undir sending, sem sýnisvarningur er í, og eigi minna en 20 a. undir sending, sem viðskiptaskjöl eru í. Prentað mál og viðskiptaskjöl má vega allt að 4 pd. (sýnisvarningur 50 kv.).	
4.	<i>Meðmælingargjald</i>	16 —
5.	<i>Verðbrjef</i> . (Flytjast að eins til einstakra ríkja og ekki til Bretlands nje Bandaríkjanna í Norður-Ameríku). Mótada peninga má eigi í brjef leggja nema til Noregs, Svíþjóðar og Þjóðverjaland; um þau lönd gildir sú regla, að leggja má smá-upphæðir í brjef eins og innanlands. Til annara landa má að eins leggja í brjefin brjefpeninga eða önnur verðskjöl. Burðareyrir undir þessi brjef er: 1. ofannefndur burðareyrir eptir vigt 20 a. (fyrir hver 3 kv.); 2. meðmælingargjald 16 a.; 3) ábyrgðargjald 18 a. fyrir hverjar 144 kr.	

B. *Böggulsendingar*. Pósthúsin í Reykjavík, á Akureyri, á Ísafrði, á Stykkishólmi og á Seyðisfirði geta skipzt böggulsendingum á við nokkur utanríkislönd, ef þær vega eigi yfir 6 pd. og fullnægja skilyrðunum í Parísarsáttmálanum 3.nóvbr. 1880, sbr. stjórnartíðindi 1881 B, nr. 132 og 143; slíkar sendingar verða að ganga í gegnum hendur dönsku póststjórnarinnar. Burðareyrir er þessi:

Til Noregs og Svíþjóðar: fyrir böggla er vega undir 3 pd., fyrir hvert pd.	30 —
— — — — — 3—6 — alls fyrir böggul	1,20 —
— Þjóðverjaland, fyrir hvern böggul	72 —
— Austurríkis, Ungverjaland, Svisslands, Hollands, Belgíu, Frakklands, Luxembourg, fyrir hvern böggul	1,08 —
— Ítalíu, Montenegros, Rúmeníu, Serbíu, fyrir böggulinn	1,62 —

- 46 Til Bolgaralands, fyrir böggulinn 1,98 aur.
 6. marz. — Tyrklands og Alexandríu í Egyptalandi, fyrir böggulinn 2,16 —
 — annara staða í Egyptalandi, fyrir böggulinn 2,34 —

C. Póstávisunum skiptist pósthúsið í Reykjavík á við lönd þau, er nefnd eru hér á eftir, fyrir milligöngu dönsku póststjórnarinnar, og er við hvert land tiltekin hæsta upphæð, sem ávisun má nema, og burðareyririnn, sem ávalt skal fyrirfram greiða.

Noregur og Svíþjóð (hæst 360 kr.). Burðareyrir 18 a. fyrir hverjar 18 kr.
 eða minna, minnst 36 —

Þjóðverjaland (hæst 400 mörk = 360 kr.). Burðareyrir 9 a. fyrir hverjar
 18 kr. eða minna, minnst 36 —

Belgía	(hæst 500 frankar = 365 kr.)	Burðareyrir: 18 aur. fyrir hverjar 18 kr. eða minna, minnst 36 —
Frakkland	(— — — = — —)	
Ítalía	(— — — = — —)	
Luxembourg	(— — — = — —)	
Holland	(— 400 gyllini = 600 kr.)	
Portúgal	(— 90,000 reis = 360 —)	
Rúmenía	(— 500 frankar = 365 —)	
Svissland	(— — — = — —)	
Egiptaland	(— 1800 pjastrar = 360 —)	
Konstantinopel	(— 400 mörk = 360 —)	

Bretland hið mikla með Írlandi og Austur-Indlandi (180 kr.); fyrir 50 kr.

eða minna 25 a.; yfir 50 og til 100 kr., 50 a.; yfir 100 kr. 75 —

Bandaríkin í Norður-Ameríku (hæst 50 dollars = 189 kr.):

fyrir allt að 5 doll.	50 a.
— 5—10 —	84 —
— 10—20 —	156 —
— 20—30 —	232 —
— 30—40 —	308 —
— 40—50 —	373 —

Landshöfðinginn yfir Íslandi, 6. marz 1882.

Hilmar Finsen.

Jón Jónsson.

Verðlagsskrá fyrir Borgarfjarðarsýslu.

(Framhald frá bls. 40).

B. Ull, smjör og tólg.				Í pening.		Hundr. á		Alin.
				Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.
10.	1	120 pd. af hvíttri ullu, vel þveginni,	pundið á	72		86	40	72
11.	—	120 — af mislitri ullu, vel þveginni	—	54		64	80	54
12.	—	120 — af smjöri, vel verkuðu	—	68		81	60	68
13.	—	120 — af tólg, vel bræddri	—	37		44	40	37

C. Tóvara af ullu.

		Í pening.		Hundr. á		Alin.	44 2. marz.
		Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.	
14.	1 œ 30 pd. hespugarns, 3 til 6 hespur í pundi, haldi hver hespa 11 skreppur, en hver skreppa 44 þræði pundið á	"	"	"	"	"	
15.	— 60 þör eingirnissokka parið -	"	79	47	40	40	
16.	— 30 — tvíbands-gjaldsokka — -	1	31	39	30	33	
17.	— 180 — sjóvetlinga — -	"	31	55	80	47	
18.	— 20 eingirnispesur hver -	3	51	70	20	59	
19.	— 15 tvíbands-gjaldpesur — -	4	83	72	45	60	
20.	— 120 álnir gjaldvoðarvaðmáls, álnar breiðs 1 alin -	1	30	156	"	130	
21.	— 120 — einskeptu, 1 al. til 5 kv. breiðrar - — -	"	98	117	60	98	

D. Fiskur.

22.	1 œ 6 vættir af saltfiski vel verkuðum, vættin á	12	75	76	50	64	
23.	— 6 — — harðfiski — — — — — -	14	97	89	82	75	
24.	— 6 — — þyrsklingi — — — — — -	11	71	70	26	59	
25.	— 6 — — ýsu, hertri — -	11	14	66	84	56	
26.	— 6 — — hákarli, hertum — -	11	"	66	"	55	

E. Lýsi.

27.	1 œ 1 tunna (120 pt.) hvalslýsis . . . 8 pottar á	"	"	"	"	"	
28.	— 1 — — — hákarlslýsis . . . — — -	2	40	36	"	30	
29.	— 1 — — — selslýsis . . . — — -	2	59	38	85	32	
30.	— 1 — — — þorskalýsis . . . — — -	2	26	33	90	28	

F. Skinnavara.

31.	1 œ 4 fjórðungar nautsinn . . . 10 pund á	14	93	59	72	50	
32.	— 6 — — kýrsinn . . . — — -	12	92	77	52	65	
33.	— 6 — — hross-sinn . . . — — -	11	38	68	28	57	
34.	— 8 — — sauðsinn, af tvævetrum og eldri . . . — — -	7	22	57	76	48	
35.	— 12 — — sauðsinn, af veturgömlum og ám . . . — — -	5	"	60	"	50	
36.	— 6 — — selsinn . . . — — -	9	63	57	78	48	
37.	— 240 lambsinn (vorlamba), einlit . . . hvert -	"	24	57	60	48	

G. Ýmislegt.

38.	1 œ 6 pd. af æðardún, vel hreinsuðum . pundið á	11	8	66	48	55	
39.	— 40 — — — óhreinsuðum . . . — -	2	75	110	"	92	
40.	— 120 — — fuglafiðri 10 pund -	7	82	93	84	78	
41.	— 480 — — fjallagrösum — -	3	17	152	16	127	
42.	5 álnir 1 dagsverk um heyannir	2	51	60	24	50	
43.	5 — 1 lambsfóður	3	91	93	84	78	

44

2. marz.

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

	Hundr. á		Alin.
	Kr.	Aur.	Aur.
<i>Eptir A. eða í friðu</i>	88	13	73
— <i>B. — í ullu, smjöri og tólg</i>	69	30	58
— <i>C. — í ullar tóvöru</i>	79	82	67
— <i>D. — í fiski</i>	73	88	62
— <i>E. — í lýsi</i>	36	25	30
— <i>F. — í skinna-vöru</i>	62	67	52
En meðalverð allra landaura samantalið	410	5	342
og skipt með 6, synir:			
meðalverð allra meðalverða	68	34	57

Reykjavík, 2. dag marzmán. 1882.

Bergur Thorberg. P. Pjetursson.

47

21. marz.

Verðlagsskrá

sem gildir fyrir

Vestur-Skaptafellssýslu

frá miðju maímánaðar 1882 til sama tíma 1883.

A. Friður peningur.		Í pening.		Hundr. á		Alin.
		Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.
1.	1 ♂ 1 kýr, 3 til 8 vetra, sem beri frá miðjum október til nóvembermánaðarloka, í fardögum . . á	65	30	65	30	54
2.	— 6 ær, 2 til 6 vetra, loðnar og lembdar í fardögum hver á	9	6	54	36	45
3.	— 6 sauðir, 3 til 5 vetra á hausti . . . —	10	25	61	50	51
4.	— 8 — tvævetrir — — — — —	7	53	60	24	50
5.	— 12 — veturgamlir — — — — —	5	91	70	92	59
6.	— 8 ær geldar . . . — — — — —	7	11	56	88	47
7.	— 10 — mylkar . . . — — — — —	4	94	49	40	41
8.	— 1 áburðarhestur, taminn, 5 til 12 vetra, í fardögum	49	90	49	90	42
9.	— 1 1/2 hryssu, á sama aldri hver á	39	4	52	5	43

EMBÆTTAVEITING.

Hinn 29. nóvbr. 1881 þóknadist hans hátign konunginum að skipa prest að Mosfelli í Grímsnesi, prófast sira Jón Jónsson til að vera sóknarprest Hofssafnaðar í Vopnafirði frá 6. júní 1882.

ÓVEITT EMBÆTTI.

er ráðgjafinn fyrir Ísland hlutast til um veitingu á.

Starfinn sem annar kemari við gagnfræðaskólann á Möðruvöllum, og er hann skyldur til sjerstaklega að taka að sjer kennsluna í söng og leikfimi; en tekur þar að auki þátt í kennslunni á hinum fræðigreinum skólans.

Samkvæmt lögum frá 4. nóvember f. á. eru árslaun starfans 1600 kr.; hann verður veittur frá 1. október þ. á., og á sá, er verður skipaður í hann, að vera kominn til skólans fyrir þann tíma.

Sœki aðrir en Íslendingar um starfa þennan, verða þeir samkvæmt konungsúrskurðum frá 8. apríl 1844, 27. marz 1857 og 8. febrúar 1863 að senda með bónarbrjefum sínum tilhlýðileg vottorð um kunnáttu sína í íslenskri tungu.

Auglýst 28. janúar 1882. Bónarbrjefin eiga að vera komin 24. júlí 1882.

Verðlagsskrá fyrir Vestur-Skaptafellssýslu. (Framhald frá bls. 48).

47

21. marz.

B. Ull, smjör og tólq.					Í pening.		Hundr. á		Alin.
					Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.
10.	1	œ	120 pd. af hvíttri ullu vel þveginni, pundið á		"	68	81	60	68
11.	—	—	120 — af mislitri ullu, vel þveginni — —		"	48	57	60	48
12.	—	—	120 — af smjöri, vel verkuðu . . . — —		"	51	61	20	51
13.	—	—	120 — af tólq, vel bræddri . . . — —		"	30	36	"	30
C. Tóvara af ullu.									
14.	1	œ	30 pd. hespugarns, 3 til 6 hespur í pundi, haldi hver hespa 11 skreppur, en hver skreppa 44 þræði pundið á		"	"	"	"	"
15.	—	—	60 þör eingirnissocka parið —		"	"	"	"	"
16.	—	—	30 — tvíbands-gjaldsokka . . . — —		"	95	28	50	24
17.	—	—	180 — sjóvetlinga — —		"	28	50	40	42
18.	—	—	20 eingirnispeisur hver —		"	"	"	"	"
19.	—	—	15 tvíbands-gjaldpeisur — —		1	81	27	15	23
20.	—	—	120 álnir gjaldvóðarvaðmáls, álnar breiðs, 1 alin —		1	16	139	20	116
21.	—	—	120 — einskeptu, 1 al. til 5 kv. breiðrar — —		"	83	99	60	83
D. Fiskur.									
22.	1	œ	6 vættir af saltfiski vel verkuðum, vættin á		"	"	"	"	"
23.	—	—	6 — — harðfiski — — — — —		10	83	64	98	54
24.	—	—	6 — — þyrsklingi — — — — —		8	7	48	42	40
25.	—	—	6 — — ýsu, hertri . — — — — —		8	"	48	"	40
26.	—	—	6 — — hákarli hertum — —		9	25	55	50	46
E. Lýsi.									
27.	1	œ	1 tunna (120 pt.) hvalslýsis . . . 8 pottar á		2	89	43	35	36
28.	—	—	1 — — — hákarlslýsis . . . — — —		2	29	34	35	29
29.	—	—	1 — — — selslýsis . . . — — —		3	33	49	95	42
30.	—	—	1 — — — þorskalýsis . . . — — —		2	24	33	60	28
F. Skinnavara.									
31.	1	œ	4 fjórðungar nautskinns . . . 10 pund á		11	92	47	68	40
32.	—	—	6 — — — kýrskinns . . . — — —		9	60	57	60	48
33.	—	—	6 — — — hross-skinns . . . — — —		7	1	42	6	35
34.	—	—	8 — — — sauðskinns af tvævetrum og eldri . . . — — —		4	94	39	52	33
35.	—	—	12 — — — sauðskinns af veturgömlum og ám . . . — — —		3	6	36	72	31
36.	—	—	6 — — — selskinns . . . — — —		6	7	36	42	30
37.	—	—	240 lambskinn (vorlamba), einlit . . . hvert á		"	13	31	20	26
G. Ýmislegt.									
38.	1	œ	6 pd. af æðardún, vel hreinsuðum, pundið á		"	"	"	"	"
39.	—	—	40 — — — óhreinsuðum . . . — — —		"	"	"	"	"
40.	—	—	120 — — fuglaíðri 10 pund —		5	38	64	56	54
41.	—	—	480 — — fjallagrösum — — —		1	"	48	"	40
42.	5	—	álur 1 dagsverk um heyannir		1	87	44	88	37
43.	5	—	1 lambsfóður		2	80	67	20	56

13. dag aprílm. 1882.

47

21. marz.

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

	Hundr. á		Alin.
	Kr.	Aur.	Aur.
<i>Eptir A. eða í friðu</i>	57	84	48
— <i>B. — í ullu, smjöri og tólg</i>	59	10	49
— <i>C. — í ullar tóvöru</i>	68	97	57
— <i>D. — í fiski</i>	54	23	45
— <i>E. — í lýsi</i>	40	31	34
— <i>F. — í skinna-vöru</i>	41	60	35
En meðalverð allra landaura samantalið	322	5	268
og skipt með 6, sýnir:			
meðalverð allra meðalverða	53	68	45

Reykjavík, 21. dag marzmán. 1882.

Bergur Thorberg. P. Pjetursson.

48

21. marz.

Verðlagsskrá,

sem gildir fyrir

Austur-Skaptafellssýslu

frá miðju maímánaðar 1882 til sama tíma 1883.

A. Friður peningur.		Í pening.		Hundr. á		Alin.
		Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.
1.	1 kr 1 kýr, 3 til 8 vetra, sem beri frá miðjum október til nóvembermánaðarloka, í fardögum . . á	73	50	73	50	61
2.	— 6 ær, 2 til 6 vetra, loðnar og læmbdar, í fardögum hver á	9	77	58	62	49
3.	— 6 sauðir, 3 til 5 vetra, á hausti . . . —	10	80	64	80	54
4.	— 8 — tvævetrir . . . —	8	5	64	40	54
5.	— 12 — veturgamlir . . . —	5	90	70	80	59
6.	— 8 ær geldar . . . —	8	7	64	56	54
7.	— 10 — mylkar . . . —	5	72	57	20	48
8.	— 1 áburðarhestur, tamiun, 5 til 12 vetra, í fardögum á	60	30	60	30	50
9.	— 1 $\frac{1}{2}$ hryssu, á sama aldri. hver —	44	30	59	7	49
B. Ull, smjör og tólg.						
10.	1 kr 120 pd. af hvíttri ullu, vel þveginni, pundið á	"	73	87	60	73
11.	— 120 — af mislitri ullu, vel þveginni —	"	49	58	80	49
12.	— 120 — af smjöri, vel verkuðu . . . —	"	54	64	80	54
13.	— 120 — af tólg, vel bræddri . . . —	"	30	36	"	30
C. Tóvara af ullu.						
14.	1 kr 30 pd. hespugarns, 3 til 6 hespur í pundi, haldi hver hespa 11 skreppur, en hver skreppa 44 þræði pundið á	"	"	"	"	"
15.	— 60 pör eingirnissokka parið —	"	"	"	"	"
16.	— 30 — tvíbands-gjaldsokka . . . —	"	"	"	"	"
17.	— 180 — sjóvellinga —	"	"	"	"	"
18.	— 20 eingirnispeisur hver —	"	"	"	"	"

		Í pening.		Hundr. á		Alin.	48 21. marz.
		Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.	
19.	— 15 tvíbands-gjaldpeisur	—	—	—	—	—	
20.	— 120 álnir gjaldvöðvaðmáls, álnar breiðs 1 alin —	—	—	—	—	—	
21.	— 120 — einskeptu, 1 al. til 5 kv. breiðrar — —	—	—	—	—	—	

D. Fiskur.

22.	1 œ 6 vættir af saltfiski vel verkudum, vættin á	—	—	—	—	—	
23.	— 6 — — harðfiski — — — . . — —	12	—	72	—	60	
24.	— 6 — — þyrsklingi — — — . . — —	—	—	—	—	—	
25.	— 6 — — ýsu, hertri	10	—	60	—	50	
26.	— 6 — — hákarli, hertum	10	66	63	96	53	

E. Lýsi.

27.	1 œ 1 tunna (120 pt.) hvalslýsis . . . 8 pottar á	2	53	37	95	32	
28.	— 1 — — — hákarlslýsis . . . — — —	2	83	42	45	35	
29.	— 1 — — — selslýsis . . . — — —	3	60	54	—	45	
30.	— 1 — — — þorskalýsis . . . — — —	3	—	45	—	38	

F. Skinnavara.

31.	1 œ 4 fjórðungar nautskinnss . . . 10 pund á	10	92	43	68	36	
32.	— 6 — — — kýrskinnss . . . — — —	9	—	54	—	45	
33.	— 6 — — — hross-skinns . . . — — —	7	25	43	50	36	
34.	— 8 — — — sauðskinnss, af tvævetrum og eldri . . — — —	4	88	39	4	33	
35.	— 12 — — — sauðskinnss, af veturgömlum og ám . . — — —	3	8	36	96	31	
36.	— 6 — — — selskinns . . . — — —	7	33	43	98	37	
37.	— 240 lambskinn (vorlamba), einlit . . hvert —	—	13	31	20	26	

G. Ýmislegt.

38.	1 œ 6 pd. af æðardún, vel hreinsuðum . pundið á	10	25	61	50	51	
39.	— 40 — — — óhreinsuðum . . . — — —	—	—	—	—	—	
40.	— 120 — — fuglafiðri 10 pund —	7	50	90	—	75	
41.	— 480 — — fjallagrösum — — —	—	—	—	—	—	
42.	5 álnir 1 dagsverk um heyannir	2	5	49	20	41	
43.	5 — 1 lambsfóður	2	96	71	4	59	

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyrtöldum landaurum verður:

Eptir A. eða í fríðu	63	69	53
— B. — í ullu, smjöri og tólg	61	80	52
— C. — í ullartóvöru	—	—	—
— D. — í fiski	65	32	54
— E. — í lýsi	44	85	37
— F. — í skinnna-vöru	41	77	35

En meðalverð allra landaura samantalið
og skipt með 5, sýnir:

meðalverð allra meðalverða

55 49 46

Reykjavík, 21. dag marzmán. 1882.

Bergur Thorberg. P. Pjetursson.

49
2. marz.

Verðlagsskrá

sem gildir fyrir

Húnavatnssýslu

frá miðju maímánaðar 1882 til jafnuldar 1883.

		Krónum.		Hundrað		Alin.	
		Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Kr.	Aur.
A. Friður peningur.							
1.	1 ♂ 1 kýr, í fardögum, ekki yngri en þrjvetur og ekki eldri en 8 vetra, sem beri frá miðjum október til nóvembermánaðarloka	100	84 ¹ / ₂	100	84 ¹ / ₂	"	84
2.	— 6 ær, ekki yngri en tvævetrar og ekki eldri en 6 vetra, loðnar og lembdar í fardögum hver á	13	65 ¹ / ₂	81	93	"	68
3.	— 6 sauðir, á hausti þrjvetrir eða 4 v. eða 5 v. —	17	64 ¹ / ₂	105	87	"	88
4.	— 8 — — — tvævetrir	15	2	120	16	1	"
5.	— 12 — — — veturgamlir	9	85 ¹ / ₂	118	26	"	99
6.	— 8 ær — — — geldar	13	89 ¹ / ₂	111	16	"	93
7.	— 10 — — — mylkar	8	99	89	90	"	75
8.	— 1 áburðarhestur, í fardögum, taminn, ekki yngri en 5 vetra og ekki eldri en 12 vetra	62	8 ¹ / ₂	62	8 ¹ / ₂	"	52
9.	90 álnir, 1 hryssu jafngömul	49	4	65	39	"	54
B. Ull, smjör og tólg.							
10.	1 ♂ 120 pund af hvítri ullu, vel þveginni 1 pund á	"	80	96	"	"	80
11.	— 120 — — mislitri — — — — —	"	55 ¹ / ₂	66	60	"	55 ¹ / ₂
12.	— 120 — — súru smjöri vel verkuðu — — —	"	61	73	20	"	61
13.	— 120 — — tólg, vel bræddri	"	36	43	20	"	36
C. Tóvara af ullu.							
14.	1 ♂ 30 pund hespugarns, og sjeu 3, 4, 5 eða 6 hespur í pundi, haldi hver 11 skreppur, en hver skreppa 44 þræði 1 pund á	"	"	"	"	"	"
15.	— 60 þör eingirnissokka par —	"	46	27	60	"	23
16.	— 30 — tvinnabands gjaldsokka — — —	"	61	18	30	"	15
17.	— 120 — tvíþumlaðara sjóvetlinga — — —	"	22 ¹ / ₂	27	"	"	22 ¹ / ₂
18.	— 20 eingirnispesur hver —	1	66	33	20	"	28
19.	— 15 tvinnabands gjaldpesur — — —	3	41 ¹ / ₂	51	22 ¹ / ₂	"	43
20.	— 120 álnir gjaldvoðar vaðmáls álnar breiðs 1 alin —	1	28	153	60	1	28
21.	— 120 — gjaldvoðar-einskeptu, sem er alin eða 5 kvartil á breidd — — —	"	93	111	60	"	93
D. Fiskur.							
22.	1 ♂ 6 vættir af saltfiski 1 vætt á	10	25	61	50	"	51
23.	— 6 — — hörðum fiski — — —	11	93 ¹ / ₂	71	61	"	60
24.	— 6 — — smáfiski — — —	11	87 ¹ / ₂	71	25	"	59
25.	— 6 — — ýsu — — —	11	79	70	74	"	59
26.	— 6 — — hákarli hertum — — —	9	9	54	54	"	45
E. Lýsi.							
27.	1 ♂ 1 tunna hvallýsis 8 pottar á	2	"	30	"	"	25
28.	— 1 — — hákarllýsis — — —	3	17 ¹ / ₂	47	62 ¹ / ₂	"	40
29.	— 1 — — sellýsis — — —	3	17	47	55	"	40
30.	— 1 — — þorskalýsis — — —	2	85	42	75	"	36

F. Skinnavara.					Krónum.		Hundrað		Alin.		49 2. marz.
					Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	
31.	1 ♂	4 fjórðungar	nautsinnis	1 fjórð. á	14	29 ¹ / ₂	57	18	"	48	
32.	—	6 —	kýrsinnis	— — —	11	40 ¹ / ₂	68	43	"	57	
33.	—	6 —	hross-sinnis	— — —	9	36	56	16	"	47	
34.	—	8 —	sauðsinnis, af tvævetr.								
			sauðum og eldri	— — —	6	98 ¹ / ₂	55	88	"	47	
35.	—	12 —	sauðsinnis, af ám og								
			veturgömlum sauðum — — —		5	44	65	28	"	54	
36.	—	6 —	selsinnis	— — —	12	44	74	64	"	62	
37.	—	240	lambsinn (vorlamba), einlit . . .	hvert —	"	22 ¹ / ₂	54	"	"	45	
G. Ýmislegt.											
38.	1 ♂	6 pd.	af æðardún, vel hreinsuðum .	1 pund á	10	97 ¹ / ₂	65	85	"	55	
39.	—	40 —	— — — óhreinsuðum	— — —	1	"	40	"	"	33	
40.	—	120 —	— fuglaíðri	1 fjórð. —	8	35	100	20	"	83 ¹ / ₂	
41.	—	480 —	— fjallagrösuum	— — —	"	91 ¹ / ₂	43	92	"	37	
42.	5	álnir	1 dagsverk um heyannir		2	38	"	"	"	48	
43.	5	—	1 lambsföður		4	36 ¹ / ₂	"	"	"	87	

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í nefndum landaurum verður:

Eptir A.	æða í friðu	95	07	"	79
— B.	— í ullu, smjöri og tólg	69	75	"	58
— C.	— í tövöru af ullu	60	36	"	50
— D.	— í fiski	65	93	"	55
— E.	— í lýsi	41	98	"	35
— F.	— í skinna-vöru	61	65	"	51
En meðalverð allra landaura samantalið		394	74	3	28
og skipt með 6, sýnir:					
meðalverð allra meðalverða		65	79	"	55

Skrifstofu norður- og austuramtsins, 2. dag marzmán. 1882.

J. Havsteen,
settur.

í umboði herra biskupsins
David Guðmundsson.

Verðlagsskrá

sem gildir fyrir

Skagafjarðarsýslu

frá miðju maímánaðar 1882 til jafnlengdar 1883.

50
25. febr.

A. Friður peningur.					Krónum.		Hundrað		Alin.	
					Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Kr.	Aur.
1.	1 ♂	1 kýr,	í fardögum, ekki yngri en þrjævetur og							
			ekki eldri en 8 vetra, sem beri frá miðjum októ-							
			ber til nóvembermánaðarloka		94	91 ¹ / ₂	94	91 ¹ / ₂	"	79
2.	—	6 ær,	ekki yngri en tvævetrar og ekki eldri en							
			6 vetra, lóðnar og lembdar í fardögum hver á		12	88 ¹ / ₂	77	31	"	64
3.	—	6 sauðir,	á hausti þrjævetrir eða 4 v. eða 5 v. — —		16	49	98	94	"	82
4.	—	8 —	— — — tvævetrir	— — —	12	79	102	32	"	85
5.	—	12 —	— — — veturgamlir	— — —	8	87	106	44	"	89
6.	—	8 ær	— — — geldar	— — —	12	29	98	32	"	82

21. dag aprílm. 1882.

50
25. febr.

		Krónum.		Hundrað		Alin.	
		Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Kr.	Aur.
7.	— 10 — — — mylkar	7	79 ¹ / ₂	77	95	"	65
8.	— 1 áburðarhestur, í fardögum, taminn, ekki yngri en 5 vetra og ekki eldri en 12 vetra	70	5	70	5	"	58
9.	90 álnir, 1 hryssa jafngömul	58	21	77	61	"	65
B. Ull, smjör og tólg.							
10.	1 σ 120 pund af hvítri ullu, vel þveginni 1 pund á	"	83 ¹ / ₂	100	20	"	83 ¹ / ₂
11.	— 120 — — mislitri — — — — —	"	55	66	"	"	55
12.	— 120 — — súru smjöri vel verkuðu — — —	"	58	69	60	"	58
13.	— 120 — — tólg, vel bræddri . . . — — —	"	33	39	60	"	33
C. Tóvara af ullu.							
14.	1 σ 30 pund hespugarns, og sjeu 3, 4, 5 eða 6 hespur í pundi, haldi hver 11 skreppur, en hver skreppa 44 þræði 1 pund á	"	"	"	"	"	"
15.	— 60 þör eingirnissokka par —	"	60	36	"	"	30
16.	— 30 — tvinnabands gjaldsokka . . . — — —	"	62	18	60	"	15 ¹ / ₂
17.	— 120 — tvíþumlaðara sjóvetlinga . . — — —	"	20	24	"	"	20
18.	— 20 eingirnispeisur hver —	"	"	"	"	"	"
19.	— 15 tvinnabands gjaldpeisur — —	3	37 ¹ / ₂	50	62 ¹ / ₂	"	42
20.	— 120 álnir gjaldvoðar vaðmáls álnar breiðs 1 alin —	1	33 ¹ / ₂	160	20	1	33 ¹ / ₂
21.	— 120 — gjaldvoðar-einskeptu, sem er alin eða 5 kvartil á breidd . . . — — —	"	88 ¹ / ₂	106	20	"	88 ¹ / ₂
D. Fiskur.							
22.	1 σ 6 vættir af saltfiski 1 vætt á	11	73	70	38	"	59
23.	— 6 — — hörðum fiski — — —	11	68	70	8	"	58
24.	— 6 — — smáfiski — — — —	10	53 ¹ / ₂	63	21	"	53
25.	— 6 — — ýsu — — — — —	9	90 ¹ / ₂	59	43	"	50
26.	— 6 — — hákarli hertum — — —	8	27	49	62	"	41
E. Lýsi.							
27.	1 σ 1 tunna hvallýsis 8 pottar á	"	"	"	"	"	"
28.	— 1 — — hákarlslýsis — — —	2	96	44	40	"	37
29.	— 1 — — sellýsis — — — —	3	20	48	"	"	40
30.	— 1 — — þorskalýsis — — — —	2	49	37	35	"	31
F. Skinnavara.							
31.	1 σ 4 fjórðungar nautskinnns 1 fjórð. á	13	86	55	44	"	46
32.	— 6 — — kýrskinnns — — —	11	20	67	20	"	56
33.	— 6 — — hross-skinns — — —	9	30	55	80	"	46 ¹ / ₂
34.	— 8 — — sauðskinnns af tvævetr. sauðum og eldri . . — — —	6	60 ¹ / ₂	52	84	"	44
35.	— 12 — — sauðskinnns af ám og veturgömlum sauðum — — —	4	85	58	20	"	48 ¹ / ₂
36.	— 6 — — selskinns — — — —	10	91 ¹ / ₂	65	49	"	55
37.	— 240 lambskinn (vorlamba), einlit . . . hvert á	"	21	50	40	"	42
G. Ýmislegt.							
38.	1 σ 6 pd. af æðardún, vel hreinsuðum, 1 pund á	10	90 ¹ / ₂	65	43	"	55

			Krónum.		Hundrað		Alin.		25. febr.
			Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	
39.	—	40 — — —	óhreinsuðum	1 pund á	7	96 ¹ / ₂	94	58	79
40.	—	120 — —	fuglafríðri	1 fjórð.	1	27	60	96	51
41.	—	480 — —	fjallagrösum	—	2	36	—	—	47
42.	5	álnir 1 dagsverk um	heyannir	—	4	25	—	—	85
43.	5	— 1 lambsfóður	—	—	—	—	—	—	—

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í nefndum landaurum verður:

Eptir A.	eða í fríðu	89	32	74
— B.	— í ullu, smjörri og tólg	68	85	57
— C.	— í tóvöðru af ullu	65	94	55
— D.	— í fiski	62	54	52
— E.	— í lýsi	43	25	36
— F.	— í skinnna-vöru	57	91	48

En meðalverð allra landaura samantalið
og skipt með 6, sýnir:

meðalverð allra meðalverða 64 63¹/₂ „ 54

Skrifstofu norður- og austuramtsins, 25. dag febrúarmán. 1882.

J. Havsteen,
settur.

í umboði herra biskupsins
Dávid Guðmundsson.

Verðlagsskrá,

sem gildir fyrir

Eyjafjarðarsýslu og Akureyrarkaupstað
frá miðju maímánaðar 1882 til jafnlengdar 1883.

51
25. febr.

A. Fríður peningur.			Krónum.		Hundrað		Alin.	
			Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Kr.	Aur.
1.	1	1 kýr í fardögum, ekki yngri en þrjævetur og ekki eldri en 8 vetra, sem beri frá miðjum október til nóvembermánaðarloka	97	4	97	4	81	
2.	—	6 ær, ekki yngri en tvævetrar og ekki eldri en 6 vetra, loðnar og lembdar, í fardögum hver á 6 sauðir á hansti, þrjævetri eða 4 v. eða 5 v. —	13	11 ¹ / ₂	78	69	66	
3.	—	8 — — — tvævetrir	15	83 ¹ / ₂	95	1	79	
4.	—	8 — — — veturgamlir	13	25 ¹ / ₂	106	4	88	
5.	—	12 — — — geldar	8	56	102	72	86	
6.	—	8 ær — — mylkar	12	59 ¹ / ₂	100	76	84	
7.	—	10 — — — en 5 vetra og ekki eldri en 12 vetra	7	39	73	90	62	
8.	—	1 áburðarhestur í fardögum, taminn, ekki yngri en 5 vetra og ekki eldri en 12 vetra	75	64	75	64	63	
9.	90	álnir, 1 hryssa jafngömul	66	13	88	17	73	
B. Ull, smjör og tólg.			Krónum.		Hundrað		Alin.	
			Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Kr.	Aur.
10.	1	120 pd. af hvítu ullu, vel þveginni, 1 pund á	80		96		80	
11.	—	120 — af mislitri ullu, vel þveginni — — —	55		65		55	
12.	—	120 — af súru smjör, vel verkuðu — — —	57 ¹ / ₂		69		57 ¹ / ₂	
13.	—	120 — af tólg, vel bræddri 1 — —	32 ¹ / ₂		39		32 ¹ / ₂	

51
25. febr.

C. Tóvara af ullu.

			Krónum.		Hundrað		Alin.	
			Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Kr.	Aur.
14.	1	30 pd. hespugarns, og sju 3, 4, 5 eða 6 hespur í pundi, haldi hver hespa 11 skreppur, en hver skreppa 44 þræði	1	pund á	"	"	"	"
15.	—	60 þór eingirnissokka	—	parið -	"	55	33	" 27 1/2
16.	—	30 — tvinnabands gjaldsokka	—	— -	"	65	19 50	" 16
17.	—	180 — tvíþumlaðra sjóvetlinga	—	— -	"	24	28 80	" 24
18.	—	20 eingirnispéisur	—	hver -	"	"	"	"
19.	—	15 tvinnabands gjaldpéisur	—	— -	"	"	"	"
20.	—	120 álnir gjaldvoðarvaðmáls, álnar breiðs, 1 alin -	1	11	133	20	1 11	
21.	—	120. — gjaldvoðar-einskeptu, sem er alin eða 5 kvartil á breidd	"	"	"	"	"	"

D. Fiskur.

22.	1	6 vættir af saltfiski	1	vættin á	12	08 1/2	72 51	" 60
23.	—	6 — — hörðum fiski	—	— -	13	7	78 42	" 65
24.	—	6 — — smáfiski	—	— -	9	80 1/2	58 83	" 49
25.	—	6 — — ýsu	—	— -	8	91 1/2	53 49	" 45
26.	—	6 — — hákarli hertum	—	— -	8	83	52 98	" 44

E. Lýsi.

27.	1	1 tunna hvals lýsis	8	pottar á	"	"	"	"
28.	—	1 — — hákarllýsis	—	— -	2	88	43 20	" 36
29.	—	1 — — sels lýsis	—	— -	3	1	45 15	" 38
30.	—	1 — — þorskalýsis	—	— -	2	34	35 10	" 29

F. Skinnavara.

31.	1	4 fjórðungar nautskinnus	1	fjórð. á	14	38 1/2	57 54	" 48
32.	—	6 — — kýrskinnus	—	— -	12	84 1/2	77 7	" 64
33.	—	6 — — hross-skinns	—	— -	10	62	63 72	" 53
34.	—	8 — — sauðskinnus, af tvævetr. sauðum og eldri	—	— -	6	82 1/2	54 60	" 45 1/2
35.	—	12 — — sauðskinnus, af ám og veturgömlum sauðum	—	— -	4	71	56 52	" 47
36.	—	6 — — selskinns	—	— -	13	76 1/2	82 59	" 69
37.	—	240 lambskinn (vorlamba) einlit	—	hvert -	"	22 1/2	54 "	" 45

G. Ýmislegt.

38.	1	6 pund af æðardún vel hreinsuðum	1	pund á	11	49 1/2	68 97	" 57
39.	—	40 — — — óhreinsuðum	—	— -	"	"	"	"
40.	—	120 — — fuglafíðri	—	— -	8	"	96 "	" 80
41.	—	480 — — fjallagrösum	—	— -	1	39 1/2	66 96	" 56
42.	5	álnir 1 dagsverk um heyannir	2	40 1/2	"	"	"	" 48
43.	—	1 lambsfóður	4	37 1/2	"	"	"	" 87 1/2

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í nefndum landaurum verður:

	Hundrað		Alin.	
	Kr.	Aur.	Kr.	Aur.
Eptir A. eða í friðu	90	59	76	
— B. — í ullu, smjöri og tölgu	67	50	56	
— C. — í tóvöru af ullu	53	62 $\frac{1}{2}$	45	
— D. — í fiski	63	25	53	
— E. — í lýsi	41	15	34	
— F. — í skinnavöru	63	72	53	
En meðalverð allra landaura saman talið	380	13 $\frac{1}{2}$	317	
og skipt með 6 sýnir:				
meðalverð allra meðalverða	63	36	53	

25. febr.

Skrifstofu norður- og austuramtsins, 25. dag febrúarmán 1882.

J. Havsteen,
settur.

í umboði herra biskupsins
Davíð Guðmundsson.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um nýtt jarðamat.. — Þjer 52
hafið, herra landshöfðingi, með brjefi 18. nóvember f. á., sent hingað beiðni frá hrepps- 28. febr.
nefndinni í Landmannahreppi í Rangárvallasýslu um, að jarðirnar í þeim hreppi verði
metnar á ný. Hafið þjer um leið látið í ljósi, að það virðist nauðsynlegt eða mjög
æskilegt, að jarðabók sú frá 1861, sem lögleidd var með tilsk 1. apríl 1861, verði öll
endurskoðuð nú, eins og ráð var fyrir gjört í 4. gr. tilskipunarinnar. Hinsvegar er það
ætlun yðar, að eptir umræðum þeim að dæma, er fram komu um þetta mál á alþingi
1877 og aptur síðastliðið ár, sje ekkert útlit til þess, að samþykki alþingis vinnist til
slíkrar ráðstöfunar, fyrri en fullkomnar skýrslur liggja fyrir um galla þá, er lóði við
jarðabókina 1861, og því hafið þjer álitid hagfellt að útveguð yrði nauðsynleg undirstaða
til að dæma um þetta eptir, og að á henni væri svo byggt frumvarp til laga um endur-
skoðun jarðabókarinnar, er lagt yrði fyrir alþingi það, er kemur saman árið 1883. Sam-
kvæmt þessu hafið þjer því lagt það til:

að lagt verði fyrir hreppsnefndirnar ásamt hreppstjórunum í hverjum hreppi að
semja fullkomna og nákvæma lýsing á öllum jörðum í hreppnum og senda hana hlutað-
eigandi sýslunefnd fyrir júnímánaðarlok 1882; skuli í þeirri lýsing skýrt frá landsskuld
þeirri og kúgilda-leigum ásamt öðrum þeim eptirgjöldum, ef til eru, sem árlega er svar-
að eptir jörð hverja, eða hvað hæfilegt eptirgjald sje metið eptir jarðir þær, er eigend-
ur búa sjálfir á samkvæmt reglum þeim, er fyrir skipaðar voru í opnu brjefi 18. júlí 1848
og reglugjörð s. d. um niðurgjöfnun á alþingistolli;

að þar sem einstök jörð hefir orðið fyrir rýrnun af nátturunnar völdum og þetta
hefir enn áhrif á afnotagildi jarðarinnar, þá verði skýrsla gefin um, hvernig þessari rýrnun
sje varið og hve stór hún sje; og að við þær jarðir, er gengið hafa kaupum og solum
eða verið lagðar út í arf við skipti eða metnar til veðsetningar á tímabilinu frá 6. júní
1871 til 6. júní 1881, verði skýrt frá söluverði þeirra, skiptaverði eða matsverði; og að
það verði enn fremur lagt fyrir hreppsnefndirnar ásamt hreppstjórunum að taka til í-
hugunar dýrleika hvernar einstakrar jarðar eptir jarðabókinni og hlutfallið milli dýrleika
þeirra sín á milli eptir gæðum, og þegar ójöfnuður þykir á vera dýrleika einstakra
jarða, þá að koma fram með tillögur um sanngjarnara mat á hundradatali jarðanna í
hreppnum, þó svo, að tala jarðarhundraða í hreppnum samanlagðra verði óbreytt;

að lagt verði fyrir sýslunefndirnar að yfirfara skýrslur þær og tillögur, er frá

52 hreppsnefndunum koma, og að gjöra þær athugasemdir við einstök atriði í þeim, sem 28. febr. þeim mætti virðast ástæða til, bæði að því leyti, sem hinar fram komnu skýrslur kynnu að þurfa leiðréttingar við, og eins um tillögur þær, er fram koma um það, hversu skipta skuli tölu allra jarðarhundraða í hreppnum milli jarðanna, sem í hreppnum eru;

að sýslunefndirnar verði látnar taka til íhugunar hlutfallið milli jarðarhundraðanna í hinum einstöku hreppum sýslunnar og koma fram með tillögur um mat á hundradatali hreppanna eptir sanngjarnara hlutfalli, þá er ójofnuður þykir á vera milli hreppanna sín á milli, þó svo að tala jarðarhundraðanna í sýslunni allri verði óbreytt, og að þessu starfi verði lokið svo tímanlega, að sýslumennirnir geti með póstum þeim, sem koma til Reykjavíkur í nóvember mánuði þ. á. sent landshöfðingjanum allar skýrslur og tillögur hreppsnefndanna og sýslunefndanna ásamt vottorði sínu samkvæmt embættisbókum sýslunnar um öll jarða-afsöl og jarðavirðingar, sem átt hafa sjer stað á ofanefndum áratug;

að lagt verði fyrir umboðsmenn landssjóðsjarðanna, að afhenda hreppsnefnd hverri fyrir 15. maí þ. á. nákæma skrá yfir umboðsjarðir í hreppi hennar með skýrslu um það árlega eptirgjald, sem þær eru byggðar fyrir, og fyrir sóknarprestana að fá hreppsnefndunum í hendur innan sama tíma skýrslu bæði um þá virðing á bújörðum presta, er gjör var 1878 til afnota við braudamatið og eins um árlegt eptirgjald það, er landsetar á kirkjujörðum og ljensjörðum greiða;

að landshöfðinginn svo skuli yfirfara skýrslur þær og tillögur, er þannig safnast, og leggja þetta svo fyrir ráðgjafann með uppkasti til lagafrumvarps um endurskoðun jarðabókarinnar, er leggja megi fyrir alþingi 1883.

Með því nú að jeg er samdóma yður, herra landshöfðingi, um þessar tillögur yðar, þá vil jeg þjónustusamlega tjá yður til þóknanlegrar leiðbeiningar og ráðstöfunar, að jeg samþykki það sem þjer hafið lagt til, þannig, að jeg fel yður að breyta tíma-ákvörðunum þeim, sem til eru teknar, ef yður virðist þess þörf.

53

1 apríl.

Umburðarbrjef

til allra sýslumanna og prófasta um nýtt jarðamat.

Með skírskotun til brjefs ráðgjafans frá 28. febr. þ. á. um endurskoðun jarðamatsins 1861 — og er brjef það prentað í stjórnskipulagnum þ. á. B. 52 bls. 61—62, — vil jeg þjónustusamlega skora á yður að hlutast til um, að skýringar þær, er getur um í brjefinu, verði útvegaðar innan þess tíma, sem nú skal greina:

1. Skýrslur þær, er hreppsnefndum í sameiningu við hreppstjóra ber að semja fyrir hvern einstakan hrepp, skulu sendar sýslunefndum innan loka júlí mánaðar þ. á., og skulu þær samdar eptir þessari fyrirmynd:

SKÝRSLA

um eptirgjald jarða í

hreppi í

sýslu.

Nr	Nafn jarðarinnar.	Dýrleiki hennar samkv. jarðabók 1861	Nafn ábúandans.	Árgjöld þau, sem nú eru greidd eptir jörðina.			Mat hreppsnefndarinnar á sanngjörnum leigumála.		Hvenær jörðin hafi síðast verið seld eða virt.	Virðingar- eða söluverð.	Athugasemdir.
				Lands-skuld.	Kúgildi á 20 pd. smjörstals.	Önnur gjöld.	Lands-skuld eptir meðalverði allra meðalv. álnir.	Kúgildi á 20 pd. smjörstals.			

Með tilliti til jarða þeirra, er leiguliðar búa á, verður nákvæmlega að tilgreina allt gjald það, er galdið er eptir jörðina í þeim aukum, sem það er galdið. Álit hreppsnefndin það gjald sanngjarnt, þarf ekki að rita neitt mat á eptirgjaldinu í þann dálk, er ætlaður er undir slíkt mat. En sje hreppsnefndin á því, að leigumáli sá, sem nú er á jörðunni, sje annaðhvort of hár eða of lágur, á að rita í matsdálkinn landsskuld þá — talda í álum eptir meðalverði allra meðalverða- og kúgildatal það, er hreppsnefndin álitur sanngjarnan leigumála á jörðunni. Með tilliti til allra jarða þeirra, er eigendur búa á sjálfir, ber hreppsnefndinni að meta eptirgjaldið (landsskuldina í álum eptir meðalverði allra meðalverða), og þarf fyrir þær jarðir ekki að rita neitt í dálka þá, sem ætlaðir eru árgjöldum þeim, er nú eru greidd eptir jarðirnar.

Það er ekki óskað eptir skýringum um sölu eða virðingu jarða frá eldri tíma en frá árinu 1871 og þarf því enga skýrslu að gefa um þetta fyrir þær jarðir, sem ekki hafa verið virtar eða seldar á síðustu 11 árum, það ber að skýra frá virðingunni hvort sem hún hefir verið gjörð við skipti, við veðsetningu fyrir láni eða við annað tækifæri, og ber að geta þess undir dagsetningunni í hvaða tilgangi virðingin hafi átt sjer stað.

Í athugasemdadálkinum verður að skýra frá atvikum þeim, er eptir að jarðabók-in frá 1861 var samin, hafa verkað á sölu eða afnotaverð jarðarinnar, og hvort sanngjarnt þyki að færa til hundraðatal einstakra jarða; en þar við verður vel að gæta þess, að ekki verður fært niður eða upp hundraðatal neinna jarða nema því að eins, að hundraðatal annara jarða í hreppnum verði fært upp eða niður jafnmikið.

2. Skýrslur þær er umboðsmenn og prestar eiga að semja um þjóðjarðir, ljensjarðir og kirkjujarðir í hverjum einstökum hreppi skulu sendar hreppsnefndunum innun 15. júní þ. á.

3. Skýrslur hreppsnefnda með athugasemdum sýslunefnda og tillögum þeirra um tilfærzlu á hundraðatali hreppanna, skulu sendar landshöfðingja með póstum þeim, er koma til Reykjavíkur í nóvembermánuði þ. á., og verða sýslunefndirnar að gæta þess að færa ekki til hundraðatal neins hrepps, nema því að eins að hundratal annars hrepps í sýslunni verði fært til að sama skapi svo, að tala allra jarðahundraða í sýslunni sam-anlagðra verði óbreytt.

Auglýsing

um landsskjalasafn.

54
3. apríl.

Með samþykki ráðgjafans hafa nú á lopti dómkirkjunnar hjer í bænum, þar sem landsbókasafnið og forngripasafnið voru geymd áður, verið gjörð geymsluherbergi fyrir embættisskjalasöfn; síðan hefir skápum þeim, er landsbókasafnið notaði áður, verið skipt milli þessara geymslu-herbergja, en fyrir hvert þeirra um sig er sett viðunanleg læsing. Nú skulu svo reglur þær, er hjer koma á eptir, settar fyrir afnotum þessara skjalaherbergja:

1.

Hvert af skjalasöfnum þeim, er nú skulu nefnd, fær geymsluherbergi fyrir sig:

1. Skjalasafn landshöfðingja;

2. — — stiptyfirvaldanna;

3. skjalasafn amtmannsins yfir suður- og vestur umdöminu ;
4. — — biskupsins ;
5. — — landfógetans ;
6. — — hins umboðslega endurskoðanda ; og þar að auki er
7. sjerstakt herbergi gjört til að geyma í eldri skjöl frá skjalasöfnum embættismanna út um land, og skal það safn lagt undir stjórn landshöfðingjaritarans.

2.

Þeim embættis- og sýslunarmönnum, sem nefndir eru undir stafl. 1.—6., hafa verið afhent tjeð herbergi til afnota ásamt nauðsynlegum lyklum, og ber þeim framvegis eins og hingað til, að hafa umsjón með skjalasöfnum þeim, er fylgja embætti þeirra eða sýslun, og hafa ábyrgð á þeim, og eiga þeir að annast um flutning skjalasafnanna og niðurröðun í tjeðum herbergjum án nokkurs kostnaðar fyrir landssjóð, og skulu þeir sjálfir bera kostnað þann, er leiðir af stökkun skjalasafnanna og útvegun skápa og annara áhalda, er þar til heyra og framvegis kann við að þurfa.

3.

- Fyrir hversdagslegum afnotum þessara skjalaherbergja skulu þessar reglur settar:
- a. Loka skal viðunanlega og læsa dyrunum að dómkirkjunni og dómkirkjuloftinu hvert sinn, er um skjalaherbergin er gengið ;
 - b. lausastigi er lagður til sameiginlegra nota þeim, er um herbergi þessi ganga, og skal í hvert sinn, sem hann er notaður, láta hann aptur á þann stað, er honum er ætlað að geymast á, þar sem allir hlutaðeigendur geta gengið að honum ;
 - c. mestu varúðar skal gæta með eld og ljós, og sjer í lagi má eigi bera ljós um neitt af þessum herbergjum, nema um það sje búið í vel þjettu ljóskeri, og skal láta það aptur á þann geymslustað, sem því er ætlaður hvert sinn þá er búið er að nota það. Að reykja tóbak á dómkirkjuloftinu er með öllu bannað.

4.

Um geymslu-herbergi það, sem um getur í 7. tölul. 2. gr., fyrir eldri skjöl frá embættisskjalasöfnunum víðsvegar um land, og sem vera skal undir stjórn landshöfðingjaritarans, gilda einnig reglur þær, sem settar eru í 3. gr., og skal það þar að auki gjört öllum sýslumönnum landsins að skyldu að annast um, að öll embættisskjöl sín og bækur, sem eldri eru en 30 ára, verði send hingað, að svo miklu leyti sem þeir hafi ekki sjálfir full-tryggilega geymslustaði fyrir þau. Yfir þessi skjöl og bækur skulu þeir jafnframt senda skrá í tvennu lagi, og geymist önnur þeirra við skjalasafnið sjálft hjer, en á hina skal landshöfðingjaritarinn skrifa viðurkenning fyrir viðtöku skjalanna, og skal hún svo geymd við embætti það, er í hlut á.

Nú þarf sýslumaður sá, er í hlut á, að fá ljeð eitthvert skjal úr safninu eða fá endurrit af því og skal þá landshöfðingjaritarinn skyldur að fullnægja beiðni hans um það, enda sje hún orðuð samkvæmt skrá þeirri, er nú var nefnd, og fái hann endurgoldinn kostnað þann, er af þessu leiðir.

Skjöl þau, er um er rætt í þessari grein, skal sæta að senda hingað með strandferða-gufuskipunum, ef kostur er; en kostnaðinn við sendinguna skal endurgjalda sýslumönnum þeim, er í hlut eiga, eptir reikningi, er landshöfðingi úrskurðar.

Landshöfðinginn yfir Íslandi, Reykjavík 3. apríl 1882.

Hilmar Finsen.

Jón Jónsson.

Verðlagsskrá

sem gildir fyrir

Þingeyjarsýslu

frá miðju maímánaðar 1882 til jafnlangdar 1883.

55

25. febr.

		Krónum.		Hundrað		Alin.	
		Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Kr.	Aur.
A. Friður peningur.							
1.	1 œ 1 kýr, í fardögum, ekki yngri en þrjævetur og ekki eldri en 8 vetra, sem beri frá miðjum október til nóvembermánaðarloka	93	43	93	43	»	78
2.	— 6 ær, ekki yngri en tvævetrar og ekki eldri en 6 vetra, loðnar og lembdar í fardögum hver á	14	84	89	4	»	74
3.	— 6 sauðir, á hausti þrjævetrir eða 4 v. eða 5 v. —	17	75	106	50	»	89
4.	— 8 — — — tvævetrir	14	89	119	12	»	99
5.	— 12 — — — veturgamlir	9	91	118	92	»	99
6.	— 8 ær — — geldar	13	93	111	44	»	93
7.	— 10 — — — mylkar	9	17 ¹ / ₂	91	75	»	76
8.	— 1 áburðarhestur, í fardögum, taminn, ekki yngri en 5 vetra og ekki eldri en 12 vetra	81	87	81	87	»	68
9.	90 álnir, 1 hryssa jafngömúl	72	92	97	23	»	81
B. Ull, smjör og tólg.							
10.	1 œ 120 pund af hvítri ullu, vel þveginni 1 pund á	»	80 ¹ / ₂	96	60	»	80 ¹ / ₂
11.	— 120 — — mislitri — — — — —	»	55	66	»	»	55
12.	— 120 — — súru smjöri vel verkuðu — — —	»	55	66	»	»	55
13.	— 120 — — tólg, vel bræddri	»	31	37	20	»	31
C. Tóvara af ullu.							
14.	1 œ 30 pund hespugarns, og sjeu 3, 4, 5 eða 6 hespur í pundi, hálði hver 11 skreppur, en hver skreppa 44 þræði 1 pund á	»	»	»	»	»	»
15.	— 60 þör eingirnissokka par —	»	»	»	»	»	»
16.	— 30 — tvinnabands gjaldsokka — — —	»	67	20	10	»	17
17.	— 120 — tvíþumlaðara sjóvetlinga — — —	»	24 ¹ / ₂	29	40	»	24 ¹ / ₂
18.	— 20 eingirnisspeisur hver —	»	»	»	»	»	»
19.	— 15 tvinnabands gjaldspeisur — — —	»	»	»	»	»	»
20.	— 120 álnir gjaldvoðar vaðmáls álnar breiðs 1 alin —	1	10 ¹ / ₂	132	60	1	10 ¹ / ₂
21.	— 120 — gjaldvoðar-einskeptu, sem er alin eða 5 kvartil á breidd — — —	»	75	90	»	»	75
D. Fiskur.							
22.	1 œ 6 vættir af saltfiski 1 vætt á	11	61	69	66	»	58
23.	— 6 — — hörðum fiski — — —	11	75 ¹ / ₂	70	53	»	59
24.	— 6 — — smáfiski — — —	10	2	60	12	»	50
25.	— 6 — — ýsu — — —	9	61	57	66	»	48
26.	— 6 — — hákarli hertum — — —	8	3 ¹ / ₂	48	21	»	40
E. Lýsi.							
27.	1 œ 1 tunna hvallýsis 8 pottar á	2	59	38	85	»	32
28.	— 1 — hákarlslýsis — — —	2	61	39	15	»	33
29.	— 1 — sellýsis — — —	2	81 ¹ / ₂	42	22 ¹ / ₂	»	35
30.	— 1 — þorskalýsis — — —	2	35 ¹ / ₂	35	32 ¹ / ₂	»	29

27. dag aprílm. 1882.

55 25. febr.	F. Skinnavara.				Krónum.		Hundrað		Alin.	
					Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Kr.	Aur.
31.	1	4	fjórðungar	nautskinn	13	48 ¹ / ₂	53	94	"	45
32.	—	6	—	kýrskinn	11	58 ¹ / ₂	69	51	"	58
33.	—	6	—	hross-skinns	9	47	56	82	"	47
34.	—	8	—	sauðskinn af tvævetr.						
				sauðum og eldri	6	74	53	92	"	45
35.	—	12	—	sauðskinn af ám og						
				veturgömlum sauðum	5	29	63	48	"	53
36.	—	6	—	selskinns	11	95	71	70	"	60
37.	—	240	lambskinn (vorlamba), einlit	hvert á	"	25	60	"	"	50
G. Ýmislegt.										
38.	1	6	pd. af æðardún, vel hreinsuðum,	1 pund á	11	65	69	90	"	58
39.	—	40	— — — — —	óhreinsuðum	"	"	"	"	"	"
40.	—	120	— — — — —	fuglaflöðri	9	6	108	72	"	91
41.	—	480	— — — — —	fjallagrös	1	47 ¹ / ₂	70	80	"	59
42.	5	álnir	1 dagsverk um heyannir		2	48	"	"	"	50
43.	5	—	1 lambsfóður		4	52	"	"	"	90

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í nefndum landaur-
um verður:

Eptir A. eða í friðu	101	3	"	84
— B. — í ullu, smjöri og tólg	66	45	"	55
— C. — í tövöru af ullu	68	2 ¹ / ₂	"	57
— D. — í fiski	61	24	"	51
— E. — í lýsi	38	89	"	32
— F. — í skinnna-vöru	61	34	"	51

En meðalverð allra landaura samantalið 396 97¹/₂ 3 30
og skipt með 6, sýnir:

meðalverð allra meðalverða 66 16 „ 55

Skrifstofu norður- og austuramtsins, 25. dag febrúarmán. 1882

J. Havsteen,
settur.

í umboði herra biskupsins
Davíð Guðmundsson.

56
21. febr.

Verðlagsskrá,

sem gildir fyrir

Norður-Múlasýslu

frá miðju maímánaðar 1882 til jafnulengdar 1883.

A. Friður peningur.				Krónum.		Hundrað		Alin.	
				Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Kr.	Aur.
1.	1	1	kýr í fardögum, ekki yngri en þrjævetur og ekki eldri en 8 vetra, sem beri frá miðjum október til nóvembermánaðarloka	89	94 ¹ / ₂	89	94 ¹ / ₂	"	75
2.	—	6	ær, ekki yngri en tvævetrar og ekki eldri en 6 vetra, loðnar og lembdar, í fardögum hver á	14	36	86	16	"	72
3.	—	6	sauðir á hausti, þrjævetri eða 4 v. eða 5 v. —	18	29 ¹ / ₂	109	77	"	91
4.	—	8	— — — — — tvævetrir	14	97	119	76	1	"
5.	—	12	— — — — — veturgamlir	10	71 ¹ / ₂	128	58	1	7
6.	—	8	ær — — — — — geldar	14	1 ¹ / ₂	112	12	"	93
7.	—	10	— — — — — mylkar	9	35 ¹ / ₂	93	55	"	78

		Krónum.		Hundrað		Alin.		21. febr.
		Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	
8.	— 1 áburðarhestur í fardögum, taminn, ekki yngri en 5 vetra og ekki eldri en 12 vetra	80	89	80	89	"	67	
9.	90 álnir, 1 hryssa jafngömul	72	87½	97	17	"	81	
B. Ull, smjör og tólg.								
10.	1 œ 120 pd. af hvítri ullu, vel þveginni, 1 pund á	"	83½	100	20	"	83½	
11.	— 120 — af mislitri ullu, vel þveginni - — -	"	58	69	60	"	58	
12.	— 120 — af súru smjöri, vel verkuðu . - — -	"	65½	78	60	"	65½	
13.	— 120 — af tólg, vel bræddri . . . 1 — -	"	31½	37	80	"	31½	
C. Tóvara af ullu.								
14.	1 œ 30 pd. hespugarns, og sjeu 3, 4, 5 eða 6 hespur í pundi, haldi hver hespa 11 skreppur, en hver skreppa 44 þræði 1 pund á	"	"	"	"	"	"	
15.	— 60 þör eingirnissokka - parið -	"	"	"	"	"	"	
16.	— 30 — tvinnabands gjaldsokka . . . - — -	"	90	27	"	"	22½	
17.	— 180 — tvíþumlaðra sjóvetlinga . . . - — -	"	37½	45	"	"	37½	
18.	— 20 eingirnispeisur hver -	"	"	"	"	"	"	
19.	— 15 tvinnabands gjaldpeisur — -	"	"	"	"	"	"	
20.	— 120 álnir gjaldvoðarvaðmáls, álnar breiðs, 1 alin -	1	40	168	"	1	40	
21.	— 120 — gjaldvoðar-einskeptu, sem er alin eða 5 kvartil á breidd . - — -	1	14½	137	40	1	14½	
D. Fiskur.								
22.	1 œ 6 vættir af saltfiski 1 vættin á	11	60½	69	63	"	58	
23.	— 6 — — hörðum fiski - — -	11	85½	71	13	"	59	
24.	— 6 — — smáfiski - — -	10	37½	62	25	"	52	
25.	— 6 — — ýsu - — -	9	49½	56	97	"	47	
26.	— 6 — — hákarli hertum - — -	8	4	48	24	"	40	
E. Lýsi.								
27.	1 œ 1 tunna hvalslýsis 8 pottar á	"	"	"	"	"	"	
28.	— 1 — hákarlslýsis - — -	2	71	40	65	"	34	
29.	— 1 — selslýsis - — -	2	41	36	15	"	30	
30.	— 1 — þorskalýsis - — -	2	18½	32	77½	"	27	
F. Skinnavara.								
31.	1 œ 4 fjórðungar nautskinn 1 fjórð. á	11	84½	47	38	"	39	
32.	— 6 — — kýrskinn - — -	9	62½	57	75	"	48	
33.	— 6 — — hross-skinns - — -	7	70	46	20	"	38½	
34.	— 8 — — sauðskinn, af tvævetr. sauðum og eldri . . . - — -	5	30½	42	44	"	35	
35.	— 12 — — sauðskinn, af ám og veturgömlum sauðum - — -	3	83	45	96	"	38	
36.	— 6 — — selskinns - — -	12	16½	72	99	"	61	
37.	— 240 lambskinn (vorlamba) einlit . . . hvert -	"	17	40	80	"	34	

56

21. febr.

G. Ýmislegt.

	Krónum.		Hundrað		Alin.	
	Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Kr.	Aur.
38. 1 œ 6 pund af æðardún vel hreinsuðum 1 pund á	10	75	64	50	„	54
39. — 40 — — — óhreinsuðum	„	„	„	„	„	„
40. — 120 — — fuglaðiðri	9	56	114	72	„	96
41. — 480 — — fjallagrösum	„	„	„	„	„	„
42. 5 álnir 1 dagsverk um heyannir	2	74	„	„	„	55
43. — 1 lambsfóður	4	16 ¹ / ₂	„	„	„	83

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í nefndum landaur-
um verður:

Eptir A. eða í fríðu	101	99	„	85
— B. — í ullu, smjóri og tólg	71	55	„	60
— C. — í tövörru af ullu	94	35	„	79
— D. — í fiski	61	64	„	51
— E. — í lýsi	36	52 ¹ / ₂	„	30
— F. — í skinnavörru	50	50	„	42

En meðalverð allra landaura saman talið 416 55¹/₂ 3 47
og skipt með 6 sýnir:

meðalverð allra meðalverða . 69 43 „ 58

Skrifstofu norður- og austuramtsins, 21. dag febrúarmán 1882.

J. Havsteen,
settur.

í umboði herra biskupsins
Daráð Guðmundsson.

57

21. febr.

Verðlagsskrá.

sem gildir fyrir.

Suður-Múlasýslu

frá miðju maímánaðar 1882 til jafnlengdar 1883.

A. Fríður peningur.		Krónum.		Hundrað		Alin.	
		Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Kr.	Aur.
1. 1 œ 1 kýr í fardögum, ekki yngri en þrjvetur og ekki eldri en 8 vetra, sem beri frá miðjum október til nóvemberloka		83	20	83	20	„	69
2. — 6 ær, ekki yngri en tvævetrar og ekki eldri en 6 vetra, loðnar og lembdar í fardögum hver á		14	35	86	10	„	72
3. — 6 sauðir á hausti, þrjvetrir eða 4 v. eða 5 v. —		17	73	106	38	„	89
4. — 8 — — — tvævetrir		14	52	116	16	„	97
5. — 12 — — — veturgamlir		10	37 ¹ / ₂	124	50	1	4
6. — 8 ær — — — geldar		13	98	111	84	„	93
7. — 10 — — — mylkar		9	24 ¹ / ₂	92	45	„	77
8. — 1 áburðarhestur, taminn, ekki yngri en 5 vetra og ekki eldri en 12 vetra		72	25	72	25	„	60
9. 90 álnir, 1 hryssa jafngömul		64	35	85	80	„	71 ¹ / ₂
B. Ull, smjör og tólg.							
10. 1 œ 120 pund af hvítri ull, vel þveginni 1 pund á		„	82	98	40	„	82
11. — 120 — — mislitri ull, vel þveginni — — —		„	56 ¹ / ₂	67	80	„	56 ¹ / ₂
12. — 120 — — súru smjóri vel verkuðu — — —		„	70	84	„	„	70
13. — 120 — — tólg, vel bræddri		„	32	38	40	„	32

C. Tóvara af ullu.

		Krónum.		Hundrað		Alin.		57 21. febr.
		Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	
14.	1 30 pund hespugarns, og sju 3, 4, 5 eða 6 hespur í pundi, haldi hver 11 skreppur, en hver skreppa 44 þræði	1	pund á					
15.	— 60 þör eingirnissokka	—	par —					
16.	— 30 — tvinnabands gjaldsokka	—	— —					
17.	— 120 — tvíþumlaðra sjóvettlinga	—	— —	37	44	40	37	
18.	— 20 eingirnispesur	—	hver —					
19.	— 15 tvinnabands gjaldpesur	—	— —					
20.	— 120 álnir gjaldvoðar vaðmáls álnar breiðs 1 alin —	1	54	184	80	1	54	
21.	— 120 — gjaldvoðar-einskeptu, sem er alin eða 5 kvartil á breidd	1	12½	135		1	12½	

D. Fiskur.

22.	1 6 vættir af saltfiski	11	50	69		57½	
23.	— 6 — - hörðum fiski	13		78		65	
24.	— 6 — - smáfiski	10	9	60	54	50	
25.	— 6 — - ýsu	8	54	51	24	43	
26.	— 6 — - hákarli hertum	8	18	49	8	41	

E. Lýsi.

27.	1 1 tunna hvallýsis	2	73	40	95	34	
28.	— 1 — hákarllýsis	2	64½	39	67½	33	
29.	— 1 — sellýsis	2	32	34	80	29	
30.	— 1 — þorskalýsis	2	14	32	10	27	

F. Skinnavara.

31.	1 4 fjórðungar nautsinn	12	44	49	76	41	
32.	— 6 — kýrsinn	10	33½	62	1	52	
33.	— 6 — hross-sinn	8	91½	53	49	45	
34.	— 8 — sauðsinn, af tvævetr. sauðum og eldri	6	57	52	56	44	
35.	— 12 — sauðsinn, af ám og veturgömlum sauðum	4	72	56	64	47	
36.	— 6 — selsinn	10	50	63		52½	
37.	— 240 lambsinn (vorlamba), einlit		18½	44	40	37	

G. Ýmislegt.

38.	1 6 pd. af æðardún, vel hreinsuðum	11	32	67	92	57	
39.	— 40 — - óhreinsuðum						
40.	— 120 — - fuglafíðri	9	39½	112	74	94	
41.	— 480 — - fjallagrösum						
42.	5 álnir 1 dagsverk um heyannir	3	8			61	
43.	5 — 1 lambsfóður	4	24			85	

57

21. febr.

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í nefndum landa-
um verður:

	Hundrað.		Alin.	
	Kr.	Aur.	Kr.	Aur.
<i>Eptir A. eða í fríðu</i>	97	63	»	81
— <i>B. — í ullu, smjóri og tólg</i>	72	15	»	60
— <i>C. — í tóvöru af ullu</i>	121	40	1	1
— <i>D. — í fiski</i>	61	57	»	51
— <i>E. — í lýsi</i>	36	88	»	31
— <i>F. — í skinnu-vöru</i>	54	55	»	45 ¹ / ₂
En meðalverð allra landaura samantalið	444	18	3	69 ¹ / ₂
meðalverð allra meðalverða	74	3	„	62

og skipt með 6, sýnir:

Skrifstofu norður- og austuramtsins, 21. dag febrúarmán. 1882.

J. Havsteen,
settur.

í nmboði herra biskupsins
David Guðmundsson.

58

22. nóvbr.
1881.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um skipaskjöl. — Konunglegi
danski generalkonsúllinn í Prándheimi hefir í fyrirspurn til utanríkisráðgjafans um, hver
skjöl Íslandsför frá utanríkislöndum purfi að vera útbúin með samkvæmt lögum 15. apr.
1854, meðal annars getið þess, að flest Íslandsför frá Noregi vanræki að útbúa sig með
vöruskrám og heilbrigðisskríteinum með árituðu vottorði konsúlanna, og hafi hann þó
aldrei að því komið, að þeir sættu neinni ákæru fyrir þessar sakir.

Út af þessu vil jeg þjónustusamlega skora á yður, herra landshöfðingi, þóknan-
lega að annast um, að það verði brýnt fyrir rjettarþjónunum að gæta þess, að ákvæðum
8. greinar í lögum 15. apríl 1854, sje nákvæmlega fylgt, og að beitt verði sektarheg-
ning þeirri, er heimiluð er í 9. grein tjeðra laga, gegn þeim, er brjóta móti fyrirmælum
laganna.

59

6. janúar.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um skiptagjald af íslenzku búi
kaupmanns í Danmörku. — Með þóknanlegu brjefi 18. október f. á. hafið þjer, herra
landshöfðingi, sent hingað erindi frá verzanstjóra N. Thomsen, en hann er erfingi í
dánarbúinu eptir íslenzkan kaupmann H. E. Thomsen, og sækir hann um að ákveðið
verði með amtmannsúrskurði gjaldið fyrir aukauppskrípt, er sýslumaðurinn í Vestmanna-
eyjum hafði gjört eptir beiðni skiptanefndar hins konunglega landsyfir- og hirð- og
bæjarrjettar, á eignum hins látna þar í sýslu, hafði sýslumaður reiknað gjald þetta $\frac{2}{3}\%$
af andvirði hinna uppskrifuðu muna; svo hafið þjer og sent þar með skýrslur þeirra
sýslumanns og amtmannsins í suðurumdöminu. Hafið þjer látið þá skoðun í ljósi, að
rjettast hefði verið að taka búið til sjerstakrar skiptameðferðar á Íslandi, en skotið
annars málinu undir úrskurð ráðgjafa.

Af tilefni þessu læt jeg ekki hjá líða að tjá yður þjónustusamlega til þóknan-
legrar leiðbeiningar og frekari birtingar, að svo virðist sem á það verði að fallast, að
sýslumaðurinn á Vestmannaeyjum hefir látið sjer nægja að gjöra eptir beiðni skipta-
nefndarinnar hjer uppskrípt á eignum dánarbús H. E. Thomsens kaupmanns á Íslandi,
með því að álíta verður samkvæmt reglum þeim, er hingað til hefir fylgt verið og sem
lög um skipti á dánarbúum og fjelagsbúum o. fl. 12. apríl 1878 eigi virðast hafa getað

gjört neina breyting á, að skiptarjetturinn hjer í borginni, þar sem hinn látni eiginlega 59
 átti heimili, hafi bæði haft rjett á og verið skyldur til, að draga inn undir skiptameð- 6. janúar.
 ferð búsins einnig þann hlut af eptirlátnum munum hins látna, sem á Íslandi er niður
 kominn.

Af þessu leiðir, að ákvörðuninni í aukatekjureglugjörð fyrir Ísland 10. septbr.
 1830 § 37 verður eigi beinlínis beitt í þessu máli.

Hinsvegar verð jeg að vera þeirrar skoðunar, að samkvæmnin við þessa ákvörð-
 un mæli með því, að veitt verði lækun á gjaldi því, er reiknað hefir verið fyrir upp-
 skriptargjörð þá, er hjer er um að ræða, og þá er til þess er lítið, hve lítillfjörlegt starf
 það er, sem hjer hefir framkvæmt verið, þykist jeg geta ákveðið gjaldið til landssjóðs $\frac{1}{2}$
 af þúsundi, af 40000 kr., eða alls 20 kr. og hefir yfirjettarmálsfærslumanni Skibsted
 sem er umbodsmáður erfingjanna, verið ritað í dag um greiðslu gjalds þessa.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um hreppstjórálögin. — Þá er 60
 ráðgjafinn var þess var orðinn, að líkindi væru til, að í lagafrumvarpi því um borgun 22. febr.
 til hreppstjóra og annara, sem gjöra rjettarskil, hefðu læðzt villur inn í 3. og 4. gr.,
 sem óskilegt væri að lagfæra, skoraði jeg 11. nóvbr. f. á. á yður, herra landshöfðingi,
 að útvega skýrslu forseta efri deildar alþingis um, hvort hann fyndi ástæðu til að gjöra
 nauðsynlegar leiðrjettingar á umgetnum villum.

Með þóknanlegu brjefi 7. desbr. næst þar á eptir hafið þjer sent hingað skýrslu
 forsetans og sjest á henni, að enda þótt hin umgetnu afbrigði frá stjórnarfrumvarpinu
 ættu ekki rót sína í neinum breytingaratkvæðum, er alþingið hefir samþykkt, þá hefir
 hann þó skorazt undan að gjöra tjeðar leiðrjettingar, af því að breytingarnar hafi verið
 komnar inn í frumvarpið, áður en það náði fullnaðar samþykkt þingsins, og væru þannig
 ekki villur í embættisafgreiðslu forsetans á lagafrumvarpi því, er þingið hafði samþykkt
 til fullnaðar.

Þar sem nú tilraunin til að fá villur þessar leiðrjettar misheppnaðist, hlaut ráðgjaf-
 inn reyndar að vera í nokkrum efa um, hvort lagafrumvarpið, eins og það lá fyrir frá þingsins
 hendi, væri svo lagað, að það yrði lagt fyrir konung til staðfestingar, með því að álíta
 verður að einkanlega síðasta málsgrein 4. greinar frumvarpsins, eins og hún nú er orð-
 uð, sje í sjálfu sjer mjög óheppileg, og heldur ekki samkvæm því, sem alþingi ætlast
 til, en ráðgjafinn áleit þó rjettast að leggja eigi svo mikla þýðingu í breyting þá, sem
 orðin var á því, hversu tjeð ákvörðun var orðuð, að hann ætti af þeirri ástæðu að ráða
 konungi frá að staðfesta lögin, sem munu veita rjettarþjónum þeim, er hlut eiga að máli,
 talsverða tekjubót.

En með því að brjefskriptir þær, sem af því leiddi, að lögin voru svona skakkt
 orðuð, hafa valdið því, að eigi var unnt að staðfesta lögin, fyrri en liðinn var sá tími,
 er lögin áttu samkvæmt 15. gr. þeirra að ná gildi, þá hefir ráðgjafanum þótt sjer bera
 að leiða athygli yðar, herra landshöfðingi, að því, að hreppstjórarnir samkvæmt hinum
 nú út komnu lögum eiga heimting á, að þau árlegu laun úr landssjóði, sem þeim eru
 veitt í 1. gr., verði reiknuð frá 1. janúar þ. á., og eins að því, að borgun m. m. fyrir
 rjettarverk, sem unnin hafa verið síðan þennan dag, ber að reikna hlutaðeigöndum sam-
 kvæmt hinum nýju lögum, svo að þeir geta krafizt viðbótar á því, er þeim kann
 vangreitt að vera.

61 — Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um þingsályktun viðvikjandi 22. febr. skuldum ensks námuþjelags. — Með þóknanlegu brjefi 29. september f. á. hafið þjer, herra landshöfðingi, sent ályktun, er báðar deildir alþingis höfðu samþykkt, um að heina svo felldri áskorun til ráðgjafans fyrir Ísland:

fyrst og fremst: að hann sjái um, að þeir, sem til skulda telja hjá *«the North of Iceland Sulphur Company Ltd. London, England.»* og sem hafa fengið veð í rjettindum nefnds þjelags til að nota brennisteinsnámurnar í Þingeyjarsýslu, fái skuldir sínar greiddar; en

til vara: að ráðgjafinn hlutist til um, að þeir hinir sömu fái skuldir sínar greiddar af því fje, sem þjelagið hefir sett stjórninni sem veð, eða að því ekki verði skil að hlutaðeigöndum, fyr en skuldaskipti þessi eru útkljáð.

Út af þessu læt jeg eigi dragast að tjá yður, til þóknanlegrar leiðbeiningar og svo að þjer kunngjörð það í B-deild stjórnartíðindanna, að ráðgjafinn getur enga ástæðu til fundið fyrir sig að gjöra neina ráðstöfun til að innheimta skuld þá, er um ræðir í þingsályktuninni og sem einstakir menn eiga, með því að það, eins og þegar er tekið fram í brjefi mínu 14 maí 1879 til yðar, herra landshöfðingi, hlýtur að vera undir skuldheimtumönnum þeim sjálfum komið, er hjer eiga hlut að máli, að leita rjettar síns við dómstólana. Við það má og því bæta, að veð það, er nefnt þjelag setti á sínum tíma, var að eins til tryggingar þeim kröfum landssjóðs, er stóðu í sambandi við leigumálann og eptir að nýr leigjandi er síðan 1878 orðinn handhafi að rjettindum þjelagsins, þá tryggir veð þetta þær einar slíkar skuldbindingar, er á honum hvíla.

STYRKUR ÚR LANDSSJÓÐI.

Samkvæmt fjárlögum fyrir árin 1882 og 1883

10. gr. C. 4.

voru sýslunefnd Strandasýslu lagðar 230 kr. til að kaupa 4 jarðnafrá, 1 plóg og önnur jarðyrkjuverkfæri.

13. gr. B. V. b.

barnaskólanum í Sauðárkrók 200 kr. kennslustyrkur fyrir árið 1882.

hinum nýstofnaða barnaskóla í Gaulverjabæ 100 kr.

16. gr.

síra Helga Hálfðánarsyni 30 kr. ritlaun fyrir hverja örk prentaða af almennri kirkjusögu, er hann ætlar að semja, þó ekki meira en 300 kr. á þessu ári.

Yfirdómnum til að gefa út dómasafn 1880 og registur við dómasafn 1875—80 21 kr. fyrir hverja örk prentaða, þó ekki meira en 231 kr. alls.

17. gr.

Sálmabókarnefndinni 100 kr. til að skrifa upp 700 sálma og senda þá um milli nefndarmanna til ihugunar og atkvæða.

EMBÆTTASKIPUN.

23. dag marzmánaðar var presturinn að Stað í Steingrímsfirði síra Bjarni Sigvaldason skipaður prófastur í Strandaprófastsdæmi.

27. s. m. var kánd. Halldór Þorsteinsson skipaður frá næstkomandi fardögum að telja prestur Landeyjapinga eða Kross, Voðmúlastaða og Sighlúvikur safnaða í Rangárvallaprófastsdæmi.

EMBÆTTI ÓVEITT.

Mosfells prestakall í Árnessprófastsdæmi (Mosfells- og Miðdalssóknir í Grímsnesi). Metið 863 kr. (?) Auglýst 22. marz 1882.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um málshöfðun gegn lands- 62
sjóði. — Með þóknanlegu brjefi 9. desbr. f. á. hafið þjer, herra landshöfðingi, sent hingað 22. febr.
að erindi frá Lárusi yfirdómara Sveinbjörnssyni, þar sem hann sækir um leyfi til að
beina á hendur landshöfðingjanum fyrir landssjóðs hönd málssókn þeirri, er hann ætlar
að hefja móti landssjóði út af því, hvort heimild hafi til verið að skipa að halda aptur
af yfirdómaraunum hans fyrir janúarmánuð þ. á. 164 kr. 45 aur, er álitid var, að hon-
um hafi of greitt verið sem settum bæjarfógeta í Reykjavík og sýslumanni í Gullbringu-
og Kjörsarsýslu um tímabilið frá 1. maí til 6. júní 1878. Út af þessu tjái jeg yður til
þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir þeim, er hlut á að máli, að jeg veiti leyfi
þetta.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um stjórnartíðindi handa 63
hjeraðslæknum. — Í þóknanlegu brjefi dags. 30. nóvember f. á. hafið þjer, herra lands- 27. febr.
höfðingi, lagt það til, að hjeraðslæknarnir á Íslandi megi eptirleiðis fá ókeypis hver eitt
eintak (exemplar) af stjórnartíðindunum, þannig, að þeir skuli skyldir að geyma það og
láta það fylgja skjalasafni læknisembættisins og afhenda það ásamt skjalasafninu eptir-
manni sínum í embættinu. Út af þessu vil jeg eigi láta hjá líða að tjá yður til þókn-
anlegrar leiðbeiningar og nauðsynlegrar ráðstöfunar, að jeg fellst á tillögu yðar, og get
jeg þess jafnframt, að eintaka-fjöldi sá, er hingað til hefir verið sendur yður, herra lands-
höfðingi, af A-deildinni, mun aukinn verða frá byrjun þessa árs um 25, svo að þjer
fáið alls 850 eintök.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um linun á landsskuld af 64
þjóðjörðum. — Þjer hafið, herra landshöfðingi, sent hingað með þóknanlegu brjefi 24. 28. febr.
nóvember f. á. erindi frá leiguliðunum á nokkrum landssjóðs-jörðum, er heyrar undir
Arnarstapa- og Skógarstrandar-umboð ásamt með álitu umboðsmanns og amtmanns;
sækja leiguliðarnir þar um, að þeim verði veittar bætur fyrir tjón það, sem jarðir þeirra
hafa beðið veturinn 1880—81 og vorið 1881 af skriðuhlaupi og sandfoki, að sumu leyti
með því, að þeim verði veitt uppgjöf á landskuldum, og að sumu leyti með því, að
landssjóðurinn taki þátt í kostnaðinum við að bæta úr tjóninu. Jafnframt hafið þjer,
herra landshöfðingi, látið í ljósi, að eptir því, sem fram er komið um það, hversu tjóni
þessu sje varið, muni líklega verða nauðsynlegt að gefa landsetunum eitthvað eptir af
landsskuldunum fyrir þetta fardaga-ár og, ef til vill, fyrir eitt eða fleiri eptirkomandi ár,
ef landssjóður eigi ekki að eiga það á hættu, að leiguliðarnir segi lausri ábúð sinni á
jörðunum. Auk þess hafið þjer getið þess, að bæði sanngirni og svo reglur þær, er
venjulega hefir fylgt verið um landssjóðs-jarðir, mæli með því, að landsdrottinn taki að
nokkrum hlut þátt í að greiða kostnað þann, er landsetar hafa af því, að bæta áföll þau,
er ábúðarjarðir þeirra hafa orðið fyrir, eða af því, að fyrirbyggja áföll á þær framvegis,
einkum skriðuhlaup, sandfok, og því um líkt; en hinsvegar hafið þjer álitid, að eigi
bæri að greiða slíkan styrk, fyrri en endurbótunum sje lokið á þann hátt, er hagkvæm-
ur sje, og nákvæmar skýrslur sjeu fyrir höndum bæði um kostnaðinn við verkið og um
það, hversu það sje af hendi leyst, svo að unnt sje að taka nánari ákvörðun um, hve
mikinn styrk landssjóður eigi að láta í tje.

2. dag maí. 1882.

64 Að því er kemur til erinda þeirra hvers um sig, er fyrir liggja, þá hafið
28 febr. þjer lagt til:

1.) að ábúandanum á Stóra-Langadal í Skógarstrandarhreppi verði eptir gefinn fjórðungur allrar landskuldar um 3 ár, en landskuldin er 160 álnir alls, og greiðast 5 sjöttungar hennar eptir fornu lagi með 9 aur. alinin en 1 sjöttungur eptir meðalverði allra meðalverða í verðlagsskránni;

2.) að landsetanum á Jörðunni Kárastöðum í sama hreppi verði gefin eptir hálf landskuldin um eitt ár, en hún er öll 70 álnir og greiðast 30 álnir af henni eptir fornu lagi með 9 aur. alinin, en 40 álnir eptir meðalverði allra meðalverða í verðlagsskránni;

3.) að landsetanum á Fáskrúðarbakka í Miklaholtshreppi verði eptir gefnar 2 vættir af allri landskuldinni um tvö ár, en landskuldin er öll 4½ vætt, og greiðist helmingur eptir fornu lagi með 3 kr. 18 aur. vættin, en helmingur eptir meðalverði verðlagsskrár;

4.) að landsetanum á Hraunmúla í Staðarsveit verði eptir gefinn helmingur landskuldar um 3 ár; en landskuldin er öll 2 vættir og 15 álnir, og greiðast 5 sjöttungar eptir fornu lagi með 3 kr. 18 aur. vættin, og 1 sjöttungur eptir meðalverði verðlagsskrár;

5.) að landsetanum á Stóra-Kambi í Breiðuvíkurbreppi verði gefin eptir hálf landskuldin um 3 ár, en öll er hún 4 vættir og greiðast 5/6 eptir fornu lagi með 3 kr. 18 aur. vættin, en 1/6 eptir meðalverði verðlagsskrár, og svo verði honum um sama tímabil gefin eptir leigan af einu af þeim þrem kúgildum, er jörðunni fylgja; — og loksins,

6.) að landsetanum á Fjarðarhorni í Helgafellssveit verði gefin eptir hálf landskuldin um 2 ár, en hún er öll 22½ alin, er greiðist eptir meðalverði allra meðalverða í verðlagsskránni, og svo verði honum og veitt 150 kr. þóknun fyrir að byggja upp jarðarhúsin og hreinsa túnið, þá er hann hefir sannað með löglegri skoðunargjörð, að hann hafi leyst hvorttveggja þessi verk viðunanlega af hendi.

Út af þessu læt jeg eigi hjálða að tjá yður til þóknanlegrar leiðbeiningar og frekari birtingar, að jeg eptir atvikum fellst á ofan nefndar tillögur yðar, herra landshöfðingi, og uppástungur.

65 — Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um þóknun handa hjeraðs-
28 febr. lækni. — Með þóknanlegu brjefi 29. nóvbr. f. á. hafið þjer, herra landshöfðingi, sent hingað erindi frá Ólafi Sigvaldasyni, lækni í 7. læknishjeraði, þar sem hann sækir um fyrst og fremst: að sjer verði greidd þóknun úr landssjóði, 1125 kr. að upphæð, fyrir það, að hann hefir gegnt lækni-störfum í 5. læknishjeraði frá 1. september 1876 til 1. marz 1878 jafnframt því, er hann stundaði embætti sjálfs sín; en á þessari upphæð þykist hann eiga heimting, með því að hann hyggur, að eigi hafi rjettur til verið samkvæmt 3. gr. laga 15. október 1875 um aðra skipun á lækna hjeruðunum og fleira að skylda hann til að takast þjónustu þessa á hendur kauplaust; og til vara: að verði nýnefndri beiðni hans ekki sinnt, verði honum leyft að snúa á hendur landshöfðingjanum um málssókn þeirri, er hann þá ætlar að hefja, til að fá landssjóð dæmdan til að greiða sjer upphæð þessa.

Út af þessu lætur ráðgjafinn eigi hjá líða að tjá yður þjónustusamlega til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar, að ráðgjafinn finnur eigi ástæðu til, eins og málið

nú liggur fyrir, að leyfa að greiða gjald þetta úr landssjóði, en að það með þessu brjefi **65** er leyft beiðandanum, að stefna máli því, sem hann kynni að ráðast í að höfða gegn **28. febr.** landssjóði út af þessu, á hendur landshöfðingjanum.

Það hefir komið í ljós í þessu máli, að við meðferð frumvarpsins til fjárlaga fyrir 1880 og 1881 á alþingi hefir sú villa á orðið, að þá er frumvarpið var sent frá neðri deild til efri deildar, hafði gleymzt að taka upp í það nýja grein, sem neðri deild hafði samþykkt við 3. umræðu, en með þeirri grein var Ólafi lækni Sigvaldasyni veitt þessi 1125 kr. upphæð; í efri deild var frumvarpið samþykkt óbreytt í þeirri mynd, sem forseti neðri deildar sendi það í, og hefir það þannig í rauninni verið samþykkt í sinni mynd í hvorri þingdeildinni um sig. Ráðgjafinn er nú samdóma yður í því, að þetta hafi engin áhrif á gildi fjárlagaganna fyrir 1880 og 1881, sem út komu 4. nóvbr. f. á.; en út af tilefni því, sem mál þetta þannig gefur til þess, lætur ráðgjafinn eigi hjá líða að vekja athygli yðar, herra landshöfðingi, á því, hve nauðsynlegt er, að þá er lagafrumvörpin eru send ráðgjafanum, þá sjeu jafnframt lagðar fram fyrir hann allar umræður, sem á alþingi hafa gjörzt um þau.

— **Brjef landshöfðingja til stiptsyfirvaldanna um endurbygging og flutning á 66**
Dvergasteinskirkju. — Stiptsyfirvöldin hafa með brjefi 24. f. m. sent mjer erindi frá **7. marz** hinum setta presti á Dvergasteini síra Jóni Bjarnasyni, þar er hann sækir um 6000 kr. lán af viðlagasjóði til að reisa nýja kirkju á Vestdalseyri í stað kirkju þeirrar, er nú er á Dvergasteini, þannig að vextir og höfuðstóll lánsins verði borgað af tekjum kirkjunnar. Stiptsyfirvöldin hafa nú tekið fram, að nauðsyn beri til að reisa nýja kirkju, bæði fyrir þá sök, að kirkja sú, sem nú er, sje mjög hrörleg, og sakir þess, að hún sje orðin allt of lítil, með því að mjög hafi fjölgað fólki í söfnuðinum hin síðustu ár, og með því að kirkjan nú sje mjög óhentuglega sett, þá sje og þörf á að flytja hana á annan stað betur hentan; þau hafa því mælt með beiðni þessari, þó svo að eins, að lánið fari ekki fram úr 3—4000 krónum, og að prestur sá, er hlut á að máli, gefi út skuldbindingarskjal prestakallsins vegna fyrir upphæð þessari. Þá hefir og herra biskupinn tjáð mjer um flutning kirkjunnar, að hjeradsfundur Suðurmúlaprófastsdæmis hafi fallið á hann, og hefir biskupinn mælt með, að flutningurinn verði leyður, þó með því skilyrði, að fengin verði formleg heimild fyrir hinu nýja kirkjustæði af hendi lóðareigandans, og er gjört ráð fyrir, að lóðin undir kirkjuna fáið ókeypis.

Út af þessu vil jeg nú tjá stiptsyfirvöldunum til þóknanlegar leiðbeiningar, og svo að þau kunngjöri þeim það, er hlut á að máli, að Dvergasteinsprestakalli muni veitt lán úr viðlagasjóði, 4000 kr. að upphæð, til að reisa nýja kirkju fyrir tjeðan söfnuð, með því skilyrði, að lánið ávaxtist og endurborgist með 6% árlega af upprunalegri upphæð þess í 28 ár. Sömu leiðis fellst jeg á tillögur biskupsins um, að kirkjan verði flutt frá Dvergasteini til Vestdalseyrar, þegar hentug lóð er fengin á fulltryggjandi hátt.

— **Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturamdaminu um 67**
sjerstakt manntalsþing fyrir Þingvallahrepp. — Samkvæmt tillögum yðar, herra amt- **14. marz** maður, í þóknanlegu brjefi frá 11. þ. m. samþykkist, að Þingvallahreppur í Árnessýslu verði sjerstök manntalsþinghá með þingstað á Þingvöllum, og er þetta samþykki mitt bundið því skilyrði, að hreppsnefnd Þingvallahrepps sjái um, að hæfilegt þinghús verði

67 til á hinum ákveðna þingstað í hreppnum. Með þessu bræfi er engin breyting gjörð á 14. marz takmörkum Stóruborgar þingsóknar sem dómþinghár.

Þetta er tjáð yður, herra amtmaður, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birt-
ingar.

68 — Brjef landshöfðingja til biskups um sameining Hjaltabakka og Þingeyrar-
24. marz brauða, — Af bræfi yðar, herra biskup, frá í dag og skjali því, er þessu bræfi fylgir, sjest, að presturinn á Höskuldsstöðum, síra Eggert Briem, hafi einkum heilsunnar vegna skorast undan að taka við Holtastadasókn með því 200 kr. eptirgjaldi, sem ákveðið er með 3. grein laga 4. nóvbr. 1881, en að aptur á móti hinn núverandi prestur að Hjaltabakka og Holtastöðum hafi tjáð sig fúsan til að taka að sjer Þingeyrarklausturssóknina í stað Holtastadasóknar gegn 300 kr. eptirgjaldi.

Samkvæmt því, er þannig hefir komið fram, er jeg yður samdóma um, að nú megi sameina Þingeyraklausturssókn við Hjaltabakkasókn, og að Holtastadasókn verði fyrst um sinn þjónað af öðrum hvorum nábúaprestanna gegn þóknun samkvæmt 4. gr. hinna almennu launalaga 15. október 1875 eða analogiu þessarar lagaákvörðunar, og býst jeg við, að þóknun þessi verði ákveðin svo, að það 200 kr. eptirgjald í landssjóð, er getur um í nefndri lagagrein, að skuli greiðast í landssjóð, þegar Holtastadasókn er lögð frá Hjaltabakkaprestakalli til Höskuldsstaða, verði galdið fyrir fram af preststekjunum af Holtastadasókn.

Þetta er tjáð yður, herra biskup, til þóknanlegrar leiðbeiningar og ráðstafanar.

69 — Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um
25. marz verkfrøðing til að stjórna vegagjörð. — Í þóknanlegu bræfi frá 2. p. m. mælið þjer, herra amtmaður, fram með beiðni sýslumannsins í Eyjafjarðarsýslu um, að annar af þeim 2 verkfrøðum mönnum, er hann gjörir ráð fyrir að hafi samkvæmt athugasemdum fjárlaga nefndarinnar í neðri deild alþingis verið fengnir til að segja fyrir um vegagjörðir hjer á landi, verði látinn standa fyrir hinni fyrirhuguðu vegagjörð á Vaðlaheiði.

Fyrir því, vil jeg tjá yður, að þó jeg sje á því, að það væri æskilegt, að verkfrøðir menn fengjust til að standa fyrir vegagjörðum hjer á landi, hefi jeg af tilliti til þess kostnaðar, sem slík ráðstöfun myndi hafa í för með sjer, álitid það rjettast að fresta ákvörðun í þessa átt, þangað til ákveðnar tillögur lægu fyrir um störf þau, er menn óskuðu að fela slíkum verkfrøðingum.

Hvað sjerilagi snertir veginn yfir Vaðlaheiði, þá þykir mjer líklegt, að kostnaðurinn við að ráða frá útlöndum forstöðumann fyrir þessu verki muni einn verða hátt upp í þá upphæð, 2000 kr., er með bræfi mínu frá 6. febr. þ. á. hefir verið lögð til að kosta tjeðan veg að öllu leyti, og með því, að jeg gjöri ráð fyrir, að hin nefnda upphæð sje hin minnsta, sem með þarf til að gjöra veg þennan nokkurn veginn færan; en jeg ekki get lagt honum meira fje í ár, en til tekið er, — sje jeg mjer ekki fært sem stendur að taka beiðni sýslumannsins til greina, en vil skora á yður, herra amtmaður, og amtsráð það, er þjer eruð oddviti fyrir, að ihuga, þegar þjer semjið tillögur yðar um vegagjörðir í norður- og austurumdæminu næsta ár, hvort mögulegt sje að verja nokkru af því fje, sem þá mun verða fyrir hendi til að ráða næsta ár verkfrøðan mann til að segja fyrir um vegagjörðir í amtinu sumarið þar á eptir.

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um 170
sameiningu 2 þjóðjarða. — Eptir að hafa með þóknanlegu brjefi yðar, herra amtmaður, 8. apr.
frá 31. f. m. meðtekið ítarlegri skýringar viðvíkjandi sameiningu umboðsjarðanna Borgar
og Kelduholts í Mýrahreppi í Austur-Skaptafellssýslu vil jeg tjá yður til þóknanlegrar
leiðbeiningar og birtingar fyrir hlutaðeiganda það, er nú segir:

Í skýrslu umboðsmanns Bjarnanessumboðs frá 25. jan. 1878 er það lagt til, að
goldin verði eptir Borg auk leigna af 1 kúgildi 70 álna landsskuld eptir meðalverði
allra meðalverða, og að landsskuldin af Kelduholti verði 35 álnir, og fjellst hlutaðeigandi
sýslunefnd og amtsráð á þessar tillögur. Í fardögum 1880 losnaði nú Kelduholt úr
byggingu, og með því að það þótti tvísýnt, hvort nokkur fullveðja maður fengist á jörð-
ina; en bóndinn á Borg hafði sózt eptir að fá hana leigða með sinni jörð fyrir 30 álna
eptirgjald, samþykktu þjer, að landsskuldin yrði færð þannig niður, og hefir nú bæði
hreppsnefndin í Mýrahreppi og sýslunefndin í Austur-Skaptafellssýslu lagt það til, að
hinar nefndu jarðir verði sameinaðar fyrir fullt og allt; og leggur hreppsnefndin til, að
landsskuldin af hinni sameinuðu jörð verði 50 álnir; en sýslunefndin stingur upp á 90
álna landsskuld, og tilgreina báðar nefndirnar þá ástæðu fyrir þessari tillögu sinni, að
jarðirnar gangi árlega af sjer sökum jökulhlaupa.

Hin nefnda skýrsla umboðsmannsins sýnir nú, að allar jarðir þær, er í umboð-
inu eru, liggja undir áföllum, og með því, að ekki hafa komið fram áreiðanlegar sann-
anir fyrir því, að jarðir þær, er hjer ræðir um, hafi orðið fyrir meiri skemmdum, en
ráð má fyrir gjöra, get jeg ekki, fyrr en útsjeð er um, að ábúandi geti
fengizt að Kelduholti með leigumála þeim, er áður hefir verið á jörðunni, sbr. ráðgjafa-
brjef 25. maí 1880 (stjórnartíð. s. á. B. 89), samþykkt að leigumálinn verði lækkaður á
þann hátt, sem stungið er upp á. Hinsvegar vil jeg, þar sem það virðist haganlegra
fyrir landssjóðinn, að fá auk kúgildisleigna 70 álna landsskuld af Borg eptir meðalverði
allra meðalverða, en þá landsskuld, sem nú er goldin, og þar sem bæði hreppsnefnd og
sýslunefnd hafa mælt fram með, að jörðin Kelduholt verði lögð undir hana, samþykkja
þetta, ef bóndinn á Borg tekur nýja byggingu á hinni sameinuðu jörð og skuldbindur
sig til að greiða samkvæmt greindum tillögum frá 1878 100 álna landsskuld af hinni
sameinuðu jörð auk leigna af einu kúgildi.

Ef gengið er að þessum kjörum, má fella niður húsín á Kelduholti gegn því,
að andvirði þeirra með ofanálagi verði greitt í umboðssjóðinn; en þyki kjör þessi ekki
aðgengileg, skal sem fyrst auglýsa jörðina Kelduholt til byggingar frá fardögum 1883
samkvæmt fyrirmælum ráðgjafabrjefs 25. maí 1880 (stjórnartíð. B. 89). En það er vita-
skuld, að það verður að sitja við ráðstöfun þá, er þjer hafið gjört á jörðunni til fardaga
1882 eða lengur, ef þörf gjörist.

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um 71
sveitarútsvar. — Með brjefi dags. 20. f. m. hafið þjer, herra amtmaður, sent mjer er- 14. apr.
indi frá 31. desbr. f. á., þar sem bæjarstjórnin á Ísafirði áfrýjar til landshöfðingja
úrskurði yðar, herra amtmaður, frá 24. ágúst 1881 um það, hvort frú Karenu, sem er
eiginkona Stefáns sýslumanns Bjarnarsonar, en hefir fjárhag aðskilinn frá manni sínum,
beri að greiða það 20 króna aukútsvar til bæjarsjóðs Ísafjarðar-kaupstaðar, sem henni
var gjört að greiða með niðurfjöfnun fyrir fardagaárið 1879—80. Þjer hafið látið fylgja
endurrit af tjeðum úrskurði yðar, og hin eldri gögn þessa máls. Hafið þjer og tekið

71 fram, að í brjefi yðar 24. ágúst f. á. sje enginn úrskurður feldur, til að slíta úr 14. apr. spurningu þeirri, er hjer liggur fyrir, og heyri hún eptir eðli sínu undir úrskurð dómstólanna, heldur hafið þjer í brjefinu að eins látið álit yðar í ljósi um málið.

Út af þessu vil jeg nú skýra yður frá til þóknarlegrar leiðbeiningar, og svo að þjer birtið þeim það, er hlut eiga að máli, að um það er jeg yður samdóma, herra amtmaður, að spurning sú heyri undir úrskurð dómstólanna, hvort vera frúarinnar á Ísafirði um nærfellt 3 mánuði eptir að maður hennar var fluttur þaðan í fardögum 1879 til að taka að sjer sýslumannsembættið í Árnessýslu, hafi verið þess eðlis, að af henni hafi leitt skyldu hennar til að greiða þar auka-útsvar á umræddu ári. Það þarf því heldur ekki að rannsaka það hjer, hverja þýðing þær ástæður hafi, sem niðurjöfnun tjeðs aukaútsvars var byggð á. En sje það hinsvegar rjett, sem bæjarstjórnin skýrir frá í brjefi sínu, að frúnni hafi kunnugt verið um niðurjöfnun hins umrædda aukaútsvars, en hún hafi þó eigi hreyft mótmælum móti niðurjöfnuninni samkvæmt 21. gr. reglugjörðar 26. jan. 1866, þá leiðir af því, að frúin getur eigi mótmælt upphæð útsvarsins, ef það verður ofan á, að henni annars beri að greiða útsvar á Ísafirði fardagaárið 1879—80.

Verðlagsskrá

72

25. apr.

sem gildir fyrir

Vestmannaeyjasýslu

frá miðju maímánaðar 1882 til sama tíma 1883.

A. Friður peningur.		Í pening.		Hundr. á		Alin.
		Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.
1.	1 kr 1 kýr 3 til 8 vetra, sem beri frá miðjum október til nóvembermánaðarloka, í fardögum . . . á	"	"	"	"	"
2.	— 6 ær, 2 til 6 vetra, loðnar og lémbdar, í fardögum . . . hver á	9	50	57	"	48
3.	— 6 sauðir 3 til 5 vetra á hausti . . . —	13	50	81	"	68
4.	— 8 — tyævetrir . . . —	9	50	76	"	63
5.	— 12 — veturgamlir . . . —	7	"	84	"	70
6.	— 8 ær góldar . . . —	10	"	80	"	67
7.	— 10 — mylkar . . . —	6	50	65	"	54
8.	— 1 áburðarhestur, taminn, 5 til 12 vetra, í fardögum . . . —	50	"	50	"	42
9.	— 1 1/2 hryssa á sama aldri . . . hver á	40	"	53	33	44
B. Ull, smjör og tólq.						
10.	1 kr 120 pund af hvíttri ull, vel þveginni, pundið á	"	70	84	"	70
11.	— 120 — - mislitri ull, vel þveginni —	"	50	60	"	50
12.	— 120 — - smjóri vel verkuðu . . . —	"	60	72	"	60
13.	120 — - tólq, vel bræddri . . . —	32	38	40	"	32
C. Tóvara af ullu.						
14.	1 kr 30 pd hespugarns, 3 til 6 hespur í pundi, haldi hver hespa 11 skreppur, en hver skreppa 44 þræði . . . pundið á	"	"	"	"	"
15.	60 pör eingirnissokka . . . par —	"	"	"	"	"
16.	30 — tyfbands gjaldsokka . . . —	"	"	"	"	"
17.	180 — sjóvettlinga . . . —	"	"	"	"	"

			Í pening.		Hundr. á		Alin.	72 25. apr.
			Kr.	Aur.	Kr.	Aur.	Aur.	
18.	—	20 eingirnispeisur	hver	—	—	—	—	
19.	—	15 tvíbands gjaldpeisur	—	—	—	—	—	
20.	—	120 álnir gjaldvöðarvadmáls, álnar breiðs 1 alin	—	—	—	—	—	
21.	—	120 — einskeptu, 1 al. til 5 kv. breiðrar	—	—	—	—	—	

D. Fiskur.

22.	1	6 vættir af saltfiski vel verkudum, . . .	vættin á	15	—	90	—	75
23.	—	6 — — — — — harðfiski — — — — —	—	20	—	120	—	100
24.	—	6 — — — — — þyrsklingi — — — — —	—	9	—	54	—	45
25.	—	6 — — — — — ýsu hertri	—	—	—	—	—	—
26.	—	6 — — — — — hákarli, hertum	—	—	—	—	—	—

E. Lýsi.

27.	1	1 tunna (120 pt.) hvalslýsis	8 pottar á	—	—	—	—	—
28.	—	1 — — — — — hákarlslýsis	—	2	—	30	—	25
29.	—	1 — — — — — selslýsis	—	—	—	—	—	—
30.	—	1 — — — — — þorskalýsis	—	2	25	33	75	28

F. Skinnavara.

31.	1	4 fjórðungar nautskinnns	10 pund á	13	—	52	—	43
32.	—	6 — — — — — kýrskinnns	—	13	—	78	—	65
33.	—	6 — — — — — hross-skinns	—	10	—	60	—	50
34.	—	8 — — — — — sauðskinnns, af tvævetr- um og eldri	—	7	—	56	—	47
35.	—	12 — — — — — sauðskinnns, af vetur- gömlum og ám	—	5	—	60	—	50
36.	—	6 — — — — — selskinns	—	—	—	—	—	—
37.	—	240 lambskinn (vorlamba), einlit	hvert	—	14	33	60	28

G. Ýmislegt.

38.	1	6 pd. af æðardún, vel hreinsuðum	pundið á	—	—	—	—	—
39.	—	40 — — — — — óhreinsuðum	—	—	—	—	—	—
40.	—	120 — — — — — fuglaflóðri	10 pund	6	—	72	—	60
41.	—	480 — — — — — fjallagrösum	—	—	—	—	—	—
42.	5	álnir 1 dagsverk um heyannir	—	2	50	60	—	50
43.	5	— 1 lambsfóður	—	3	75	90	—	75

Meðalverð á hverju hundraði og hverri alin í fyröldum landaur-
um verður:

Eptir A.	æða í friðu	68	29	57
— B.	— í ullu, smjöri og tólg	63	60	53
— C.	— í ullar tóvöru	—	—	—
— D.	— í fiski	88	—	73
— E.	— í lýsi	31	88	27
— F.	— í skinnna-vöru	56	60	47

En meðalverð allra landaura samantalið 308 37 257

og skipt með 5, sýnir: meðalverð allra meðalverða 61 67 51

Reykjavík 25. dag aprílmán. 1882.

Bergur Thorberg. Pjetur Pjetursson.

73

Reikningar

Styrktarsjóður fyrir þá, er biða tjón af jarðeldi, árið 1881.

Tekjur:

Kr. a.

1. Eptirstöðvar frá f. á. (stjórnartíð, 1881-B 49):	Kr. a.	
a. Innritunarskirteini	16500	"
b. Konungleg skuldabréf	4200	"
c. Í sparisjóði í Reykjavík og í peningum	703 42	21403 42
2. Vextir:		
a. af innritunarskirteinum	660	"
b. af konunglegum skuldabréfum	168	"
c. af sparisjóðsbók	30 88	858 88
3. Keypt konungleg skuldabréf (sbr. 1. gjaldlið)		1400 "
	Samtals	23662 30

Gjöld:

1. Keypt konungleg skuldabréf upp á 1400 kr.	1385 94	
2. Eptirstöðvar:		
a. Innritunarskirteini	16500	"
b. Konungleg skuldabréf	5600	"
c. Í sparisjóðnum í Reykjavík	176 36	22276 36
	Samtals	23662 30

Landshöfðinginn yfir Íslandi, Reykjavík 15. apríl 1882.

Hilmar Finsen.

Jón Jónsson.

Gjöf Hannesar prestaskólakennara Árnasonar árið 1881.

Tekjur:

Kr. a.

Kr. a.

1. Við skiptalok í búi gefandans 5. marz 1881 er lagt út til gjafarinnar:		
a. í konunglegum skuldabréfum	30200	"
b. í peningum	115 43	30315 43
2. Vextir til 11. desember 1881:		
a. af konunglegum skuldabréfum	1208	"
b. af peningum, er voru lagðir í sparisjóð	8 05	1216 05
3. Keypt konungleg skuldabréf (2. gjaldliður)		800 "
	Alls	32331 48

Gjöld:

1. Líffje til Sigríðar Árnadóttur systur gefandans, $1\frac{1}{6}$ —81 200 kr., $1\frac{1}{12}$ —81 200 kr.	400	"
2. Til að kaupa konungleg skuldabréf upp á 800 kr.	791 96	
3. Eptirstöðvar:		
a. konungleg skuldabréf	31000	"
b. í sparisjóði í Reykjavík	139 52	31139 52
	Alls	32331 48

Landshöfðinginn yfir Íslandi, Reykjavík 17. apríl 1882.

Hilmar Finsen.

Jón Jónsson.

Stjórnartíðindi 1881 fást keypt á ritstofu landshöfðingja fyrir 1 kr. 90 a.

Ný útkomin lög.

Landamerkjalog, gefin út 17. marz 1882, birt í stjórnartíðindum 1882 A. 5. bls. 54—59.

Lög um friðun fugla og hreindýra, gefin út 17. marz 1882, birt í stjórnartíðindum 1882, A. 6. bls. 60—61.

Lög um bann gegn innflutningi á útlendu kvikfje, gefin út 17. marz 1882, birt í stjórnartíðindum 1882, A. 7. bls. 62—63.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um fiskiveiðar Norðmanna. — 74
Eptir að það er orðið ráðgjafanum kunnugt, meðfram af skýrslu þeirri frá Trolle premierlieutenant, sem hjer fylgir eptirrit eptir¹, að Norðmenn, þá er þeir reka fiskiveiðar 7. febr.

1) Í skýrslu þessari, sem er dagsett 24. nóvbr. 1881 segir meðal annars svo:

Samkvæmt hlutverki því, sem ráðgjafinn 11. desember 1880 trúði mjer fyrir: að rannsaka nákvæmlega veiðiskap á Íslandi, leyfi jeg mjer að koma fram með þessar athugasemdir.

Þegar jeg dvaldi á Íslandi í ár, komst jeg að raun um, að skilyrðin fyrir aðgangi Norðmanna til að fiska í danskri (o: íslenzkri) landhelgi, eru sett með ýmsu móti, sitt í hverri sýslu.

Af því að það hlýtur með tímanum að hafa gagnleg áhrif til framfara fiskiveiðunum, að ötulir fiskarar flytji til Íslands, þá virðist eigi hvöt til að gjöra Norðmönnum allt of ördugt fyrir; en það virðist heldur ekki ástæða til að láta útlendinga flytja burtu auðæfi þau, sem heyra til börnum landsins, en á þá leið verður þó að skoða veiðiskap Norðmanna undir Íslandi, meðan þeir búsetja sig ekki á Íslandi. Samt er jeg viss um, að slíkt skilyrði mundi eigi fæla hina ötulu Norðmenn á braut; sjálfir viðurkenna þeir sanngirni slíks skilyrðis, með því að sömu skilyrði eru sett fyrir því, að útlendingum leyfist að reka atvinnu í Noregi.

Ísland er svo fámenn, að landsmenn eru naumast færir um, að stunda sjóinn svo, sem vera bæri; landið má því glæðlega fagna því, ef duglegir útlendir fiskarar flytjast þangað, en þó því að eins, að þeir setjist þar þá að. Það virðist vera full hvöt til, að festa sjer þessa krapta, með því að heimta búsetu í raun og veru, en ekki til málamyndar einnar. Það getur naumast samþýðst sönnum hag landsins, að norskir auðmenn auði sig á kostnað þess, en hitt þar á móti vel, að norskir fiskarar taki sjer aðsetur á Íslandi.

Jeg leyfi mjer því að skjóta því til íhugunar ráðgjafans, hvort sjerhvert nótafjelag ætti eigi að reisa hús, sem í verði búið, og banna skyldi allan veiðiskap frá norskum skipum eða niðursöltun á þeim úti og eins að nota þau til ábúðar.

Ástandið er nefnilega nú sem stendur þannig, að minnsta kosti í Suður-Múlasýslu, að nótafjelag hvert fær leyfi til að reka fiskiveiðar frá skipi, ef sönnur eru að eins færðar á það, að Norðmaður, sem fengið hefir borgararjett á Íslandi, eigi hlut í skipi eða útgjörð. Það er því alvandi, að skipstjórnar í Noregi, sem eiga skip og langar til að veiða undir Íslandi, snúa sjer t. d. til Køhlers & Co. í Stafangri til að fá útgjörð sína. Hr. Køhler & Co., sem fengið hafa íslenzkan borgararjett með því að byggja hús á 4 fjörðum, tá þá lítinn hlut í útgjörðinni, og — nú er veiðiskapurinn óhindrað rekinn í nafni þeirra.

Það er þessi grein af fiskiveiðum Norðmanna við Ísland, sem eptir minni ætlun gengur útyfir þau takmörk, er lög leyfa, og sem, þá er til kemur, hlýtur að mega koma í veg fyrir með því, að leggja svo fyrir, að öll þau skip, sem þeir Norðmenn eiga, sem á Íslandi búa, skuli svara aðflutningsgjaldi því til Íslands, sem lögbóðið er, og að með engu móti megi nota skip undir útlendu flaggi til fiskiveiða eða fiskiverkunar innan danskra (íslenzkra) landhelgi.

Jeg leyfi mjer því að bera það undir álit ráðgjafans, hvort það geti álitizt löglegt, að skip undir útlendu flaggi reki óhindrað veiðiskap í landhelgi, enda þótt þau heyri til einhverjum Norðmanni, sem búsettur er á Íslandi, og hvort eigi beri að binda rjettinn til þessa við það, að aðflutningsgjald hafi góldið verið af skipinu og því útvegað danskt flagg.

4. dag maím. 1882.

74 í landhelgi við Ísland, hafi á ýmsan hátt brotið lög þau, er um þetta efni gilda, hefir 7. febr. ráðgjafinn, svo sem sjá má af brjefi því, dags. í dag, til utanríkisráðgjafans, sem hjer fylgir eptirrit eptir, tekið fram aðalákvarðanir þær, sem um þetta efni gilda, og skorað á utanríkisstjórnina að leggja fyrir hina dönsku konsúla í Noregi að birta þessar ákvarðanir fyrir Norðmönnum.

Um leið og yður, herra landshöfðingi, er tjáð þetta til þóknanlegrar leiðbeiningar, skal þjónustusamlega á yður skorað, að þjer vilduð þóknanlega sjá um, að fyrir bœjarfógeta og sýslumenn verði lagt að gæta þess nákvæmlega, að fiskiveiða-lögum þeim, er nú eru í gildi, verði fylgt, eins og þau í aðalatriðum sínum eru fram sett í brjefinu til utanríkisráðgjafans, og að það verði sjerstaklega brýnt fyrir embættismönnum þessum, að hafa strangt eptirlit með því, að eigi sje farið í kringum ákvörðunina um fasta búsetu á þann hátt, sem um er getið í skýrslu Trolles, eða á þann hátt að veiðin sje rekin af hlutafjelögum eða samlögum, þó hver einstakur fjelagsmaður fullnægi eigi skilyrðunum fyrir því að mega reka fiskiveiðar í landhelgi, og ber þar að auki að gæta þess, að veita engum útlendingi borgarabryf eða atvinnuskirteini, nema hann hafi í raun og veru sezt að í landinu (sbr. 2. grein opins brjefs 28. desbr. 1836).

Að öðru leyti vonast ráðgjafinn eptir að fá þóknanleg ummæli yðar, herra landshöfðingi, bæði um innihald skýrslu Trolles premierlieutenants og um fiskiveiðamálið í heild sinni.

75 — Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til utanríkisráðgjafans um fiskiveiðar Norð- 7. febr. manna. — Samkvæmt skýrslum, er ráðgjafinn hefir fengið, verður að ætla, að fiskiveiðar þær, er Norðmenn hafa rekið síðustu árin við Ísland, hafa á ýmsan hátt komið í bága við íslenzku fiskiveiðalögin, og verður því að álíta það óskilegt, að lagaákvarðanir þær, er hjer eiga við, verði birtar almenningi í Noregi; en það mun brýnt fyrir hinum íslenzku yfirvöldum að gæta þess nákvæmlega, að þeim verði fylgt fram.

Fyrir því væri ráðlegt að leggja fyrir hlutaðeigandi dönsku konsúla að birta Norðmönnum þessar aðalákvarðanir um fiskiveiðar í landhelgi við Ísland.

1. að engir aðrir en danskir þegnar megj stunda fiskiveiðar í landhelgi.

2. að utanríkismenn, sem óska að veiða *annadhvort sjer eða í sameiningu við Íslendinga eða aðra danska ríkisþegna* verða, að hafa öðlast *fast heimili annadhvort á Íslandi eða Danmörku* eptir reglum þeim, er um heimilisfang gilda; en að kaup á borgarabryfi eða atvinnuskirteini alls enga þýðingu hafa í þessu tilliti.

3. að brot geng ákvörðunum þessum varða sektum samkvæmt tilsk. 12. febr. 1872.

4. að skip þau eða bátar, sem hafðir eru til fiskiveiða, skulu vera *dönsk eign*, og að engin önnur skip verða höfð til að verka aflann, til að hýsa fiskarana eða annars þess háttar.

5. að því er snertir mennina á skipum þeim, er höfð eru til fiskiveiða, skal breyta eptir opnu brjefi 27. maí 1859, þannig, að auk skipstjóra og stýrimanns skal helmingurinn af hásetunum eiga heina í hinu danska ríki, ef skipið er gjört út frá Ís-

Svo að sömu reglu verði hvervetna fylgt í meðferð nefndra atriða, leyfi jeg mjer að stinga upp á, að sýslumönnum á Íslandi verði gefin ákveðin fyrirmæli eptir að fara í þessu efni, og að breytingar þær, er gjörðar kunna að verða frá því, sem nú er, verði hinir dönsku konsúlar í Noregi látnir birta þar í landi.

landi; en eftir lögum 23. janúar 1862, ef skipið er gjört út frá Danmörku, og skulu samkvæmt þeim skipstjóri og stýrimaður vera danskir þegnar.

75

7. febr.

6. að greiða skal innflutningsgjald samkvæmt tilskipan 1. maí 1838 af þeim utanríkisskipum, sem verða skrásett á Íslandi.

7. að breyta skal eftir tilskipun 3. maí 1869, að því er snertir skrásetningu utanríkisskipa.

Ráðgjafinn fyrir Ísland leyfir sjer því þjónustusamlegast að skjóta því til utanríkisráðgjafans að leiðbeina hinum dönsku konsúlum í Noregi samkvæmt þessu.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um fiskiveiðar Norðmanna. —

76

Í þóknanlegu brjefi frá 24. f. m. hafið þjer, herra landshöfðingi, út af brjefi ráðgjafans 14. apr.

7. febr. þ. á um eptirlit bæjarfógeta og sýslumanna með því, að gildandi lögum sje fylgt við fiskiveiðar í landhelgi, lagt það til, að yður verði veitt heimild til að bæta því við fyrirmælin um þetta eptirlit, að hlutafjölögum eða samlögum, sem eru juridiskar persónur og hafa sem slíkar heimilisadsetur stjórnar sinnar á Íslandi, sje heimilt að taka þátt í tjeðum fiskiveiðum eftir þeim reglum, sem annars eru lögákveðnar um það efni.

Út af þessu læt jeg eigi hjá líða að tjá yður þjónustusamlega til þóknanlegrar leiðbeiningar, að ráðgjafinn álitur það ófað, að eftir gildandi lögum, einkanlega tilskip. 7. marz 1787, §§ 2. og 3. (sbr. tilsk. 13. júní 1787 I, §§ 2. og 10), sem skýrlega láta í ljósi, að veiðiskapur megi að eins rekast á kostnað danskra þegna, svo að enginn útlendingur megi, hvorki beinlínis nje óbeinlínis eiga þar minnsta hlut í, nema hann sje í raun og veru búsettur á Íslandi eða Danmörku, — verði engu því samlagi, ónafngreindu eða nafngreindu, sem ætla má að útlendingar sjeu þátt-takendur í, leyft að veiða í landhelgi, og fyrir því verður eigi sú viðbót gjörð, er þjer hafið lagt til.

Í sambandi við þetta vil jeg þar að auki út af spurning þeirri, er þjer, herra landshöfðingi, meðal annars minnizt á í þóknanlegu brjefi yðar 28. febr. þ. á., hvort leyfilegt megi álitast, með tilliti til fyrirmæla tilskipunar 13. júní 1787, kap. I. § 10, að nota við veiðiskap í landhelgi báta, er norskir þegnar eiga, bæta því við, að með því að hjer er um opna báta að ræða og lögin innihalda engar ákvarðanir um þjóð-erniseinkenning þeirra, þá mun ekkert vera á móti því, að slíkir bátar sjeu notaðir, þó auðvitað af þeim einum, sem heimild hafa til að veiða í landhelgi.

Um spurning þá, er þjer, herra landshöfðingi, hafið vakið um breytingar á lög-gjöf þeirri, er nú gildir um veiðirjett í landhelgi, áskilur ráðgjafinn sjer að ræða síðar meir.

Ágrip

77

af reikningum, sem eru undir stjórn amtmannsins í suður- og vesturumdæminu.

Búnaðarskólagjald í suðurumdæminu 1880.

Tekjur.

Kr. A.

1. Eptirstöðvar við árslok 1879:

kr. a.

a. Í veðskuldabryfum

6700 "

b. Óborgaðir vextir

9 36

c. Í peningum

178 57

6887 93

Flyt 6887 93

77

	Kr.	A.
Fluttar	6887	93
2. Leigur af vaxtafje sjóðsins	250	41
3. Búnaðarskólagjald 1880	888	92
4. Móti gjaldlið 1. færast til jafnaðar	500	»
Tekjur alls	8527	26

Gjöld.

1. Lánað móti veði og 4 % vöxtum	500	»
2. Eptirstöðvar 31. des. 1880.	kr.	a.
a. Í veðskuldabréfum	7200	»
b. Óborgaðir vextir	17	36
c. Óborgað búnaðarskólagjald	14	57
d. Í peningum	795	33
Gjöld alls	8027	26
	8527	26

Styrktarsjóður verðugra og þurfandi konungslandseta og ekkna þeirra í suðuramtinu fyrir árið frá 1. janúar til 31. desember 1880.

Tekjur.

Kr. A.

1. Eptirstöðvar við árslok 1879:	kr.	a.	
a. Ríkisskuldabréf	3400	»	
b. Skuldabréf einstakra manna	300	»	
c. Í peningum	199	36	3899 36
2. Leigur af vaxtafje sjóðsins			148 »
3. Tillag úr landssjóði samkvæmt konungsráðgjafi 7. okt. 1875			8 »
Tekjur alls	4055	36	

Gjöld.

1. Styrkur greiddur konungslandsetum og ekkjum þeirra	156	»
Athugas. Styrkurinn er greiddur hinum sömu og með sömu upphæðum sem árið 1879; sjá stjórnartíð. 1880 B. 151.		
2. Eptirstöðvar við árslok 1880:	kr.	a.
a. Ríkisskuldabréf	3400	»
b. Skuldabréf einstakra manna	300	»
c. Ógreiddir vextir til $11\frac{1}{6}$ 1880	4	»
d. Í peningum	195 36	3899 36
	Gjöld alls	4055 36

(Framhald síðar).

EMBÆTTISSKIPUN.

13. dag aprilmánaðar setti ráðgjafinn kandiðat Guðlaug Guðmundsson sýslumann í Dalasýslu frá 1. júní þ. á.

Stjórnartíðindi 1881. Nokkur hept exemplör af stjórnartíðindum fyrir árið 1881 fást keypt á ritstofu landshöfðingja fyrir 1 kr. 90 a. hvert.

62 1720

62 1720

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um friðun á laxi. — Með 78 þóknanlegu brjefi 5. okt. f. á. hafið þjer, herra landshöfðingi, sent hingað frumvarp til 31. marz. laga um friðun á laxi, er alþingi síðastliðið ár hefir samþykkt.

Lagafrumvarpið kemur einkum fram sem endurskoðun á viðaukalögum 11. maí 1876 við Jónsbókar landsl. bálks LVI. kapit. um friðun á laxi; og breytingar þær, sem því er ætlað að gjöra á hinum nú gildandi lögum, eru hvorki margar nje sjerlega þýðingarmiklar. Alt um það er þó ein af þessum breytingum svo, að ráðgjafanum hefir þótt hún sjerlega ísjárverð. Þar sem nefnilega ætla má, að þýða beri lögin 11. maí 1876 á þann hátt, að í þeim sje ekkert til hindrunar því, að sá, sem einn á veiði í á, veiði lax í henni með því að þvergirða hana, þá eru aptur á móti tilsvarandi ákvarðanir frumvarpsins, og eins fyrirsögn þess, orðað á þann hátt, að forboðið móti því að þvergirða hlýtur einnig að eiga þar við, sem svona stendur á. Að því er menn vita, er sem stendur að eins ein sú á á Íslandi, að laxveiðin í henni sje eins manns eign, og það er Elliða-áin í Gullbringu- og Kjósarsýslu; en í henni hefir laxinn frá ómunatíð verið veiddur með því að þvergirða ána, fyrst af stjórninni, og síðan af privat-eigandanum, eptir að veiðin 1853 varð einstaks manns eign. — Eptir að lögin 11. maí 1876 komu út, hefir verið vakinn efi um heimildina til að beita þessari veiðiaðferð í Elliða-ánni, og spurningin um þetta liggur sem stendur fyrir hæstarjetti til úrslita. Það væri því að áliti ráðgjafans mjög óheppilegt að skera með nýrri löggjöf úr þessari sjerstöku («individuelle») rjettarþrætu, — og heyrir hún eptir eðli sínu undir úrskurð dómstólanna.

Það er þó einkanlega fyrir grundvallarskoðana sakir, að ráðgjafanum hefir þótt ísjárvert að ráða til þess, að lagafrumvarpið yrði staðfest, með því að ákvörðun þess, sú er nú var nefnd, brýtur í bága við grundvallarreglu, sem frá fornu fari hefir fylgt verið í íslenskri löggjöf, og sem einnig hefir jafnan verið fylgt í verkinu, þá grundvallarreglu sem sje, að sá, sem einn á veiði í á, hafi rjett til að þvergirða hana. Þessi grundvallarregla var og tekin upp í frumvarp það til landbúnaðarlaga fyrir Ísland, sem stjórnin lagði fyrir síðasta alþingi, og fjellst nefnd sú, er neðri deild alþingis setti til að fjalla um málið, yfir höfuð á þessa grundvallarreglu, og í sömu átt bendir það, hversu efri deild samþykkti við aðra og þriðju umræðu að orða 2. gr. þessa lagafrumvarps, er hjer liggur fyrir.

Það verður nú eigi sjeð, að full ástæða sje til að víkja frá þessari grundvallarreglu, sem styðst við þá skoðun, að það væri óeðlileg takmörkun á atvinnufrelsinu, að meina nokkrum manni að hafa þá veiðiaðferð, sem hann álitur sjer arðsamasta, þegar hann á einn alla veiðina, og einskis annars rjettur er með því skertur.

Með því að ráðgjafinn af ástæðum þeim, sem nú voru taldar, hefir eigi þótt mega ráða til þess, að frumvarp það, sem hjer um ræðir, yrði að lögum gjört, hefir hann allra þegnlegast lagt það til, að því yrði synjað um allra hæsta staðfestingu, og hefir hans hátign konunginum þóknast að fallast allra-mildilegast á þessa tillögu 17. þ. m.

Jafnframt sem jeg tjái yður, herra landshöfðingi, það, sem að ofan greinir til þóknanlegrar leiðbeiningar, skora jeg þjónustusamlega á yður, að birta almenningi efni brjefs þessa með því, að taka það upp í B-deild stjórnartíðindanna.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um sölu þjóðjarða. — Með 79 þóknanlegu brjefi 15. september f. á. hafið þjer, herra landshöfðingi, sent hingað frum- 31. marz.

79 varp til laga um, að stjórninni veitist heimild til að selja nokkrar þjóðjarðir, sem al-
31. marz. þingi síðast liðið ár hafði samþykkt.

Þar sem nú frumvarp það, sem stjórnin lagði fyrir þingið, hafði að eins fyrir augum sölu undir hendinni og að eins til leiguliða, fer frumvarp það, sem þingið hefir samþykkt, aptur á móti fram á, að hinar umræddu jarðir skuli settar á opinbert uppboð og seldar hæstbjóðanda, þó svo, að leiguliða sje áskilinn rjettur til að ganga að boði hæstbjóðanda, ef hann lýsir yfir því innan tveggja mánaða, að hann vilji taka það boð að sjer. Alþingi hefir enn fremur aukið svo heimild þá, sem stjórnin beiddist eptir í frumvarpi sínu, að frumvarpið nú í stað 4 jarða nær til samtals 17. jarða eða sem næst $\frac{1}{16}$ af allri jarðeign landssjóðsins, og nemur hið lægsta kaupverð, sem til er tekið, samtals fyrir allar jarðir þessar 70,000 krónur. Sömuleiðis eru teknar upp í frumvarp alþingis ákvarðanir um, hversu haga skuli greiðslu andvirðisins, en þessar ákvarðanir eru allfrábrugðnar reglum þeim, sem stjórnin hafði í athugasemdunum við lagafrumvarp það, er hún lagði fyrir þingið, látið í ljósi, að hún vildi fylgja við sölnu; og loks er þeirri nýju ákvörðun hnýtt aptan við frumvarpið, að heimild sú, sem stjórninni er veitt til að selja, skuli að eins gilda til ársloka 1883.

Eins og frumvarpið liggur fyrir frá alþingi, er það þannig verulega nýtt frumvarp og ólíkt stjórnarfrumvarpinu. Einkanlega verður að álíta það þýðingarmikið atvikið, að því er til sölu þjóðjarða kemur, er alþingi hefir fallizt á þá breytingu, sem yfirgefur grundvallarreglu þá, að þjóðjarðir verði að eins seldar leiguliðum, en á henni var frumvarp stjórnarinnar byggt. Og þótt alþingi hafi álitið, að leiguliðunum sje næg trygging veitt með þeim aðgangi til að ganga að hæsta boði, sem alþingisfrumvarpið heimilar þeim, þá mun þó dæmið frá sölu stólsjarðanna — þar sem sömu aðferð var fylgt — sýna, að þetta mun alls ekki eiga sjer stað. Það má sjá það fyrir, að nú er spurningin um sölu þjóðjarða á Íslandi liggur í fyrsta sinn fyrir til úrslita, muni ákvarðanir þær, er teknar verða um sölnu, hafa hin mestu áhrif á það, hverjum reglum framvegis verði fylgt við jarðasölu, og því hefir ráðgjafinn út af þessu alþingisfrumvarpi tekið þá almennu spurningu til íhugunar á ný, hverjum reglum beri að fylgja við sölu þjóðjarða, og hefir hann einkanlega hugleitt það, hvort ástæða mundi til að víkja frá þeirri grundvallarreglu stjórnarfrumvarpsins, að engum öðrum skuli jarðirnar selja, en leiguliðum þeim, er á þeim búa.

Ráðgjafinn hefir þó eigi komizt að þeirri niðurstöðu, að ástæða væri til fyrir sig að víkja frá þeirri skoðun, sem stjórnin hefir hingaðtil fylgt fram í þessu máli, og skal í því efni þess getið, er nú greinir:

Aðaltilgangurinn með að selja þjóðjarðirnar er sá, að efla sjálfseign. En þessi tilgangur næst því að eins, að þeirri reglu sje fylgt, að jarðirnar sjeu að eins seldar ábúendunum. Sjeu þær öðrum seldar, en þeim, er þess ekki að vanta, að nein breyting verði á því ástandi, sem nú er, að eignarrjetturinn til jarðanna og ábúðarrjetturinn að þeim eru sinn í hvors höndum; en það liggur aptur í hlutarins eðli, að þess er að eins að vanta um sjálfseignarboendur í eiginlegum skilningi, það er að segja þá, sem búa sjálfir á eign sinni, að þeir muni gjöra verulegar jarðabætur. Að þessu sje þannig varið, hafa ýmsir sagt á þingi, sjerstaklega nokkrir hinna hyggjustu bænda, og þetta sama staðfestir og reynslan frá því, er stólsjarðirnar voru seldar. Auk þeirrar sanngirniskröfu, sem leiguliðarnir hafa til að eignast ábúðarjarðir sínar, virðast því einnig rjettar þjóðmeganfrøðilegar grundvallarreglur að mæla með því, að salan sje takmörkuð við þá.

Sje þessu haldið föstu sem skilyrði fyrir sölunni, verður afleiðingin að vísu sú, **79** að seinna mun ganga að selja þjóðjarðirnar, með því að ráð má fyrir gjöra, að fæstir 31. marz. af leiguliðunum muni sem stendur vera færir um að kaupa ábylisjarðir sínar. En það er hvorttveggja að leiguliðum mun vera hollara að halda landssjóði sem landsdrottinn, en að fá einstaka menn í hans stað, því að meðan þær eru landssjóðs eign, er þeim borgið gegn uppfærslu á afgjaldinu, og svo geta þeir og á meðan búizt við því — og um það er mest vert, — að ættingjar þeirra haldi jörðinni eptir þeirra dag; enda mun það mikið vafamál, hvort þessi tími, sem nú er, þegar jarðir eru að stíga í verði, sje yfir höfuð hentugur til, að selja þjóðjarðir að miklum mun. Ráðgjafinn hneygist að þeirri skoðun, að það muni heppilegast, einnig fyrir landssjóð að selja jarðirnar smátt og smátt leiguliðunum.

Í því, hversu alþingi hefir tekið í málið, þykist ráðgjafinn og sjá enn frekari ástæðu til, að víkja eigi frá skoðun sinni um, með hverjum kjörum og á hvern hátt þjóðjarðasalan eigi fram að fara. Í þessu tilliti skal þess fyrst getið, að þá er alþingi 1879 samþykkti ályktun, er miðaði til að undirbúa þjóðjarðasöluna, þá var í þeirri þingsályktun gjört ráð fyrir að selja ábúendum, og þessari skoðun hefir stjórnin síðan fylgt í frumvarpi sínu; en þar næst skal bent til þess, að það sjest af umræðunum á alþingi í fyrra, að skoðanir hafa verið mjög deildar um það, hvort rjett væri að víkja nú frá þessari reglu, og yfir höfuð um efni lagafrumvarpsins, og virðist svo sem orsök-in til þess, að frumvarpið var samþykkt samhljóða í báðum deildum, hafi fremur verið sú, að menn óskuðu að binda sem bráðastan enda á málið, heldur en hitt, að menn hafi verið ásáttir um kosti hvers einstaks atriðis í því. En þar sem það er svo þýðingarmikið fyrir landið, að máli þessu verði heppilega til lykta ráðið, virðist ráðgjafanum alt minna um það vert, hvort fullnaðarúrslit verði á því tveim árum fyrr eða síðar.

Loks ætlar ráðgjafinn, að það verði að viðurkennast, að lagafrumvarp um sölu á þjóðjörðum ætti helzt að vera undirbúið af stjórninni og lagt fyrir þingið af henni; en slíkt verður að eins að minnstu leyti sagt um frumvarp það, er hjer er um að ræða.

Með því að ráðgjafinn af tjeðum ástæðum eigi hefir þótt geta ráðið til, að frumvarp það, er hjer um ræðir, verði staðfest sem lög, hefir hann allra-þegnlegast lagt það til, að því yrði synjað um allrahesta staðfestingu, og á þá tillögu hefir því-næst hans hátign konunginum þóknast. allra-mildilegast að fallast 17. þ. m.

Um leið og jeg tjái yður, herra landshöfðingi, það er að ofan greinir, til þókn-anlegrar leiðbeiningar, skal þess jafnframt getið, að ráðgjafinn hefir í huga að leggja mál það, er frumvarpið hljóðaði um, á ný fyrir alþingi það, er saman kemur 1883. Efni þessa brjefs skora jeg þjónustusamlega á yður að kunngjöra almenningi með því að taka það upp í B-deild stjórnartíðindanna.

Reikningar.

(Framhald frá bls. 80).

Búnaðarskólagjald í vesturamtinu 1880.

Tekjur.

Kr. A.

1. Eptirstöðvar við árslok 1879:

kr. a.

a. Í veðskuldabriefum

4550 "

Fyt 4550 "

	kr. a.	Kr. A.
Flutt	4550	"
b. Óborgaðir vextir	8	"
c. Óborgað búnaðarskólagjald	171 39	
d. Í peningum	202 01	4931 40
2. Leigur af vaxtafje sjóðsins		185 18
3. Búnaðarskólagjald 1880		638 93
4. Innborguð lán á árinu		850 "
5. Móti gjaldlið 1. færast til jafnaðar		950 "
	Tekjur alls	7555 51

Gjöld:

1. Lánað út mót veði og 4% vöxtum	950	"
2. Móti tekjulið 5. færast til jafnaðar	850	"
3. Eptirstöðrar við árslok 1880:		
a. Í veðskuldabréfum	4650	"
b. Óborgaðir vextir	16	"
c. Óborgað búnaðarskólagjald	248 40	
d. Í peningum	841 11	5755 51
	Gjöld alls	7555 51

EMBÆTTASKIPUN OG LAUSN.

29. aprílmánaðar þóknadist hans hátign konunginum allra mildilegast að skipa kandidat frá lækna skólanum í Reykjavík Jón Sigurðsson Johnsen til að vera hjeradslækni í 12 læknishjæraði.

8. maí var umboðsmanni Möðruvallaklaustursjarða Þorsteini dnbgrsm. Daníelssyni fyrir aldurs sakir og lasleika veitt lausn frá umboðinu.

10. maí var prestinum að Rafnseyri í Vestur ísafjarðarprófastsdæmi síra Jóni Ásgeirssyni veitt lausn frá embætti með 430 kr. árseptirlaunum úr landssjóði.

S. d. var prestinum í Saurbæjarþingum í Dalaprófastsdæmi síra Jóni Thorarensen veitt lausn frá embætti með 190 kr. árseptirlaunum.

11. maí var presturinn að Kirkjubólspingum, síra Eyjólfur Jónsson skipaður prestur að Mosfelli í Grímsnesi í Arnessprófastsdæmi.

NAFNBÓT.

29. dag aprílmánaðar var hans hátign konunginum send allraþegnlegust skýrsla um, að fyrrverandi landlæknir Dr. með Jón Hjaltalin, R. D. og dnbgrsm., hefði sagt af sjer etatsráðsnafnbót þeirri, er honum hafði verið veitt með lögtign í 3. flokki 9. málslíð nafnbóta tilskipunarinnar.

KONSÚLAR SKIPAÐIR.

17. dag aprílmánaðar þóknadist hans hátign konunginum allramildilegast að játa og samþykkja Gustav Hegardt sem sönsk-norskan generalkonsúl fyrir alla Danmörk að meðtöldu Íslandi og með aðsetri í Kaupmannahöfn.

4. dag maímánaðar þóknadist hans hátign konunginum að játa og samþykkja W. G. Spence Paterson brezkan konsúl fyrir Ísland með aðsetri í Reykjavík.

ÓVEITT EMBÆTTI.

Umboð Möðruvallaklaustursjarða í Norðlendingafjórðungi, og hefir umboðsmaður haft í laun sjöttung ($\frac{1}{10}$ eða $16 \frac{2}{3}\%$) af jarðagjöldum þeim, er hann hefir innheimt. Bónarbrjef um umboð þetta eiga að stílast til landshöfðingja, en sendast amtmanninum yfir norður og austurumdæminu fyrir 10. júlí þ. á.

Prestaköll þessi: Kirkjubólsping, Kirkjuból og Unaðsdalssóknir í Norður ísafjarðarprófastsdæmi. Metið 813 kr. 98 a. Auglýst 11. maí. Þessu brauði leggjast samkvæmt lögum 27. febr. 1880 200 kr.

Rafnseyri, Rafnseyrar og Álptamýrarsóknir í Vestur ísafjarðarprófastsdæmi. Metið 944 kr. 50 a. Auglýst 11. maí.

Gufudalur, Gufudalssókn í Barðastrandarprófastsdæmi. Metið 518 kr. 81 e. Auglýst 27. maí. Samkvæmt lögum 27. febr. 1880 leggjast brauði þessu 200 kr.

Nýútkomin lög.

Lög um leysing á sóknarbandi, gefin út 12. maí 1882, birt í stjórnartíðindum 1882 A. 9. bls. 66—69.

Lög um kosningarrett kvenna, gefin út 12. maí 1882, birt í stjórnartíðindum 1882 A. 10. bls. 70—71.

Viðaukalög við lög 27. febr. 1880 um stjórn safnaðarmála og skipun sóknarnefnda og hjeradsfunda, gefin út 12. maí 1882, birt í stjórnartíðindum 1882 A. 11. bls. 72—73.

Viðaukalög við lög 14. desbr. 1877 um ýmisleg atriði, er snerta fiskiveiðar á ölpnum skipum, gefin út 12. maí 1882, birt í stjórnartíðindum 1882 A. 12. bls. 74—75.

Lög um umsjón og fjárhald kirkna, gefin út 12. maí 1882, birt í stjórnartíðindum 1882 A. 13. bls. 76—79.

Bréf ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um danskar messur í Reykjavík. — Þá er ráðgjafinn samkvæmt tillögum yðar, herra landshöfðingi, í þóknanlegu bréfi 7. októbr. f. á. hafði komið fram með allra-þegnlegasta uppástungu um breyting á því fyrirkomulagi á dönskum messugjörðum í Reykjavíkurdómkirkju, sem nú á sjer stað, hefir hans hátign konunginum 17. f. m. allramildilegast þóknast að setja reglur þær, er hjér skal greina, fyrir því, hversu halda skuli danskar messur í tjeðri dómkirkju: 81

1. að meðan hinn núverandi dómkirkjuprestur þjónar embætti þessu, skuli 5 sinnum á ári flytja danska messu í dómkirkjunni, þannig að íslensk messa falli niður þann sunnudag, sem á dönsku er messað, og auk þessa 3 sinnum á ári jafnframt íslenskri guðspjónustu, en það sje annanhvorn hátíðisdaginn á páskum, hvítasunnu og jólum.

2. að undir eins og unnt verður að útvega dómkirkjuprestinum nauðsynlega aðstoð við guðspjónustuhald, verði dönsk messa flutt öll hin nefndu 8 sinni um árið, án þess að íslensk messa fyrir þessa skuld falli niður nokkurn sunnudag eða helgidag á árinu; og loksins.

3. að þá er dómkirkjuprestsembættið losnar, verði þeim sem það verður veitt, gjört að skyldu að halda uppi dönskum messum hin nefndu 8 sinnum á ári, án þess að íslensk messa fyrir þessa skuld verði niður felld nokkurn sunnudag eða helgidag á árinu.

Þetta læt jeg eigi hjá líða að tjá yður þjónustusámlega, herra landshöfðingi, til þóknanlegrar leiðbeiningar, og svo að þjer kunngjörð það, svo sem þörf er á.

Bréf ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um bókagjöf. — Með pósti skipi því, er nú fer út til Íslands mun yður verða sendur til nauðsynlegra ráðstafana bókakassi merktur: „Landshöfðingen over Island Reykjavík“ og innihaldandi bækur þær er ritaðar eru á hjálagða skrá, og eru þær gjöf frá F. A. Krieger hæstarjettar-assessor til landsbókasafns Íslands. 82

Viðurkenning fyrir viðtökunni óskast þóknanlega send. 8. dag júní. 1882.

83 — Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um útflutningsgjald af salt-
14. apríl. fisksfarmi. — Með þókanlegu brjefi 22. f. m. hafið þjer, herra landshöfðingi, sent
hingað beiðni frá H. Th. A. kaupmanni Thomsen, um að honum verði endurgoldin
195 króna 20 aura upphæð, sem hann hefir greitt í útflutningsgjald af saltfisksfarmi,
er sendur var út með skipinu «Ane Kristine», sem afgreitt var frá Íslandi í byrjun
janúar-mán. þ. á., en það er fært til ástæðu fyrir beiðninni, að fiskurinn hafi aflast fyrir
lok ágústmán. f. á. og sæti því þeirri álögu, að spítalagjald verði greitt af honum, sbr.
lög 4. nóvbr. f. á. §. 9.

Um þetta efni læt jeg eigi hjá líða að tjá yður þjónustusamlega til þókanlegrar
leiðbeiningar og birtingar fyrir beiðanda, að með því, að það er með fullri heimild
laga 4. nóvbr. f. á. og bráðabirgðarlaga 16. febr. þ. á., að útflutningsgjaldið er inn
heimt, verður endurbörgun sú, sem um er bedið, eigi veitt. En því skal við bœtt, að
jeg er yður samdóma um, að eptir bráðabirgðalögum 16. febr. þ. á. verði fiskur sá, sem
hjer um ræðir, undanþeginn spítalagjaldi.

84 — Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um embættiskostnað setts sýslu-
14. apríl. manns. — Með þókanlegu brjefi dags. 14. febr. þ. á. hafið þjer, herra landshöfðingi, sent
hingað ubónarbrjef frá Sigurði sýslumanni Sverrissyni, þar sem hann fer þess á leit, að
sjer verði úr landssjóði greiddar 100 kr. til endurgjalds á nokkrum hlut af þeim talsverða
kostnaði, er leiddi af manntalsþingaferðum hans um Dalasýslu síðastliðið sumar, en tjeðri
sýslu gegndi hann sem settur sýslumaður á tímabilinu frá 16. júní til 31. ág. f. m.
jafnhliða sínu eigin embætti, og fjeck hann fyrir það starf þóknun þá, er lög dags. 15.
okt. 1875 heimila, þegar svo á stendur.

I tilefni af þessu skal hjer með þjónustusamlega tjáð til þókanlegrar leiðbein-
ingar, að ráðgjafann skortir heimild til að greiða hina umræddu upphæð úr landssjóði,
en að hann hinsvegar sje fús á, að reyna til að fá hana veitta með því að taka hana
upp í frumvarp fjáráukalaga fyrir yfirstandandi fjárhagstímabil.

85 — Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um flutningshval — Með
14. apríl. þókanlegu brjefi 31. desember f. á. hafið þjer, herra landshöfðingi, sent hingað fyrir-
spurn frá amtmanninum í norður- og austur- umdöminu um það, hvort fyrir landssjóðs
hönd skuli tilkall gjöra til hluts af hval, sem veiddist í síldar-nót í sumar, er leið, við
strönd jarðarinnar Stóru Hámundarstaða, sem landssjóður á, og var drepinn þar með
byssuskotum og síðan róinn upp á lóð tjeðrar jarðar, en síðan var honum deilt milli
þeirra, er verið höfðu með að vinna hann, og ábúanda jarðarinnar; en umboðsmaður
hyggur að ábúandi muni ófús á að láta við landssjóð nokkuð af sínum hlut, nema eftir
dómi.

Út af þessu lætur ráðgjafinn ekki hjá líða að tjá yður þjónustusamlega, herra
landshöfðingi, til þókanlegrar leiðbeiningar og birtingar, að með því að bæði
sjálf rjettarspurningin er nokkuð vafasöm, en það, sem um er að gjöra hinsvegar
litils virði, þá þykir ráðgjafanum ekki ástæða til, að gjöra neina kröfu í þessu efni.

86 — Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um fiskisýninguna í Edinaborg
19. apríl. — Tryggvi alþingismaður Gunnarsson vakti athygli ráðgjafans á því, að óskilegt væri

að íslenzkum manni veittist færi á að koma á alþjóða-fiskisýningu þá, sem nú fer fram í Edinaborg, til þess að kynna sjer þar þá hluti, er að fiskiveiðum lúta og not mættu að verða við fiskiveiðar á Íslandi. Gat hann og þess, að Hjálmar Jónsson, íslenzkur kaupmaður, hefði tjáðst fús til að fara til Edinaborgar í þessum tilgangi. Ráðgjafinn hefir því næst veitt honum 150 króna upphæð til ferðakosnaðar af fje því, er veitt er með 16. grein fjárlaganna og fengið honum 250 kr. til umráða, til að kaupa fyrir á sýningunni þá hluti (fiski-öngla, fyrirmyndir o. s. frv.), sem Íslendingum kynni vera þarflegt að kynnst.

Eg tjái yður þetta, herra landshöfðingi, til þóknanlegrar leiðbeiningar, og skora jafnframt þjónustusamlega á yður að annast um, að munir þeir, sem Hjálmar kaupmaður Jónsson kaupir og mun senda yður með pósteimskipinu, sem fer á stað um 5. maí, verði opinberlega sýndir í Íslandi á þeim stöðum, er þjer álfíð henta.

— Brjef landshöfðingja til stiptsyfirvaldanna um prestsetur í Möðruvallaklaustursbrauði. — Með þóknanlegu brjefi frá 18. þ. m. meðtók jeg ummæli stiptsyfirvaldanna um beiðni, er amtmaðurinn yfir norður- og austurumdöminu hafði sent hingað frá prestinum að Möðruvallaklaustri sjera Davíð prófasti Guðmundssyni um, að jörðin Syðri-Reistará, sem með ráðgjafabrjefi frá 30. júní 1875 var lögð prestinum í nefndu prestakalli til ábúðar, verði aptur lögð undir Möðruvallaklaustursumboð til byggingar með öðrum jörðum þessa umboðs, og að honum verði leyft að flytja að jörðinni Hofi í sömu sókn, sem liggi á hentugri stað í prestakallinu, einkum þegar tekið sje tillit til laga 27. febr. 1880, er ákveða sameining Glæsibæjarsóknar við Möðruvallasókn, og hefir hann keypt sjer timburhús á tjeðri jörðu.

Fyrir því vil jeg hjer með tjá stiptsyfirvöldunum til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir hlutadeiganda, að hið umbeðna leyfi skal veitt með þeim skilyrðum, að jörðin Syðri-Reistará verði af prestinum afhent Möðruvallaklaustursumboði með löglegri skoðunar og úttektargjörð og að presturinn, ef hann óskar að flytja frá jörðinni innan fardaga 1883, ábyrgist umboðssjóði afgjald jarðarinnar fyrir fardagaárið 1882/83.

— Brjef landshöfðingja til biskups um að leggja niður kirkju. — Með brjefi 25. þ. m. hafíð þjer, herra biskup, sent mjer erindi frá prófastinum í Dalasýslu og lagt það til, að jeg staðfesti frumvarp það, sem hjeraðsfundurinn þar í prófastsdöminu hafði fallízt á samkvæmt 4. gr. laga um skipun prestakalla 27. febr. 1880, um að leggja tjeða kirkju niður, og sameina Ásgarðs og Hvamms sóknir, en báðar þessar sóknir eiga eptir 1. gr. nr. 71 sömu laga að þjónast af hinum sama presti og Hjarðarholts-sókn í Laxárdal; skyldi sameining Ásgarðs og Hvammskirkjusókna eftir tillögum yðar vera bundin þessum skilyrðum:

1. að sjóður Ásgarðskirkju, skrautgripir hennar og áhöld að undanteknum graftólum þeim, sem nú eru til, og kirkjuhúsinu falli til Hvammskirkju,
2. að eigendur Ásgarðskirkju fái kirkjuhúsið fyrir líkhús, meðan það endist með graftólum þeim, er því nú fylgja, og að Ásgarðskirkjugarður megi notast fyrir grafreit, en legkaup þeirra, er þar eru grafnir, leggist til Hvammskirkju,
3. að eigendur Ásgarðs skuldbindi sig fyrir sjálfa sig og eptirkomandi eigendur til þess að borga presti þeim, er þjónar Hvammskirkju, árlega eptir 8 kirkjukúgildi hinnar núverandi Ásgarðskirkju 80 pnd. smjör.

88 Auk þess hafið þjer, herra biskup, lagt það til, að Hvamms-prestakalli verði
27. apríl. veitt 1600 kr. lán af viðlagasjóði, til að reisa nýja timburkirkju á Hvammi í þeirrar
stað, sem þar er nú og er orðin æði-ljeleg, og þarf þar að auki stökkunar við, þá er
Ásgarðskirkja, er niðurlögð, svo að hún verði að minnsta kosti 15 álna löng og 10
álna breið.

Út af þessu vil jeg nú tjá yður, herra biskup, til þóknanlegrar leiðbeiningar
og birtingar fyrir hlutaðeigendur.

1. að jeg fellst á, að Ásgarðs-kirkju megi niður leggja með ofanefndum skilyrðum.
2. að hinni sameinuðu Hvamms og Ásgarðssókn veitist 1600 kr. lán úr viðlagasjóði
til að reisa sóknarkirkju úr timbri, og skal sú skylda hvila á presti þeim, er þjón-
ar þessari sókn, að ávaxta og endurborga lánið með 6% árlega í 28 ár.

89 — Staðfesting konungs á reglum um gjöf Jóns Sigurðssonar.
27. apríl.

**Vjer Christian hinn niundi, af guðs náð Dan-
merkur konungur Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi,
Stórmøri, Þjettmerski, Låenborg og Aldinborg,**

Gjörum kunnugt: Með erfðaskrá frá 12. desbr. 1879 stofnaði frú Ingibjörg Ein-
arsdóttir, ekkja hins framliðna alþingismanns Jóns Sigurðssonar gjafasjóð, er nefnist „gjöf
Jóns Sigurðssonar“, og nú sem stendur nemur 5,329 kr. 15 a. Með því nú að beðið
hefir verið um og óskað eptir allrahæztu staðfestingu vorri á reglum þeim, er alþingi
það, sem átt var 1881, hefir samið fyrir þessum sjóði, og fylgja þær frumritaðar þessu
brjefi; en samhljóða eptirrit eptir þeim hefir verið afhent ráðgjafa vorum fyrir Ísland —
höfum vjer allra mildilegast staðfest þær, eins og vjer með þessu brjefi staðfestum þær og
föllumst á þær.

Vjer fyrirbjóðum öllum og sjerhverjum að tálma því, sem að framan er
ritað.

Gjört í hinum konunglega aðsetursstað vorum Kaupmannahöfn 27. apríl 1882.

Vort konunglegt innsigli.

(L. S.)

Samkvæmt allramildilegustu skipun hans hátignar konungsins

J. Nellesmann.

Þingsályktun.

Samkvæmt umboði því, sem alþingi 1881 er gefið í erfðaskrá frúar Ingibjargar
Einarsdóttur, dagsettri 12. desbr. 1879, ályktar alþingi, að um gjafasjóð þann, sem
stofnaður er með erfðaskrá þessari, og nefndur er „Gjöf Jóns Sigurðssonar“, sjeu settar
reglur þær, er hjer fara á eptir.

Reglur

um „Gjöf Jóns Sigurðssonar“.

1. grein.

Sjóðurinn skal vera í vörslum landshöfðingjans yfir Íslandi, sem annist um, að
hann ávaxtist.

2. grein.

Innstæða sjóðsins haldist óskert, en vöxtunum skal varið til verðlauna fyrir vel saminn, vísindaleg rit viðvikjandi sögu landsins og bókmenntum, lögum þess stjórn og framförum.

3. grein.

Alpingi velur í hvert skipti, er það kemur saman, 3 menn, sem kveða á um, hver njóta skuli verðlaunanna.

4. grein.

Landshöfðingi semur skýrslu um ástand sjóðsins, og sendir hana forseta hins sameinaða alþingis.

*
Þannig samþykkt af báðum deildum alþingis.

Efri deild alþingis 24. ágúst. 1881.

Bergur Þórberg.

Magnús Stephensen.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um framkvæmd á Færeysjum á íslenskum dómi og amtsúrskurðum. — Með þóknanlegu brjefi frá 28. febr. þ. á. hafið 4. maí.

Þjerr herra landshöfðingi sent eptirrit eptir brjefi frá amtmanninum yfir norður og austurumdæminu, þar sem var farið fram á, að hlutast verði til um, að hin færeysku stjórnarvöld nái inn frá formönnum, færeyskra fiskiskipa sektum, er þeir hafa orðið fyrir með dómi aukarjettar Suðurmúlasýslu frá 18. ágúst f. á. og með 3 úrskurðum, er amtmadurinn hafði kveðið upp 15. ágúst og 21. septbr. f. á. og 10. janúar þ. á. samkvæmt 9. grein laga 15. apríl 1854 fyrir brot á hinum íslensku tollsóttvarnar verzlunar og sjóferðalögum — og að það verði, ef nauðsynlegt þykir, tjáð hlutaðeigöndum, hvornig þeir eigi að breyta, ef þeir álita rjetti sínum hallað með þessum sektum.

Það sjest gaf dómpnum og amtsúrskurðunum, að hlutaðeigandi formenn hafa orðið fyrir sektunum af því, að þeir neituðu að breyta eptir fyrirskipun sýslumannsins í Suðurmúlasýslu, er hlutaðeigandi hreppstjórar höfðu birt þeim, um að sigla til Eskifjarðar og að gefa sig á sýsluskristofunni þar undir toll og sóttvarnareptirlit, áður en þeir byrjuðu að fiska í fjörðum sýslunnar.

Lögin virðast nú samt ekki að veita heimild til að krefjast af formönnum fiskiskipa, að þeir að eins af því, að þeir ætla sjer að stunda fiskiveiðar í landhelgi, komi áður en þeir byrja fiskið, við á löggiltu kaптúni til þess að gefa sig undir toll og sóttvarnareptirlit. Það er vitaskuld, að ráðstafanir þær, er sóttvarnarlögin fyrirskipa, að eins eiga við áskipum, sem vilja eiga samgöngur við landsmenn og að eins við slík skip eiga sömuleiðis og fyrirmælin um tolleptirlit með skipum þeim, er til Íslands koma, því þau hafa fyrir augum, aðflutning tollskyldra vara. Í samkvæmni við þetta hefir það verið tekið fram í ástæðunum fyrir frumvarpi því, er lagt var fyrir síðast liðið alþingi og þar samþykkt, til laga um útflutningsgjald af fiski og lýsi o. fl., að fiskiskip ekki eru háð afgreiðsluskyldunni í eiginlegum skilningi, enda hafið þjerr, herra landshöfðingi, í brjefi frá 21. desbr. 1880, þar sem þjerr sendið ráðgjafanum, uppkast til hins nefnda lagafrumvarps, sjálfir getið þess, að fiskiskip, samkvæmt hinum gildandi lögum sjeu ekki skyld að gefa sig undir toll og sóttvarnareptirlit á löggiltu kaптúni. Að því er loksins snertir lög þau, er lofannefndir úrskurðir votta til, einkum lög 15. apríl 1854, og lög 7. nóvbr. 1879, þá snerta þau ekki fiskiveiðarnar, en þar á móti verzlunina, og líkingar heim-

90. færsla þeirra getur ekki komið til tals, því að ástæður eru hjer í engu líkar, meðan fiski-
4. maí. skipin hafa ekki samgöngur við landsmenn, sbr. einnig síðasta málslíð 1. gr. í lögum
17. desbr. 1875.

Eptir því sem þannig er innt, hefir eigi ástæða þótt til vera að bjóða stjórnar-
völdum á Færeyjum að ná inn sektunum.

6 fylgiskjölin við brjef amtmannsins endursendast.

91 — Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um spítalagjald af færeyskum
4. maí. fiskiskipum. — Með þóknanlegu brjefi frá 27. febrúar þ. á. hafið þjer, herra landshöfð-
ingi, sent hingað eptirrit eptir brjefi amtmannsins yfir norður- og austurumdæmi Íslands,
þar sem lagt er til, að hlutaðeigandi færeysk stjórnarvöld sjeu látin heimta inn spítala-
gjald, samkvæmt tilskipun 12. febr. 1872, af nokkrum færeyskum skipútgjörðarmönnum,
sem stundað hafa fiskiveiðar í landhelgi við norður- og austurumdæmi Íslands, en siglt
þaðan án þess að greiða gjaldið, og að höfðað verði opinbert lögreglumál fyrir að hafa
brotið 3. grein tjeðrar tilskipunar gegn þeim formönnum á viðkomandi fiskiskipum, sem
ekki, áður en þeir fóru úr hreppi þeim, er þeir hafa fiskað í, hafa fullnægt skyldum þeim,
er í þessu tilliti hvíldi á þeim samkvæmt tilskipuninni.

Að því er snertir skyldu hlutaðeigandi fiskara til að greiða spítalagjald af afla
sínnum, hafið þjer, herra landshöfðingi, tekið fram, að skip Færeyinga, meðan á veiðinni
stendur, liggja við akkeri í landhelgi og sjeu í öllu tilliti háð lögum landsins. Það verði
því að álita þau sem part af því landi, er þau þannig eru í sambandi við; og gjaldið,
er samkvæmt 1. gr. tilsk. 12. febr. 1872 skal greitt af öllum sjávarafla þeim, er fæst
á þilskip, opin skip, báta og byttur við Ísland, og þar er lagður á land, virðist að ná
til afla þess, er fáið með bátum frá slíkum skipum, og verði fluttur um borð í þau.
Þjer hafið þar að auki getið þess, að það, hvað öðru líður virðist að hafa verið vafa-
laus skylda hlutaðeigandi fiskara samkvæmt 43. grein stjórnarskrár um hin sjerstöku
málefni Íslands frá 5. janúar 1874 í bráð að hlýða boði því um að greiða gjaldið, er
yfirvöldin þar á staðnum höfðu gefið út.

Ráðgjafinn getur nú ekki verið yður samdóma um skilning þann á 43. grein
stjórnarskrárinnar, er þjer þannig hafið látið í ljósi. Hún gjörir það ekki að skilyrðis-
lausri skyldu í bráð að hlýða sjerhverju yfirvaldsboði, er sá, sem fyrir því verður ætlar
heimildarlaust að lögum; en af greininni leiðir einungis, að hlutaðeigandi geti ekki með
því að skjóta spurningunni til úrlausnar dómstólanna komist undan þeirri ábyrgð, sem
samkvæmt lögum myndi leiða af óhlýðni við boðið, sje hún ólögleg. Sömuleiðis verður
ráðgjafinn að álita, að það samkvæmt 1. grein tilskipunarinnar frá 1872 hafi verið skil-
yrði fyrir gjaldskyldunni, að viðkomandi affi væri lagður á land, og þau fyrirmæli vanta
er virðast nauðsynleg til þess, að flutningur aflans um borð í skip, sem liggja fyrir
akkerum í landhelgi gæti haft hina sömu þýðingu. Að því er ráðgjafanum er kunnugt
hefir hin nefnda lagaákvörðun einnig ávallt verið skilin samkvæmt þessu; enda studdi
einmitt það atriði, að spítalagjaldið að eins var greitt af fiski þeim, sem lagður var á
land og ekki af þeim fiski, sem fluttur er út óverkaður í sjálfum fiskiskipunum, ekki á
óverulegan hátt, til þess, að frumvarp það kom fram til laga um útflutningsgjaldi á fiski
og lýsi o. fl., er síðasta alþingi samþykkti og 4. nóvbr. f. á. var gefið út sem lög, og
er það beinum orðum sagt í ástæðunum fyrir þessu frumvarpi. Heldur ekki hefir ráð-
gjafinn bent á annan skilning á tjeðri lagaákvörðun í brjefi því frá 16. oktbr. 1880, er

þjer, herra landshöfðingi minnizt á, og hefði hann ekki viljað segja annað í því, en að sild væri gjaldskyld, þegar hin almennu lögákveðnu skilyrði væru fyrir hendi.

Með því að ráðgjafinn þannig fyrir sitt leyti verður að ætla, að heimild vanti til að krefja hina færeysku útgjörðarmenn, sem hjer er um að ræða, um spítalagjald, ef aflinn hefir ekki verið lagður á land, og með því að það, hvað öðru líður ekki virðist ráðgjafanum hentugt, að leita úrlausnar dómstólanna í öðrum ríkishlutum um skilning íslenzkra laga, hefir ekki þótt ástæða til að gjöra meira í þessu máli.

Þetta er þjónustusamlega tjáð yður, herra landshöfðingi, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar. 2 fylgiskjölin við ofanefnd brjef endursendast og sömuleiðis ávísun sú, er fylgdi öðru brjefi yðar, herra landshöfðingi frá 27. febr. þ. á. og gefin hefir verið út af færeyskum skipstjóra J. Chr. Degn fyrir 95 kr. 31 e. spítalagjaldi og hefir samkvæmt því, sem að framan er tekið fram, ekki þótt nægileg ástæða til að innheimta það. Hinni ávísuninni, er fylgdi tjeðu brjefi, og sem færeyskur kaupmaður Tærgesen hefir gefið út, hefir þar á móti þótt rjettast að halda eptir, þangað til álit er fengið um erindi það frá Tærgesen kaupmanni, er fylgdi brjefi ráðgjafans frá 10. febrúar þ. á.

— **Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um 92**
setudómara í sakamáli. — Með brjefi dags. 1. þ. m. hafið þjer, herra amtmaður, sent 8. maí.
mjer endurrit eptir prófum þeim, er hinn skipaði setudómari Jón ritari Jónsson hefir haldið til rannsóknar á dauðdaga Kristmanns Jónssonar, og hafið þjer þar með sent tillögu þá, er hann sendi amtinu ásamt endurriti af prófunum og sömuleiðis endurrit af dómi, sem kveðinn var upp í hinum kgl. íslenzka landsyfirrjetti 27. marz þ. á., og sem ónýtir fangelsis-úrskurð, er tjeður setudómari hafði upp kveðið undir rannsókn málsins. Hafið þjer, herra amtmaður, lagt undir úrskurð minn, hvort framhalda skuli tjeðu máli, og verði það af ráðið, hvort þá beri að útvega konunglegt umboð («comm-issorium») handa Jóni ritara Jónssyni til að halda fram rannsókninni og á sínum tíma að dæma málið.

Út af þessu vil jeg tjá yður, herra amtmaður, það, er nú greinir, til þóknanlegrar leiðbeiningar og frekari ráðstöfunar.

Jeg fæ ekki betur sjeð en að rannsókn hins setta dómara hafi rekin verið með slíku vandlæti og röggsemi, að naumast sje neitt útlit til, að frekari skýrslur, er verulega þýðingu hafi, mundu fást um dauðdaga Kristmanns Jónssonar, þótt rannsókn-um yrði á fram haldið. Og þótt nú efi geti á því leikið, hvort líkur þær, sem fram eru komnar gegn Guðmundi Jónssyni, sjeu nægar til þess, að hann eptir þeim verði dæmdur sekur í að hafa valdið dauða Kristmanns, eru þær þó svo lagaðar, að jeg verð að álíta það rjettast, að sönnunar-þýðing þeirra sæti úrslitum dómstólanna. Því ber að skipa málshöfðun honum á hendur fyrir brot gegn 189. og 190. gr. alm. hegningarlaga, og í sambandi við það móti Mettu Egilsdóttur og Sigurbóri Ólafssyni fyrir brot gegn 148. gr. alm. hegningarlaga.

Hinsvegar virðist mjer, að þegar á ásíðkomulag málsins er lítið, eins og það liggur nú fyrir, eptir að rannsókninni í öllu verulegu er lokið, þá sje eigi næg ástæða til að skipa sjerstakan dómstól til að dæma málið, er hefir verið rannsakað af setudómara á reglulegu dómþingi, og því hefir mjer þótt rjettast að fallast eigi á tillögu yðar herra amtmaður, um að útvega konunglega umboðsskrá handa Jóni landritara Jónssyni; en jeg vil skora á yður að annast um, að ofantjeð málsókn verði höfðuð á

92 viðkomandi aukabingi fyrir hinum reglulega dómara eða þá setudómara; en það verður 8. maí. auðvitað undir dómsúrskurði komið, hvort ástæða sje til að taka rannsóknina upp að nýju eða nokkra hluta hennar, og verði hjeradsdómariinn þá sjálfur að gjöra þær ráðstafanir í þessu efni, sem nauðsynlegar eru til þess, að málið, er þar að kemur, geti orðið lagt fyrir yfirjettinn í því ástandi, að eigi þurfi að vænta að málsmeðferðin verði dæmd ómerk.

Því skal jeg bæta við, að jeg er yður að visu samdóma, herra amtmaður, um það, að sú skoðun sje ekki rjett, er yfirjettardómurinn er byggður á, að amtsbrjefið 4. febr. þ. á., sem skipar Jón landritara Jónsson til að framhalda rannsókn þeirri, er hjer ræðir um, í stað hins reglulega dómara Theodórs bæjarfógeta Jónassens, verði að skoða sem «commissorium», sem landshöfðingja og amtmann hafi brostið heimild til að gefa. En það er auðvitað, að eini vegurinn til að fá breytt yfirjettardómi þeim, sem á þessari skoðun er byggður, er sá, að skjóta málinu til hæstarjettar; en mjer hefir eigi þótt ástæða til að gefa tilefni til, að það væri gjört, að því er snertir fangelsisúrskurðinn yfir Sigurðari Ólafssyni.

Hinsvegar virðist mjer þetta ekki næg ástæða til, að skipa sjerstakan dómstól til að dæma mál þetta, með því að ætla má, að þá er yfirjetturinn kvað dóminn upp um fangelsisúrskurð þann, er til hans var skotið, hafi eigi fyrir honum legið brjef yðar, herra amtmaður, frá 3. jan. þ. á. (prófsgjörðirnar bls. 44—46), þar sem skýrlega er tekið fram, hver tilgangurinn væri með að skipa setudómara, og af hverjum ástæðum amtið óskaði samþykkis landshöfðingja til þess að fela starf þetta Jóni landritara Jónssyni. Og þar að auki getur hjeradsdómurinn eins og áður er ávíkið, áður en hann dæmir í málinu tekið nauðsynlegt tillit til dóms þess, er yfirjetturinn hefir upp kveðið.

Skjöl málsins endursendast með þessu brjefi.

93 — Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir uorður- og austurumdæminu um 8. maí. lögsókn gegn Norðmönnum. — Með brjefi frá 11. f. m. senduð þjer mjer, herra amtmaður, skýrslur sýslumannanna í Eyjafjarðarsýslu og í báðum Múlasýslum um, hvernig Norðmenn þeir, er árið sem leið stunduðu fiskiveiðar í landhelgi hafi fullnægt fyrir mælum laganna að því, er snertir skilyrðin fyrir að mega stunda þenna atvinnuveg, og hafið þjer lagt það nndir úrskurð minn, hvort eigi bera að láta lögsækja hlutadeigendur, þegar þeir koma hingað til lands á yfirstandandi sumri, fyrir ólöglegar fiskiveiðar að því leyti til, að þeir hafa eigi fullnægt því skilyrði að hafa fastan bústað hjer á landi, og þar að auki að brýna fyrir lögreglustjórunum að gefa eptirleiðis nakvæmar gætur að því, að þeir Norðmenn, sem hafa tekið sjer bústað hjer, noti eigi við fiskiveiðarnar önnur skip en þau, sem hafa einkunn innlendra skipa.

Út af þessu vil jeg geta þess, að jeg í brjefi frá 2. þ. m. hefi lagt fyrir yður, herra amtmaður, að brýna fyrir viðkomandi lögreglustjórum það, sem nauðsyn er á, að því er snertir eptirlitið framvegis með Norðmönnum þeim, sem hjer eiga hlut að máli samkvæmt ráðgjafabrjefum frá 7. febr. og 14. apríl þ. á. (stjórntíð. B 74, 75 og 76) og skal jeg nú, um leið og jeg vísa til 3. málsgreinar hins síðast nefnda brjefs, að því er snertir notkun opinna báta við nefndar fiskiveiðar, þjónustusamlega tjá yður, að jeg er samdóma yður um, að lögsækja beri þá Norðmenn, sem eigi hafa fullnægt fyrir mælum laganna um að taka sjer fastan bústað hjer á landi, svo að dómstólarnir geti gjört út um það, hvort skilyrðum þeim, er lögin ákveða fyrir að stunda fiskiveiðar í landhelgi hafi verið fullnægt í hverju einstöku tilfelli.

— Brjef landshöfðingja til póstmeistarans um póstflutninga í maimánnði. — Eptir 94
skýrslu yðar, dags. í fyrradag, má ætla, að sakir heyskorts og gróðurleysis verði sem 8. maí.
stendur eigi unnt að flytja allar böggulsendingar þær, sem vænta má að afhentar verði
til afgreiðslu með norðurlandspóstinum, sem nú á að leggja á stað, og álitíð þjer ógjör-
legt að senda hjeðan í þetta sinn meira, en sem svarar koffortum á 3 hesta. Því felst
jég á, að með norðurlandspósti þeim, sem nú á að fara 10. p. m. verði að eins til
flutnings tekið:

- 1) öll brjef,
- 2) öll dagblöð í krossbandi, sbr. lög 4. nóvbr. f. á., 4. gr.,
- 3) af böggulsendingum svo mikið, sem auk sendinganna, sem nefndar eru undir staffið
1. og 2., getur rúmast í samtals 6 koffortum, og skulu meðal slíkra böggla þjer sitja
fyrir, sem eigi fara fram úr 2 pd. þunga, eða 5 pd. þunga, ef peningasendingar eru.
Sbr. augl. 3. maí 1872, 13. gr., nr. 3, a.

— Brjef landshöfðingja til biskups um þjónustu Holtastaðabrauds. — Með því að 95
þjer, herra biskup, hafið skýrt mjer frá, að engin önnur úrræði sjeu til þess að útyega 8. maí.
Holtastaðasókn prestsþjónustu en að setja annanhvorn nábúaprestinn til þess að „inter-
im“ og án eptirgjalds til landssjóðs, vil jeg hjer með fallast á þetta fyrirkomulag.

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um 96
lukkuspil. — Með brjefi frá 14. f. m. hefir ráðgjafinn fyrir Ísland falið mjer úrskurð 9. maí.
á beiðni prestsins að Lundarbrekku og 4 sóknarmanna um leyfi til að halda lukkuspil
kirkju sinni til hagsmuna.

Fyrir því vil jeg tjá yður, herra amtmaður, til þóknanlegrar leiðbeiningar,
birtingar, og ráðstöfunar að jeg leyfi tjeðum beiðöndum að stofna lukkuspil á þann
hátt og með þeim tilgangi, sem nákvæmar er skýrt frá í erindi því, er fylgdi þókn-
anlegu brjefi yðar, herra amtmaður, frá 2 marz þ. á., þó með því skilyrði að enginn
vinningur verði fölginn í peningaupphæð, ogað þjer, er fyrir lukkuspilinu standa, breyti
nákvæmlega eptir þeim reglum er þjer eða hlutaðeigandi lögreglustjórn kynni að fyrir
skipa til tryggingar fyrir því, að engin vandkvæði hljóti af lukkuspilinu.

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um 97
útflutningsgjald af fiski og lýsi. — Með þóknanlegu brjefi 21. marz þ. á. senduð þjer 9. maí.
mjer, herra amtmaður, nokkrar spurningar frá sýslumanninum í Suður-Múlasýslu við-
víkjandi rjettum skilningi á lögum 4. nóvbr. 1881 um útflutningsgjald á fiski og lýsi
o. fl., og ljetuð um leið í ljósi álit yðar um atriði þau, er sýslumaðurinn hafði spurt
um, og er jeg í öllu verulegu samþykkuur því, er þjer hafið tekið fram. Fyrir því vil jeg
skora á yður að tjá nefndum embættismanni það, er nú greinir:

1. Þeim reglum, er þangað til hafa verið í gildi um skyldu skipa til að sýna skjöl
sín og greiða lögboðin gjöld, hefir ekki verið breytt með lögum 4. nóvbr. 1881 (A. 16).
2. Að því er snertir útflutningsgjald af síld, verður lögreglustjóri að ganga úr
skugga um, hve stórar þær tunnur sjeu, sem síldin flytst út í, en varla mun þörf á að
hann mæli hverja tunnu, því þær munu flestar vera sömu stærðar. Taki tunnurnar

28. dag júním. 1882.

97 meira en 108 potta, sbr. 2. grein laga 4. nóvbr. 1881, er það vitaskuld, að gjaldið
9. maí. verður þeim mun meira af hverri tunnu, sem hún er stærri, en gjört er ráð fyrir í tjeð-
um lögum.

3. Það er ekkert því til fyrirstöðu, að þeim hreppstjórum eða öðrum mönnum, sem settir eru af amtmanni lögreglustjórum til aðstoðar við skipa-afgreiðslu og tollheimtu, verði falið á hendur einnig að heimta innflutningsgjald á kostnað lögreglustjóra og ábyrgð hans.

Úr þeirri spurningu, hvort lögin nái til utanríkisskipa, er á íslenskum höfnum taka við afla utanríkisskipa og flytja hann út, geymi jeg mjer rjett til síðar að leysa, ef til vill eptir að hafa leitað álits ráðgjafans.

98 — Brjef landshöfðingja til sýslumannsins í Þingeyjarsýslu um lán til að kaupa
9. maí. ullahvinnuvjolar. — Til svars brjefi yðar, herra sýslumaður, frá 15. f. m. um að sýslu-
nefnd Suður-Þingeyjarsýslu verði veitt 1800 kr. lán úr viðlagasjóði til að innleiða hinar einföldustu og nauðsynlegustu vjolar til umbóta á ullahvinnu, skal jeg tjá yður, að nefnt lán mun verða veitt sýslunefndinni, móti því að hún greiði í vexti og endurborgun 6% eður alls 108 kr. árlega í 28 ár af hinni upprunalegu upphæð lánsins, og með því skilyrði, að amtsráð norður- og austurumdæmisins veiti samþykki sitt til lántökunnar samkvæmt sveitastjórnar-tilskipuninni 4. maí 1872 § 43 sbr. § 26.

99 — Brjef landshöfðingja til biskups um prestsþjónustu í norðurhluta Dalaprófasts-
11. maí. dæmis. — Með brjefi frá í gær senduð þjer mjer, herra biskup, erindi prófastsins í Dala-
prófastsdæmi og fylgdu því 2 bænarskrár frá sóknarmönnum Saurbæjarþinga um, að prestakalli þessu verði til bráðabirgða þjónað af prestinum í Garpsdal, brjef frá tjeðum presti um, að hann sje fús á að taka að sjer prestsþjónustu í Saurbæjar prestakalli meðan það er laust, og loks brjef frá prestinum í Skarðsþingum. Skjöl þessi bera með sjer, að jafnvel þó bæði Hvammsprestakall og Saurbæjarprestaköll nú sjeu laus, er sem stendur, meðan að uppgjafaprestar eru bæði í Hvammsprestakalli og í Skarðsþingum, ómögulegt að koma á breytingu þeirri með tilliti til prestakallanna í Dalaprófastsdæmi sem fyrirskipuð er í 1. gr. 71, 72 og 73 laga um skipun prestakalla frá 27. febr. 1880; hafið þjer, herra biskup, þar að auki drepíð á, að álíta megi ómögulegt, að haganlegri skipun hinna umræddu prestakalla en sú, sem beðið hefir verið um, geti öðlast samþykki löggjafarvaldsins, enda sje ýmsum sóknarmönnum í tjeðum prestaköllum þetta all-mikið áhugamál. Þjer hafið því leitað samþykkis míns til

1, að presturinn í Garpsdal verði settur til fyrst um sinn frá næstu fardögum að þjóna Saurbæjarþingum ásamt sínu eigin brauði,

2, að presturinn í Skarðsþingum verði á sama hátt settur til að þjóna Staðarfells-sókn frá næstu fardögum, og

3, að presturinn í Hjarðarholti verði settur til að þjóna Hvammssókn og hinni fyr-
verandi Ásgarðssókn.

Þessar tillögur skulu hjer með samþykktar, þó þannig að, meðan að uppgjafa-
presturinn í Skarðsþingum nýtur eptirlauna af brauðinu, skulu eptirlaun uppgjafaprests-
ins í Hvammsprestakalli eingöngu greiðast af Hvammi og Ásgarðssóknum, meðan þeim er þjónað af sóknarprestinum í Hjarðarholti. Fyrst þá er eptirlaunum uppgjafaprestsins

ljettir af Skarðspingum verður tekin ákvörðun um, hvort eða að hve miklu leyti Staðar- 99
fellsókn skuli taka þátt í að greiða eptirlaun uppgjafaprestsins í Hvammsprestakalli. 11. maí.

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um 100
endurborgun fjárkláðaláns. — Með því að alþingi hefir í hinum almennum tillögum við- 13. maí.
víkjandi landsreikningunum 1878—79, sem prentaðar eru í alþingistíðindunum 1881, I,
549.—550. bls. samþykkt undir 6. tölulið:

«að gengið verði eptir því, að skyndilán til suðuramtsins út af fjárkláðanum
verði tafarlaust endurborgað, ef það hefir eigi þegar átt sjer stað»,
skal jeg hjer með þjónustusamlega skora á yður, herra amtmaður, að gjöra ráðstafanir
þær, er nauðsynlegar eru, til þess að tjeð lán verði án frekari undandrættar heimt að
þeim, er hlut eiga að máli, og greitt viðlagasjóðnum.

Í sambandi við þetta skora jeg á yður, herra amtmaður, að annast um, að sýslu-
nefndin í Borgarfjarðarsýslu samkvæmt lögum um endurborgun á skuldakröfum lands-
sjóðs 4. nóvbr. 1881, 2. gr., gefi út skuldabrief til viðlagasjóðs fyrir þeim hluta af þessu
bráðabyrgðaláni, sem sú sýsla er skuldug sjóðnum um, og sem nemur 955 kr. 19 aur.,
og skal skulð þessi endurgoldin með 6%, eða 57 kr. 31 e. árlega í 28 ár, og það á þann
hátt, að þessa síðastnefndu upphæð beri að greiða innan ársloka ár hvert, fyrsta sinn
innan 31. desember 1882. Því næst ber að senda mjer skuldabrief þetta.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um vísindalega heimskauts- 101
rannsókn. — Sendiherra Austurríkiskeisara og Ungverjakonungs hjer í bönum hefir tjáð 13. maí.
utanríkisráðgjafanum, að Austurríkistjórn ætli að gjöra út vísindamenn til heimskauts-
rannsókna og senda þá til eyjarinnar Jan Mayen, ef ís leyfir, að þeir geti náð þar landtöku
en ella til Grímseyjar, og eigi þá sendinefndin að dvelja þar í 14 mánuði; kveður hann
flutningsskipið «Pola», sem heyrir til herskipaflota keisarans eiga að leggja af stað með
sendinefndina, og heppnist skipinu að koma henni á land á Jan Mayen, þá muni það hleypa
inn til Reykjavíkar, að líkindum í júlímánaðarlok og setja þar á land Wilezek greifa og
dvelja þar stutta stund. Hefir sendiherrann mælt til, að lagt verði fyrir yfirvöldin á Íslandi
að láta sendinefndinni aðstoð þá í tje er kynni að vera þörf á. Af þessu efni er þjón-
ustusamlega mælt til þess við yður, herra landshöfðingi, að yður mætti þóknast að gjöra
ráðstafanir til, að yfirvöldin aðstoði sendimenn þessa á þann hátt, er við á og hagkvæmt
er, bæði ef til þess kemur, að þeir setjast að, og svo meðan þeir dvelja í Grímsey, og eins
meðan flutningsskipið dvelur í Reykjavík.

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður og austurumdæminu um 102
aukamanntalsþing. — Samkvæmt tillögum yðar, herra amtmaður, felst jeg á, að sýslu- 15. maí.
maðurinn í Skagafjarðarsýslu haldi eptirleiðis sjerstakt manntalsþing að Reynistað fyrir
Staðarhrepp, og er þetta samþykki bundið því skilyrði, að hreppsnefndin í þessum hreppi
sjái um, að til verði á þessum stað tilhlýðilegt hús til þinghalda. Með þessari ákvörð-
un er engin breyting gjörð á hinni fornu Seilupinghá sem dómsþinghá.

Þetta er tjáð yður, herra amtmaður, til þóknanlegrar leiðbeiningar og ráðstöf-
unar.

103 — Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um 17. maí. álag á jarðabætur. — Í brjefi frá 21. marz þ. á. hafið þjer, herra amtmaður, mælt fram með uppástungu hins setta umboðsmanns Möðruvallaklausturs um, að 15 kr. álag, er gjört hefir verið ábúanda á klausturjörðinni Flögu fyrir að hafa vanrækt að framkvæma jarðabætur, er hann samkvæmt byggingarbrjefi sínu var skyldur að leysa af hendi, megi borgast manni, er tjeð jörð hefir verið byggð fyrir fardagaárið 1882—83 gegn því, að þessi ábúandi sljetti á nefndu fardagaári 90 □ faðmatúni jarðarinnar.

Þessa tillögu vil jeg samþykkja með því skilyrði, að hinn nýi ábúandi auk nefndrar sljettunar framkvæmi þær aðrar jarðabætur, er fyrir hann munu hafa verið lagðar í byggingarbrjefinu, sbr. tilsk. 13. maí 1776 um garða og þúfnasljettun.

104 — Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um frumvarp alþingis til laga 23. maí. um bæjarstjórn á Akureyri. — Með þóknanlegu brjefi 3. okt. f. á. hafið þjer, herra landshöfðingi, sent hingað frumvarp, er alþingi árið sem leið hafði samþykkt, til laga um bæjarstjórn á Akureyri.

Að vísu er lagafrumvarp þetta í flestum atriðum samkvæmt þeim lögum er annars gilda sem stendur um sveitastjórn á Íslandi, einkanlega tilskipun 20. apríl 1872 um bæjarstjórn í kaupstaðnum Reykjavík. En auk þess, að það víkur frá þessari tilskipun í ýmsum atriðum, er ráðgjafinn sjer eigi næga ástæðu til að bregða út af, er þó einkum ein ákvörðun í því svo löguð, að ráðgjafinn hefir fyrir þá sök eigi getað ráðið til, að það næði staðfestingu. Því að þar sem konum í 4. gr. frumvarpsins er veittur, eigi kosningarrjettur að eins heldur og kjörgengi í bæjarstjórn, þá er það hvorttveggja, að það er óráðlegt í sjálfu sjer, enda er það og í beinni mótsögn við lagafrumvarp það, er alþingi samþykkti um kosningarrjett kvenna, sem komið er út sem lög 12. þ. m. Auk þessa er það auðsætt af umræðunum á alþingi um þetta síðast nefnda frumvarp, að alþingi, sem beinlínis tók þetta atriði sjerstaklega til íhugunar, hefir kannast við, að ekki væri ástæða til að veita konum kjörgengi í hreppsnefnd yfir höfuð; og virðist eigi vera ástæða til að gjöra undantekningu frá þessari reglu konum í einu sveitarfjelagi í hæg.

Samkvæmt þessu kom ráðgjafinn fram með allraþegnsamlegustu tillögu sína um málið, og þóknadist hans hátign konunginum 12. þ. m. allramildilegast að fallast á, að lagafrumvarpi því, er hjer ræðir um, yrði synjað um allrahæsta staðfestingu.

Þetta skal tjáð yður herra landshöfðingi, til þóknanlegrar leiðbeiningar og svo að þjer birtið það í B-deild stjórnartíðindanna. En með því ráðgjafinn ætlar sjer að leggja fyrir alþingi það, er kemur saman 1883, frumvarp til laga um þetta efni, skal jafn-þjónustusamlega á yður skorað að gefa stjórnarvöldunum þar á staðnum færi á að láta álit sitt í ljósi bæði um frumvarp alþingis í heild sinni, og sjer í lagi um afbrigði þau frá tilsk. 20. apríl 1872, er þingið fór fram á að því er snertir kosningar í bæjarstjórnina, Væntir ráðgjafinn svo þess, að þjer munið senda honum álit þessi ásamt þóknanlegum ummælum yðar um málið.

105 — Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um frumvarp alþingis til laga um 23. maí. lækningar. — Með þóknanlegu brjefi 6. október f. á. hafið þjer, herra landshöfðingi, sent hingað lagafrumvarp, sem einn þingmaður bar upp á síðasta alþingi og þingið sam-

þykkti, og var tilgangurinn með því að nema úr gildi ákvarðanirnar í tilsk. 5. septbr. 1794, að því leyti sem þar er hegning ákveðin fyrir það, að menn, sem eigi eru lög- 105
giltir til læknisstarfa, leggi líf og heilsu sjúklinga í hættu við að taka þá til lækninga, 23. maí.
og var til ætlazt í frumvarpinu, að hegningu skyldi því að eins beitt verða, að fullar
sönnur yrðu á það færðar, að sá, er lækning framdi án lagaleyfis, hafi valdið sjúklingn-
um skaða, eða að hann hafi þózt hafa tekið próf í læknisfræði án þess að svo sje. —
Jafnframt hafið þjer getið þess, að næði frumvarp þetta lagagildi, þá mundi það í
rauninni löghelga skottulækningar og koma í bága við þær ráðstafanir, sem gjörðar eru
með örnun kostnaði úr landssjóði til þess, að veita íbúum landsins aðgang að hjálp
prófaðra lækna.

Með því að ráðgjafinn er yður nú samdóma um þetta, og með því að það verður
ur eigi álitið ráðlegt að gjöra þannig læknisstörf að frjálsri atvinnu, þótti rjett að leggja
það til, að tjeðu lagafrumvarpi yrði synjað um allrahæstu staðfestingu, og hefir hans
hátign konunginum 12. þ. m. allramildilegast þóknazt að fallast á þá tillögu.

Allt um það verður ráðgjafinn að játa, að hegningarákvarðanirnar í tilsk. 5.
sept. 1794 eiga ekki við þessa tíma, og hefir hann því í hyggju að leggja frumvarp til
laga um breyting á þeim fyrir alþingi það, er saman kemur 1883; þar að auki mun það
í sambandi við þetta verða tekið til íhugunar, hvort ástæða kynni ef til vill að vera til,
að veita próflausum mönnum einhvern takmarkaðan aðgang til að fremja læknisstörf,
sumpart á eigin hönd og sumpart sem aðstoðarlæknar hjá embættislæknum.

Þetta er eigi látið hjá líða að tjá yður, herra landshöfðingi, til þóknanlegrar
leiðbeiningar og til þess að þjer birtið það í B-deild stjórnartíðindanna.

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um 106
framfærslusveit lausakonu. — Með úrskurði yðar, herra amtmaður, frá 26. jan. þ. á. 25. maí.
hefir Seltjarnarneshreppur verið skyldaður til að framfæra Jóhönnu nokkra Guðmunds-
dóttur og að endurgjalda fátækra sjóði Reykjavíkur kaupstaðar það, sem henni þar, eptir
rjettum sundurliðuðum reikningi hefir verið lagt af fátækrafje og hefir Seltjarnarneshreppur
áfryjað úrskurði þessum hingað.

Áfryjandinn jatar, að Jóhanna sje född í Seltjarnarneshreppi 1838. Árið 1865
fluttist hún með móður sinni Ragnheiði Sigmundardóttur til Reykjavíkur, og virðist
sveitarstjórn Seltjarnarneshrepps að hafa útvegað Ragnheiði húsmennskuleyfi þar, að
minnsta kosti hefir þetta verið borið í prófi, sem fátækra stjórn Reykjavíkur hefir út-
vegað, og ekkert haft að athuga við. Víst er það, að Ragnheiður síðan dvaldi í Reykjavík,
þangað til hún dó á árinu 1880. Samkvæmt nefndu prófi rjeði Ragnheiður þau 15 ár,
er hún þannig dvaldi í Reykjavík, sjálf fyrir heimili þeirra mæðgna og borgaði árlega
húsaleigu, með því að taka hana af sveitarstyrk, er hún fjekk frá Seltjarnarneshreppi.
Auk þessa styrks hafði hún sjer til framfærís ágóðann af ullarvinnu þeirri, er hún gat
unnið, og loksins var Jóhanna, sem spurning er um undir þessu máli, hjá henni og vann
fyrir henni. Bjarstjórnin í Reykjavík hefir nú haldið því fram, að staða Jóhönnu hafi
þessi 15 ár verið svo óháð móður hennar að hún hafi ekki verið hjú hennar, að Jóhanna
því eigi að skoðast sem húskona, en húsmennskuleyfi hafi hún aldrei fengið, hafi því dvöl
hennar öll 15 ár, sem hún var hjá móður sinni í Reykjavík ekki verið nógileg til þess
að hún ynni sjer sveit þar. Þetta álit hafið þjer, herra amtmaður, aðhyllzt og hefir því
til styrkingar einkum verið vottað til þess, að Jóhanna hafi hin nefndu ár haft sjer-

106 stákan reikning við eina verzlun í Reykjavík og sjálf að öllu leyti ráðið því, sem hún
25. maí. hafi átt þar inni. Þar að auki hefir verið tekið fram, að Jóhanna virðist hin nefndu
ár alls ekkert kaup hafa fengið hjá móður sinni. En hvorugt þetta atriði er nægilegt
til að sanna, að Jóhanna hafi verið húskona. Til þess að vera það hefði hún þurft að
vera húsráðandi, en það var móðir hennar um þann tíma, er þær meðgurnar voru saman í
Reykjavík, eins og búið er að taka fram, og gat hún vel verið það, þó hún þæði af sveit.
Hins vegar má spyrja, hvort Jóhanna hafi þann tíma verið vistað hjú móður sinnar eða
lausakona, en úrlausn þeirrar spurningar hefir enga þýðingu í þessu máli, því hvergi er
fyrirskipað, að ólögleg lausamennska varni á sama hátt og ólögleg húsmennska því, að
maður öðlist sveit með 10 ára dvöl fyrir utan fæðingarhreppinn, sbr. 10. og 12. gr. tilsk.
26. maí 1863.

Með því nú að Jóhanna Guðmundsdóttir hefir allan þann tíma, er hún hefir
dvalið í Reykjavík ekki einungis getað unnið fyrir sjálfri sjer, en jafnvel getað styrkt
móður sína, og hefir fyrst sjálf orðið þurfandi sveitarstyrks, þegar hún veturinn 1880—81
varð geðveik, getur enginn xafi verið um, að hún hafi áunnið sjer sveit í Reykjavík, og
skal því úrskurður sá, er þjer herra amtmaður, eins og frá er skýrt, hafið lagt á þetta
mál, úr gildi falla.

107 — Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja, um eptirlaunabyrði á presta-
26. maí. kalli. — Með þóknanlegu brjefi 8. desember f. á. hafið þjer, herra landshöfðingi, sent
hingað erindi frá sjera Tómasi Þorsteinssyni að Reynistaðar-kalli í Skagafjarðarprófasts-
dæmi, þar er hann fer þess á leit, að sjer verði leyft að draga eptirlaun þau, er á
brauði hans hvíla, frá þeirri upphæð, sem hann samkvæmt lögum 27. febr. 1880 um skip-
un prestakalla er skyldur að greiða í landssjóð af tekjum kallsins. Út af þessu skal eigi
hjá lúða látið að tjá yður þjónustusamlega til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir
hlutadeiganda, að eigi verði það veitt, sem um er beðið, með því að ráðgjafann brestur
heimild til að veita undanþágu frá ákvörðunum í 1. og 5. gr. laga 27. febr. 1880.

Afleiðingin af því, hversu 8. gr. sbr. við 6. gr. í lögum 27. febr. 1880 var orð-
uð, verður að vera sú, að af rýrari brauðum verður enn um mörg ár að greiða uppgjafa-
prestum eptirlaun, því að fyrirmæli 6. greinar um, að landssjóður skuli greiða eptirlaun-
in að nokkru eða öllu leyti af brauðum þeim, er fyrir þessa byrði fengju minni tekjur
en 1200 kr., verða að eins skilin um eptirlaun, *sem komu til, eptir að lögin náðu
gildi.* En ef kann á því að leika, hvort þetta hafi á sinni tíð verið alpingi ljóst, og
því þykir hlýða að beiðast álits yðar, herra landshöfðingi, um það, hvort ástæða muni
til vera að reyna að fá veitta í fjárlögunum framvegis einhverja upphæð, er hafa mætti
til að ráða bót á, þar sem áþekkt stendur á sem hjer; eða að minnsta kosti hvort sjer-
stök ástæða mundi til vera, að reyna að hjálpa sjera Tómasi Þorsteinssyni á þann hátt,
sem hjer er á vikið.

Af þóknanlegu brjefi yðar, herra landshöfðingi, frá 17. f. m. sjest það, að í
auglýsingunni um að nefnt brauð væri laust, hefir þess eigi *berlega* getið verið; að á
kallinu hvíldi eptirlauna-byrði til uppgjafaprestsins. Fyrir þessa sök þykir rjett að vekja
athygli á því, að bezt mun hlýða, þegar brauð er laust og því er slegið upp, að
í auglýsingunni sjeu *skýrt* fram teknar allar byrðar þær, er hvíla á því, og að þeirra
sje og getið í veitingabryjefi því, er prestur sá fær, er í hlut á.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um innflutning á skepnum til 108
Bretlands hins mikla. — Út af fyrirspurn þeirri, er hjer með fylgir frá sendiherra Breta- 26. maí.
drotningar, þeim er hjer situr, um það hvort Danastjórn geti, það er til Íslands kemur,
gefið tryggingu þá, sem heimtuð er í „*schedule*“ við „*Contagious Diseases (Animals)*
Act of 1874“ sem skilyrði fyrir því, að þau hlunnindi, sem getið er í 101. gr. tjöðra
laga, verði veitt þeim, er flytja skepnur til Bretlands hins mikla frá öðrum löndum, rit-
aði ráðgjafinn utanríkisráðgjafanum 22. marz þ. á., eins og sjá má af brjefinu,
sem einnig fylgir hjer með, og gat þess, að sakir skorts á prófuðum dýralæknum yði
eigi unnt á Íslandi að grannskoða svo hverja skepnu, sem boðið er með augl. 26. febr.
1876 að gjöra í Danmörku; en jafnframt var þess getið, að ef hið brezka *Privy Coun-
cil* (stjórnarráð) eptir því, sem á stendur, vildi láta sjer nægja sem fulla tryggingu vott-
orð hlutaðeigandi lögreglustjóra um heilbrigði útluttra skepna af Íslandi, þá væri stjórn-
in fús á að leggja fyrir þessa embættismenn, sem eptir tilsk. 5. jan. 1866 eiga að hafa
gætur á heilbrigði sauðfjárins, að láta slíkt vottorð fylgja skipi hverju, sem flytur skepn-
ur út til Englands, og að banna allan útlutning skepna, þá er heilsufar gripanna er eigi
fyllilega viðunanlegt.

Því næst hefir ráðgjafinn frá utanríkisráðgjafanum fengið auglýsing þá, sem hjer
fylgir eptirrit af og hið brezka *Privy Council* hefir gefið út 28. apr. þ. á., en eptir
henni skal með dýr, sem eru flutt frá Íslandi til Englands, Wales og Skotlands, farið eptir
29. kapitula í „*The Animals Order*“ (um útlendar skepnur, er eigi er skylt að slátra
eða leggja í sóttgæzlu).

Það, sem að framan er skráð tjái jeg yður þjónustusamlega, herra landshöfðingi
til þóknanlegrar leiðbeiningar fyrst um sinn og svo að þjer birtið það í B-deild stjórn-
artíðindanna, en læt þó eigi hjálíða að geta þess jafnframt, að ráðgjafinn enn enga vitn-
eskju hefir um það, hvort hluteigandi stjórnarvald á Bretlandi heimtar að þeirra varúðarreglna
sje gætt, sem ráðgjafinn hefir framboðið í nýnefndu brjefi 22. marz, þá er skepnur verða
fluttar út frá Íslandi, og mun ráðgjafinn gefa yður nánari vísbending um það efni, þá
er hann hefir fengið skeyti um það frá Bretastjórn².

1) o: Viðlagaákvörðun við [ensku] lögín frá 1878 um næm veikindi fjenaðar.

2) í brjefi því frá Íslandsráðgjafa til utanríkisráðgjafans, dags. 22. marz 1882, sem til er vitnað hjer
að ofan, segir meðal annars svo:

„Í Parlaments-akti þeim, er hjer um ræðir, er það gjört að skilyrði fyrir því, að einhverja
landi sje fvilnun veitt um skepnur, sem þaðan eru til Bretlands fluttar, að fyrir hinu brezka
Privy Council liggi fullnægjandi skýrslur um lagasetning þess lands um innflutning húsdýra,
lagasetning þess að fyrirbyggja innflutning eða útbreiðslu sjúkdóma og skýrsla um hið almenna
heilbrigðisástand húsdýranna í landinu. Að því er til Íslands kemur, þá stendur þar svo á, sem
nú skal greina.

Það er innflutning húsdýra snertir til Íslands, þá komu 17. þ. m. út lög um bann gegn inn-
flutningi á útlendu kvikfje, og eru nokkur eintök af þeim látin fylgja brjefi þessu; í þeim er
slíkur innflutningur alveg bannaður, þó svo, að landshöfðingi með ráði dýralæknis getur veitt
undanþágu frá banninu og bindur hana þá þeim tryggjandi varúðar-skilyrðum, er nauðsynleg eru.

Að því er innflutningsjúkdóma til Íslands snertir, þá verður að álíta tjeð lög nægilega tryggjandi
eptir því, sem á stendur þar í landi með innflutning skepna. Gegn útbreiðslu sjúkdóma meðal
húsdýranna eru varúðarákvarðanir gjörðar í tilsk. 5. jan. 1866 um fjárkláða og önnur næm fjár-
veikindi, og tilsk. 4. marz 1871, sem lýtur að hinu sama. Eru og nokkur eintök af þessum til-
skipunum látin fylgja brjefi þessu. Hin einu húsdýr, auk sauðfjárins, sem út eru flutt af Íslandi,
eru hestar, en heilbrigðisástand þeirra hefir aldrei gefið tilefni til neins eptirlits, og eru því eng-
in lög sett, er til þeirra náa.

109 — Brjef landshöfðingja til biskups um lán handa prestakalli. — Samkvæmt til-
27. maí. lögum yðar, herra biskup, í brjefi frá 15. þ. m. fellst jeg á, að presturinn á Bergsstöðum
í Húnavatnsprófastsdæmi fái 800 kr. embættislán úr landssjóði til þess að endurbyggja
og stækka kirkjuna þar á staðnum og með þeim skilyrðum, að greiddir verði fyrir fram
af tekjum þessa prestakalls 4% ársvextir af láninu, og að höfuðstóllinn endurborgist á
sama hátt með 50 kr. árlega frá því, að lánið er tekið og þar til því að fullu er lokið.

110 — Brjef landshöfðingja til póstmeistarans um ný póstmerki. — Með því að það
27. maí. hefir verið álitid haganlegt, að lönd þau, sem eru í allsherjar póstsambandinu, hefðu öll
sama lit á hverri um sig af hinum ýmsu póstmerkjategundum (20 a., 10 a., 5 a.) hefir af
íslenskum póstmerkjum verið búið til

5 aura póstmerki græn	að lit,
20 — — —	blá — —
40 — — —	lifrauð — —

en 10 — póstmerkjunum með rauða litnum er haldið óbreyttum.

Hin nefndu nýju póstmerki ber frá 1. júlí næstk. að nota sem burðareyri undir
póstsendingar milli Íslands og Danmerkur og milli Íslands og annara þeirra landa, sem
eru í allsherjar póstsambandinu. Þar á móti má fyrst um sinn nota hin gömlu 5 a.,
20 a., og 40 a. merki undir pótsendingar *innanlands*.

Þetta er hjer með þjónustusamlega tjáð yður, herra póstmeistari, til þóknanlegr-
ar leiðbeiningar og ráðstafanar.

STYRKUR ÚR LANDSSJÓÐI.

Samkvæmt fjárlögum fyrir árið 1880 og 1881 9. grein C. 4.
voru lagðar framfara og búnaðarfjelögunum á Akureyri 30 kr., Bægisársókn 110 kr. í Grýtubakkahreppi
130 kr., í Skútustaðahreppi 90 kr., í Fljótssdal 50 kr., í Breiðdal 25 kr., í Vopnafirði 80 kr., í Valla-
hreppi, viðbót við áðurfenginn styrk) 20 kr. alls 535 kr.
kynbótafjælagi Skagfirðinga 100 —
búnaðarsjóði norður- og austurumdæmisins 225 —

Samkvæmt fjárlögum fyrir árin 1882 og 1883

10. gr. C. 4.

voru samþykktar tillögur sýslunefndarinnar í Suðurmúlasýslu (sbr. landsh.br. 25. jan. 1882 B.5)
um, að lagðar verði til launa búfræðingi 1882. 320 kr.

Sira Páli í Þingmúla og Eyjólfi á Stúðum hvorum um sig 100 kr. vaxtalaust lán
til að hlada stíflugarða 200 —
og, tillögur sýslunefndanna í Norður og Suður Þingeyjarsýslu um að 220 kr. í fyrnefndu
sýslunni 550 kr. í síðarnefndu sýslunni verði varið til að launa ferða-búfræðingum.

10. gr. C. 5.

Til 7 fjallvega í norður- og austurumdæminu, sjá að framan
landshöfðingjabrjef 6. febr. 1882 (B. 15) 6150 kr.
enn fremur til framhalds vegagjörð á Grímsstunguheiði 1500 — 7650 kr.
Til sýsluvega í sama umdæmi (sjá sama brjef) 2500 — 10150 kr.
Til fjallvega í suðurumdæminu:
á Hellisheiði og Svínahrauni 2000 kr.
á Mosfellsheiði 1000 — 3000 —
Til sýsluvega á aðalpostleiðum í suðurumdæminu 2000 — 5000 —
Til fjallvega í Vesturumdæminu:
á Þorskafjarðarheiði 2000 kr.
á Bröttubrekku, Laxárdalsheiði og Haukadalsheiði 1000 — 3000 —
Til sýsluvega á aðalpostleiðum 1500 — 4500 —

Það var falið amtsráðum að skipta fje því, sem lagt var til sýsluvega með þeim skilyrðum,
sem tiltekin eru í fjárlögum, sbr. brjef landshöfðingja 6. febr. 1882 (B. 15).

Amtsráðsskýrslur.

III

Fundur amtsráðsins í norður- og austurumdæminu 14.—16. desbr. 1881.

Ár 1881, 14. dag desembermán. var fundur amtsráðsins í norður- og austur-
amtinu settur á Akureyri af forseta ráðsins, settum amtmanni J. Havsteen, með amts-
ráðsmönnum siera Arnljóti Ólafssyni og dbrm. Einari Ásmundssyni.

Á fundinum voru tekin til meðferðar og umræðu þau mál, er hjer eru talin:

1. Var samin og samþykkt

Áætlan

um tekjur og gjöld jafnaðarsjóðsins á árinu 1882.

Tekjur:

kr. a. Kr. A.

1. Eptirstöðvar frá f. á. hjer um bil	1300 "	
2. Niðurjöfnunin á lausafjárhundruðin (c. 27,240) 16 ára á hvert	4359 36	5659 36

Gjöld:

1. Amtsráðið	150 "	
2. Til sáttamála	10 "	
3. — heilbrigðismála	150 "	
4. — menntamála (kvennaskóla og amtsbókasafnsins)	700 "	
5. — heyrnar- og málleysingja	1260 "	
6. Sjöunda alborgun af skuld sjóðsins fyrir fangahúsin 2124,66
og vextir af 19,122 kr. 2 a. til $3\frac{1}{12}$ 1882	764,88	2889 54
7. Óviss útgjöld	499 82	5659 36
2. Forseti lagði fram bónarbrjef Jóns Loptssonar, hreppstjóra í Grýtubakkahrepp, dag-
sett 1. oktbr. 1881, ásamt með umsagnarbrjefi sýslumannsins í Þingeyjarsýslu, dag-
settu 2. desbr. 1881. Í þessu bónarbrjefi kærir hreppstjórinn yfir því, að sýslu-
nefndin í Suður-Þingeyjarsýslu hefði synjað um að endurgjalda sjer kostnað þann,
sem hann hefði haft af útvegum embættisbóka. Amtsráðið áleit, að það hefði eigi
vald til þess, að skipa sýslunefndinni, að greiða þennan kostnað, og ályktaði, að
skjóta þeirri fyrirspurn til landshöfðingja, hvernig að skyldi fara, þegar sýslunefndin
neitaði að greiða þennan kostnað, eins og hjer hefði átt sjer stað.
 3. Yfirfærnar útskriptir úr gjörðabókum sýslunefndanna fyrir árin 1880 og 1881.

Við útskriptina úr gjörðabók sýslunefndarinnar í Eyjafjarðarsýslu fyrir 1880
fann amtsráðið það að athuga, að í áætluninni fyrir 1880 yfir tekjur og gjöld sýsl-
unnar er jafnað niður 842 kr. 31 eyri sem sýslusjóðsgjaldi; en þar sem niðurjöfn-
unin fyrir hin 3 undanfarandi ár (1877—1879) að meðaltali, að viðbættum einum
þriðjungi af þeirri meðaltalsupphæð, nemur hjer um bil 566 kr., hefir niðurjöfnunin
fyrir árið 1880 farið fram yfir þá upphæð, sem sýslunefndin mátti leggja á sýsluna
án samþykkis amtsráðsins samkvæmt 40. gr. sveitarstjórnartilsk. sbr. 26. gr.

Híð sama var um niðurjöfnun sýslusjóðsgjaldsins í Skagafjarðarsýslu á árinu
1881, þar sem niðurjöfnunin nam 960 kr., en niðurjöfnunin fyrir hin 3 undangang-
andi ár (1878—1880) er að meðaltali að viðbættum einum þriðjungi, hjer um
bil 847 kr.

Ennfremur var í Suðurmúlasýslu jafnað niður 1011 kr. til sýslusjóðs á árinu
1881, en niðurjöfnunin fyrir hin 3 undangangandi ár (1878—1880) var, að meðtöld-
um einum þriðjungi eigi meiri en hjer um bil 468 kr.

4. dag júlím. 1882.

III

III

Amtsráðið ályktaði því, að leiða athygli sýslunefndanna að fyrirmælum sveit-
arstjórnartilskipunarinnar í þessu tilliti til eptirbreytni framvegis.

4. Forseti lagði fram bónarbrjef og skýrslur frá búnaðar- og framfarafjelögum í amt-
inu, og var þeim samkvæmt heimild í brjefi landshöfðingja 10. oktbr. 1881 veittur
styrkur eins og hinum fyrri fjelögum, og eptir sömu reglum og á fundinum 14.
september:

Kr. aur.

1. Framfarafjelagi Akureyrarbúa	30 "
2. Búnaðarfelagi Bægisársóknar	110 "
3. Framfarafjelagi Grýtubakkahrepps	130 "
4. Búnaðarfelagi Skútustaðahrepps	90 "
5. ——— Fljótsdælinga	50 "
6. ——— í Breiðdal	25 "
5. Forseti lagði fram brjef sýslumannsins í Skagafjarðarsýslu dagsett 15. oktbr. 1881,
og þenarskrá, sem þar með fylgdi, til landshöfðingja frá s. d. Samkvæmt því, sem
brjef þetta fór fram á, ályktaði amtsráðið að mæla fram með því og samþykkja:
- a. að Skagafjarðarsýslufjelagi veitist 9,000 kr. lán af því fje, sem ætlað er í
fjárlögnum 1882—83 til stofnunar búnaðarskóla hjer í amtinu.
 - b. að Skagafjarðarsýsla fái sinn hlut af búnaðarskólasjóði amtsins til búnaðarskóla
þess, er sýslan ætlar að stofna á Hólum í Hjaltadal, og að sýslunefndin fram-
vegis heimti gjald þetta saman úr Skagafjarðarsýslu.

Amtsráðið fól forseta sínum á hendur, að skýra landshöfðingja um leið frá
öllum gangi búnaðarskólamálsins hjer í amtinu, frá því að því fyrst var hreift á fundi
amtsráðsins 22. jan. 1881.

Ennfremur ályktaði amtsráðið, að skrifa sýslunefndinni í Skagafjarðarsýslu, og
skora á hana að láta til frumvarp til reglugjörðar fyrir hinn fyrirhugaða skóla á
Hólum, sem að áliti amtsráðsins fremur ætti að heita fyrirmyndarþú, svo amtsráðið
gæti síðan sent það með athugasemdum sínum til landshöfðingja samkvæmt tilsk.
12. febr. 1872.

Út af þeirri skýrslu, sem forseti lagði fram, viðvíkjandi aðgjörðum sýslunefnd-
anna í Múlasýslum í búnaðarskólamálinu, ályktaði amtsráðið, þar sem því fannst
að sýslunefndirnar hefðu fyrir augum langtum kostnaðarmeiri stofnun, en ráðlegt
væri að koma á fót, bæði þegar tekið væri tillit til þeirra efna, sem fyrir höndum
væri, og til þess, hvernig fyrirkomulag slíkrar stofnunar ætti að vera, — að benda
sýslunefndunum á þetta, og á það, að þær eigi gætu búizt við svo miklum hluta af
því fje, sem ætlað er norður- og austuramtinu í fjárlögnum fyrir 1882—83 til
búnaðarskóla, sem þörf yrði á, ef skólastofnunin ætti að verða svo dýr, sem þær
hefðu ætlazt til. Á hinn bóginn áleit amtsráðið, að sýslurnar mundu eiga stærri
hluta í styrktarsjóðnum handa þeim, er bíða tjón af jarðeldi, en þær hefðu gengið
út frá, og ályktaði amtsráðið, að leiða athygli sýslunefndanna að því.

6. Forseti lagði fram brjef landshöfðingja 3. septbr. 1881, viðvíkjandi tillögum um-
boðsmanns Skriðuklausturs um, að ábúandinn á umboðsjörðinni Torfastöðum, Jón
Jónsson, fái endurgoldið úr landssjóði nokkuð af þeim kostnaði, er leitt hefði af því,
að hann hefði flutt hús jarðarinnar á hentugri stað, en þar sem þau áður höfðu
verið, en landshöfðingi hafði látið í ljósi, að hann samkvæmt þeirri stefnu, sem nú
væri komin fram með tilliti til þjóðjarða, áliti það vafasamt, hvort heimild væri til
að veita eptirleiðis slíkar þóknanir fyrir jarðabætur á þjóðjörðum, eins og áður hafði

átt sjer stað í stökum tilfellum, og hafði hann því óskað eptir álití amtsins og amtsráðsins, hvort eigi gæti verið spurning um, að veita hlutaðeiganda þóknun af því fje, sem veitt er til eflingar búnaði, fyrir þá miklu jarðabót, sem hjer væri um að ræða.

Amtsráðið lagði til, að hlutaðeigandi fengi 150 kr. af því fje, sem veitt er til eflingar búnaði.

7. Forseti lagði fram ýmsar tillögur, er lutu að fjárveitingum til vegagjörða á fjallvegum. Eptir að amtsráðið hafði rætt þetta mál ítarlega, var samþykkt að fara þess á leit við landshöfðingja, að hann á næstkomandi ári vildi veita til fjallvega hjer í umdöminu:

a. til vegarins á Öxnadalshéiði, Eyjafjardarmegin, til þess að ljúka við vegagjörðina að fullu	250 kr.
b. til vegarins á Siglufjardarskarði í Eyjafjardarsýslu	700 —
c. til vegarins á Vaðlaheiði, Eyjafjardarmegin	1000 —
d. til vegar á sama fjallvegi, Þingeyjarsýslumegin	1000 —
e. til vegarins á Dimmafjallgarði í Norðurmúlasýslu	500 —
f. til vegar á Vestdalsheiði í sömu sýslu	1000 —
g. til sæluhússbyggingar á Mývatnsfjöllum, samkvæmt 14. gr. tilsk. 15. marz 1861 um vegina á Íslandi, á næsta ári	1000 —
h. til vegagjörðar á póstvegum í umdöminu til móts við sýslunefndirnar eptir því, sem ákveðið mun verða í fjárlögunum fyrir árin 1882 og 83	2500 —
Samtals	7950 —

Með tillögu sýslumannsins í Skagafjardarsýslu, að fá 1000 kr. til vegagjörðar á Heljardalsheiði gat amtsráðið eigi mælt, með því ráðið áleit, að aðrir enn þá fjölfarnari fjallvegir yrði að sitja fyrir. Þar sem hinn sami sýslumaður paraðauki hafði farið fram á í bónarbrjefi til landshöfðingja, 16. oktbr. þ. á., sem sent var áleiðis til amtsráðsins, að landssjóðurinn legði $\frac{3}{4}$ kostnaðarins til brúargjörðar á Valagilsá í Skagafjardarsýslu af þeirri ástæðu, að á þessi sjé einmitt takmörkin milli fjallvegarins á Öxnadalshéiði, og sýsluvegarins að heiði þessari, þá gat amtsráðið eigi verið á sama máli, heldur varð það að álíta, að Valagilsá væri algjörlega á sýsluveginum. En með því mjög mikil nauðsyn væri á, að brúa á þessa, vildi amtsráðið mæla fram með því, að helmingur brúarkostnaðarins, eður 600 kr., yrði veittar af þeim 2500 kr., er ráðið hafði nú lagt til, að veittar yrðu til viðgjörða á póstvegum í byggðum til helminga á móti sýsluvegasjóðunum.

8. Frá sýslumanninum í Norður-Múlasýslu var komin skýrsla um það, að brúin yfir Jökulsá, sem er nú meira en 60 ára gömul, væri orðin mjög fúin og af sjer gengin. Amtsráðið áleit nauðsynlegt, að setja hið fyrsta nýja brú á ána, sem líkasta að gjörð gömlu brúnni, sem vel hafði gefizt. Amtsráðið fól forseta sínum að skrifa kaupstjóra Tryggva Gunnarssyni í Kaupmannahöfn, og fá hann til að útvega nýja brú á ána, og senda hana í sumar hingað til lands á hentugasta stað. Brúarsjóðurinn er álitinn meiri en nógur til þess að standast kostnaðinn.

9. Forseti lagði fram kærubrief frá Jóni Einarsyni á Viðivöllum í Norðurmúlasýslu dagsett 26. septbr. þ. á. þar sem hann ber sig upp undan úrskurði sýslunefndarinnar í tjeðri sýslu, er ákvað, að Fljótsdalshreppur skyldi borga kostnað við grenjavinning á svo kölluðum «Vesturöröfum», sem hreppsnefnd tjeðs hrepps einnig áleit, að sveitarfjelagi sínu bæri að gjöra. Amtsráðið áleit, að mál þetta heyrði eigi undir sinn

III

úrskurð, með því sýslunefndirnar eptir sveitarstjórnarlögunum hefðu síðasta úrskurðarvald í öllum þeim málum, er snerta fjallskil og refaveiðar. Vísaði því amtsráðið máli þessu frá sjer.

10. Forseti framlagði til álita amtsráðsins bónarbrjef til landshöfðingja frá Sigríði Jónsdóttur á Vatnsskógum í Suðurmúlasýslu, þar sem hún fer fram á að fá þóknun úr landssjóði fyrir að hafa byggt upp eyðikot, sem tilheyrir Þingmúlakirkju. Amtsráðið gat eigi gefið meðmæli sín með því, að þessi bæn fengi áheyrn.

11. voru yfirskoðaðir sýslusjóðsreikningar fyrir árið 1880 úr öllum sýslum umdæmisins. Fannst ekkert athugavert við reikningana úr Húnavatnssýslu og Skagafjarðarsýslu. Við reikninginn úr Eyjafjarðarsýslu athugaði amtsráðið, að nokkrum borðum, sem keypt höfðu verið til umbúnings á gripasýningu, er haldin var á Oddeyri, hefði hvorki verið komið í verð aptur, nje þau talin sem eign til frambúðar. Reikningar sumra sýslunefndarmanna voru að því leyti óglöggvir, að eigi var tekið fram, hve marga daga mennirnir hefðu verið að heiman, þegar þeir höfðu mætt á sýslunefndarfundum, og óskaði amtsráðið, að þetta sæist skýrt í reikningunum eptirleiðis.

Í reikningnum úr Suðurlþingeyjarsýslu vantar að tilfæra óinnheimt sýslusjóðsgjald af brennisteinsnámunum, er Skútustaðahreppi ber að svara samkvæmt úrskurði landshöfðingja, 25. maí þ. á. Átti gjald þetta að vera í árslok 1879 20 kr. 96 a., en fyrir árið 1880 5 kr. 6 a., samtals 26 kr. 2 a., sem amtsráðið væntir að komi inn í reikninginn fyrir 1881. Hvað því viðvíkur, að sýslumaðurinn hefir í reikningnum tilfært borgun fyrir eptirrit af gjörðabók sýslunefndarinnar, þá áleit amtsráðið að þess konar gjöld gætu eigi verið lögmat, nema því að eins, að sýslunefndin hefði beinlínis ályktað, að þessi eptirrit skyldu verða samin á kostnað sýslusjóðsins.

Við sýslusjóðsreikning Norðurmúlasýslu var ekki annað að athuga en það, að allmikið af sýslusjóðsgjaldinu var óinnheimt og útistandandi hjá hreppsnefndunum, þetta álitur amtsráðið vera óreglu, og mælist til, að hún verði eigi lengur látin viðgangast.

Við sýslusjóðsreikningana úr Norðurlþingeyjarsýslu og Suðurmúlasýslu fannst ekkert að athuga.

12. Vorn yfirskoðaðir sýsluvegareikningar úr öllum sýslum umdæmisins fyrir árið 1880:

a. Við reikninginn úr Húnavatnssýslu var eigi annað að athuga, en það, að eign frá fyrra ári er talin of lítil um 2 kr., eður 168 kr. 62 aura í staðinn fyrir 170 kr. 62 aura (sbr. athugasemd við reikninginn 1879), og verður því einnig eignin til næsta árs jafn miklu minni, en hún á að vera.

b. Reikningurinn úr Skagafjarðarsýslu var að áliti amtsráðsins í alla staði ágætlega saminn.

c. Við reikninginn úr Eyjafjarðarsýslu var það athugavert, að sýsluvegagjaldið var reiknað eptir verðlagsskránni fyrir 1880—81 í staðinn fyrir að reikna skyldi eptir verðlagsskránni fyrir 1879—80. Eign frá fyrra ári er og talin 10 aurum of lítil og verður að leiðrjetta þetta í reikningnum fyrir 1881, eins og líka að framvegis verði fylgt rjettri verðlagsskrá. Enn fremur voru nafnaskrár þær úr hreppum sýslunnar, sem niðurljöfnun sýsluvegagjaldsins er byggð á, mjög ógreinilegar og ófullkomnar frá sumum sveitum, og mæltist því amtsráðið til, að sýslu-

maður gangi ríkt eftir, að skýrslur þessar sjeu samdar að öllu leyti eftir þeirri fyrirmynd, sem gefin er í hinni nýju reglugjörð fyrir hreppstjóra. III

d. Við reikninginn úr Suðurlingeyjarsýslu var ekkert að athuga.

e. Við reikninginn úr Norðurlingeyjarsýslu var ekki annað að athuga, en að á nafnaskrá þeim, sem niðurförnum sýsluvegagjaldsins er byggð á, vantar sumstaðar aldur verkfæra manna, og amtsráðið mælist því til þess, að sýslumaðurinn sjái um, að skýrslur þessar sjeu samdar að öllu leyti eftir fyrirmynd þeirri, sem gefin er í reglugjörð fyrir hreppstjóra.

f. Við reikninginn úr Norðurmúlasýslu var það athugavert, að sýsluvegagjaldið hefir eigi verið innheimt úr sumum hreppum, jafnvel í 2 ár, og því síður varið til vegagjörðar. Amtsráðið áleit þetta hina mestu óreglu, og áminnir því alvarlega sýslumanninn um, fyrst að innheimta þetta fje, og svo að sjá til, að það komi að tilætluðum notum. (Framh. síðar).

— Brjef landshöfðingja til biskups um auglýsingu prestakalla og úttekt. — Með því að það virðist rjett, þá er prestaköllum er auglýst til veitingar, að skýra frá öllum þeim byrðum, er á þeim hvíla, vil jeg skora á yður, herra biskup, að geta eptirleidis í slíkum auglýsingum allra lána þeirra, er hafa verið veitt viðkomandi prestakalli, eða kirkjum þeim, er því fylgja, og að skýra nákvæmlega frá öllu því, er ákveðið hefir verið um vexti af sjerhverju láni og endurborgun þess, og um hve mikið stendur eptir af láninu, þá er auglýsingin er gefin út. 13. maí.

Jeg nota tækifærið til að taka fram, að það er vitaskuld, að hvort sem slíkar skýringar finnast í auglýsingunni eða ekki, ber, þá er prestakall er tekið út við presta-skipti, að grenslast nákvæmlega eptir skuldbindingum þeim, er á brauðinu hvíla, og að rannsaka, hvort hinn farandi prestur eigi nokkuð ógöldið af vöxtum og endurborgun slíkra lána, samkvæmt skilyrðum þeim, er ákveðin voru, þá er lánin voru veitt, og verður það skaði hins komandi prests, ef nokkuð er vanrækt í þessu tilliti.

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um harðærslán. — Með þóknanlegu brjefi frá í dag meðtók jeg tillögur amtsráðs suðurum-dæmisins um erindi, þar sem hlutaðeigandi sýslumaður spyr fyrir hönd sýslunefndarinnar í Borgarfjarðarsýslu, hvort hún geti fengið 16—20,000 kr. lán úr viðlagasjóði gegn 6% vöxtum og afborgun í 28 ár, til að ráða bót á neyð þeirri, sem vofir yfir sýslunni sökum harðinda og fjeaðardauða. Vil jeg því tjá yður, herra amtmáður, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir sýslunefndinni það, er nú segir: 8. júní.

Amtsráðið hefir tekið fram, að endurborgun svo mikils láns, sem beðið hefir verið um, muni verða Borgarfjarðarsýslu ofvaxin, þó lánið fengist með kjörum þeim, er beðið hefir verið um, enda liggi ekki fyrir ráðinu neinar svo ítarlegar skýrslur um ástandið í tjeðri sýslu, að það sje ljóst, að svo hátt lán sje óumflýjanlega nauðsynlegt til að afstýra hallari. En við þetta bætist, að það virðist mjög ísjárvert, að draga í 28 ár, að endurborga lán, er veitt er til að hjálpa sýslubúum þeim, er nú lifa, til að bera tjón, er þeir hafa orðið fyrir af völdum náttúrunnar, því af þessu mun leiða, að borgun og ávöxtun lánsins leggst að miklu leyti á aðra en þá, sem hafa notið þess, og álit jeg, að ekki beri að veita lengri endurborgunarfrest á slíkum lánum en 10 ár. Loksins má gera ráð

113 fyrir álíkum beiðslum frá öðrum sýslum, þar sem jafnmikil eða álík harðindi munu hafa
8. júní. gengið sem í Borgarfjarðarsýslu og má ekki veita einni sýslu meiri hjálp úr viðlagasjóði en svo, að unnt verði, að sama skapi, að hjálpa öðrum sýslufjelögum, sem eins er ástatt fyrir. Af þessum ástæðum get jeg sem stendur að eins heitið sýslunefndinni svo miklu láni, sem hún, að ihuguðum öllum ástæðum, og að fengnu samþykki amtsráðsins, treystir sjer til að endurborga á 10 árum, og að ávaxta með 4 af hundraði árlega, allt með því skilyrði, að viðlagasjóðurinn sje fær um að láta sýslunni lánið í tjei, án þess að láta önnur sýslufjelög, er eins kynni að vera ástatt fyrir, sitja á hakanum.

114 — Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um
26. júní. ályktunarvald sýslunefndar. — Með brjefi frá 22. f. m. hafið þjer, herra amtmaður, sent mjer eptirrit eptir brjefi yðar s. d. til oddvita sýslunefndarinnar í Suðurmúlasýslu, þar sem þjer, samkvæmt 7. grein tilskipunar frá 4. maí 1872 um sveitastjórn, hafið fellt úr gildi fyrst um sinn ályktun sýslunefndarinnar í Suðurmúlasýslu frá 30. marz þ. á. um, að fiskiveiðasamþykktir þær fyrir Reyðarfjörð, Norðfjörð og Fáskrúðsfjörð, er sýslunefndin 15. septbr. 1880 samþykkt, um 1 ár, skyldu halda gildi sínu, þangað til að þeim væri breytt á þann hátt, sem lög 14. desbr. 1877 mæla fyrir, og um, að oddvita sýslunefndarinnar skyldi falið að birta þetta í stjórnartíðindum, og hafið þjer þar að auki samkvæmt 37. grein tilskip. 4. maí 1872, lagt málið undir úrskurð minn.

Fyrir því vil jeg þjónustusamlega tjá yður, herra amtmaður, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar, að jeg samkvæmt ástæðum þeim, er til greindar eru í brjefi yðar frá 22. f. m. til oddvita sýslunefndarinnar í Suðurmúlasýslu, staðfesti úrskurð þann, er þetta brjef inniheldur, og er því hin fyrrnefnda ályktun sýslunefndarinnar frá 30. marz þ. á., að öllu leyti úr gildi felld.

115 — Brjef landshöfðingja til sýslumannsins í Skagafjarðarsýslu um laun hrepp-
26. júní. stjóra. — Útaf þóknanlegu brjefi yðar, herra sýslumaður, frá 5. þ. m. vil jeg tjá yður, að það að mínu áliti sje óhætt samkvæmt 1. og 15. grein laga 13. janúar þ. á. (A. 3) og ráðgjafabrjefi frá 22. febr. þ. á. (B. 60) að greiða hreppstjórum á manntalsþingum þessa árs þóknan fyrir tímabilið frá 1. jan. til fardaga þ. á., er nemi ^{157/365} af 1 kr. eða 43 a. fyrir hvern búandi mann innanhrepps, sem býr á jörð eða jarðarparti, sem metinn sje til dýrleika eigi minna en 5 hundruð eptir gildandi jarðarmati.

116 — Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um
26. júní. hallærislán. — Með brjefi dagsettu í gær hafið þjer, herra amtmaður, sent hingað skýrslu frá sýslumönnum í Snæfellsness- og Hnappadalssýslu og í Dalasýslu um hallæri og hungursneyð, er vöfa virðist yfir sýslubúum þeirra, ef eigi verður reynt að reisa þar skordur við með skjótri hjálp; hafið þjer getið þess í brjefinu, að á amtsráðsfundi þeim, sem kveðið sje á, að halda í Stykkishólmi 18. júlí næstkomandi, muni samkvæmt tilsk. 4. maí 1872, 39. gr. verða um það rætt, hvað gjöra beri í þessu efni; en jafnframt hafið þjer tekið fram, að yður þyki óvíst, að mál þetta poli svo langan drátt, en að yður virðist það áriðandi, að sýslumönnum yrði frá því skýrt með póstskipisferð þeirri til vesturlandsins, er hjeðan hefst 2. júlí, hværrar aðstoðar þeir megi vænta sjer af landstjórnar-

innar hálfu, svo að sem fyrst verði unnt að gjöra ráðstöfun til að hagnýta sjer hjálpina. **1161**
 Þjer hafid því lagt það til, að sýslunefndum í þessum sýslum verði nú þegar tilkynnt, að 26. júní.
 þær geti átt kost á að fá lán úr viðlagasjóði, til að afstýra hallæri, með þeim kjörum, er
 stjórnin og alþingi síðar kveða á um, sjer í lagi að Dalasýslu verði heitið allt að 4000
 króna láni, ef amtsráðið samþykkir svo háa lántöku, og Snæfellsness- og Hnappadalssýslu
 með sama skilyrði allt að 10,000 króna láni.

Út af þessu vil jeg nú fyrst vísa til brjefs míns dags. 8. þ. m., og hef jeg þar,
 út af áþekkri beiðni frá sýslumanninum í Borgarfjarðarsýslu, tekið þær reglur fram, er
 jeg álit mjer skylt að fylgja, það er til lána kemur úr viðlagasjóði sýslufjelögnum til
 handa, til að afstýra hallæri; en þessu næst vil jeg tjá yður það, herra amtmáður, til þókn-
 anlegrar leiðbeiningar, og svo að þjer birtið þeim það, er hjer eiga í hlut, að jeg er fús
 á að veita sýslunefndunum í Dalasýslu og Snæfellsness-sýslu lán þau, er þjer, herra amt-
 máður, hafid lagt til, með kjörum þeim, er um getur í tjeðu brjefi mínu frá 8. þ. m.
 svo fremi amtsráðið í vesturumdöminu veitir samþykki sitt til lántökkunnar, svo sem til
 er skilið í tilsk. 4. maí 1872, 39. gr. og 43. gr.

Jeg bæti því við, að þar sem mjer þykir mig heimild bresta til, að taka frekar
 til eigna viðlagasjóðsins, hefi jeg í dag ritað ráðgjafanum og lagt það til við hann, að
 sakir hallæris-háska þess, sem vofi yfir ýmsum hlutum landsins á komanda vetri, verði
 sjerstaklegar ráðstafanir gjörðar um hjálp þá, sem nauðsyn verður álitid að veita sýslu-
 fjelögnum úr landssjóði.

Jafnframt þessu tel jeg mjer skylt að leiða athygli sveitavalda þeirra, er í hlut
 eiga, að vandkvæðum þeim, er reynslan hefur áður sýnt, að lodað hafa við lán þau, er
 landstjórnin hefir veitt sveitarfjelögum til að afstýra hallæri — og bið jeg yður, herra
 amtmáður, að brýna fyrir sveitarvöldum þeim, er í hlut eiga, amtsráði, sýslunefndum og
 hreppsnefndum, að gæta hinnar mestu varkárni, sem þeim er unnt, bæði að því, er til
 lánsupphæða þeirra kemur, er þau reyna að útvega hverju sveitarfjelagi um sig, og eins
 í því, hversu lán þessi verði hagnýtt, og hversu þeim verður niðurskipt, og loks um það,
 hversu þau geti greidd orðið aptur í ákveðinn gjalddaga. Því að reynslan hefir fyllilega
 sýnt, að um tjeð 3 atriði hafa hin einstöku sveitarfjelög sýnt það skeytingarleysi, sem
 eigi má framar eiga sjer stað, eptir að sveitarfjelögnum með tilsk. 4. maí 1872 hefir
 veitt verið allrúmt vald til að stjórna sjálf málefnum sínum — en þessu aukna sjálfstjórn-
 arvaldi verður og samfara tilsvarendi ábyrgð —; enda má og hjá slíku komast, ef tjeð
 sveitarvöld gæta skyldu sinnar.

Í þessu efni vil jeg drepa á það, að hallæri það, er nú vofir yfir ýmsum hjeruð-
 um landsins er auðvitað að miklu leyti að kenna óáraninu, en að nokkru leyti má þó
 einnig kenna það forsjáleysi því og vanhygni, sem margir þeirra, sem tjón hafa beðið,
 hafa sýnt í því, að takmarka ekki skepnu ásetningu sína hæfilega eptir grasbresti þeim, sem
 var í fyrri. Mjer virðist því, sem nú væri tilefni til, að sveitarfjelögin bindu þá hjálp, sem
 þau álíta nauðsynlegt að veita einstökum sveitarmönnum til að afstýra hallæri, því skilyrði,
 að sjerhver sá, sem slíka hjálp fær af sveitinni, gangist undir að hlíta forsjá hrepps-
 nefndar sinnar um skepnuásetning sína framvegis, þannig, að ásetning sú verði gjör eptir
 þeim reglum, er hver hygginn búmaður ætti ávallt að fylgja.

Þessa bending fel jeg sveitarstjórnarvöldum þeim, sem í hlut eiga, til vandlegr-
 ar íhugunar, og er jeg þess fullvis, að þau munu gjöra allt sitt til, eigi að eins að ráða
 fram úr vandræðum þessum nú í svipinn, heldur og til þess, — að svo miklu leyti sem
 mannlegt megu fær orkað — að afstýra því að áþekk vandræði beri framvegis að höndum.

1161 Brjefi þessu læt jeg fylgja bónarbrjef frá hreppsnefndunum í Þingeyrarhreppi og
 26. júní. Mýrahreppi í Ísafjardarsýslu um styrk áþekkan þeim, sem áður er getið, og skora jeg á
 yður, herra amtmaður, að senda það, samkvæmt 39. gr. tilsk. 4. maí 1872, sýslunefnd-
 inni í Ísafjardarsýslu til frekari ráðstöfunar, og vil jeg leiða athygli yðar að því, að æski-
 legt væri, að tillögur sýslunefndarinnar bæði um þessi lán og önnur, er nauðsynleg kynnu
 að virðast í þessari sýslu, gætu orðið lagðar fyrir amtsráðið á fundi þess 18. júlí næstkom-
 andi; einnig væri æskilegt, að þar gætu og orðið ræddar áþekkar lánbeiðslur úr Mýrasýslu
 og Barðastrandarsýslu, ef þeirra er þaðan von.

Að því leyti er tjeðar hreppsnefndir beiðast þess, að stjórnin annist um að kaupa
 korn erlendis og senda það hreppunum, bið jeg yður, herra amtmaður, að tjá
 hreppsnefndunum, að jeg verð að ætla það rjettast, að sýslunefndirnar sem í hlut eiga,
 annist sjálfar um allar slíkar útveganir, og að stjórnin að eins gefi þeim kost á lánum
 þeim, sem nauðsynleg eru í þessu efni, með þeim kjörum, sem áður er ávíkið.

EMBÆTTAVEITING.

24. júní var Rafnseyrarprestakall í Vestur-Ísafjardar prófastsdæmi veitt prestinum að Lundi í
 Borgarfirði sýra Þorsteini Benediktssyni.

STYRKUR ÚR LANDSSJÓÐI.

Samkvæmt fjárlögum fyrir árin 1880 og 1881

12. gr. A. b. 1.

Helgastáðaprestakalli í Suðurþingeyjarprófastsdæmi veittar 100 kr., er við dauða prestsins á
 Stöð í Suðurmúlaprófastsdæmi stöðu eftir óborgaðar af þeim styrk, er áður hafði verið lagður því
 prestakalli.

Samkvæmt fjárlögum fyrir árin 1882 og 1883

10. gr. C. 4.

voru samþykktar tillögur sýslunefndarinnar í Mýrasýslu (sbr. landshbr. 25. jan. þ. á. B. 5.) um að
 styrkja lærisvein á búnaðarskólanum á Stend í Noregi með 80 kr.
 veita báfræðingi frá kennslustofnuninni í Ólafsdal til verkferakaupa 60 —
 um að kaupa jarðdyrkjuverkfæri til útbýtingar milli hinna einstöku hreppsnefnda 210 —

13. gr. A. b. 2.

Þeim uppbótum, er með brjefi 24. febr. þ. á. (B. 34.) höfðu verið lagðar Lundar, Gufudals og
 Kirkjubólspingaprestaköllum, var nú, með því að embætti þessi höfðu losnað, skipt þannig, að
 Stóruvellir fengu (aук áður veittra 100 kr.) 200 kr.
 Staður í Grindavík — (— — — 200 kr.) 100 —
 Staður í Grunnavík — (— — — 150 kr.) 100 —

13. gr. A. b. 5.

Með því að prestsekkja Helga Eiríksdóttir á Narfastöðum, er með brjefi 20. febr. þ. á. (B-
 30) hafði verið veittur 80 kr. styrkur, andaðist 22. marz næst á eftir, var þessari upphæð úthlutað þann-
 ig, að prestsekkja Sigríður Bjarnadóttir í Hvammi fengi auk áður veittra 42 kr. 40 kr.
 Halldóra Jónadóttir á Grimsstöðum auk áður veittra 40 kr. 40 kr.

alls 80 kr.

16. gr.

Jóni stúdent Þórarinssyni var veittur 600 kr. styrkur til að ferðast til Þýskalands og
 Englands og temtast þar svo, að hann geti veitt forstöðu einhverjum af þeim alþýðuskólum, sem í
 ráði er að stofna samkvæmt ályktun hins síðasta alþingis um skólamál.

Fornleyfjlaginu voru veittar 300 kr. til að gefa út árbók fjelagsins þ. á., og til ítarlegri
 rannsóknar á fornmenjum í Vestfirðingafjórðungi.

ÓVEITT SÝSLUN.

Arnarstapa og Skógarstrandar umboð og hefir umboðsmaðurhaft í laun sjöttung (1/10 eða
 16 2/3 %) af jarðagjöldum þeim, er hann hefir innheimt.

Sá sem umboðið verður falið, er skyldur að standa landssjóði skil í peningum eftir verðags-
 skrá á öllum þeim gjöldum, er hann innheimtir, þó þau sjeu greidd honum í landaurum. Bónarbrjef
 eiga að stílast til landshöfðingja, en sendast amtmanni yfir suður- og vesturumdæminu fyrir 20. ágúst. þ. á.

Amtsráðsskýrslur

(Niðurlag frá bls. 105).

- g. Við reikninginn úr Suðurmúlasýslu var að athuga, að tekjumegin 4. a. standa 45 kr. 70 a., en á að vera 49 kr. 70 a., og aptur gjaldamegin 6. standa 3 kr. 66 a., en ættu að vera 3 kr. 98 a. Verður því eign til næsta árs að færast upp um 3 kr. 68 a., svo hún verður 152 kr. 27 a.
13. Voru samín yfirlit 1. yfir fjárhag sýslusjóðanna fyrir 1880, og 2. yfir fjárhag sýslu-vegastjóðanna fyrir 1880.
14. Amtsráðið veitti, sem að undanfögnu, 25 kr., sem þóknun fyrir skriptir á árinu 1881. Fleiri mál komu eigi til umræðu á þessum fundi.

Fundur amtsráðsins í norður og austurumdæminu 7. marz 1882.

117

Ár 1882, hinn 7. marz var fundur amtsráðsins í norður- og austurumdæminu settur á Akureyri af forseta amtsráðsins, settum amtmanni J. Havsteen og amtsráðsmönnum, presti Arnljóti Ólafssyni og varaamtsráðsmanni, ritstjóra Skapta Jósepsyni.

Mál þau, sem komu til umræðu á fundinum, voru þessi:

1. Forseti lagði fram bönarbrjef sýslumannsins í Skagafjarðarsýslu, dagsett 31. oktbr. 1881, um 500 kr. styrk handa jarðabóta- og kynbótafjelagi Skagfirðinga af því fje, sem ætlað var til eflingar búnaði á árinu 1881, en landshöfðingi hafði sent amtsráðinu þessa bönarskrá, til þess að hún yrði tekin til greina við útbýtinguna á þeim 860 kr., sem lagðar höfðu verið fyrst um sinn í búnaðarsjóð amtsins, og sem landshöfðingi með brjefi sínu 10. oktbr. f. á. hafði falið amtsráðinu að útbýta fyrir sína hönd. Amtsráðið gat nú þegar af þeirri ástæðu eigi veitt svo mikinn styrk, sem sótt var um, að búið var þegar að útbýta 435 kr. af hinum fyrnefndu 860 kr., enda hafði jarðabótafjelagsdeildin eigi unnið neina jarðabót enn, sem samkvæmt brjefi landshöfðingja 15. júní 1881 (Stjórnartíðindi B. 1881, bls. 65) má álíta sem skilyrði fyrir því, að búnaðarfjölög geti orðið aðnjótandi styrks af þeirri fjárveiting, sem hjer er um að ræða; heldur eigi voru framkomnar svo greinilegar skýrslur um framkvæmdir kynbótafjelagsins, sem amtsráðið hafði getað búið við, og þóttist amtsráðið því eigi geta veitt fjelaginu nokkurn eiginlegan styrk, en vildi þó láta því til 100 kr. í þetta skipti.

Leiðrjettingar.

- Bls. 79, l. 27 «álítast, að með» les: **álítast með.**
 — — l. 28 «veiðiskap landhelgi» les: veiðiskap í landhelgi.
 — 87, l. 31 «tjeða» les: **Asgarðs.**
 — — l. 32 «báðar þessar sóknir eiga» les: báðum þessum sóknum á.
 — 88, l. 7 «hlutadeigendur» les: hlutadeigöndum.
 — 89, l. 23 «tollsóttvarnar» les: toll — sóttvarnar.
 — 90, l. 24 «hvað öðru» les: hvað sem öðru.
 — 91, l. 1 «hefði» les: **hefir.**
 — — l. 5 «hvað öðru» les: hvað sem öðru.
 — 92, l. 3 «verði» les: **verður.**
 — — l. 29 «nndir» les: undir, «bera» les: **beri.**
 — — l. 32 «nakvæmar» les **nákvæmar.**
 — 93, l. 16 að inter- les: **ad inter-**
 — 100, l. 32 «i» les: **i.**
 — — l. 34 «i» les: **i, «i» les: i.**
 — 105, l. 15 «13. maí» les: **31. maí.**

19. dag júlím. 1882.

Framlögð var bænarskrá frá «búnaðar- og samvinnufjelagi Vopnfirðinga» um styrk af sömu fjárveiting; amtsráðið veitti þessu fjelagi 80 kr. styrk samkvæmt skýrslum þess um framkvæmdir sínar á árinu 1881.

Framlögð bænarskrá frá búnaðarfjelagi Vallahrepps í Suður-Múlasýslu um viðbót við þann 20 kr. styrk, sem fjelaginu hafði verið veittur á næstliðnu hausti af því fje, sem ætlað var búnaðarfjelögum og búnaðarsjóðum hjer í amtinu árið 1881, þar sem styrkur þessi væri næsta lítill í samanburði við það, sem veitt var ýms-um öðrum búnaðarfjelögum við sama tækiferi; en fjelagið gat þess, að þessi ójöfnuður kynni að hafa orsakast af því, að það eigi hafði talið, í skýrslu sinni um aðgjörðir fjelagsins, nema þær jarðabætur, sem beinlínis höfðu verið unnar með fjelagsvinnu, og sleppt því, sem einstakir menn hefðu látið vinna af eigin rammleik á jörðum sínum, en önnur fjelög, sem hefðu fengið meiri styrk, en Vallahreppsfjelagið hefðu eigi unnið meira með beinlínis fjelagsvinnu, en það. Amtsráðið var á þeirri skoðun, að eigi bæri að veita styrk fyrir aðrar jarðabætur, en þær, sem fjelögin sjálf ynnu, en þar sem þó þau fjelög, sem getið er um í bænarskrá Vallahreppsfjelagsins, að líkindum myndu hafa fengið nokkurn styrk fyrir jarðabætur einstakra manna, vildi amtsráðið veita fjelaginu 20 kr. í viðbót, til þess að bæta nokkuð úr þessum ójöfnuði.

2. Til þess að þetta ætti sjer ekki stað framvegis, að búnaðarfjelög fengju styrk að tiltölu við jarðabætur, sem eigi væru unnar með fjelagsvinnu, ályktaði amtsráðið, sem á þessu yfirstandandi ári mun fylgja hinni sömu grundvallarreglu við tillögur sínar um útbýting þessa fjár, sem á árinu 1881, að auglýsa fyrir fram þær reglur, sem það mun byggja tillögur sínar á, og eru þær fyrir þetta yfirstandandi ár eins og hjer skal sagt:
 1. Eigi skulu aðrar jarðabætur taldar í skýrslunum, er fylgja með bónarbrjefum fjelaganna um styrk af því fje, sem ætlað er til eflingar búnaði, en þær einar, er fjelagsmenn vinna sem fjelagsmenn, og því eigi þær, er þeir vinna utanfjellags, svo sem áskildar jarðabætur leiguliða í byggingarbrjefum þeirra o. s. frv.
 2. Nákvæmlega skal lýst jarðabótinni, bæði hver hún sje og hvernig henni sje háttað, svo sem hvað háir og breiðir garðar, brýr og girðingar sjeu að meðaltali, eða skurðir djúpir og breiðir; hvernig sljettað sje t. d. hvort með plóg eður spaða, hvort undir sje borið grasrótina o. s. frv.; hve margar dagsláttur eður ferfaðmar sjeu gjörðir að flóðengi með þeim flóðgörðum, o. s. frv.
 3. Metið skal, hve mörg *gild* dagsverk jarðabótin sje, og sem sönnun um áreiðanlegeika dagsverkatölunnar skal fylgja með vottorð frá hreppsnefndaróddvita eða tveimur valinkunnum mönnum.
 4. Skýrslur þessar, ásamt með bónarbrjefum fjelagsstjórnanna skulu komnar til forseta amtsráðsins fyrir 10. septbr. næstkomanda.
3. Það, sem nú var eptir af hinum fyrgreindu 860 kr., 225 kr.; leggur amtsráðið til, að megi renna í búnaðarsjóð norður og austuramtsins fyrir fullt og allt.
4. Forseti framlagði brjef landshöfðingja, dagsett 6. febrúar 1882, þar sem hann fellst á tillögur amtsráðsins um fjárveitingar til fjallvegagjörða árið 1882, og veitir ean fremur 700 kr. til þess að fullgjöra fjallvegina á Vatnsskarði og Siglufjarðarskarði Skagafjarðarsýslumegin. Ennfremur veitir landshöfðingi 2500 kr. til að styrkja að helmingi sýsluvegasjóði til að bæta sýsluvegi á aðalpóstleiðunum — en þar af eru 600 kr. ætlaðar til brúargjörðar yfir Valagilsá í Skagafjarðarsýslu —, og felur

amtsráðinu að skipta þeim 1900 kr., sem eptir eru, milli sýsluvegasjóða í norður- og austurumdæminu, er fullnægja skilyrðum þeim, sem sett eru í fjárlögunum um þetta efni. Með sama brjefi landshöfðingja fylgdi brjef sýslumannsins í Húnavatns-sýslu, 11. janúar þ. á., um 3000 kr. til vegagjörðar á Grímstunguheiði. Þessi fjallvegur er eigi aðalþótleið, en þær eiga eptir fjárlögunum að sitja í fyrirrími fyrir öllum fjallvegabótum; fyrir því gat amtsráðið eigi mælt fram með fjárveiting til þessa fjallvegar, nema því að eins að fje yrði afgangss frá vegagjörðum á þótleiðunum.

5. Með sama brjefi, 6. febrúar 1882, hefir landshöfðingi veitt 1000 kr. til hinnar fyrirhuguðu sæluhússbyggingar þetta ár á Mývatnsöræfum. Amtsráðið fjellst á tillögur sýslunefndarmanns Jakobs Hálfðánarsonar á Grímsstöðum um stað sæluhússins, og fól honum á hendur að annast um þessa sæluhússbyggingu samkvæmt skýrslu þeirri og áætlun, sem hann hafði sent amtsráðinu. Í sambandi hjervíð framlagði forseti brjef, dagsett 7. febrúar 1882, frá óðalsbónda Pjetri Jónssyni á Reykjahlíð með tillögu um byggingu skýlis eður sæluhúss á Eystraseli á veginum yfir Mývatnsöræfi, og áætlar hann kostnaðinn til þess um 200—300 kr. Amtsráðið áleit, að þessi skýlisbygging gæti engan veginn komið í staðinn fyrir sæluhússbygginguna við ferjustaðinn á Jökulsá, heldur gæti hún vel komið til greina síðar meir sem viðbót við hana, þar sem hún gæti orðið hentug ferðamönnum á leiðinni milli Jökulsárferju og Reykjahlíðar.

Fleiri mál komu eigi til umræðu á þessum fundi, og var svo fundi slitið.

Akureyri, 10. dag marzm. 1882.

J. Havsteen.
settur.

Reikningur

yfir búnaðarsjóð vesturamtsins árið 1880.

	Tekjur.	Kr.	A.
1. Eptirstöðvar við árslok 1879:		kr.	a.
a. Ríkisskuldabryjef	1500	»	
b. Skuldabryjef einstakra manna	8530	»	
c. Ógoldnir vextir til 11. júní 1879	46	52	
d. Í peningum	61	92	10138 44
2. Leiga af vaxtafje sjóðsins			401 20
3. Tillag úr landssjóði af fje til eflingar búnaði			883 33
	Samtals		11422 97

Gjöld.

1. Veitt verðlaun fyrir jarðabætur:			
a. Niels Eyjólfssyni á Grímsstöðum	50	»	
b. Jóni Bjarnasyni á Fögrubrekku	30	»	
c. Ásmundi Þórðarsyni á Snartartungu	30	»	
d. Sigurði Ólafssyni á Skíðsholtum	50	»	
e. Kristínu Einarsdóttur á Dúunki	30	»	
f. Guðrúnu Einarsdóttur á Laxárholti	50	»	
g. Davíð Davíðssyni á Innstutungu	50	»	290 .

118

		Fluttar	290	"
2.	Til kennslustofnunarinnar í Ólafsdal:			
a.	Til viðhalds verkfærum	100	"	
b.	Aukastyrkur sem meðgjöf með 2 lærisveinum árið 1880—81	300	"	400
3.	Til Torfa Bjarnasonar upp í verðlaun fyrir að hafa innleitt hina skotsku ljái			200
4.	Eptirstöðvar við árslok 1880:			
a.	Ríkisskuldabryf	1500	"	
b.	Skuldabryf einstakra manna	8330	"	
c.	Ógoldnir vextir	73	72	
d.	Peningar	629	25	10532 97
				11422 97

Reykjavík 31. desember 1881.

Bergur Thorberg.

119

Y f i r l i t

yfir fjárhag sýslusjóðanna í norður- og austurumdæminu árið 1880.

Tekjur.

Kr. A.

1.	Húnavatnssýsla :	kr. a.		
	Eign frá fyrra ári	710	91	
	Niðurjöfnun 6½ eyrir á hundrað	824	72	1535 63
2.	Skagafjarðarsýsla:			
	Eign frá fyrra ári	450	75	
	Niðurjöfnun 5 aurar á hundrað	617	2	1067 77
3.	Eyjafjarðarsýsla:			
	Eign frá fyrra ári	51	67	
	Niðurjöfnun 7 aurar á hundrað	842	31	
	Aðrar tekjur	350	"	1243 98
4.	Suðurlingeyjarsýsla :			
	Eign frá fyrra ári (í sjóði)	282	kr. 16 a.	
	Vanheimt gjald af brennist. nám. 20 — 96 -	303	12	
	Niðurjöfnun 7 a. á hundrað 574 kr. 2 a. + gjaldi af brennisteinsnámunum 5 kr. 6 a.	579	8	882 20
5.	Norðurlingeyjarsýsla:			
	Eign frá fyrra ári	105	61	
	Niðurjöfnun 11 aur. á hundrað	346	70	452 31
6.	Norðurmúlasýsla:			
	Eign frá fyrra ári (í sjóði)	136	kr. 98 a.	
	Vanheimt gjald	1	— 55 -	138 53
	Niðurjöfnun 4 aur. á hundrað	340	24	
	Aðrar tekjur	400	"	878 77
7.	Suðurmúlasýsla:			
	Eign frá fyrra ári	292	27	

	Flutt	292 27	119
Niðurjöfnun 6 a. á hundrað	636 79		
Aðrar tekjur	200 "	1129 6	

Gjöld.

Kr. A.

1. Húnavatnssýsla:			
Kostnaður sjóðsins	1207 50		
Eign til næsta árs	328 13	1535 63	
2. Skagafjarðarsýsla:			
Kostnaður sjóðsins	658 "		
Eign til næsta árs	409 77	1067 77	
3. Eyjafjarðarsýsla:			
Kostnaður sjóðsins	1067 14		
Eign til næsta árs	176 84	1243 98	
4. Suðurþingeyjarsýsla:			
Kostnaður sjóðsins	689 "		
Eign til næsta árs	193 20	882 20	
5. Norðurþingeyjarsýsla:			
Kostnaður sjóðsins	238 50		
Eign til næsta árs	213 81	452 31	
6. Norðurmúlasýsla:			
Kostnaður sjóðsins	391 "		
Eign til næsta árs	487 77	878 77	
7. Suðurmúlasýsla:			
Kostnaður sjóðsins	1082 37		
Eign til næsta árs	46 69	1129 6	
Skrifstofu norður- og austuramtsins 18. febr. 1882.			

J. Havsteen,
settur.

Yfirlit

120

yfir fjárhag sýsluvegasjóðanna í norður- og austurumdæminu árið 1880.

Tekjur.

Kr. A.

1. Húnavatnssýsla:	kr. a.		
Eign frá fyrra ári	170 62		
Sýsluvegagjald	1083 42		
Aðrar tekjur	1000	2254 04	
2. Skagafjarðarsýsla:			
Eign frá fyrra ári	42 24		
Sýsluvegasjóðsgjald	1028 43	1070 67	
3. Eyjafjarðarsýsla:			
Eign frá fyrra ári	355 70		
Sýsluvegagjald	1055 38	1411 08	
4. Suðurþingeyjarsýsla:			
Eign frá fyrra ári	31 11		
Sýsluvegagjald	812 58	843 69	
5. Norðurþingeyjarsýsla:			

120

	Eign frá fyrra ári	277 02	
	Sýsluvegagjald	347 26	624 28
6. Norðurmúlasýsla:			
	Eign frá fyrra ári	478 69 ³ / ₄	
	Sýsluvegagjald	937 30	
	Aðrar tekjur	2 98	1418 97 ³ / ₄
7. Suðurmúlasýsla:			
	Sýsluvegagjald	1120 60	
	Aðrar tekjur	49 70	
	Skuld til næsta árs	1200 00	2370 30

Gjöld.

Kr. A.

1. Húnavatnssýsla:		kr. a.	
	Vegabótakostnaður	1672 25	
	Annar kostnaður	104 77	
	Eigur til næsta árs	477 2	2254 4
2. Skagafjarðarsýsla:			
	Vegabótakostnaður	953 74	
	Annar kostnaður	32 "	
	Eign til næsta árs	84 93	1070 67
3. Eyjafjarðarsýsla:			
	Vegabótakostnaður	1305 94	
	Eign til næsta árs	105 14	1411 8
4. Suðurþingeyjarsýsla:			
	Vegabótakostnaður	585 43	
	Eign til næsta árs	258 26	843 69
5. Norðurþingeyjarsýsla:			
	Vegabótakostnaður	350 "	
	Eign til næsta árs	274 28	624 28
6. Norðurmúlasýsla:			
	Vegabótakostnaður	651 23	
	Eign til næsta árs	767 74 ³ / ₄	1418 97 ³ / ₄
7. Suðurmúlasýsla:			
	Skuld frá fyrra ári	1318 58	
	Vegabótakostnaður	895 47	
	Annar kostnaður	3 98	
	Eign til næsta árs	152 27	2370 30

Skrifstofu norður- og austuramtsins 18. febr. 1882.

J. Havsteen,
settur.

121 — Brjef landshöfðingja til biskups um uppbót handa Ögurþingaprestakalli. — Með 25. maí. brjefi frá 15. þ. m. hafið þjer, herra biskup, sent mjer beiðni prestsins í Ögurþingum sjera Sigurðar Stefánssonar, um að tillag það, 200 kr. um árið, sem nefndu prestakalli er veitt með 2. grein laga frá 4. nóvbr. f. á. verði útborgað sjer frá 6. septbr. s. á. að telja, en 7. s. m. var hann skipaður prestur í prestakallinu.

Fyrir því tjái jeg yður hjer með þjónustusamlega, herra biskup, til þóknanlegrar

leiðbeiningar og birtingar fyrir hlutaðeiganda, að þar eð honum hafi verið ávísað 50 kr. 121
af bráðabirgðauppbót þeirri til fátækustu brauða, sem veitt var með fjárlögum fyrir 25. maí.
1880 og 1881 12. gr. A. b. 1, og þessi upphæð nemur jafnmiklu og uppbót sú, er prestin-
um í Ögurþingum hefði borið fyrir hálfmissirið frá 6. sept.—6. desbr. f. á. hefði 2. gr.
laga frá 4. nóvbr. f. á. þá verið í gildi; en þá hefðu Ögurþing eigi getað orðið neins
aðnjótandi af tjeðri bráðabirgðauppbót — geti tillagi því, sem Ögurþingaprestakalli var
veitt með tjeðum lögum, eigi orðið ávísað úr jarðabókarsjóði fyrr en frá 6. desbr. f. á. að
telja, og hefi jeg skrifað landfógeta um að greiða nefnt tillag samkvæmt því, sem fyr-
ir er mælt í ráðgjafabrjefi frá 11. nóvbr. f. á., fyrsta sinn 6. marz þ. á. og síðan 50 kr.
á hverju hálfmissiri.

— Staðfesting konungs á skipulagsskrá styrktarsjóðs Hannesar Árnasonar til eflingar
heimspekilegum vísindum á Íslandi.

122

Vjer Cristian hinn níundi, af guðs náð Danmerkur 26. maí.
konungur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Hollsetalandi, Stór-
mæri, Þjettmerski, Láenborg og Aldinborg,

gjörum kunnugt: Með erfðaskrá dagsettri 15. ágúst 1878 stofnaði sjera Hannes heit-
inn Árnason, kennari við prestaskólann í Reykjavík, sjóð, er nefnist „*Styrktarsjóður*
Hannesar Árnasonar til eflingar heimspekilegum vísindum á Íslandi“; hefir lands-
höfðingi vor yfir Íslandi samið skipulags-skrá sjóðsins, og er frumrit hennar fest við
brjef þetta. Með því nú að allrahæsta samþykkis vors á skipulags-skrá þessari hefir
beiðzt verið og æskt, þá höfum vjer allramildilegast staðfest hana, eins og vjer með
brjefi þessu staðfestum hana og samþykkjum; en staðfest eptirrit, samhljóða henni, hefir
ráðgjafi vor fyrir Ísland til geymslu tekið.

Fyrirbjóðum vjer hverjum sem einum að tálma því, er að framan er ritað.

Svo gjört í vorri aðsetuborg Kaupmannahöfn 26. maí 1882.

Vort konunglegt innsigli.

(L. S.)

Að allramildilegustu boði hans hátignar konungsins.

J. Nellemann.

Skipulagsskrá

styrktarsjóðs Hannesar Árnasonar til eflingar heimspekilegum vísindum á Íslandi.

1.

Sjóðurinn myndast af fje því, er sjera Hannes heitinn Árnason, kennari við 123
prestaskólann í Reykjavík gaf með arfleiðslugjörð 15. ágúst 1878; var sjóðnum lagt fje 26. maí.
þetta út, er búi arfleiðanda var skipt, og borgaði *executor testamenti* landshöfðingjanum
yfir Íslandi það 12. febr. 1881 með 30,315 kr. 43 a.

2.

Höfuðstól sjóðsins stýrir landshöfðinginn yfir Íslandi samkvæmt reglum þeim, er
gilda um fje almennra stofnana. Um tekjur og gjöld sjóðsins skal hvert ár reikning gjöra
og birta í B-deild Stjórnartíðindanna.

Höfuðstól sjóðsins má aldrei skerða; af ávöxtum skal fyrst taka upphæð þá, er
greiða skal systur arfleiðanda samkvæmt 5. gr., meðan hún er á lífi, en afganginn skal
við höfuðstólinn leggja, unz hann hefir þeirri upphæð náð, að vextir af honum nægi til
að greiða af þeim 4 ára styrk þann, sem á er kveðið um í 3. gr.

123

26. maí.

Þá er sjóðurinn kemur til afnota samkvæmt 2. gr., skal styrkinn veita 6. hvert ár; skal hann veittur nm 4 ár í senn, og gjörir landshöfðingi það eptir samráði við stiptysfirvöldin. Hvert sinn er styrkinn skal veita, eiga stiptysfirvöldin að annast um, að það verði auglýst 6 mánuðum fyrir fram; um bónarbrjef þau, er til þeirra koma, leita þau álita forstöðumannsins og forspjallsfræða-kennarans við prestaskólann og rektors lærða skólans í Reykjavík. Til þess að geta komið til greina við veitingu styrks af sjóðnum, eru skilyrðin þessi:

1. Að sá er í hlut á, hafi próf staðizt í forspjallsfræðum með 1 einkunn annaðhvort við háskólann í Kaupmannahöfn eða prestaskólann í Reykjavík;
2. Að hann færi sönnur á, að hann hafi fjörugan áhuga á vísindalegu námi, og einkum heimspekilegu; og
3. að hann sje kunnur að því að vera áreiðanlegur, ráðsettur og í alla staði vandaður maður

4.

Sá, sem styrknoti verður, fær 2000 kr. árlega af sjóðnum 4 ár samfleytt, þó með þeim nánari skilyrðum, er nú getur:

1. Eitt ár skal hann heimspeki stunda við Kaupmannahafnarháskóla, og skal hann sanna með vottorði frá hlutaðeigandi prófessorum í heimspeki, að hann hafi hvort semester hlýtt á fyrirlestra tveggja prófessóra að minnsta kosti.
2. Því næst skal hann um tvö ár stunda heimspeki við einn háskóla á Þýskalandi, þar er heimspeki og heimspekileg vísindi standa í beztum blóma, á hann og þar stöðugt að hlýða fyrirlestrum tveggja prófessóra að minnsta kosti í tjeðum vísindum og sanna það með vottorðum frá þeim.
3. Loks skal hann hið síðasta af þeim 4 árum, er hann nýtur styrksins, setjast að í Reykjavík og halda þar opinbera fyrirlestra um hina eða þessa grein heimspekinnar eður yfir eitthvert nafnfrægt rit frá eldri eða nýrri tímum, til að rekja það og skýra fyrir áheyrðum.

Enginn má styrksins lengur njóta en 4 ár.

Styrkinn skal greiða missiri hvert í þessi 4 ár, þá er styrknjótanda sannar fyrir landshöfðingja, að hann hafi fullnægt skilyrðum þeim, er áður eru fram tekin. Nú deyr styrknoti eða önnur atvik hamla því, að hin ákveðnu skilyrði verði uppfyllt, og skal þá leggja þann hlut styrksins, er svo sparast, til höfuðstóls sjóðsins og ávaxta á sama hátt. Þá er slíkt kemur fyrir, skal veita styrkinn aptur svo fljótt, sem unnt er, þótt eigi sjeu 6 ár liðin frá því, er hann var síðast veittur.

5.

Meðan systir arfleiddanda Sigríður jungfrú Árnadóttir á Gunnsteinsstöðum í Langa-dal í Húnavatnssýslu er á lífi, nýtur hún 400 kr. upphæðar árlega af vöxtum sjóðsins, og greiðist henni annar helmingurinn, 200 kr., 11. júní og hinn helmingurinn 11. desember ár hvert.

Landshöfðinginn yfir Íslandi, Reykjavík, 26. apríl 1882.

Hilmar Finsen.

Jón Jónsson.

EMBÆTTISMAÐUR SETTUR.

20. dagjúlímánaðar var hjeraðslæknirinn í Rangárvallasýslu Bogi Pjetursson settur til þess ásamt sínu eigin embætti að þjóna 17. læknishjæraði, Vestur-Skaptafellssýslu frá 1. ágúst þ. á.

— Brjef landshöfðingja til biskups um þjónustu Grundar prestakalls í Eyjafirði. 124.
 — Út af brjefi yðar, herra biskup, frá 24. f. m. viðvíkjandi auglýsingu til veitingar á 8. júní, Grundarprestakalli í Eyjafjarðarprófastsdæmi, vil jeg þjónustusamlega skýra yður frá, að jeg álit það rjettast, að Grundar og Möðruvallakirkjusóknum í Eyjafirði verði til bráðabirgða þjónað af nábuaprestum, þangað til fullnaðarákvörðun verði gjörð um breytingu þá, á lögum 27. febr. 1880, er getur um í brjefi mínu frá 18. janúar þ. á.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um reglugjörð hins lærða 125.
 skóla í Reykjavík. — 7. dag nóvembermánaðar 1879 skoraði ráðgjafinn á yður, herra 14. júní.
 landshöfðingi, að leggja svo fyrir rector lærða skólans í Reykjavík, að hann skyldi fyrst ráðgast við meðkennara sína og segja því næst álit sitt um þau einstöku atriði í skólareglugjörðinni, sem nefnd sú, er neðri deild alþingis hafði sett, hafði skýrlega óskað breytingar á. Nú hafið þjer með þóknanlegu brjefi 25. apr. f. á. sent hingað frumvarp frá kennurum skólans til breytinga á tjedri reglugjörð, og hafið þjer jafnframt látið í ljósi, að þjer væruð samdóma álitu stiptsyfirvaldanna um þetta mál, að rjettast myndi að bíða, þar til er farið væri að beita allri skólareglugjörðinni, eður reyna hana, áður en fastráðnar yrðu breytingar á kennsluskipun þeirri, er hún kveður á um.

Á þessu máli varð nú ráðgjafinn og að vera, og eptir því, sem fram kom á alþingi 1879, mátti þar að auki vænta þess, að þingið kæmi fram með sína skoðun um málið, þá er það kom næst saman, og þótti óskilegt þess að bíða; var því úrslitum málsins á frest skotið um sinn. En með því nú að hin nýja skólareglugjörð mun vera reynd orðin í heild sinni, þá er þetta skóla-ár er úti, álitur ráðgjafinn tímunn kominn til að ráða af um það, hvað gjöra skuli í máli þessu, enda hefir ráðgjafinn orðið þess var, að fyrirspurn hefir gjör verið um það á síðasta alþingi, hvað málinu liði.

Með því nú að engar ástæður fylgdu breytingartillögum kennaranna, og með því að skólastjórinn, þótt hann hafi mælt með tillögnum, hefir getið þess í brjefi því, er hann reit með þeim, að hann væri ekki í öllum atriðum sömu skoðunar sem hinir kennararnir, og þar að auki látið það álit í ljósi, að rjettast myndi að fresta endurbót þeirri er hjer ræðir um, *enn þá um nokkur ár*, — þá hefir nauðsyn þótt, áður en frekara yrði af ráðið, að fá nánari skýrslur í þessu efni, og skal því þjónustusamlega á yður skorað, herra landshöfðingi, að yður mætti þóknast að hlutast til um, að lagt verði fyrir skólastjóra, að gefa skýrt álitsskjal með ástæðum, bæði um tillögur kennaranna í heild sinni og um einstök atriði þeirra, og væntir ráðgjafinn, að það álitsskjal verði sjer sent, ásamt þóknanlegum ummælum stiptsyfirvaldanna og yðar sjálfs.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um merkiskildina á alþingishúsinu. 126.
 — Með þóknanlegu brjefi 29. apr. þ. á. hafið þjer, herra landshöfðingi, sent mjer 15. júní.
 þýðingu af brjefi frá forseta hins sameinaða alþingis, og er frá því skýrt í því, að á sameiginlegum fundi alþingismanna 6. júlí f. á. hafi meðal annars verið ályktað, að

— Nokkur hept exemplör af Stjórnartíðindunum 1881 (A og B saman) fást keypt á ritstofu landshöfðingja. Þar að auki eru þar til sölu nokkur exemplör af B-deild stjórnartíðinda 1874—1880 og af báðum deildum 1878, 1879 (vantar bls. 13—20) og 1880.

25. dag júlím. 1882.

126. bera fram fyrir yður þá ósk alþingismanna, að tekin verði niður merkin af framhlið 15. júní. alþingishússins (ljónin og fiskurinn). Jafnframt hafið þjer, herra landshöfðingi, skýrt mjer frá því, að þjer af byggingarþrýðis-ástöðum hafið ætlað, að yður bæri eigi að verða við ósk þessari, og hafið þjer lagt það til, að við þetta megi standa.

Ráðgjafinn hefir nú leitað álita byggingarmeistarans, Meldahls etazráðs, um þetta efni og fylgir eptirrit af álitsskjali hans þessu brjefi¹, enda skal eigi láta hjá líða, að tjá yður þjónustusamlega til þóknanlegrar leiðbeiningar, að ráðgjafinn felst á úrslit þau, er þjer hafið veitt máli þessu.

127. — Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um 15. júní. borgun á kornlánsskuld Snæfellsnessýslu. — Samkvæmt lögum 4. nóv. 1881 um endurborgun á skuldakröfum landssjóðsins, vil jeg skora á yður, herra amtmaður, að gjöra ráðstöfun til þess, að sýslunefnd Snæfellsnessýslu gefi út lögmætt skuldabrief til viðlagasjóðs fyrir upphæð þeirri, er getur um í 1. grein tjeðra laga, 3551 kr. 68 a. ásamt vöxtum frá 1. janúar 1880 til 31. desember 1881 = 284 kr. 14 a., samtals 3835 kr. 82 a., er endurborga skal að fullu og öllu með 6% á ári á næstkomandi 28 árum þannig, að hin árlega afborgun höfuðstóls og vaxtagreiðsla, samtals 230 kr. 15 a., sje greidd í jarðabókarsjóð innan ársloka ár hvert, fyrsta sinn 31. desember 1882, og ber að senda amtinu áleiðis hingað hið umgetna skuldabrief.

128. — Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um kosningu presta. — Með 28. júní. þóknanlegu brjefi 7. október f. á., hafið þjer, herra landshöfðingi, sent hingað lagafrumvarp eitt, er fer fram á að veita söfnuðum þeim, er hlut eiga að máli, rjett til að kjósa sjálfir presta sína á þann hátt, er skýrar er kveðið á um í frumvarpinu, og var frumvarp þetta borið upp af þingmanna hendi,

Ráðgjafinn verður að vera á yðar máli um það, að sú umfangsmikla breyting, sem frumvarp þetta fer fram á að gjöra á reglum þeim, er nú gilda um veiting prestsembætta, sje svo löguð, að eigi beri á hana að fallast. Sóknarprestarnir eru, eins og

1) Í brjefi F. Meldahls etazráðs, dags. Kaupmannahöfn 12. júní 1882, segir meðal annars svo: „... Þá er jeg á sínum tíma var beðinn um uppdrætti til nýs alþingishúss, sendi jeg þá til álita og samþykktar.

Á uppdráttum þessum voru markaðir þeir merkiskildir, er hjer um ræðir. Skildirnir mynda sambandslíðinn milli neðri helftar framhliðarinnar og sjálfrar miðjunnar yfir múrbrúninni, þar sem nafndráttur konungs og kóróna er sett. Uppdráttur minn var svo samþykktur. Skjöldinn með dönsku ljónunum varð ekkert umtal um, en þá kom þegar fram ágreiningur um, hvort fiskinn bæri upp að taka á hinn skjöldinn, eður valinn. En með því vals-merkið eigi var viðurkennt af ríkinu, var hjá því sneitt að samþykkja, að valinn skyldi á merkið setja, og var jeg látinn ráða í þessu efni. Jeg kaus þá fiskinn, sem var enn til þessa, er húsið var byggt, hið viðurkenda þjóðmerki Íslands. Með því móti fór svo, að framhlið hússins bæri um komandi aldir hinar rjettu sögulegu jartegnir, það er: Íslands þjóðmerki við hliðina á þjóðmerki Danmerkur, og yfir þeim merki þess konungs, er húsið var reist á hans stjórnarárum. Til þess nú samt að gleðja hina ungu Íslendinga-kynslóð setti jeg val yfir dyrum niðri, er mint gæti á, að menn hefðu þegar verið farnir að hugsa um valinn 1881.

Útlitid á framhliðinni þolir með engu móti, að svo verulegir skrautmunir sje nú brott numdir, sem þjer er hjer um ræðir, og verð jeg því þarflátlega að beiðast þess, að ósk þeirri, er alþingismennirnir hafa fram borið, verði eigi sint. Yrði það gjört, myndi það ámóta skemmilegt fyrir framhlið hússins, eins og það yrði fyrir ásjónu manns, að raka af honum augnabrynnar....“

þjer hafið tekið fram, eigi að eins sálusorgarar safnaðarmanna, heldur og að mörgu leyti 128.
 embættismenn landsstjórnarinnar, og er þetta eitt nóg til þess, að eigi tjáir að fela 28. júní.
 söfnuðunum aðalráð á veitingum prestsembættanna. Auk þess er það, að meðan sama
 stjórn skal kirkjumálum stýra sem öðrum málefnum landsins, verður yfir höfuð að telja
 það óráðlegt, að slíta þetta atriði, sem er einn af hinum helztu liðum í núverandi skipu-
 lagi kirkjunnar, út úr sambengi sínu við þær aðrar ákvarðanir, sem það stendur í nánu
 («organisk») sambandi við. Skyldi hins vegar sú raun á verða, að þörf beri til að veita
 kirkjunni sjerstakt fulltrúaping (kirkjuráð eða því um líkt), þá myndi tími rjettur til
 kominn að taka slíkt mál til íhugunar, sem það, er hjer ræðir um. En þangað til unnt
 verður að koma slíkri endurbót á skipulag kirkjumálanna, verður allt um það nauðsyn-
 legt að halda skipulagi því, sem nú er, óbreyttu í öllum aðalatriðum, og að stjórnarvald
 það, er ábyrgðina ber á því, að kirkjumálunum sje viðunanlega og hagkvæmlega stýrt,
 fáí framvegis að hafa ráð til þess, að fullnægja þessari skyldu sinni. En af þessu leiðir,
 að stjórnin verður, eins og hingað til, að ráða veitingu embætta í þjóðkirkjunni, svo að hún
 geti gætt þess, að sá sem andlegt embætti er veitt, hafi eigi að eins almenna lögboðna hæfi-
 legleika, heldur sje og lagaður til að gegna því sjerstaka embætti, sem honum verður á
 hendur falið. Fyrir því verður stjórn landsins einni trúandi, að dæma um þetta, því
 að hún ein mun nægilega til þekkja, bæði prestastjettarinnar í heild sinni, og til hvers
 af stjettinni um sig, og þannig vera fær um að taka hæfilegt tillit, bæði til þarfa em-
 bættisins, og til hæfilegleika hvers um sig af umsækjöldum; hinsvegar hlýtur kunnugleiki
 safnaðanna á umsækjöldum ávallt að verða mjög ófullkominn, einkanlega á Íslandi,
 þar sem hin mikla víðátta landsins mun tálma því, að söfnuðirnir geti kynnt nánar
 umsækjendum þeim, er í hlut eiga, og hlytu því úrslit kosningarinnar að miklu leyti að
 verða undir hendingu komin.

Samkvæmt því, sem þannig er tjáð, hefir ráðgjafinn eigi sjeð sjer ført að mæla
 fram með frumvarpi þessu til allra-hæstu staðfestingar, og það því síður, sem lög 27.
 febrúar 1880 um stjórn safnaðamála o. s. frv. hafa þegar veitt söfnuðunum á Íslandi
 meiri áhrif á veitingar prestsembætta, en nokkrum öðrum söfnuðum í ríkinu eru heimiluð.
 Samkvæmt þessu lagði ráðgjafinn það allra-þegnsamlegast til, að frumvarpi þessu yrði
 synjað staðfestingar, og þóknadist hans hátign konunginum 16. þ. m. allramildilegast að
 fallast á þessa tillögu.

Það er eigi látið hjá liða þjónustusamlega að tjá yður, herra landshöfðingi,
 þetta til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar í B-deild stjórnartíðindanna.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um gjaldskyldu útlendra skipa, 129.
 er farm taka af öðrum útlendum skipum í landhelgi. — Í þóknanlegu brjefi 19. f. m. 28. júní.
 hafið þjer, herra landshöfðingi, borið undir ráðgjafann fyrirsurn frá sýslumanninum í
 Sudur-Múlasýslu um það, hvort lög 4. nóv. f. á. um útflutningsgjald af fiski og lýsi m. fl.
 nái til fiskiveiða útlendinga, einkum þá er svo á stendur, að útgjörðarmennirnir senda
 skip upp, sem taka við aflanum af fiskiskipunum þannig, að fiskiskipin eru affermd og
 hin fermd inni á fjörðum á Íslandi; hafið þjer í ljósi látið, að spurningu þessari myndi
 bera að svara neitandi, en jafnframt skotið úrlausninni til úrslita ráðgjafans. Af tilefni
 því, er mál þetta gaf til þess, hafið þjer og í ljósi látið það álit, að ekkert myndi því
 til fyrirstöðu, að útlend skip leiti hafnar í landhelgi, til að umferma á þennan hátt.

Út af þessu skal jeg eigi láta hjá liða, að tjá yður þjónustusamlega, til þóknan-

129. legrar leiðbeiningar, og svo að þjer kunngjörð það, að ráðgjafinn er samdóma yður í því,
28. júní. að svara beri spurningu þeirri, er áður er getið, á þann hátt, sem þjer hafið á vikið.

130.

6. júlí.

Reglugjörð.

Samkvæmt 8. grein í lögum um útflutningsgjald á fiski og lýsi o. fl. 4. nóvbr. 1881 skulu reglur þær, er hjer segir, settar um það, hversu sýslumenn og bæjarfógetar skuli árlegan reikning gjöra fyrir innheimtu útflutningsgjaldsins.

1. gr.

Við lok hvers reikningsárs (31. desbr.) skal hver lögreglustjóri (sýslumaður eða bæjarfógeti) semja nákvæman reikning um gjald það, er hann hefir inn heimt í lögsagnarumdæminu, samkvæmt lögum um útflutningsgjald á fiski og lýsi o. fl. 4. nóv. 1881, og skal hann senda landshöfðingja reikning þenna með fyrstu pósthferð, er þar á eptir fellur til Reykjavíkur.

Nú hefir eitthvert ár ekkert útflutningsgjald innheimzt í einhverju lögsagnarumdæmi, og skal lögreglustjóri þá skyldur að senda landshöfðingja með tjeðri pósthferð neitunar-vottorð um þetta.

Skyldur er reikningshaldari þar að auki til að senda landshöfðingja með fyrstu pósthferð hálfmiseris hvers reiknings-ágríp um útflutningsgjald það og sektarfje, er hann hefir inn heimt síðustu þrjá mánuðina samkv. l. 4. nóv. 1881, og skal reikningshaldari votta á reikningnum, að fleiri eða aðrar tekjur hafi eigi til fallið landssjóði á því tíma-bili, samkvæmt lögum 4. nóv. f. á.; en í reiknings-ágrípinu skal grein fyrir því gjör, hversu tekjur þessar sje í landssjóð greiddar. En í því efni skal það brýnt fyrir reikningshöldurum, að það er gildandi regla, að þeir eru skyldir til að senda tekjur þær, er þeim gjaldast í peningum, í jarðabókarsjóð með fyrstu pósthferð, eptir að gjaldheimtuhjónninn hefir veitt þeim viðtöku o: um leið og skip það, er í hlut á, er afgreitt eptir 3. gr. laganna; og sje gjaldið greitt með ávísun upp á verzlunarhús í Kaupmannahöfn, sem gjaldheimtumaðurinn álitur áreiðanlegt, skal hann senda landshöfðingja hana í brjefi, sem með er mælt, með fyrstu pósthferð eptir að hún er gefin út, en slík ávísun verður að vera svo stíluð, að hún verði borguð um leið og hún er sýnd, eða í síðasta lagi 8 dögum eptir það.

2. gr.

Reikninginn yfir útflutningsgjaldið skal semja eptir þessari fyrirmynd:

Reikningur

yfir útflutningsgjald af fiski og lýsi o. fl. innheimt í lögsagnarumdæmi

árið 18

Tekjur:

Útgjöld:

Upphæð útflutningsgjaldsins í hverjum ársfjórðungi.	Kr.		Hvernig og hvenær gjaldið er afgreitt.	Kr.	
		aur.			aur.
Samtals			Innheimtulaun 2% af kr. a.		
			Samtals		

Það vottast hjer með, að frá 1. janúarmánaðar til 31. desembermánaðar 18 hafa landssjóði ekki tilfallið neinar aðrar eða meiri tekjur, hvorki af útfluttum fiski nje lýsi, nje öðrum gjaldskyldum fiskiföngum eptir lögum 4. nóvembermán. 1881 innan lögsagnarumdæmis

en tilgreindar eru í ofanrituðum reikningi.

dag

mán. 18

131 — Brjef landshöfðingja til stiptsyfirvaldanna um styrk handa uppgjafaprestum. —

8. júlí. Stiptsyfirvöldin hafa með þóknanlegu brjefi 5. þ. m. sent mjer endurrit af úthlutun þeirri, er sýnóðus hafði gjört 4. þ. m. á styrktarfje til uppgjafapresta og presta-ekkna, og jafnframt lagt það til, að jeg staðfesti úthlutun þessa, að því er til fjárupphæðar þeirrar kemur, er veitt er með 13. gr. A b 4. fjárlaganna, og beiðzt þess, að herra biskupinum verði ávísuð upphæð þessi, svo að hann geti annazt um, að hlutaðeigendum verði styrkurinn greiddur.

Út af þessu vil jeg nú þjónustusamlega tjá það, er hjer segir:

Þar sem svo er fyrir mælt í 6. grein laga um skipun prestakalla, dags. 27. febr. 1880, að «árgjald það, sem eptir tilsk. 15. desbr. 1865, 7. gr. ber að greiða af brandunum, skal vera afnumið, og greiðist í þess stað 2000 kr. til uppgjafapresta og presta-ekkna úr landssjóði, þangað til uppgjafaprestum og prestaekkjum er borgið á annan hátt», þá er það hvorttveggja, að með þessu er engin breyting gjör á þeirri ákvörðun, að fje þessu skuli skipt í tvo hluti jafnstóra, og fái uppgjafaprestar annan en prestaekkjur hinn, enda er og með þessu fyrir það tekið, að þeir uppgjafaprestar, sem «á annan hátt er borgið,» einkanlega þeir uppgjafaprestar, er lausn hafa fengið með eptirlaunum úr landssjóði samkvæmt lögum 27. febr. 1880 um eptirlaun presta, geti til greina komið, þá er úthluta skal þeim 1000 kr., sem uppgjafaprestum eru ætlaðar; en af þessu leiðir aptur, að verði einhverjum hluta þessara 1000 kr. eigi samkvæmt tilgangi sínum varið til styrks fátækum uppgjafaprestum, sem eptirlaun þeirra hvíla á hlutaðeiganda prestakalli, þá verður þessi hluti eigi veittur þeim uppgjafaprestum, er fá eptirlaun úr landssjóði samkvæmt lögum 27. febr. 1880, heldur sparast hann landssjóði. Þetta sjest og af athugasemdunum við fjárlögin fyrir 1882 og 1883, 13. gr. A b 4 og 5 (Alp.tíð. 1881, I, 30. bls.).

Með því nú að sýnóðus hefir úthlutað 3 uppgjafaprestum, er eptirlauna njóta úr landssjóði, styrk, er alls nemur 240 kr., af þeim 1000 kr., er hjer ræðir um, þá álit jeg mjer eigi heimilt, að ávísa af upphæð þeirri, er veitt er fátækum uppgjafaprestum með 13. gr. A b 4 fjárlaganna, meira en 760 kr.; en leitað hefi jeg í dag úrskurðar ráðgjafans um málið.

Með þessum athugasemdum staðfesti jeg úthlutun þá, er sýnóðus hefir gjört, að því er kemur til 760 kr. til fátækra uppgjafapresta og 1000 kr. til prestaekkna, og læt jeg þessu bræfi fylgja ávísun til greiðslu þessum 1760 kr. úr jarðabókarsjóði, svo að þjer, herra biskup, getið þóknanlega ráðstafað þeim.

132 — Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um

8. júlí. **bráðabirgða-sveitarstyrk. —** 20. ágúst f. á. staðfestuð þjer, herra amtmaður, úrskurð sýslumannsins í Húnavatnssýslu frá 20. september 1880, er skyldar Bólstaðarhlíðarhrepp til að endurgjalda Þverárhreppi legu og lækningakostnað Steindórs Sigvaldasonar frá 10. ágúst til 1. desbr. 1879 með 117 kr. 95 a. Síðan hefir hreppsnefndin í Bólstaðarhlíðarhreppi áfrýjað málinu hingað, og eptir að jeg nú hefi með brjefi yðar frá 25. apríl þ. á. meðtekið skjöl málsins, vil jeg tjá yður það, er á eptir fer, til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir hlutaðeigöndum.

Áfrýjendurnir játa, að Steindór sá, er hjer ræðir um, sje fæddur 10. ágúst 1863 í Bólstaðarhlíðarhreppi, og að hann því hafi 10. ágúst 1879 öðlazzt þar framfærslurjett, en þjer neita því, að þörf hafi verið á að leggja honum sveitarstyrk í Þverárhreppi, og mótmæla upphæð kostnaðar þess, sem þjer eru krafðir endurgjalds á.

Fyrir sumarmál 1879 kom faðir Steindórs honum fyrir á bœ í Þverárhreppi til þess, **132**
að hann þar gæti notið lækninga hjeraðslæknisins, sem er búsettur í þessum hreppi, en með 8. júlí.
brjefi frá 8. september s. á. skýrði oddviti hreppsnefndarinnar þar sýslumanninum í
Húnavatnssýslu frá því, að húsbóndi píltsins hefði sökum fátæktar föðurins krafizt,
að sveitarstjórn Þverárhrepps ábyrgðist sjer 5 kr. vikumeðlag með piltinum, og beiddist
oddvitinn því vegabryfs handa honum austur í sveit hans. Út af þessari beiðni ritaði
sýslumaðurinn hreppsnefndinni í Bólstaðarhlíðarhreppi 16. septbr. 1879, en fyrst 6. nóvbr.
s. á. svaraði hreppsnefndin þessu brjefi, mótmælti því að greiða nokkurt meðlag með
piltinum, og heimtaði hann fluttan heim til sín, og hófst þar eptir flutningur þessi úr
Þverárhreppi 1. desbr. s. á.

Í brjefi sínu frá 8. septbr. 1879 segir hreppsnefndin í Þverárhreppi, að oddviti
hreppsnefndarinnar í Ásshreppi, þar sem faðir Steindórs virðist að hafa átt sveit, hafi
fullum mánuði áður aðvarað oddvita Bólstaðarhlíðarhrepps um, að annast um hagi Stein-
dórs. Það er nú hvorttveggja, að þessi ummæli virðast hafa sprottið af misskilningi,
enda hefir ekkert komið fram um, að Þverárhreppur hafi krafizt endurgjalds frá Áshreppi
á meðlagi með Steindóri, fyrir 16 ára afmælisdag hans. Í sambandi þar við er það at-
hugavert, að Þverárhreppur getur ekki þess í brjefi sínu frá 8. septbr. 1879, að fyrir
þenna dag hafi verið lagt nokkuð úr sveitarsjóði með Steindóri, og sjest það ekki, að
hreppsnefndin í Þverárhreppi hafi fyrir 8. septbr. 1879, haft nein afskipti af högum pílts-
ins, og er það ljóst, að hreppsnefndin ætti ekki með að ábyrgjast meðlag það, er áfallið
var, þá er hreppsnefndin tók piltinn til framfærslu, og að sjer í lagi ekki gat verið nein
rjett ástæða til þess, að ábyrgjast endurgjald á slíku meðlagi eptir þann dag, að pilturinn
öðlaðist sveit í Bólstaðarhlíðarhreppi fremur en fyrir þenna dag. Aptur á móti virðist
hreppsnefndin í Þverárhreppi eða oddviti hennar að hafa 8. septbr. 1879 haft næga á-
stæðu til að annast um heimflutning Steindórs, og að leggja honum bráðabirgðastyrk,
þangað til flutningur þessi gæti farið fram, og var það ekki Þverárhreppi að kenna, að
flutningur þessi dróst til 1. desbr. s. á.

Kostnaður sá, er Bólstaðarhlíðarhreppur hefir verið skyldaður til að endurgjalda
Þverárhreppi í þessu máli, hefir verið reiknaður þannig:

a. 16 vikna meðgjöf 6 kr. fyrir hverja viku	96 kr. » a.
b. fædispeningar, hestar og fylgdir handa hjeraðslækni í 4 ferðum 18kr. 50 a.	
meðöl	3 — 45 21 — 95
	alls 117 — 95

Af því sem sagt er að framan um, hvenær bráðabirgðastyrkurinn var lagður Stein-
dóri, í Þverárhreppi leiðir nú fyrst, að meðgjöfin verður ekki heimtuð endurgoldin af
Bólstaðarhlíðarhreppi um lengri tíma en frá 8. septbr. 1879 og til 1. desbr. s. á., eða
um 12 vikur, og með því að hreppsnefndin í hinu nefnda brjefi sínu hefir sjálf tekið
fram, að húsbóndi píltsins hefði ákveðið meðlagið 5 kr., og að þessi upphæð sje hin
saunngjarnasta, getur ekki komið til tals, að skylda Bólstaðarhlíðarhrepp til að endur-
gjalda meiri meðgjöf með piltinum en 5 kr um vikuna í 12 vikur, eður alls 60 kr. Að
því er snertir læknskostnaðinn, hefir komið fram reikningur frá hjeraðslækninum fyrir
ferðakostnaði og meðölum, og frá húsbónda píltsins reikningur fyrir fylgd handa lækn-
inum 1 dag og sýnir hvorugur reikningurinn, hvaða daga hin nefndu ferðalög hafi átt
sjer stað, og hvenær meðölin hafi verið afhent Samkvæmt því, er að framan segir,
getur nú Bólstaðarhlíðarhreppur ekki verið skyldur að endurgjalda kostnað við aðrar
lækningar, en þær, sem hafa átt sjer stað eptir 8. sept. 1879, og er það í þessu tilliti

132 athugavert, að hreppsnefndin í Þverárhreppi hefir í brjefi sínu frá þessum degi getið
8. júlí. þess, að lækurinn þá hafi talið Steindór flutningsfæran.

Samkvæmt því, er þannig er tekið fram, úrskurðast, að Bólstaðarhlíðarhreppi beri að endurgjalda Þverárhreppi 60 kr. fyrir húsaskjól, rúm, fæði o. fl., handa piltinum Steindóri Sigvaldasyni, á tímabilinu frá 8. sept. til 1. desbr. 1879, og enn fremur eptir löglega úrskurðuðum reikningi kostnað þann, sem leitt hefir af lækningum þeim, er Steindór hefir notið á tjeðu tímabili; en að öðru leyti er úrskurður sá, er þjer, herra amtmaður, og sýslumaðurinn í Húnavatnssýslu hafið lagt á þetta mál, úr gildi felldur.

133 — Brjef landshöfðingja til forstöðunefndar landsbókasafnsins um brjef Kriegers
10. júlí. stiptamtmanns. — Nokkru eptir dauða L. A. Kriegers stiptamtmanns sendi executor testamenti í þúi hans, Holck overauditeur í Álaborg, stiptamtmanninum yfir Íslandi með brjefi dags. 8. ágúst 1841, sem hjer með fylgir eptirrit eptir, skjalaböggul einn, er geymdur skyldi í skjalasafni stiptsamtsins og eigi opnast fyrr en að þeim tíma liðnum, er brjefið getur um.

Tímabil þetta er nú liðið, og hefir böggullinn því verið opnaður; fundust í honum auk uppkasta Kriegers stiptamtmanns til embættisbrjefa þeirra, er hann samdi, meðan hann gegndi embættinu, safn af privat brjefum þeim, sem hann á því tímabili (1829—1834 og 1836—1837) hefir fengið frá ýmsum mönnum, einkum embættismönnum hjer á landi. — Það virðist nú eðlilegast, að hin fyrnefndu skjöl sjeu geymd í skjalasafni landshöfðingjadæmisins, en þar á móti virðist mjer bezt við eiga að geyma þau brjef, sem eru privats eðlis, í landsbókasafninu á sama hátt og önnur handrit, er því til heyra.

Jeg leyfi mjer því að senda hinni heiðruðu forstöðunefnd privatbrjefa-safn það, er L. A. Krieger stiptamtmaður samkvæmt áðursögðu hefir látið eptir sig, og jafnframt að skora á nefndina að taka brjef þessi til geymslu í landsbókasafninu samkvæmt reglum þeim, er gilda um slík skjöl.

134 — Brjef landshöfðingja til oddvita hreppsnefndarinnar í Seltjarnarnesshreppi
11. júlí. um lán til að byggja barnaskólahús. — Eptir að hreppsnefndin hafði fengið samþykki sýslunefndarinnar í Kjósar- og Gullbringusýslu til þess að taka 2500 kr. lán til að byggja nýtt barnaskólahús úr steini í hreppnum, hafið þjer í umbóði hreppsnefndarinnar 4. p. m. farið þess á leit, að hreppsnefndin mætti fá lán þetta úr viðlagasjóði landsins þannig, að það verði ávaxtað og endurborgað á 28 árum með því að greiða þessi ár 6% árlega, af upprunalegri upphæð lánsins.

Lán þetta mun hreppsnefndin geta fengið borgað úr landssjóði gegn löglegu skuldabryfi og að svo miklu leyti sem fje verður fyrir hendi í viðlagasjóði, þegar lánsins er vitjað.

EMBÆTTISVEITING.

25. dag júlímánaðar var presturinn að Söndum í Vestur-Ísafjarðarprófastsdæmi. síra Helgi Árnasyni, skipaður prestur að Nesþingum í Snæfellsnessprófastsdæmi.

ÓVEITT PRESTAKALL.

Lundur í Borgarfjarðarprófastsdæmi (Lundar- og Fitjasóknir). Þessu brauði fylgir 200 kr. uppbót úr landssjóði, þar að auki er það metið 527,45 kr. Augl. 25. júní 1882.

— Ágrip af brjefi landshöfðingja til landsbókasafnins um bókagjöf. — Með þessu brjefi var skýrt frá því, að enn ein sending af ýmsum góðum bókum helzt lögfræðislegs efnis hefði komið frá F. A. Krieger hæstarjettardómara sem gjöf handa landsbókasafninu. 135
14. júl.

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um uppboð, er hlaupa meira en 200 kr. — Í brjefi frá 30. maí þ. á. hafið þjer, herra amtmaður, lagt undir úrskurð minn fyrirspurn sýslumannsins í Norðurmúlasýslu, og látið í ljósi það álit, að með því að það sje beinlínis fyrirskipað í 6. grein laga 12. jan. þ. á. um borgun til hreppstjóra og annara, sem gjöra rjettarverk (A 3), að sýslumaður skuli sjálfur halda þau uppboð, sem ætla meg, að hlaupi meira en 200 kr., geti það eigi komið til tals, að landssjóðurinn missi nokkurs í af sölulaununum á slíkum uppboðum, og að sýslumaður verði að fá hreppstjóra eða annan mann til á sinn kostnað og sína ábyrgð að halda slík uppboð, ef hann einhverra orsaka vegna skyldi ekki sjálfur geta haldið þau. 136
20. júl.

Fyrir því vil jeg tjá yður til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar, að jeg er yður samdóma um það, sem þjer þannig hafið tekið fram.

— Brjef landshöfðingja til stiptsyfirvaldanna um reglugjörð fyrir alþýðuskólann og gagnfræðaskólann í Flensborg. — Með brjefi frá 11. þ. m. hafa stiptsyfirvöldin sent mjer skjal dags. 1. f. m., þar er síra Þórarinn prófastur Böðvarsson í Gørðum og húsfreyja hans frú Þórunn Jónsdóttir gjöra nýja skipun um gjöf þá, er þau með gjafa-brjefi 10. ágúst 1877 hafa gefið til stofnunar skóla í Flensborg í Hafnarfirði, og beiðast þess, að landshöfðingi semji nýja skipulagsskrá fyrir skólanum, og staðfesti nýja reglugjörð fyrir hann; en eptir áminnstu skjali á skólinn einkanlega að vera alþýðuskóli og gagnfræðaskóli, þó svo, að börn úr Garðahreppi geti og átt þar kost á kennslu, svo fremi sem hreppur þessi leggur til þess hæfilegan styrk árlega. — Í stofnunarskrá þeirri, sem stiptsyfirvöldin samkvæmt gjafabrjefinu 10. ágúst 1877 sömdu 18. febrúar 1878 og prentuð er í B-deild stjórnartíðindanna 1878 bls. 28—29 er í 2. gr. svo að kveðið, að skólinn skuli einkanlega vera barnaskóli fyrir Garðaprestakall, og því næst, eptir því sem efni og ástæður leyfi, almennur menntunarskóli, er gefi mönnum kost á, að afa sjer þeirrar þekkingar, sem álitast má nauðsynleg hverjum alþýðumanni, er á að geta kallast vel að sjer; og með því að nú má segja, að þessi skilyrði eigi sjer stað, bæði af því, að skólinn eptir virðingargjörð 5. okt. f. á. á 13400 kr. höfuðstól, og af því að með fjárlögunum fyrir árið 1882 og 1883 og þingsályktun fyrri ár er þessum og áþekktum alþýðuskólum hjér á landi gefin von um styrk af landssjóði, — þá veitist með þessu brjefi samþykki til þeirra breytinga á nefndri stofnunarskrá frá 18. febr. 1878, sem ákveðnar eru í skipulagsskjali gefendanna 1. júní þ. á.; — Auk þessa hefi jeg að ósk gefandanna og með tilliti til grundvallarreglna þeirra, er samþykta voru með áðurnefndri þingsályktun, fyrir skipulagi alþýðuskóla þeirra, er styrks megi vænta af landssjóði, samþykkt þessa.

Reglugjörð

fyrir alþýðuskólann og gagnfræðaskólann í Flensborg.

1. gr.

Ætlunarverk skólans er, að veita lærisveinum þeim, er í hann ganga, almenna menntun, glæða sálargáfurnar, auka þekkinguna, og styrkja siðferðislega hæfilegleika

31. dag júlím. 1882.

137 þeirra, að þeir verði hæfir til að standa vel í stöðu sinni sem alþýðumenn og jafn-
21. júlí. framt gjöra þá föra um, að taka að sjer barnakennslu.

2. gr.

Skólinn stendur undir yfirstjórn landshöfðingja.

Sýslunefnd Kjósar- og Gullbringusýslu kys 3. manna nefnd, er hefir á hendi fjárgæzlu skólans og eptirlit með skólanum og skólahúsinu og skipar kennara skólans með samþykki landshöfðingja; skyld er nefndin að semja árlega reikning skólans og senda hann landshöfðingja.

3. gr.

Hver sá, er vill fá inntöku í skólann, verður að sýna vottorð um:

- a. Að siðferði hans sje óspilt,
- b. að hann sje eigi yngri en 14 ára, og eigi eldri en 20 ára; að öðrum kosti sje sótt um aldursleyfi, er forstöðunefnd skólans veitir,
- c. að hann hafi numið það, sem heimtað er til fermingar, svo sem bóklestur og skript, og í reikningi: samlagning, frádrátt, margföldun og deiling í heilum tölum og tugabrotum.

4. gr.

Námsgreinar þær, er kenna skal í skólanum, eru þessar:

Íslenzka, danska, enska, saga og landafræði (einkum saga og landafræði Íslands) talfræði, rúmfræði, dráttlist. Enn fremur: undirstöðuatriðin í dýrafræði, grasfræði, eðlisfræði og efufræði, söngur og leikfimi.

5. gr.

Skólanum er fyrst um sinn skipt í tvo bekk; semur skólastjóri lestöflu fyrir báða bekkina, er forstöðunefnd skólans samþykkir.

6. gr.

Skólaárið byrjar 1. dag októbermánaðar, og endar 31. dag marzmánaðar.

7. gr.

Próf skal halda þannig:

1. Miðsvetrarpróf, síðari hluta desembermánaðar, og sje því lokið fyrir júl.
2. Árspróf síðari hluta marzmánaðar, og sje því lokið fyrir 31. marzmánaðar.

Einn skal vera prófdómari utanskóla í námsgrein hverri við árspróf, og skal hann tilnefndur af forstöðunefnd skólans.

8. gr.

Gefa skal lærisveinum daglega einkunnir í hverri námsgrein, og skal rita þær í dagbækur er lærisveinar eigi sjálfir, og skal þar að auki rita hinar daglegu einkunnir í einkunnabók skólans. Enn fremur skal rita í sjerstaka bók einkunnir þær, er lærisveinar fá í hverri einstakri fræðigrein við miðsvetrarpróf og árspróf.

9. gr.

Lögboðin leyfi eru frá 24. des. til 2. jan. að báðum dögnum meðtöldum; sömuleiðis frá miðvikudegi fyrir páska til 3. í páskum að báðum dögnum meðtöldum. Auk þess er skólastjóra heimilt að gefa leyfi hálfan dag í mánuði hverjum.

10. gr.

Gefa skal hverjum lærisveini, sem þess óskar, skriflegt vottorð, þegar hann fer frá skólanum, og skal í vottorðinu greina hegðun hans og framfarir í skólanum, ásamt þeim einkunnum, sem hann hefir fengið í hverri einstakri námsgrein við síðasta árspróf.

11. gr.

Skólastjóri skal senda yfirstjórn skólans skýrslu um skólann á ári hverju svo, 137
sem verða má, eptir að ársprófi er lokið, 21. júlí.

Reglugjörð þessi kveður að eins á um skólann sem alþýðuskóla og gagnfræðaskóla; en hitt verður á valdi skólanefndar þeirrar, er sýslunefnd Kjósar- og Gullbringusýslu samkvæmt 2. gr. reglugjörðarinnar á að skipa, að kveða á um skilyrðin fyrir því, hversu barnakennslunni fyrir Garðahrepp verði komið fyrir í skólahúsinu, og á hvern hátt hún að öðru leyti verði sett í samband við alþýðuskólann.

Jafnframt því að jeg tjái þetta stiptsyfirvöldunum til þóknanlegrar leiðbeiningar og svo að þau birti þeim það, er hlut eiga að máli, sendi jeg þeim og ofanefnt gjafa-brjef frá 10. ágúst 1877, og er við það tengt skipulagsskjalið frá 1. júní þ. á., og skora jeg á stiptsyfirvöldin að annast um, að þetta verði þinglesið og síðan endursent mjer.

— Brjef landshöfðingja til sýslumannsins í Húnavatnssýslu um framtal og búnaðar-skýrslur. — Út af þóknanlegu brjefi yðar, herra sýslumaður, frá 4. marz þ. á. viðvíkjandi framtals- og búnaðar-skýrslunum vil jeg tjá yður það, er nú segir: 138
22. júlí.

1. Að vísu er samkvæmt 1. grein laga frá 12. júlí 1878 (B 6.) um lausafjártíund, að eins sá maður, sem á 60 álnir í tíundbæru lausafje, skyldur að greiða tíund af tje sínu, en þar með er ekki sagt, að sleppa beri úr lausafjártíundinni sjerhverri þeirri upphæð, sem ekki nær 60 álnum, því maður getur átt og «tíundað» 60 álnir, þó hann greiði tíund af minni upphæð, sbr. niðurlagsákvörðun 2 gr. nefndra laga og síðasta dæmið á fyrirmynd I. við hreppstjórareglugjörðina. Þar að auki ber að gæta þess, að framtalsskýrslan samkvæmt þessarifyrirmynd hefir að nokkru leyti komið í stað hinna fyrverandi búnaðarskýrslna. A þeim verður sýslumaður að byggja yfirlit sitt yfir tölu hinna ýmsu tegunda af tíundbæru kvikfje í hreppnum og þó sá, er á minna tíundbært lausafje en 60 álnir, sje ekki skyldur að tíunda það, verður hann skyldur að telja það fram eins og annað ótíundbært tje samkvæmt ákvörðunum þeim, er gilda um skýrslur um búnaðarástand. Að sleppa broti af hundraði úr lausafjártíund, þegar hlutaðeigandi tíundar meira en 60 álnir hefir enga heimild í lögum 12. júlí 1878, og taka þau í upphafi 5. greinar fram berum orðum, að hver maður skuli telja fram lausafje sitt til tíundar, eins og það er til.

2. Það er ekki nauðsynlegt að heimta sjerstaka skýrslu frá hreppstjórunum um ábúðarhundruð hvers ábúanda. Upphæð ábúðarskattsins er gefin með tölu jarðahundraða, og það virðist ekki nauðsynlegt fyrir endurskoðanda að rannsaka, hve mikla upphæð hverjum einstökum búanda beri að rjettu lagi að greiða, en búnaðarskýrslurnar veita, eins og þjer sjálfir takið fram, sýslumanni nægilegar skýringar í þessu tilliti.

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um bygging prestseturs. — Með þóknanlegu brjefi frá 26. maí þ. á. hafið þjer, herra amtmaður, lagt undir úrskurð minn þá fyrirspurn umboðsmanns Þingeyraklausturs, hvort ekki beri að gefa út byggingarbrjef fyrir jörðunni Steinnesi handa hinum nýja presti að Þingeyrarklaustri síra Þorvaldi Ásgeirssyni, og getið þjer þess um leið, að þjer fáið eigi betur sjeð, en að hinn nýji prestur sje skyldur til að vinna jarðabót á tjeðri jörð, og það því fremur, sem landsskuldin af jörðinni eptir hinum nýja leigumála sje færð niður í 240 álnir úr 300 álnum.

139

22. júl.

Eins og þjer bendið á, var í tillögum amtsráðsins í norður- og austurumdæmi um byggingu þjóðjarða ætlað á, að færa mætti niður landsskuldina af jörðunni Steinnesi um 60 álnir. Með 4. og 5. grein ráðgjafabréfs frá 25. maí 1880 (B. 89) var ákveðið að taka skyldi tillit til uppástungna þessara, þegar ákveðnir væru byggingarskilmálar fyrir hinar einstöku jarðir en þessar tillögur voru ekki staðfestar þannig, að það verði sagt, að sjerhver jörð, sem í þeim er nefnd, hafi fengið nýjan leigumála með þeim, og er sjerstaklega í 5. gr. c. tjeðsbrjefs tekið fram, að með fram beri, þegar þjóðjörð sje byggð, að taka tillit til álnotölu eptirgjaldsins, sem hingað til hefir verið. Hvað nú sjerstaklega Steinnes snertir, þá leiðir af því; að jörð þessi er útlögð prestakalli til ábúðar, að ekki er mögulegt að gera með tilliti til hennar ráðstafanir þær, sem fyrirskipaðar eru í tjeðu ráðgjafabréfi, áður en leigumálinn er færður niður úr því, er hann áður hefir verið. Álíti presturinn, að leigumáli sá, sem áður hefir verið á jörðunni, sje of þungbær, verður hann að láta meta jörðina til afgjalds af 2 búfróðum mönnum, og útvega þær aðrar skýrslur, sem nauðsynlegar eru eða hentugar til þess að dæma um, hvort rjett sje að færa leigumálann niður; en þangað til það er gert, verður að sitja við 300 álna leigumála þann, er hingað til hefir verið á jörðunni.

Að því er snertir jarðabætur þær, er presturinn er skyldur að framkvæma, vísa jeg til 6. greinar ráðgjafabréfs frá 25. maí 1880, og er jeg yður, herra amtmaður, samdóma um, að hann sje skyldur til árlega og án þóknunar að framkvæma þær jarðabætur, sem ekki útheimta leigða verkamenn.

Jeg finn ekkert því til fyrirstöðu, að skyldur prestsins sem ábúanda á jörðunni Steinnesi, sjeu til teknar í byggingarbrjefi; en það er vitaskuld, að taka beri fram í slíku brjefi, að ábúð prestsins sje takmörkuð við embættistíma hans.

140.

28. júl.

Reglugjörð

fyrir gagnfræðaskólann á Möðruvöllum.

1. grein.

Ætlunarverk skólans er að veita þeim, sem í hann ganga, almenna menntun.

2. grein.

Fræðigreininir þær, er kenna skal í skólanum, eru þessar: íslenzka, danska, enska, saga og landfræði, einkum þó landfræði og saga landsins ásamt yfirliti yfir löggjöf þess í landsrjetti og landsstjórn; reikningur, rúmfræði og landmæling, einföld dráttlist, og í náttúrufræði meginatriði úr mannfæði, dýrfæði, grasfræði, steinfræði, jarðfræði, eðlisfræði og efnfræði, söngur og leikfimi.

3. grein.

Áður en nokkur piltur kemst í skólann, verður hann að sýna skilríki fyrir því,

a. að siðferði hans sje óspilt,

b. að hann sje bólusettur,

c. að hann sje fermdur,

d. að hann sje vel læs og skrifandi,

e. að hann þekki svo stafsetningu móðurmáls síns, að hann kunni að skrifa það stórlýtalaust.

4. grein.

Kennslunni í skólanum skal svo hagað, að henni verði lokið á 2 vetrum.

5. grein.

Skólaárið telst frá 1. október ár hvert til 14. maí árið þar á eftir.

6. grein.

Skólastjóri semur á hverju ári lestöflu og sendir hana stiptsyfirvöldunum til samþykktar.

Þessi skulu vera lögboðin leyfi: jólaleyfi frá 24. degi desembermánaðar og til 2. dags janúarmánaðar; páskaleyfi frá deginum fyrir skírdag til 3. í páskum.

7. grein.

Kveld og morgna skulu bænir haldnar í skólanum.

8. grein.

Skólastjóri hefir umsjón með skólahúsinu; hann hefir og byggingarráð og umsjón með ábúð jarðarinnar Möðruvalla, en kostnað þann, er leiðir af þvotti skólastofanna, svefnherbergjanna og annara húsa, er skólinn á, fær hann endurgoldinn eftir rjettum reikningi.

9. grein.

Piltum er frjálst að fæða sig sjálfir; en skyldur er búandinn á Möðruvöllum að selja þeim piltum fæði og þjónustu, er óska þess, með þeim kjörum, er skólastjóri ákveður; hann skal og hafa eptirlit með fæðissölunni og úrskurðarvald í hverjum þeim greinum, er verða kunna milli fæðissalans og pilta; en áfrýja má úrskurðum hans til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu.

10. grein.

Opinbert próf skal haldið fyrir lok skólaárs hvers, og prófað í öllum þeim námsgreinum, sem kenndar hafa verið á skólaárinu. Amtmaðurinn yfir norður og austurumdæminu kveður 2 utanskólamenn til að vera prófdómendur með kennurum skólans við burtfararprófið. Skulu þeir gefa stutta skýrslu skriflega ár hvert um ástand skólans og kennslunnar,

11. grein.

Fyrir hverja af námsgreinum þeim, sem í skólanum eru kenndar, skal gefa sjerstaka einkunn.

Hinar sjerstöku einkunnir eru: ágætlega, dável, vel, laklega, illa, afarilla, er jafngilda tölunum 6, 5, 4, 3, 2, 1. Við þessar einkunnir má bæta + eða ÷, er hækkar eða lækkar einkunnina um $\frac{1}{3}$; verður þá ágætlega ÷ = $5\frac{2}{3}$, dável + = $5\frac{1}{3}$, dável ÷ = $4\frac{2}{3}$, vel + = $4\frac{1}{3}$ o. s. frv. Hærri einkunn en 6 og lægri einkunn en 1 gefast ekki.

Þá er aðaleinkunnina skal draga út úr hinum einstöku einkunnum, skal við hafa annan mælikvarða; gildir þá ágætlega = 8, dável = 7, vel = 5, laklega = 1, illa = ÷ 7 og afarilla = ÷ 23, og ef brot eru í einkunninni, skal reikna þau þannig: ágætlega ÷ = $7\frac{2}{3}$, dável + = $7\frac{1}{3}$, dável ÷ = $6\frac{1}{3}$, vel + = $5\frac{2}{3}$, vel ÷ = $3\frac{2}{3}$, laklega + = $2\frac{1}{3}$, laklega ÷ = ÷ $1\frac{2}{3}$, illa + = ÷ $4\frac{1}{3}$, illa ÷ = ÷ $12\frac{1}{3}$, afarilla + = ÷ $17\frac{2}{3}$.

Við burtfararprófið þarf

til fyrstu ágætiseinkunnar.	60 stig
— fyrstu einkunnar	48 —
— annarar einkunnar	36 —
— þriðju einkunnar	24 —

og skal þá reikna $\frac{1}{2}$ stig eða meira sem heilt, en kasta burt brotum, sem eru minni en $\frac{1}{2}$. Nái einhver eigi 24 stigum í prófinu, skal svo álita, sem hann eigi hafi staðizt prófið

140

28. júlí.

12. grein.

Í burtfararskírteininu skal tilgreina hinar sjerstöku einkunnir, og aðaleinkunn þá, er hinn prófaði fær.

Heimilt er utanskólamönnum að fá vitnisburð skólans um kunnáttu sína í fræðigreinum þeim, sem kenndar eru í skólanum.

13. grein.

Bæði skólastjóri og kennarar skólans skulu hafa nákvæmt eptirlit með siðferði lærisveina. Þeir ráða og, hverjir piltar eru fluttir úr neðri kennsludeild skólans upp í hina efri. Gjörir piltar sig seka í einhverri óreglu, sem hindrar tilgang skólans, hefir skólastjóri vald til að vísa þeim burt. Með leyfi stíptsyfirvaldanna hefir hann og vald til að vísa lærisveinum burt, eptir eins árs skólaveru, ef hann álitur þá óhæfa til náms, eður veru þeirra í skólanum á einhvern hátt skólanum til ógagns.

Við lok hvers skólaárs skal skólastjóri senda stíptsyfirvöldunum skýrslu um aðgjörðir skólans hið liðna ár.

Landshöfðinginn yfir Íslandi, Reykjavík 28. júlí 1882.

Hilmar Finsen.

Jón Jónsson.

Reikningar

sjóða, sem eru undir stjórn amtmannsins í norður- og austurumdæminu.

141

Jafnaðarsjóður norður- og austuramtsins 1881.

Tekjur.

Kr. a. Kr. a.

1. Eptirstöðrar eptir reikningum fyrir árið 1880:

a. Fyrirfram borgað úr sjóðnum	157 75	
b. Óborgað jafnaðarsjóðsgjald við árslok 1880	49 "	
c. Í peningum	1270 74	1477 49

2. Á árinu 1880 var 14 aukum jafnað niður á hvert lausafjrhundrað í amtinu, og er gjald þetta eptir meðlögðum reikningum

a. úr Húnavatnssýslu	787 1	
b. — Skagafjardarsýslu	670 95	
c. — Eyjafjardarsýslu	582 26	
d. — Þingeyjarsýslu	614 80	
e. — Norðurmúlasýslu	612 36	
f. — Suðurmúlasýslu	546 56	3813 94

3. Eptirstöðvar af fyrra árs jafnaðarsjóðsgjaldi sbr. reikninginn fyrir 1880 11. b. innborgað

49 " 49 "

4. Endurborganir:

a. Málskostnaður í máli sýslumanns P. Bövings á móti ritstjóra Jóni Ólafssyni, sbr. reikninginn fyrir 1880 11. a. og skýrslu yfir fyrirframborganir	156 "	
---	-------	--

b. Málsfærslulaun við undirjettinn í máli á móti Stefáni Stefánssyni, sbr. reikninginn fyrir 1880 1.

20 " 176 "

Samtals 5516 43

Gjöld:

Kr. a. Kr. a. 141

1. Kostnaður við amtsráðið:

a. Fyrir mót á amtsráðsfundum í janúar, maí, september og desember til sjera Arnljóts Ólafssonar og alþingismanns Einars Ásmundssonar	169	"
b. Fyrir ferð út að Nesi til þess að boða E. Ásmundsson á amtsráðsfund	1	"
og ferð út að Reistará til varaamtsráðsmanns D. Guðmundssonar	3	"
c. Fyrir skriptir við amtsráðið 1881	25	"
d. Fyrir að binda inn stjórnartíðindi	2	"
	<u>200</u>	"

2. Til sáttamála:

Sáttamálabók handa Hofs sáttaumdæmi í Húnavatnssýslu	3	"
--	---	---

3. Til heilbrigðismála:

a. Fyrir bólusetningar 1880	133	"
b. Fyrir bólusetningabók	2	"
	<u>135</u>	"

4. Til menntunarmála:

a. Til kvennaskólans á Laugalandi	400	"
b. — kvennaskólans í Skagafjarðarsýslu	100	"
c. — kvennaskólans í Húnavatnssýslu	100	"
d. — amtsbókasafnsins	100	"
	<u>700</u>	"

5. Til heyrnar- og málleysingja:

Kostnaður við ferð heyrnar- og málleysingjans Friðriks Jónssonar frá Hólahrepp í Skagafjarðarsýslu til Kaupmannahafnar á árinu 1880	60	"
---	----	---

6. Fangahúsin í norður- og austuramtinu:

a. 1/5 eða 6. afborgun upp í skuld sjóðsins fyrir fangahússbyggingar í amtinu	2124	67
b. Leigur fyrir eitt ár til 31. desbr. 1881 af 21246 kr. 68 a.	849	87
	<u>2974</u>	54

7. Ýmisleg útgjöld:

Fyrir að semja verðlagsskrá borgað prófasti Davíð Guðmundssyni	36	"
--	----	---

8. Til jafnaðar færast tekjugreinar 3. og 4., 49 kr. og 156 kr. 205 "

9. Eptirstöðvar til næsta árs:

a. Fyrirfram borgað úr sjóðnum samkvæmt meðfylgjandi skýrslu	16	90
b. Í peningum:	1185	99
	<u>Samtal</u>	1202 89
		5516 43

Búnaðarsjóður norður- og austuramtsins á árinu 1881.

Tekjur.

Kr. A.

142

1. Sjóður 1. janúar:

	kr. a.
a. Í konungl. skuldabréfum á 4%	1430 18
b. Innritunarskírteini á 4%	400 00
c. Skuldabréf fjárhagsstjórnarinnar á 4%	200 00
	<u>Flyt</u>
	2030 18

	kr. a.	Kr. A.
Fluttar	2030 18	
d. Skuldabréf einstakra manna á 4%	1900 00	
e. Í peningum	817 56	4747 74
2. Vextir af innstæðunni: a—d til 11. júní 1881 (þaraf af einu skuldabréfi upp á 200 kr. fyrir 1/2 ár, frá 11. desbr. 1880 til 11. júní 1881).		153 21
3. Lagt til sjóðsins fyrst um sinn, samkvæmt bréfi landshöfðingja 10. oktbr. 1881, af því fje, sem veitt er til eflingar búnaði og ætlað búnaðarfjélögum, til útbýtingar eptir ákvörðun amtsins		860 00
Samtals		5,760 95

Gjöld.

1. Veitt af amtsráðinu (11. desbr. 1879) Jónasi búfræðingi Eiríkssyni á Eiríkssstöðum á Jökuldal til verkfærakaupa		50 00
2. Veitt af amtsráðinu (31. maí 1881)		
a. búnaðarfjélagi í Fljótum og Siglufirði		50 00
b. ——— Fljótsdalshjæraði til verkfærakaupa		50 00
3. Veitt af þeim 860 kr., sem tilfærðar eru undir tekjulíð 3:		
a. Framfarafjélagi Bægisársóknar		110 00
b. ——— Grýtubakkahrepps		130 00
4. Borgað fyrir prentun auglýsingar í Fróða, Norðlingi og Norðanfara um útbýting á því fje, sem veitt er til eflingar búnaði og ætlað búnaðarfjélögum á árinu 1881.		5 76
5. Sjóður við árslok 1881:	kr. a.	
a. Í konungl. skuldabréfum á 4%	1430 18	
b. Innritunarskírteini á 4%	400 00	
c. Skuldabréf fjárhagsstjórnarinnar 4%	200 00	
d, ——— einstakra manna á 4%	1900 00	
e. Í peningum	1435 01	5365 19
Samtals		5,760 95

STYRKUR ÚR LANDSSJÓÐI.

Samkvæmt fjárlögunum fyrir árin 1882 og 1883,

10. gr. C, 4.

voru samþykktar tillögur sýslunefndarinnar í Eyjafjarðarsýslu (sbr. landshöfðingjabréf 25. jan. þ. á. B. 5.) um að verja 740 kr. til launa handa ferðabúfræðingum, bæjarstjórnarinnar á Akureyri um að verja 50 kr. þeim til uppörfunar, er sýna mesta framtakssemi í garða- og túnarækt í kaupstaðnum, og sýslunefndarinnar í Borgarfjarðarsýslu um að verja 370 kr. til að kaupa jarðyrkjuverkfæri, sem útbýttist milli hreppsnefnda sýslunnar.

13. gr. V. a.

Kvennaskólunum í Skagafjarðar- og Húnavatnssýslum voru lagðar sínar 500 kr. hvorum fyrir yfirstandandi ár gegn 100 kr. úr amtssjóði og 200 kr. úr hlutaðeigandi sýslusjóðum.

13. gr. B. V. b.

Barnaskólanum að Þingvöllum við Öxará var lagður 200 kr. styrkur um skólaárið 1882—83.

SÝSLUN VEITT.

28. júlímánaðar var Einar alþingismaður Ásmundsson skipaður umboðsmaður Möðruvallaklaustursumboðs frá 1. septbr. þ. á. að telja.

Reikningar

sem eru undir stjórn amtmannsins í norður- og austurumdæminu.

Búnaðarskólagjöldur norður- og austuramtsins á árinu 1881.

143

Tekjur.

Kr. A

1. Sjóður í byrjun ársins:	kr. a.	
a. Í láni hjá einstökum mönnum 4%	9550 00	
b. Vanborgað skólagjald úr Þingeyjarsýslu fyrir 1875—80	14 21	
c. Í peningum	1093 09	10,657 30
2. Endurborgað 21. okt. af lánum einstakra manna 100 kr. ásamt með vöxtum frá 2. nóvbr. 1880 til 21. oktbr. 1881		103 90
3. Vextir til 11. júní 1881:	kr. a.	
a. af 7900 kr. á 4%	316 00	
b. af 1550 kr. á 4% (af því, sem lánað var á árinu 1880 á ýmsum tímum).	41 70	
c. af 300 kr. á 4%, lánuðum út á árinu fyrir 11. júní	4 64	362 34
4. Hjer færast til jafnaðar vangoldið búnaðarskólagjald úr Þingeyjarsýslu 1881		2 63
5. Búnaðarskólagjald.		
a. úr Húnavatnssýslu	225 29	
b. úr Skagafjarðarsýslu	239 62	
c. úr Eyjafjarðarsýslu	247 31	
d. úr Þingeyjarsýslu	217 14	
e. úr Norðurmúlasýslu	129 97	
f. úr Suðurmúlasýslu	120 81	1180 14
	Samtals.	12,306 31

Gjöld.

Kr. A.

1. Hjer færast til jafnaðar endurborgað lán sjá tekjulið 2.		100 00
2. Borgað stefnuvottum fyrir birting uppsagna á skuldabréfi Sigtryggs Jónssonar.		0 75
3. Sjóður við árslok 1881.	kr. a.	
a. Í láni mót veði í fasteign	9450 00	
b. Lánað á árinu 1881.		
Jóni Jónssyni á Munkaþverá $1\frac{1}{4}$ —81	200 kr.	
Hreppsnefndinni í Saurbæjarhrepp $7\frac{1}{2}$ —81	100 —	
Páli Steinssyni á Tjörnum $1\frac{1}{4}$ —81	400 —	
Jóni Benidiktssyni á Stóruvöllum $2\frac{1}{4}$ —81	400 —	1100 00
c. Vangoldið búnaðarskólagjald úr Þingeyjarsýslu fyrir árið 1875—1881 incl., sjá reikninginn fyrir 1880	16 84	
d. Í peningum	1638 72	12205 56
	Samtals	12306 31

Jökulsárbrúarsjóðurinn í Norðurmúlasýslu á árinu 1881.

144

Tekjur.

Kr. a. Kr. a.

1. Sjóður í byrjun ársins 1881:		
a. Konunglegt skuldabréf 4%	400 "	
b. Skuldabréf einstakra manna 4%	2450 "	
c. Í peningum	482 98	3332 98
	Flyt	3332 98

11. dag ágúst. 1882.

144

	Fluttar	Kr.	A.
2. Vextir til 11. júní 1881:		3332	98
a. af hinu konunglega skuldabréfi	16	"	
b. — skuldabréfum einstakra manna	98	"	
c. — skuldabréfi Árna Jónssonar á Akureyri frá $1\frac{1}{6}$ 81 til $1\frac{1}{12}$ 81	2	"	116
3. Endurborgað lán Árna Jónssonar			100
	Samtals	3548	98

	Gjöld.	Kr.	a.
1. Fyrir hirdingu brúarinnar m. fl.		16	"
2. Hjer færirst til jafnaðar tekjuliður 3.		100	"
3. Sjóður við árslok 1881:	Kr.	a.	
a. Kgl. skuldabréf, nr. 393, dags. 22. apríl 1839 á 4%	400	"	
b. Skuldabréf einstakra manna	2350	"	
c. Lánað 30. septbr. 1881 mót veði í fasteign og 4% vöxtum	150	"	
d. Í peningum	532	98	3432
	Samtals	3548	98

145 Styrktarsjóður fátækra ekkna og munaðarlausra barna í Eyjatjardarsýslu og Akureyrar-kaupstað 1881.

	Tekjur.	Kr.	a.	Kr.	a.
1. Sjóður í byrjun ársins:					
a. Í konungl. skuldabréfum með 4% vöxtum	1288	45 $\frac{1}{2}$			
b. — — — — — 3 $\frac{1}{2}$ % vöxtum	564	22 $\frac{1}{2}$			
c. — — — — — 3% vöxtum	200	00			
d. — peningum	209	51	2262	19	
2. Vextir af innstæðunni til 11. júní			77	29	
3. Í gjafahirzlunni fundið 14. desember 1881			12	52	
	Samtals	2352	"		

	Gjöld.	Kr.	a.	Kr.	a.
1. Styrkur veittur sjö ekkjum (10 kr hverri)			70	"	
2. Í sjóði við árslok 1881:					
a. Í konungl. skuldabréfum eptir tekjulið 1.	2052	68			
b. — peningum	229	32	2282	"	
	Samtals	2352	"		

146 Gjafasjóður Guttorms prófests Þorsteinssonar til fátækra í Vopnafjarðarhrepp árið 1881.

	Tekjur.	Kr.	a.
1. Sjóður í byrjun ársins:			
Innritunarskírteinið Ltr. C. fol. 3455 á 4% dags. 12. janúar 1874, að upphæð			1600
2. Vextir til 11. júní 1881:			
Af innritunarskírteininu			64
	Samtals	1664	"

Gjöld.

	Kr.	a.	
1. Styrkur veittur fátækri ekkju Kristínu Jónsdóttur í Syðrivík	32	"	
2. Styrkur veittur fátækum bónda Frímanni Ágústssyni á Ljótsstöðum	32	"	
3. Sjóður við árslokin:			
Innritunarskírteinið Ltr. C. fol. 3455 á 4%	1600	"	
Samtals	1664	"	

Gjafasjóður Pjeturs sýslumanns Þorsteinssonar árið 1881.

147

Tekjur.

Kr. A.

1. Sjóður í byrjun ársins:			
a. Kgl. skuldabrief á 4%:		kr.	a.
Nr. 97 dags. 7. okt. 1833, að upphæð	352	"	
— 390 — 22. apr. 1839, — —	737	66	
b. Innritunarskírteini Ltr. C. fol. 3454 á 4% dags. 12. jan. 1874, að upphæð	800	"	
c. Skuldabrief einstakra manna 4%	1050	"	
d. Í vörzlum amtsins	38	73	2978 39
2. Vextir til 11. júní 1881.			
a. Af innstæðunni 1. a—b	75	59	
b. — Skuldabrief einstakra manna 1. c.	42	"	117 59
Samtals	3095	98	

Gjöld.

Kr. a.

1. Styrkur veittur tveimur fátækum böndum í Vallanessókn, Pjetri Ólafssyni á Gíslastöðum og Kristjáni Jónssyni í Grófargerði	117	59	
2. Sjóður við árslok 1881:		kr.	a.
a. í konungl. skuldabriefum	1089	66	
b. innritunarskírteinið Ltr. C. fol. 3454	800	"	
c. skuldabrief einstakra manna	1050	"	
d. í vörzlum amtsins	38	73	2978 39
Samtals	3095	98	

Möðruvallaklausturskirkja fardagaárið 1880 - 81.

148

Tekjur.

Kr. A.

1. Tíund af fasteign og lausafje 618,30 fiskar eða 309,15 al. á 0,52	160	76	
2. Ljóstollar 62 að tölu á 4 pund tölgar, alls 248 pd.			
paraf eytt til ljósa	24	—	
afgangs = 224 pd. á 0,32½	72	80	
3. Legkaup 4. heil og 9. hálf = alls 51 al. eptir verðlagsskrá á 0,52	26	52	
4. Húsaskattur verður tekinn upp í næsta reikning	"	"	
Samtals	260	08	

Gjöld

Kr. A.

1. Fyrir brauð, vín og ljósagarn	13	51	
2. — skróða og gólfþvott kirkjunnar	16	00	
3. — yfirskoðun reiknings þessa	1	56	
Flyt	31	7	

148

	Kr.	A.
Fluttar	31	7
4. — tjörgun og aðgjörð á grundvelli kirkjunnar	34	00
5. — sálmaregistur og barnalærdómsbók	4	65
6. Borgað í landssjóð	190	36
Samtals	260	08

149

Flateyjarkirkja fardagaárið 1880—81.

Tekjur.	Kr.	A.
1. Í geymslu hjá fjárhaldsmanni frá f. á.	106	21
2. Tiund af fasteign og lausafje 38,58 fiskar = 19,29 ál. á 0,52	10	03
3. Ljóstollar 11½ að tölu á 4 pd. tölgar, alls = 46 -- par af eytt til ljósa . . . 8 -- afgangs 38 -- á 0,32½ , . . .	12	35
4. Legkaup 2½ = 15 ál. - 0,52	7	80
5. Skuld kirkjunnar við jarðabókarsjóðinn	745	54
Samtals	881	93
Gjöld.	Kr.	A.
1. Skuld kirkjunnar við jarðabókarsjóðinn.	745	54
2. 4 pottar messuvíns á 0,85 = 3,40, oblátur á 0,33	3	73
3. Fyrir ljósagarn og þvott á skrudu og kirkju	2	50
4. Sjóður í vörzlum fjárhaldsmanns	130	16
Samtals	881	93

150

Jóns Sigurðssonar legat árið 1881.

Tekjur.	Kr.	A.
1. Sjóður við fardaga 1880:		
a. Í fasteign jarðirnar:	kr.	a.
Kristnes 34,4 hndr. virt á kr. 2400,00		
Hvammur 33,8 — — — 2000,00		
Sýlistaðir } 26,8 — — — 1740,00		
Sýlistaðakot }		
Laugaland } 32,6 — — — 1900,00		
Heiðarhús }		
Miðland 7,4 — — — 1000,00		
½ Gloppa 5,75 — — — 400,00	9440	„
b. Í veðskuldabryfum á 4%	6713	76
— — — 3½%	400	„
c. — peningum	441	33
	16995	9
d. Enn fremur í sjóði (sjá gjaldalið, nr. 3, a—f, f. á.) lánað einstökum mönnum eptir 11. júní 1880, móti veði og 4% vöxtum	1433	9
	18428	18
	Flyt	18428 18

Kr. A. 150
Fluttar 18428 18

2. Vextir til 11. júní 1881:	kr. a.	
a. af 6713,76 á 4%	268 55	
b. -- 1433,09 - 4%	43 35	
c. -- 400,00 - 3½%	14 "	325 90
3. Leigur haustið 1880, eptir 15¾ kúgildi = 315 ál:		
a. 150 ál. eptir smjörverði verðlagsskrár 1880—81 á 0,57 . .	85 50	
b. 165 ál. eptir meðalalin verðlagsskrár 1880—81 á 0,52 . .	85 80	171 30
4. Landskuldir í fardögum 1881 = 720 ál:		
a. 190 ál. í peningum árlega eins	72 66	
b. 530 meðalálnir eptir verðlagsskrá 1881—82 á 0,52 . .	275 60	348 26
5. Leigur haustið 1881, eptir 15¾ kúgildi = 315 ál:		
a. 150 ál. eptir smjörverði verðlagsskrár 1881—82 á 0,57 . .	85 50	
b. 165 meðalálnir eptir verðlagsskrá 1881—82 á 0,52 . .	85 80	171 30
6. Til jafnaðar gjaldagrein 3.	200 "	
	Samtals	19644 94

Gjöld.

	Kr. A.	
1. Umboðslaun ⅓ jarðargjaldanna	115 14	
2. Höfuðbók og brjefabók	3 50	
3. Lánað mót fasteignarveði og 4% vöxtum 8. júlímánaðar 1881	200 "	
4. Sjóður við árslok 1881:	kr. a.	
a. Í fasteign samkvæmt tekjul. 1. a.	9440 "	
b. - veðskuldabriefum með 4% vöxtum samkv. tekjul. 1. b. og		
d. og gjaldlið 3.	8346 85	
Í veðskuldabriefum með 3½% vöxtum samkv. tekjul. 1. b.	400 "	
Í peningum	1139 45	19326 30
	Samtals	19644 94

Gjöf Jóns Sigurðssonar til Vallnahrepps fardagaárið 1880—81.

151

Tekjur:

Kr. A.

1. Sjóður í fardögum 1880:	kr. a.	
a. jörðin Ytri-Villingadalur 14 hndr.	virt á 990 "	
b. — Merkgil 14 hndr.	— - 1000 "	
c. — ½ Gloppa 5,75 hndr.	— - 320 "	2310 "
2. Leigur haustið 1880, eptir 4 ¼ kúgildi = 85 meðalálnir á 0,52		44 20
3. Landskuldir til fardaga 1880 = 194 meðalálnir á 0,52		100 88
	Samtals	2455 8

Gjöld.

Kr. A.

1. Umboðslaun ⅓ jarðargjaldanna	24 18	
2. Borgað Vallnahrepps fátækra sjóði	120 90	
3. Sjóður í fardögum 1881, eptir 1. tekjulið	2310 "	
	Samtals	2455 8

Munkaþverárklausturskirkja, fardagaárið 1880—81.

Tekjur.		Kr. A.
1. Tiundir af fasteign og lausafje 113,13ál. á 0,52		58 83
2. Ljóstollar 33 að tölu á 4 pd. tölgar, alls 132 pd.		42 90
3. Legkaup 2 heil og 1 hálft = 15 álnir á 0,52		7 80
4. Sent um of landfógeta er væntist endurborgað		10 60
Samtals		120 13
Gjöld.		Kr. A.
1. Visitatiulaun sumarið 1879 = 20 ál. 0,53		10 60
2. Til ljósa 12 pnd. tölgar 0,32½		3 90
3. Fyrir að þvo og sjá um kirkjuna		10 66
4. Til altarisgöngufólks, 191 persóna		11 60
5. Endurskoðun reiknings þessa		1 56
6. Fyrir pappír og lakk		" 66
7. Borgað landfógeta		81 15
Samtals		120 13

Aths. Þær 129 kr. 8 a., sem samkvæmt reikningnum fyrir 1879—80 stóðu inni hjá reikningshaldara, eru á árinu 1881 borgaðar í landssjóð.

Skrifstofu norður- og austuramtsins 31. desbr. 1881.

J. Havsteen.

settur.

Ágrip

af reikningum, sem eru undir stjórn amtsráðs suðurumdæmisins.

Jafnaðarsjóður suðuramtsins 1881.

Tekjur.		kr. a.	Kr. A.
1. Eptirstöðvar við árslok 1880:			
a. Í skyndilánum	1082 61		
b. Útistandandi hjá einum sýslumanni	15 7		
c. Í peningum	3168 91		4266 59
2. Niðurjöfnun á lausafje í amtinu 8 a. á hvert hundrad:			
a. Í Skaptafellssýslu	342 79		
b. - Rangárvallasýslu	429 16		
c. - Vestmannaeyjasýslu	10 72		
d. - Árnessýslu	453 8		
e. - Gullbringu- og Kjósarsýslu	177 68		
f. - Borgarfjarðarsýslu	141 75		1555 18
Tekjur alls		5821 77	
Gjöld.		Kr. A.	
1. Til bólusetninga og annara heilbrigðismálefna:	kr. a.		
a. Bólusetningar	170 75		
b. Önnur heilbrigðismálefni	" "		170 75
2. Til ferðakostnaðar	" "		" "
		Fluttar	170 75

Kr. A. 153
Fluttar 170 75

3. Kostnaður við kennslu heyrnar- og málleysingja	220	"
4. Til sáttamálefna	"	"
5. Endurgjald á lánum:		
a. Upp í lán til hegningarhússbyggingar í Reykjavík:		
1. $\frac{1}{5}$ af höfuðstól upphaflega að upphæð 6542 kr. 22 a.,		
8. afborgun	436 kr. 15 a.	
2. Ársvextir af 3489 kr. 17 a.	189 — 57 -	575 72
b. Upp í lán til fangahúss á Vestmannaeyjum:		
1. $\frac{1}{15}$ af höfuðstól, upphaflega að upphæð		
1122 kr. 33 a., 6. afborgun	74 — 82 -	
2. Ársvextir af 748 kr. 23 a.	29 — 93 -	104 75
6. Kostnaður við amtsráðið		680 47
7. Ýmisleg útgjöld		45 "
8. Eptirstöðvar við árslok 1881:		1421 56
a. Í skyndilánum	49 kr. 74 a.	
b. - peningum	3234 — 25 -	3283 99
	Gjöld alls	5821 77

Búnaðarskólagjald 1881.

154

	Tekjur.	Kr. A.
1. Eptirstöðvar við árslok 1880:	kr. a.	
a. Í veðskuldabréfum	7200	"
b. Óborgaðir vextir	17 36	
c. Óborgað búnaðarskólagjald	14 57	
d. Í peningum	795 33	8027 26
2. Leigur af vaxtafje sjóðsins		298 97
3. Búnaðarskólagjald 1881		888 92
4. Innborguð lán		600 "
5. Móti gjaldlið 1. færast til jafnaðar		1650 "
	Tekjur alls	11465 15
	Gjöld	Kr. A.
1. Lánað móti veði og 4% vöxtum		1650 "
2. Móti tekjulið 4. færast til jafnaðar		600 "
3. Eptirstöðvar 31. desember 1881:	kr. a.	
a. Í veðskuldabréfum	8250	"
b. Óborgaðir vextir	20 26	
c. Óborgað búnaðarskólagjald	3 83	
d. Í peningum	941 6	9215 15
	Gjöld alls	11465 15

155 / Styrktarsjóður verðugra og þurfandi konungslandseta og ekkna þeirra í suðuramtinu fyrir árið 1881.

	Tekjur.	Kr.	A.
1. Eptirstöðvar við árslok 1880:	kr. a.		
a. Ríkisskuldabrfjef	3400 "		
b. Skuldabrfjef einstakra manna	300 "		
c. Ógreiddir vextir til 11. júní 1880 af skuldabr. einst. manns 4 "			
d. Í peningum	195 36	3899	36
2. Rentur af vaxtafje sjóðsins		148	"
3. Tillag úr landssjóði samkvæmt konungsráðgjörð 7. okt. 1875		8	"
	Tekjur alls	4055	36

	Gjöld.	Kr.	A.
1. Styrkur greiddur konungslandsetum og ekkjum þeirra		156	"
2. Eptirstöðvar við árslok 1881:	kr. a.		
a. Ríkisskuldabrfjef	3400 "		
b. Skuldabrfjef einstakra manna	300 "		
c. Ógreiddir vextir til 11. júní 1881	8 "		
d. Í peningum	191 36	3899	36
	Gjöld alls	4055	36

STYRKUR ÚR LANDSSJÓÐI.

Samkvæmt 10. gr. C. 4. fjárlaganna

samþykkti landshöfðingi tillögur

amtsráðsins í SUÐURUMDÆMINU um veitingu handa búnaðarfelagi Suðuramtsins 1500 kr. og búnaðarfelögum Seltjarnarness- og Mosfellshreppa sínar 133 kr. 33 a. handa hverju, alls 1766 kr. 66 a.,

um styrk handa ferðabúfræðingi í Rangárvallasýslu og til rannsóknar á Hafursá 597 kr.,

um styrk handa Gísla Árnasyni frá Bitru til að framhalda námi sínu við búnaðarskólann á

Stend 100 kr.,

amtsráðsins í VESTURUMDÆMINU um, að búnaðarsjóði vesturumdæmisins verði lagðar 1233 kr. 33 a.,

kennslustofnuninni í Ólafsdal 1000 kr.,

Sveini búfræðingi Sveinssyni upp í laun 200 kr.

Jósepi Jakobssyni frá Sauðafelli upp í styrk til að ferðast til Skotlands og framast í búfræði 33 kr. 33 a.,

amtsráðsins í NORÐUR- OG AUSTURUMDÆMIMU um, að búnaðarskólinn á Hólum fái 100 kr. styrk, sbr. lhðgbr. 26. júlí 1882 hjer á eptir, og,

að Jónas búfræðingur Eiríksson verði styrktur 600 kr. til að framast í búnaðarskóla erlendis.

13. gr. B. V. c.

Alþýðuskólanum og gagnfræðaskólanum í Flensborg við Hafnarfjörð voru lagðar 1000 kr. árið 1882 til móts við 300 kr. styrk úr sýslusjóði Kjósar- og Gullbringusýslu og 200 kr. úr sveitarsjóði Garðahrepps,

Unglingaskólanum á Felli í Kollafirði 200 kr. árin 1882 og 1883 til móts við 100 kr. úr sýslusjóði Strandasýslu.

16. gr.

Jónasi organista Helgasyni var veittur styrkur til að gefa út ágríp af söngfræði til barnakennslu 20 kr. fyrir hverja örk, þó eigi fyrir meira en 2½ örk.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um gjalddaga útflutningsgjalds. 156

— Ráðgjafinn hefir fengið þóknanlegt brjef yðar, herra landshöfðingi, dags. 20. maí. þ. 17. júlí. á. og hafið þjer í því látið álit yðar í ljósi um kvörtun, er fram er komin frá P. C. Knudtson & Søn um, að bæjarfógetinn í Reykjavík hafi heimt af þeim útflutningsgjald samkvæmt lögum 4. nóv. 1881 af nokkru af fiski og hrognum, sem í lok síðasta árs var á Hafnarfirði flutt í skipið «Ane Kjerstine», og var það afgreitt til Spánar 20. desbr. f. á., en fór svo frá Hafnarfirði til Reykjavíkur og bætti þar við farm sinn og hjelt svo þaðan til útlanda í öndverðum janúarmán. þ. á. Um þetta efni lætur ráðgjafinn eigi hjá líða, að tjá yður það, er hjer greinir, til þóknanlegrar leiðbeiningar.

Með því að lögin 4. nóv. f. á. náðu fyrst gildi við byrjun þessa árs, verður það að vera komið undir skilningnum á ákvörðun 3. greinar laganna um innheimtu-tíma tollsins, hvort upphæð sú, er hjer ræðir um, hafi rjettilega heimt verið eða ekki. Þjer hafið nú í þessu efni látið þá skoðun í ljósi, að ávalt beri að heimta tollinn af allri hleðslu *verzlunarskipa*, sem taka farm sinn í fleiru en einu lögsagnarumdæmi, um leið og skipið er afgreitt frá þeim stað, er það síðast kemur við á Íslandi. Að þessi væri reglan, lá nú að vísu í frumvarpi því, sem fyrir alþingi var lagt, eptir því sem það var orðað, enda virðist það í sjálfu sjer að vera hagfeldast og eðlilegast. En ráðgjafinn verður að álíta, að þessi regla geti eigi samþýðzt við tjeða lagagrein, eins og hún nú er orðuð, eptir að alþingi breytti henni, er það fjallaði um málið. Því að þótt alþingi kunni að eins að hafa haft fiskiskip þau fyrir augum, sem síðasta málsgrein 1. gr. laganna hljóðar um, þá hlýtur þessi (3.) gr. einnig að ná til verzlunarskipa, sem fermd eru tollskyldum vörum, sem út á að flytja, því ella vantaði í lögin ákvörðun um tollgreiðslu slíkra skipa. Við þetta bætist nú, að orðin «höfn, sem það (skipið) leggur af stað frá», sem í stjórnarfrumvarpinu var haft um höfn þá, er skipið lagði af stað frá *til útlanda*, verður í lögunum að eins skilið um höfn þá, er skipið leggur af stað frá, *hvort heldur* er til annara lögsagnarumdæma í Íslandi eða til útlanda, og verður auðvitað skilningurinn hinn sami, hvort sem talað er um verzlunarskip eða fiskiskip, og því verður, að álitu ráðgjafans, að skilja ákvörðun þá, sem hjer er um að ræða, þannig, að tollinn beri að greiða í hverju lögsagnarumdæmi fyrir sig af þeim fiski o. fl., sem þar er í það látinn og til útflutnings er ætlaður, án tillits til, hvort skip það, sem flytur hann út, er verzlunarskip, sem tekur við farmi í fleirum lögsagnarumdæmum en einu, eða fiskiskip, er rekur veiðar í fleiri lögsagnarumdæmum en einu. Það verður heldur eigi betur sjeð, en að ástæða sú, sem í hlutaðeigandi nefndarálitu er færð fyrir breyting þeirri, sem gjörð var á 3. grein stjórnarfrumvarpsins, nefnilega tryggingarauki á eptirlitinu með rjetttri tollgreiðslu, eigi eins vel heima um verzlunarskip sem um önnur skip, með því að þau geta, eigi síður en fiskiskipin, þótzt láta afgreiða sig til innlendrar hafnar, og þó farið beint til útlanda.

Af þessu leiðir, að álitu ráðgjafans, að eigi hefir heimild til verið að krefja P. C. Knudtson & Søn um útflutningstoll af vörum þeim, sem fluttar voru um borð í Hafnarfirði áður en útflutningslögin náðu gildi; en aptur ber að greiða spítalagjald af fiski þessum, sjá lög 4. nóv. 1881, 9. gr., sbr. við bráðabirgðalög 16. febr. þ. á. og hefir því ráðstöfun verið til þess gjörð, að 119 króna 15 aura upphæð sú, sem verzlunarhúsið greiddi með skilyrði af fiski þessum, verði endurgoldin því úr aðalfjárbirzlunni.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um lán til að afstýra hallæri. 157

17. dag ágúst. 1882.

18. júlí.

157 — Þjör hafið, herra landshöfðingi, með brjefi 26. f. m. sent hingað brjef frá amt-
18. júlí. manninum í vesturumdæminu, er tekur fram, hver nauðsyn á því sje, að sjerstaklegar ráðstafanir verði gjörðar, til að afstýra hallæri því, er sakir vorharðinda og skepnufellis, er af þeim leiddi, vofi yfir fólkinu í ýmsum sýslum landsins á komanda vetri, og liggja þegar fyrir skýrslur um þetta efni úr Dalasýslu og Snæfellsness- og Hnappadalssýslu; hafið þjör, herra landshöfðingi, látið í ljósi í brjefi yðar, að nauðsyn bæri til að veita sýslufjelögum þeim, er hlut eiga að máli, styrk úr viðlagasjóði eða landssjóði.

Það er nú hvorttveggja, að þjör þykist eigi heimild til hafa að veita slíka hjálp á annan hátt, en sem lán, er 4% greiðist af í vöxtu og endurgoldin skuli í síðasta lagi að 10 árum liðnum, en það þykir fyrirsjáanlegt, að þörf muni gjörast stærri lána, en sýslufjelögin sjeu fær um að endurgjalda og ávaxta á þennan hátt, enda hefir og amtmaður ráð fyrir því gjört, að fjárveitingavald landsins myndi veita ýmsum sýslufjelögum styrk á annan hátt, en með láni úr viðlagasjóði eða landssjóði með venjulegri ávöxtun og afborgun; hafið þjör því lagt það til, að yður mætti veitast sjerstök heimild til, að veita einstökum sýslufjelögum að láni þá upphæð, sem sýslunefndirnar að fengnum skýrslum hreppsnefndanna og samþykki amtsráðsins álíta óhjákvæmilega nauðsynlega til að afstýra hungursvoða í hverri sýslu um sig, og að þjör megið ákveða þá ávöxtunar- og endurgreiðslu-skilmála fyrir lánum þessum, sem sveitarstjórnarvöld þau, er í hlut eiga, álíta sýslufjelögin fær um að halda.

Af þessu tilefni lætur ráðgjafinn eigi hjá liða að tjá yður þjónustusamlega til þóknanlegrar leiðbeiningar, að hann fellst á tillögu yðar, þá er að ofan er skráð, svo að þá er lán þessi verða veitt, verði fyrirvari um það hafið, að fullnaðar-ákvörðun verði þá fyrst gjörð um ávöxtunar- og endurgreiðslu-skilyrðin, er færi hefir á gefizt að semja við alþingi það, er næsta ár á saman að koma.

158 — Brjef landshöfðingja til sýslumannsins í Barðastrandarsýslu um verzlunar-
25. júlí. skýrslur. — Útaf fyrirspurn yðar, herra sýslumaður, frá 19. þ. m. vil eg tjá yður að öll skip sem koma á einhvern verzlunarstað og fara frá honum eiga að ritast á skýrsluna, um komin og farin skip, og verður við þau skip, er engar vörur hafa meðferðis, að gjöra athugasemd um það.

159 — Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um að
26. júlí. afstýra yfirvofandi hallæri. — Í gærðag hafið þjör, herra amtmaður, brjeflega skýrt mjer frá gjörðum amtráðsins í vesturamtinu á amtráðsfundi 18.—20. þ. m. að því er snertir ráðstafanir þær, er um var røtt í brjefi mínu 26. f. m., til að afstýra hallæri í hinum ýmsu sýslum amtsins; hafið þjör þar með sent mjer öll skjöl málsins, þar á meðal eptirrit eptir gjörðabók sýslunefndar Snæfellsness- og Hnappadalssýslu af fundarhaldi 15.—16. þ. m., brjef til amtsráðsins dags. 18. þ. m. frá þingmönnum Snæfellsness- og Hnappadals, Dala- og Barðastrandar-sýslna og eptirrit af brjefi yðar, herra amtmaður, dags. 20. þ. m. til sýslumannsins í Snæfellsness- og Hnappadalssýslu um skyldu þá, er hvílir á sýslunefnd þeirri, er í hlut á, samkv. tilsk. 4. maí 1872 til að gjöra nauðsynlega ráðstöfun til, að afstýra yfirvofandi hallæri. Þjör hafið jafnframt, herra amtmaður, álitid það æskilegt, að það verði nú þegar brýnt fyrir sýslunefnd Snæfellsness- og Hnappadals-sýslu — eptir fyrirskipun minni — að engra gjafa tjái að vænta sýslunni til handa úr

landssjóði, svo að upprætt verði með öllu hjá nefndinni sú ranga skoðun, að slíkt standi í stjórnarinnar valdi.

159

26. júl.

Útaf þessu skal jeg nú skora á yður, herra amtmaður, að kunngjöra sýslunefnd Snæfellsness- og Hnappadalssýslu það, er hjer segir:

Samkvæmt 24. gr. stjórnarskrárinnar má ekkert gjald greiða af hendi úr landssjóði, nema heimild sje til þess í fjárlögum eða fjáráukalögum, en af þessari ákvörðun leiðir beint, að stjórnin hefir enga heimild til, að veita neina gjöf úr landssjóði, til að afstýra hallæri, án samþykkis fjárveitingar-valdsins. Þar sem jeg því í brjefi mínu 26. f. m. hefi látið í ljósi, að landsstjórnin væri fús á með láni úr viðlagasjóði að veita alla þá hjálp, er í valdi hennar stöði, til að koma í veg fyrir hallæri í ýmsum landshlutum, og þar sem jeg þar að auki, um leið og jeg tók fram reglur þær, er jeg áleit mjer skylt að fylgja við þessleiðis lán af viðlagasjóði, bætti því við, að jeg hefði lagt það til við ráðgjafann, «að sakir hallærisháska þess, er vofir yfir ýmsum hlutum landsins á komanda vetri, verði sjerstaklegar ráðstafanir gjörðar um hjálp þá, sem nauðsyn verði álitid að veita sýslufjelögnum úr landssjóði,» — þá verður þetta á engan hátt svo skilið, eins og sýslunefndin þó virðist að hafa tekið það, sem jeg hefði lagt það til við ráðgjafann, að veita hjálp, er stríðir á móti fyrirmælum stjórnarskrárinnar, eða sem þess væri að vænta, að ráðgjafinn mundi veita nokkra slika hjálp. Jeg lagði það til við ráðgjafann, að við lánveitingar af viðlagasjóði til sýslunefndanna, til að afstýra hallæri í vetur komanda, yrði leyft að víkja frá þeim reglum, sem annars er fylgt um þessleiðis lán, einkum að því er snertir endurgreiðslu- og vaxtagreiðslu- kjörin; og undir eins og jeg fæ úrskurð ráðgjafans um þetta, skal jeg gefa yður, herra amtmaður, nauðsynlega vitneskju um það. — Enda þótt nú stjórnin geti ekki lengra gengið í þessu máli samkvæmt stjórnarskránni, er þó engan veginn loku fyrir það skotið, að fjárveitingarvald landsins geti síðar í fjáráukalögum fyrir árið 1882 veitt linun nokkra á vaxtagreiðslu og endurborgun umræddra lána.

En með því að það samkvæmt 39. gr. 9. tölul. í tilsk. 4. maí 1872 er skylda sýslunefndarinnar að gjöra ráðstafanir til að afstýra hallæri í sýslunni, og með því að enginn efi leikur á, að þetta má gjöra á þann hátt, er amtsráðið samkvæmt brjefi mínu frá 26. f. m. hefir bent á, og með því loks að þetta er sá eini vegur, er nú sem stendur er fær, til að koma í veg fyrir hallæri það, er menn þykjast fyrir sjá í Snæfellsness- og Hnappadalssýslu, þá gjörir sýslunefndin sig, ef lýsing hennar á ástandinu í sýslunni er rjett, seka í vanrækt á skyldu sinni með því, að skorast undan að fylgja þessum vegi, og sækja í þess stað til stjórnarinnar um gefins fjárstyrk af landssjóði, sem sýslunefndin hlýtur að geta sjeð, að stjórnin getur eigi veitt samkvæmt stjórnarskránni, og heyrir sú skylduvanrækt hennar undir ákvörðunina í 52. gr. 1. í tilsk. 4. maí 1872, og verður það amtsráðsins hlutverk að koma ábyrgð fyrir þetta fram á hendur sýslunefndinni eða hinum einstöku sýslunefndarmönnum.

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um byggingu 2 þjóðjarða. — Samkvæmt tillögum yðar, herra amtmaður, í þóknanlegu brjefi 26. júl. 12. p. m., fellst jeg á.

160

26. júl.

- 1, að jörð Munkapverárklosturs Grashóll í Þingeyjarsýslu verði byggð húsalaus hinum núverandi ábúanda hennar fyrir 50 álna landsskuld; og
- 2, að jörð Möðruvallaklosturs Björg verði byggð hinum núverandi ábúanda á Möðru-

160
26. júl.

völlum fyrir 100 álna landsskuld og 40 álna kúgildaleigur; þannig að ábúandinn sje skyldur, þegar ábúðin er úti, að afhenda í leigufæru standi meðal annars hús þau, er jörðunni fylgja, og að hann hið allra fyrsta komi upp gripheldri girðingu kring um tún jarðarinnar og síðan haldi henni tilhlýðilega við.

161 — Brjef landshöfðingja til *amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu* um 26. júl. búnaðarskólann á Hólum. — Með brjefi 12. þ. m., hafið þjer, herra amtmaður, sent mjer beiðni sýslumannsins í Skagafjarðarsýslu um 300 kr. styrk til búnaðarskólans á Hólum af fje því, sem með fjárlögnum er veitt þ. á. til eflingar búnaði samkvæmt tilögum amtsráðsins. Jafnframt hafið þjer getið þess, að af brjefi sýslumannsins, er bænarskránni fylgdi, sjáist, að sýslunefndin ætli styrk þennan einkum til að veita af honum 50 kr. hverjum námspilti, er á búnaðarskólann gengur, en hver þeirra á að gefa 100 kr. með sjer þar á ári; gjörir áminnzt brjef sýslumannsins ráð fyrir, að nemendur verði að eins 4 þetta ár. Hefir amtsráðið álitid, að fjárstyrkur sá, er veittur yrði þannig af landsjóði, ætti eigi að nema meiru en helmingi af því, sem varið verður alls til styrks nemendum, og hefir því lagt það til, að veittur verði í þessu skyni 100 kr. styrkur.

Þessari tillögu amtsráðsins er jeg samþykkur og veiti því Skagafjarðarsýslu 100 kr. styrk af nefndu fje til umgetins búnaðarskóla.

Þetta tjái jeg yður, herra amtmaður, til þóknanlegrar leiðbeiningar og frekari birtingar.

162 — Brjef landshöfðingja til *amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu* um 26. júl. umliðun á þjóðjarðagjöldum. — Út af brjefi yðar, herra amtmaður, frá 13. þ. m., vil jeg tjá yður, að jeg finn ekkert verulegt við það að athuga, þó umboðsmaður Möðruvallaklausturs veiti sökum vorharðindanna hinum efnaminustu landsetum á jörðum tjeðs umboðs umliðun á landsskuldum þeim, sem á fallnar eru í næstliðnum fardögum, þangað til í næstkomandi haustkaupitid eða fjártökutid. Þar á móti sje jeg mjer ekki fært að veita almennan frest með að borga hinar áföllnu landsskuldir og, verður að gjöra út um það sjerstaklega fyrir hvern einstakan landseta, hvort dráttur hans á að greiða landsskuld sína verði talinn honum til ábyrgðar eða ekki.

163 Brjef landshöfðingja til *beggja amtmanna*¹ um landamerki þjóðjarða. — Í landamerkjalogum 17. marz þ. á. er svo fyrir mælt, að landeigandi hver sje skyldur til að halda við glöggum landamerkjum fyrir jörð sinni, og að umsjónarmenn þeirra jarða, sem ekki eru einstakra manna eign, hafi og sömu skyldu að gæta, að því er til slíkra jarða kemur. Fyrir því vil jeg nú skora á yður, herra amtmaður, að því er kemur til umdæma þeirra, er yður er fyrir trúað, að þjer leggið fyrir umboðsmenn landssjóðsjarða og annara jarða í umdæmi yðar, sem eigi eru einstakra manna eign, en tilheyra sveitarfélögum, almennum sjóðum og öðrum stofnunum, — þó að frá skildum prestsetrum og kirkjujörðum, því um þær hefir stiptyfirvöldunum verið boðið að annast, svo sem nauðsyn til beri — að þjer gjöri ráðstafanir þær til framkvæmdar fyrirmælum tjeðra laga, er nauðsynlegar eru, samkvæmt þeim frekari reglum, sem í lögnum eru gefnar.

1) Sama dag var ritað stiptyfirvöldunum á sömu leið um landamerki prestsetra, kirkjujarða og þeirra bóndajarða, er kirkjur standa á eða sem prestmötu eiga að gjalda.

— Ágrip af brjefi landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurum- 164
dæminu um breyting á 2 umboðum. — Samkvæmt tillögum amtmanns samþykkti 28. júlí.
landshöfðingi með þessu brjefi, að þessar jarðir í Þingeyjarsýslu: $\frac{1}{2}$ Brettingsstaðir,
Uppibær, Skuggabjörg og Keflavík, er hingað til hafa legið undir Möðruvallaklausturs-
umboð, skuli frá 1. jan. 1883 að telja leggjast undir Munkaþverárklaustursumboð, og að
frá sama tíma skuli aptur eptirnefndar jarðir í Grímsey: Básar, Syðri Grenivík og
Neðri Sauðavík, er hingað til hafa legið undir Munkaþverárklaustursumboð, leggjast
undir Möðruvallaklaustursumboð.

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um 165
endurskoðun á jarðamatinu. — Í brjefi frá 4. þ. m. hafið þjer, herra amtmaður spurt, 28. júlí.
hverja aðferð skuli við hafa, ef einhver hreppsnefnd skyldi skorast undan eða vanrækja
að framkvæma í tíma þau störf með tilliti til endurskoðunar á jarðamatinu frá 1861, sem
getur um í brjefi ráðgjafans frá 28. febr. þ. á. og umburðarbrjefi mínu frá 1. apríl s. á.
(stjórnartíðindi þ. á. B. 52. og 53).

Þegar slíkt kemur fyrir verður, fyrst samkvæmt 38. grein sveitastjórnartilskipun-
arinnar frá 4. maí 1872 spurning um sektaábyrgð fyrir oddvita hreppsnefndarinnar og
aðra hreppsnefndarmenn, en þar að auki verð jeg að leiða athygli yðar að því, að ekki
megi draga endurskoðunina á jarðamatinu í heild sinni sökum slíkrar undanfærslu.

Að vísu er ekkert á móti því, að sýslunefndirnar veiti einstökum hreppsnefndum
nokkra lengingu á fresti þeim, er tiltekinn er með 1. grein umburðarbrjefs míns frá 1.
apríl þ. á., ef slíkur frestur kemur eigi í bága við störf þau, er ætluð eru sýslunefndun-
um sjálfum; en sýslunefndirnar mega ekki láta það bregðast að afgreiða sjálfar jarðamat-
ið með póstum þeim, er eiga að koma hingað í nóvembermánuði, og geta hreppsnefndir
þær, er vanrækja það, sem fyrir þær hefir verið lagt, kennt sjálfum sjer um það, ef þær
fá ekki þátt þann í endurskoðun jarðamatsins, sem þeim hefir verið ætlaður, og verður
sýslunefndin með tilliti til slíkra hreppa að ganga út frá því, að hreppsnefndin hafi ekki
álitnið það nauðsynlegt eða æskilegt, að jarðamatið yrði lækkað hvorki fyrir hreppinn í
heild sinni nje að því er snertir hinar einstöku jarðir í hreppnum, og hinsvegar myndi
sætta sig við hækkun þá á jarðamatinu fyrir hreppinn í heild sinni, sem sýslunefndin
kynni að ætla æskilega.

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um 166
flutning á síldarveiðiahöldum í utanríkisskipum. — Út af fyrirspurn þeirri frá sýslu- 28. júlí.
manninum í Norðurmúlasýslu, er jeg meðtók með þóknanlegu brjefi yðar, herra amtmað-
ur, 4. þ. m. vil jeg tjá yður, að jeg er yður samdóma um, að innlendir síldarveidamenn
megi nota norsk eða önnur utanríkisskip til að flytja hafna á milli vistir og annað, er
heyri til síldarafla, sbr. 4. grein laga 7. nóvbr. 1879 (A. 28) og ráðgjafabrjef frá 20.
nóvbr. 1879 (stjórnartíðindi 1880 B 33) um að nota utanríkisskip til vöruflutninga.

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um 167
landamerki þjóðjarða. — Út af fyrirspurn frá umboðsmanni stærri og minni 28. júlí.
jarða Eyjafjarðarsýslu, um skyldu umboðsmanna til að fylgja fram landamerkjalog-

167 unum frá 17. marz þ. á. (A. 5) og kostnaðar þess, er af því-leiðir, og fylgdi hún þóknanlegu 28. júlí. brjefi yðar, herra amtmaður, frá 5. þ. m., vil jeg til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar, tjá yður það, er nú segir:

Það, sem umboðsmenn fyrst verða að sjá um, er, að samin verði nákvæm lýsing á landamerkjum sjerhverrar jarðar. Gjöri jeg ráð fyrir, að leiguliðarnir láti í tje þessar lýsingar, og að umboðsmenn á yfirreiðum sínum skoði landamerkin samkvæmt lýsingunum, beri þær saman við merkjalýsingar nábúajarðanna, og ef þær greinir á, reyni að útljá ágreininginn. Sje það svo að vafasöm landamerki sjeu milli 2 eða fleiri umboðsjarða, ber umboðsmanni að senda amtmanni báðar merkjalýsingarnar með álitu sínu og þeim skilríkjum, er hver leiguliði um sig þykist geta til fært þeim landamerkjum til stuðnings, er hann fylgir fram, og býst jeg við, að amtmaður þar eptir gjöri út um ágreininginn, ef til vill eptir að hafa leitað álits hlutaðeigandi hreppsnefndar og sýslunefndar um málið. Eigi umboðsmaður sjálfur jörð eða jarðir, sem liggja upp að þjóðjörðum, skal setja mann til, ásamt þjóðjarðalandsetunum, að halda fram gagnvart umboðsmanni rjetti landssjóðsins, að því er landamerkin snertir.

Jeg gjöri ráð fyrir, að landsetum þjóðjarða hafi í byggingarbrjefum sínum verið gjört að skyldu, að halda við með öðrum mannvirkjum á jörðunni glöggum landamerkjum. Þar sem það skyldi þykja nauðsynlegt að gjöra af nýju landamerki, býst jeg við að umboðsmaður, ef slíkt verk er meira en, að leiguliði verði að álitast skyldur að framkvæma það á sinn kostnað, leiti á venjulegan hátt styrks úr landssjóði til verksins.

Jeg er yður, herra amtmaður, samdóma um, að umboðsmenn sjálfir verði að bera kostnað þann, er leiðir af yfirreiðum þeirra, og vona, að kostnaður sá, er landssjóðurinn hefir af framkvæmd landamerkjaganna verði sem minnstur. Skyldi umboðsmaður eða þjer, herra amtmaður, álita rjett að höfða mál fyrir hönd landssjóðs til að ljúka landamerkjaprætu, sbr. 7. gr. laganna, býst jeg við að fá um það ítarlegar tillögur.

168 — Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um 29. júlí. landshlut og fátækrahlut af flutningshval. — Jafnframt brjefi yðar, herra amtmaður, frá 12. þ. m. meðtók jeg fyrirspurn oddvita hreppsnefndarinnar í Svalbarðstrandarhreppi, hvort ekki beri samkvæmt 8. og 10. kapítula rekabálks Jónsbókar að greiða landshlut og fátækrahlut af hval, sem ísinn hafði króað inni á Eyjafirði og sem eptir að hafa verið eltur með byssuskotum og skutlum í 5 sólarhringa innanum ísjakana á firðinum tók sunnudagskvöldið 18. f. m. daudateygjurnar á fjörunum undan tjeðum hreppi og síðan var fluttur þar í land. Þar að auki senduð þjer mjer skýrslu Jakobs verzlunarstjóra Havsteens um þessa veiði, er hann veitti forstöðu, og loksins hafið þjer, með því að verzlunarstjóri þessi er bróðir yðar, beiðzt úrskurðar míns um það, hvort lögsækja beri hann og þá, sem með honum voru, fyrir helgidagsbrot.

Að því er nú fyrst snertir hina síðast nefndu spurningu, þá leyfir 2. grein tilskipunar um sunnu- og helgidagahald frá 28. marz 1855 beinlínis veiðimönnum ekki að eins að bjarga veiðiskap sínum á helgidögum, heldur einnig í fiskileysisárum að róa til fiskjar, og með því að ís, þá er sú veiði, er hjer ræðir um, átti sjer stað, bannaði eða hamlaði sjáfarafrafla á Eyjafirði, get jeg ekki fundið ástæðu til að lögsækja veiðimenn þá, er hjer ræðir um fyrir helgibrot, þó það yrði álitid að veiðin hefði farið fram á sunnudegi þeim, er hvalurinn var fluttur í land, og ekki allt eins mikið á næst undan gengnum dögum, meðan veiðimenn vöktu yfir hvalnum og eltu hann.

Fyrirmælum rekabálks Jónsbókar 8. kap. hefir verið breytt með konungsbrjefi frá 23. júní 1779. Samkvæmt því virðist að eins verða spurning um þriðjungs landshlut af þeim flutningshvólum, sem reknir eru alveg ómeiddir á land og ekki hafa verið skotnir í sjónum. Þegar aptur á móti skotnir hvalir eru fluttir á land, ber ekki að greiða neinn landshlut af þeim, nema því að eins, að engi eða tún bóndans skemmist af flutningi hvalsins og skurði, og skal þá greiða jarðeiganda tilendurgjalds á slíkum skaða áttunda part hvalsins.

Samkvæmt 10. kap. rekabálks Jónsbókar virðist yður, herra amtmaður, að eigi geti verið efi á því, að greiða skuli fátækrahlut af hval, sem veiddur er á helgum degi, en hins vegar ætlið þjer, að ákvörðun þessi sje úr gildi fallin með 14. grein fátækra-reglugiörðarinnar. Hið síðar nefnda álit yðar virðist mjer vafasamt; en sama er um skilning yðar á 10. kap. rekabálks. Mjer virðist nokkur vafi geta verið um það, hvort orðið «fluttur» á þeim stað hafi hina sömu þýðingu og staðið hefði «veiddur» eða «rekinn á land», og kynni ef til vill að vera spurning um, hvort greiða ætti fátækrahlut af meiri hlut hvalsins, en þeim er skorinn væri og fluttur úr fjörunni á helgum degi; en hvað sem því nú líður, verður varla krafinn fullur fátækrahlutur af hval þeim, sem veiddur er eða fluttur fleiri daga í röð, þó síðasti dagurinn sje sunnudagur.

Þetta er tjáð yður til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir hlutaðeigöndum, og er það vitaskuld, að þeir eru ekki bundnir við álit það, er jeg hef látið í ljósi, en geta krafizt dómsúrslita í málinu.

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um vald sýslunefndar með tilliti til uppfreðingar barna. — Með þóknanlegu brjefi yðar herra amtmaður, frá 29. f. m. meðtók jeg álit yðar um áfrýjun sóknarprestssins að Görðum á Álftanesi á úrskurði amtsráðsins í suðurumdæminu frá 11. þ. m., er fellur úr gildi ályktun sýslunefndarinnar í Kjósar- og Gullbringusýslu frá 15. nóvbr. f. á. um, að greiða skuli úr sjóði Bessastaðahrepps 20 kr. kostnað, er leiddi af sjerstakri umsjón með kennslu unglingspilts Ögmundar Gíslasonar, svo að hann yrði fermingarfær.

Áfrýjandinn hefir haldið því fram, að amtsráðið hefði átt að vísa þessu máli frá sjer, þar sem sýslunefnd bæri samkvæmt 38. grein sveitarstjórnartilskipunarinnar frá 4. maí 1872 fullnaðarúrskurður á málinu, en þjer hafið þar á móti bent á, að það virðist almenn grundvallarregla, að úrskurðum í sveitarmálum verði að minnsta kosti áfrýjað einu sinni, og með því að fyrsta úrskurðarvald á ágreiningi milli prests og hreppsnefndar um uppfreðslu ungmennis beri undir sýslunefnd samkvæmt 2. lið 14. greinar tilsk. 4. maí 1872, sje það brot á tjeðri grundvallarreglu að láta sýslunefnd hafa fullnaðarvald til að skera úr slíkum málum. En á þessa skoðun yðar, herra amtmaður, get jeg ekki fallizt. Það virðist ekki vera neinn verulegur munur á ályktun hreppsnefndar í máli um uppfóstur og uppeldi barna og í öðrum málum, sem áfrýja má til sýslunefnda samkvæmt 38. grein tilskipunarinnar, og ályktun hreppsnefndarinnar um uppeldi barns, missir ekki þýðingu sem fullnaðarákvörðun af hendi hreppsnefndarinnar, þó hreppsnefndin sje skyld að hlíta ráði sóknarprestss, þangað til fullnaðarúrskurður sýslunefndar fæst um málið. Það er nú hvergi í 14. grein sveitarstjórnartilskipunarinnar hin minnsta bending um, að amtsráðinu beri nokkur afskipti af slíku máli; þvert á móti er það ástæða á móti slíkum afskiptum, að greinin ekki inniheldur neina ákvöðrun um, hvernig fara skuli með uppeldi þess barns, er ágreiningur er um, meðan á áfrýjuninni til amtráðsins stendur; og er þetta því eptirtektarverðara, sem greinin kveður á um, hvernig fara eigi að í þessu tilliti þangað til úr-

169 skurður sýslunefndar er fenginn um málið. Með því nú loksins að 52. grein sveitar-
1. ágúst. stjórnartilskipunarinnar inniheldur sundurliðaðar ákvarðanir um mál þau, er lögð eru undir
amtsráðin með skírskotun til ýmsra undanfarandi greina í tilskipuninni og hvorki 14.
næ 38. grein er talin með þeim, virðist mjær ljóst, að amtsráðið hafi ekki vald til að
grípa fram fyrir hendurnar á sýslunefndinni í málum um uppfóstur og uppeldi barna.

Þar sem þær, herra amtmáður, hafið vakið athygli á því, að sýslunefndin í með-
ferð sinni á málinu hafi brotið móti 28. gr. tilskipunarinnar, þá kynni þetta, ef til vill,
að geta valdið því, að amtsráðið, samkvæmt 1. tölul. 52. gr. tilskipunarinnar fyndi ástæðu
til að vísa málinu til nýrrar meðferðar í sýslunefndinni, en hins vegar veitir það amts-
ráðinu enga heimild til að breyta úrskurði sýslunefndarinnar að efni til.

Samkvæmt því, sem hjer að framan er tjáð, skal sá úrskurður amtsráðsins í
suðurumdæminu, er breytti úrskurði sýslunefndar Kjósar- og Gullbringusýslu frá 15. nóvbr. f.
á. í málinu um meðgjöf með piltinum Ögmundi Gíslasyni, úr gildi felldur.

170 — Brjef landshöfðingja til stiptsyfirvaldanna um bólusetningu. — Af þókanlegr;
3. ágúst. skýrslu stiptsyfirvaldanna 28. júní þ. á. sjest, að hin síðari ár hefir ekkert gjört verið til
að fram fylgja fyrirmælum konungsbrjefa 18. júlí 1821 og 23. marz 1830 um ráðstafan-
ir til framkvæmda bólusetningu; en í þeim er ákveðið, að hver prestur skuli vera bólu-
setjari í kalli sínu, með 1 eða 2 aðstoðar-bólusetjurum, ef á þarf að halda, og í annan
stað, að prestaefnum skuli ókeypis kennt að bólusetja, og að þess skuli gætt, er þeir eru
í embætti skipaðir, að þeir sanni, að þeir þekki nákvæmlega til alls, er að bólusetning
lýtur. Með því að það nú virðist nauðsynlegt, að tjeðum fyrirmælum sje nákvæmlega
fram fylgt, vil jeg skora á stiptsyfirvöldin að sjá um, að það verði eptirleiðis gjört, og
virðist mega sameina þá ókeypis kennslu, er landlækni er gjört að skyldu að veita prest-
um og prestaefnum, við kennsluna á læknaskólanum. Þeir, er eptirleiðis sækja um að
verða skipaðir í prestlega stöðu, verða að færa sönnur á, að þeir hafi aflað sjer nauðsyn-
legrar þekkingar í þessu efni; og ber að brýna fyrir prestum þeim, er þegar eru í em-
bætti skipaðir, en hafa ekki þessa kunnáttu til að bera, að þeim beri enn að nota að-
gang þann, sem þeim með kgsbr. 18. júlí 1821 er veittur, til að afla sjer hennar.

EMBÆTTASKIPUN.

5. dag ágústmánaðar var Bergur amtmáður Thorberg kvaddur til í fjarveru Hilmar
landshöfðingja Finsens á ferð til Danmerkur og á ábyrgð hans að þjóna landshöfðingjaembættinu yfir
Íslandi ásamt amtmannsembættinu í suður- og vesturumdæminu, þó svo, að þeim málum, er hann sem
amtmáður eða annar liður stiptsyfirvaldanna leggur úrskurð á, skal samkvæmt ákvörðun 21. greinar í
auglýsingu 22. febrúar 1875 skjóta undir forstjóra hins konunglega íslenska yfirdóms, þá er þau liggja
undir fullnaðarúrslit landshöfðingja.

12. s. m. var presturinn að Presthólum sira Eiríkur Gíslason skipaður prestur að Lundi
(Lundar- og Fitjasóknum) í Borgarfjarðarsýslu.

Stjórnartíðindi. Nokkur hept exemplör af stjórnartíðindum 1881 (A og B
saman) fást keypt á ritstofu landshöfðingja, þar að auki eru þar til sölu nokk-
ur exemplör af B-deild stjórnartíðinda 1874—1880 og af báðum deildum 1878,
1879 (vantar bls. 13—20) og 1880.

Þau ár, er báðar deildirnar eru til fyrir, kosta 1 kr. 90 a., en sje að eins
B-deildin til, kostar árið 95 a.

Ágrip

171

af reikningum, sem eru undir stjórn amtsráðs vesturumdæmisins.

Jafnaðarsjóður vesturamtsins 1881.

Tekjur.		Kr. A.
1. Eptirstöðvar við árslok 1880 :	kr. a.	
a. Útistandandi af jafnaðarsjóðsgjaldi	82 98	
b. Í peningum	2505 19	2588 17
2. Niðurfjöfnun á lausafje í amtinu 8 aurar á hvert hundrad :		
a. Í Mýrasýslu	172 "	
b. - Snæfellsness- og Hnappadalssýslu	149 64	
c. - Dalasýslu	179 76	
d. - Barðastrandarsýslu	121 "	
e. - Ísafjarðarsýslu og kaupstað	175 80	
f. - Strandasýslu	107 40	905 60
3. Jafnaðarsjóðsgjald frá Ísafjarðarsýslu og kaupstað 1880		278 33
4. Innborgað af upphæð þeirri, sem tilfærð er að ofan undir tölul. 1 a.		62 8
Tekjur alls		3834 18

Gjöld.

		Kr. A.
1. Til sakamála, lögreglumála og gjafsóknarmála	" "	
2. Til bólusetninga og annara heilbrigðismálefna		341 87
3. Kostnaður við kennslu heyrnar- og málleysingja		220 "
4. Endurgjald kostnaðar við byggingu fangahúsa :	kr. a.	
a. $\frac{1}{15}$ af láni úr landssjóði, upphaflega að upphæð 19380 kr.;		
6. afborgun	1292 "	
b. Ársvextir af 12920 kr.	516 80	1808 80
5. Kostnaður við amtsráðið		380 40
6. Ýmisleg útgjöld		177 39
7. Móti tekjulíð 4. færast til jafnaðar		62 8
8. Eptirstöðvar við árslok 1881 :		
a. Útistandandi jafnaðarsjóðsgjald	95 19	
b. Í peningum	748 45	843 64
Gjöld alls		3834 18

Búnaðarsjóður Vesturamtsins 1881.

Tekjur.		Kr. A.
1. Eptirstöðvar við árslok 1880 :	kr. a.	
a. Ríkisskuldabreyf	1500 "	
b. Veðskuldabreyf einstakra manna	8330 "	
c. Ógoldnir vextir	73 72	
d. Í peningum	629 25	10532 97
2. Leigur af vaxtafje sjóðsins 1881		393 20
3. Tillag úr landsjóði samkvæmt landshöfðingjabreyfi, dags. 6. sept.		
f. á.		1233 33
Flyt		12159 50

9. dag septbrmánaðar 1882.

172

	Flutt	12159 50
4. Móti gjaldlið 9. a. (sbr. gjaldlið 8.) færist til jafnaðar upphæð ný- keypts ríkisskuldabryjfs	1000 "	

Tekjur alls 13159 50

Gjöld.

Kr. A.

1. Styrkur til kennslustofnunarinnar í Ólafsdal	825 "	
2. — — — Lopts Guðmundssonar til að kaupa kerru	50 "	
3. — — — Strandasýslu til launa handa 2 jarðyrkjumönnum	200 "	
4. — — — Jóns Jónssonar á Hladhamri til verkfærakaupa	50 "	
5. Viðbót við verðlaun úr landssjóði til Sturlaugs Tómassonar	1 67	
6. Styrkur til búnaðarfjelagsins á Skógarströnd	50 "	
7. — — — — — í Kolbeinsstaðahreppi	50 "	
8. Keypt kgl. skuldabryf, að upphæð 1000 kr. (á 98 pr. 100)	980 "	
9. Eptirstöðvar við árslok 1881:	kr. a.	
a. Ríkisskuldabryf	2500 "	
b. Skuldabryf einstakra manna	8130 "	
c. Ógoldnir vextir	102 52	
d. Í peningum	220 31	10952 83
	Gjöld alls	13159 50

173

Búnaðarskólagjald í vesturamtinu 1881.

Tekjur.

Kr. A.

1. Eptirstöðvar við árslok 1880:	kr. a.	
a. Í skuldabryfum	4650 "	
b. Óborgaðir vextir	16 "	
c. Óborgað búnaðarskólagjald	248 "	
d. Í peningum	841 41	5755 41
2. Vextir		178 87
3. Búnaðarskólagjald 1881		636 94
4. Innborguð lán á árinu		650 "
5. Móti gjaldlið 1. færist til jafnaðar		550 "
6. Móti gjaldlið 4. b. færist til jafnaðar upphæð ríkisskuldabryjfs, sem hefir verið keypt á árinu	1000 "	
	Tekjur alls	8771 22

Gjöld.

K. A.

1. Lánað út móti vði og 4% vöxtum	550 "	
2. Móti tekjulið 4. færist til jafnaðar	650 "	
3. Keypt kgl. ríkisskuldabryf að upphæð 1000 kr. fyrir	980 "	
4. Eptirstöðvar við árslok 1881:	kr. a.	
a. Veðskuldabryf	4550 "	
b. Ríkisskuldabryf	1000 "	
c. Óborgaðir vextir	32 "	
d. Óborgað búnaðarskólagjald	205 73	
e. Í peningum	803 49	6591 22
	Gjöld alls	8771 22

Reykjavík 20. júní 1882.

Bergur Thorberg.

Amtsráðsskýrslur.

174

Aðalfundur amtsráðsins í suðurumdæminu 7. og 8. júní 1882.

Fundurinn var haldinn í Reykjavík af forseta amtsráðsins, amtmanni Bergi Thorberg, með amtsráðsmanni Dr. phil. Grími Thomsen og varaamtsráðsmanni kaupmanni Guðmundi Thorgrímson á Eyrarbakka.

Þessi málefni komu til umræðu á fundinum:

1. Sýslunefndin í Rangárvallasýslu hafði farið þess á leit, að amtsráðið ljeti í tje aðstoð sína til þess, að nefnd sýsla fái úr landssjóði eða annarsstaðar frá styrk til að afstýra yfirvofandi hallæri, einkum í Landmannahreppi, annaðhvort endurgjaldslaust, eða með samþykki amtsráðsins, móti endurgjaldi, sem sýslusjódurinn ábyrgðist, og hafði sýslunefndin álitid, að hið minnsta, sem til þessa þyrfti, væri 1000 kr., en í brjefi sínu til amtsráðsins hafði sýslumaðurinn lýst því yfir, að óskilegt væri, að sýslunefndin fengi til umráða allt að 2000 kr., ef hún álti, að á svo miklu þyrfti nauðsynlega að halda. Amtsráðið ákvað að veita samþykki sitt til, að sýslunefndin mætti taka 2000 kr. lán til að afstýra hallæri með löngum borgunarfresti, og að mæla með því, að lán þetta fengist úr viðlagasjóði. Jafnframt var ákveðið að brýna fyrir sýslunefndinni að verja láninu einungis til að bæta úr sannri þörf og vandræðum, og láta sjer mjög annt um, að hjálpinni yrði útbýtt með ráðdeild og fyrirbyggju.
2. Landshöfðinginn hafði sent amtsráðinu til álita beiðni frá sýslunefndinni í Bórgarfjarðarsýslu um, að sýslunni yrði veitt lán að minnsta kosti 16—20000 kr. úr viðlagasjóði, til að bæta úr neyð þeirri, er vofir yfir sýslunni vegna undanfarinna harðinda og skepnufellis, og hafði nefndin hugsað sjer að verja fjenu til að styrkja hrepps-fjelög og einstaka menn, er hefðu orðið fyrir miklu tjóni á bjargræðisstofni sínum til að bæta hann aptur, einkum með því að kaupa ærstofn frá öðrum hjeruðum; óskadi nefndin, að lánið mætti endurborgast með vöxtum á 28 árum, þannig að 6% greiddust á ári. Amtsráðið sá sjer ekki fært að samþykkja svo stórt lán, sem sýslunefndin hafði farið fram á, með því endurborgun slíks láns mundi verða sýslunni ofvaxin, og með því eigi heldur voru framkomnar svo ítarlegar skýrslur um ástandið, að það gæti talizt nægilega upplýst, að svo hátt lán væri óumflýjanlega nauðsynlegt til að afstýra hallæri í sýslunni. Þar á móti vildi amtsráðið samþykkja og mæla fram með, að sýslunni yrði veitt allt að 10000 kr. lán til að kaupa búfjárstofn handa þeim, er hefðu orðið fyrir miklum skepnufelli, og að þetta lán yrði veitt með 28 ára borgunarfresti, en ef borgunarfresturinn yrði ákveðinn að nokkrum mun styttri, áleit amtsráðið, að jafnvel endurborgun á 10000 kr. láni mundi verða of þung byrði fyrir sýslufjelagið.

Aðalfundur amtsráðsins í suðuramtinu 30. júní og 1.—3. júlí 1882.

175

Fundurinn var haldinn í Reykjavík af forseta amtsráðsins, amtmanni Bergi Thorberg, með amtsráðsmönnum Dr. phil. Grími Thomsen og prófasti síra Skúla Gíslasyni.

Þessi málefni komu til umræðu á fundinum:

1. Forseti lagði fram jafnaðarsjóðsreikning suðuramtsins fyrir árið 1881; var hann yfirskodaður og fannst ekkert við hann að athuga.
2. Forseti lagði fram reikning yfir búnaðarskólagjald suðuramtsins 1881 og reikning

leiguliðasjóðs suðuramtsins fyrir sama ár; voru reikningar þessir yfirskoðaðir, og fannst ekkert við þá að athuga.

3. Vegna þess að forstöðunefnd kvennaskólans í Reykjavík hafði eigi viljað aðhyllast reglugjörð þá fyrir skólann, er forseti hafði samið samkvæmt ákvörðun amtsráðsins á síðasta aðalfundi, skýrði forseti frá, að hann ekki hefði út borgað hinn síðari helming af árstíllagi því, er skólanum hefði verið ætlað úr jafnaðarsjóði fyrir árið 1881. Síðan hefði forstöðunefndin sjálf samið reglugjörð fyrir skólann að mestu leyti samhljóða þeirri, er forseti hafði samið, og óskað að amtsráðið staðfesti hana og hjeldi áfram að veita skólanum fjárstyrk. Amtsráðið yfirfór þessa reglugjörð og samþykkti hana með nokkrum breytingum, og svo framarlega sem forstöðunefndin vildi aðhyllast þessar breytingar, leyfði ráðið að útborga mætti til skólans síðari hluta árgjaldsins fyrir 1881, og veitti skólanum með sama fyrirvara 200 kr. styrk fyrir árið 1882 og sama styrk fyrir árið 1883. Einnig samþykkti amtsráðið breytingar þær, er orðið höfðu á forstöðunefnd skólans. Reikningur skólans fyrir 1880—81 var yfirfarinn.
4. Amtsráðið samþykkti þá ráðstöfun forseta, að sendur hefur verið á þessu sumri búfræðingur til Rangárvallasýslu og Skaptafellssýslu, samkvæmt beiðni hlutadeigandi sýslunefnda, til að leiðbeina mönnum í jarðabótum og ýmsum öðrum atriðum landbúnaðarins. Laun búfræðingsins voru ákveðin 800 kr. fyrir sumarið; var ráðgjört, að hann skyldi verja nokkrum tíma af sumrinu til að gjöra ráðstafanir til að varna framvegis skemmdum af Hafursá í Mýrdal, og var forseta falið að leitast við að fá nokkurn hluta af launum hans veittan af því fje, sem í fjárlögnum hefir verið ætlað til burtveitingar nefndrar ár. Svo ákvað og amtsráðið, í tilefni af nýkominni beiðni frá sýslunefndinni í Árnessýslu, að búfræðingurinn skyldi einnig dvelja nokkurn tíma í þeirri sýslu einkum í Flóanum til að leiðbeina mönnum í vatnsveitingum, svo skyldi hann og yfirvega hverjar varnir kynnu vera tiltækilegar móti sandfokinu í Selvogshreppi.
5. Sýslunefndin í Borgarfjarðarsýslu hafði farið fram á, að stofnaður yrði sameiginlegur búnaðarskóli fyrir suðuramtið og vesturamtið á Hvanneyri í Borgarfirði, en til þessarar jarðar hefir búfræðingur Björn Björnsson fengið kauprjett í þessu skyni; hafði sýslunefndin skrifað öllum sýslunefndum í suðuramtinu um þetta málefni og skorað á þær að fara þess á leit við amtsráðið, að þessi jörð yrði valin til að stofna þar búnaðarskóla. En þar eð amtsráðið enn ekki hafði meðtekið neina tilkynningu um þetta efni frá sýslunefndunum og, þar eð því var ókunnugt um, hvernig tekið mundi verða í málið af amtsráði vesturamtsins, er sýslunefnd Borgarfjarðarsýslu einnig hafði skrifað um það, gat amtsráð suðuramtsins, svo hlynnt sem það annars var máli þessu, ekkert ákveðið um það, að svo komnu.
6. Viðvíkjandi beiðni frá premierlieutenant C. Trolle, — er landshöfðingi hafði sent amtsráðinu til álita — um 2000 kr. styrk úr landssjóði til að halda áfram að rannsa fiskiveiðarnar við Ísland, voru það tillögur amtsráðsins, að ekki skyldi veita slíkan styrk af því fje, sem tilfært er í fjárlaganna 10. gr. C. 4.
7. Forseti skýrði frá, að landshöfðinginn hefði fallizt á þá tillögu sína að 161 kr. 58 a., sem eptir var óeytt af því fje, sem fyrir árið 1881 var veitt til eflingar búnaði, mætti verja til að kaupa fyrir jarðyrkjuverkfæri, sem útbýtt skyldi sem verðlaunum fyrir dugnað í búnaði einkum í jarðabótum, eptir ákvörðun amtsráðsins, og skýrði hann enn fremur frá, að hann hefði gjört ráðstöfun til að kaupa jarðyrkjuverkfæri

(skóflur og kvíslar) fyrir fje þetta. Amtsráðið ákvað að fá framfarafjelagi Dyrhólahrepps verkfæri þessi til útbýtingar.

8. Sýslunefndin í Borgarfjarðarsýslu hafði farið þess á leit, að amtsráðið stuðlaði til, að hinar sjerstaklegu heilbrigðisnefndir, sem ráðgjörðar eru í 23. gr. sveitarstjórnarlaganna, kæmust sem fyrst á stofn. En þar eð hin tilvitnaða lagagrein ætlast til, að málefnið um stofnun heilbrigðisnefnda sje borið undir hreppsnefndirnar, ályktaði amtsráðið að skora á sýslunefndina í Borgarfjarðarsýslu að fara með málið á þenna hátt, og jafnframt skyldi rita öðrum sýslunefndum í amtinu í líka stefnu.
9. Forseti lagði fram nokkrar bænarskrár um styrk af því fje, sem í fjárlögunum er veitt til eflingar búnaði, en sá hluti af þessu fje, sem amtsráði suðuramtsins bar að gjöra tillögur um var 3533 kr. 33 a.

Voru tillögur amtsráðsins þessar:

A. Um þann helming er á að veitast búnaðarfjelögum:

- a. að búnaðarfjelagi suðuramtsins yrðu veittar 1500 kr. eins og síðastliðið ár.
- b. að búnaðarfjelagi Seltjarnarnesshrepps yrðu veittar 133 kr. 33 a. til verkfærakaupa.
- c. að búnaðarfjelagi Mosfellssveitar einnig yrðu veittar 133 kr. 33 a. til verkfærakaupa.

B. Um hinn annan helming nefndrar fjárupphæðar:

- a. að upp í laun búfræðings þess, sem að ofan er umgetið undir 4. yrðu greiddar 197 kr. 5 a., og að öðru leyti skyldi greiða upp í laun hans 202 kr. 95 a. eptirstöðvar, er amtsráðið hafði undir höndum, af fje því, er árið 1880 var veitt til eflingar búnaði; en helming launanna vonaðist amtsráðið eptir að geta fengið af því fje, sem ætlað er til Hafursár (fjárlaganna 10. gr. C. 11), eins og að ofan er á vikið.
- b. að Gísla Gíslasyni frá Bitru yrði veittur 100 kr. styrkur til að halda áfram námi sínu við skólann á Stend í Noregi.

Um nokkur bóнарbrjef um styrk, er amtsráðið hafði til meðferðar voru tillögur þess þær, er nú skal greina:

Um bóнарbrjef frá Guðmundi Ólafssyni á Fitjum, að vísa því til hlutadeigandi sýslunefndar, sem kunnugri málavöxtum, þar sem efni þess var mjög óákveðið.

Um bóнарbrjef frá sýslunefndinni í Vestur-Skaptafellssýslu um verðlaun handa Hjalta Einarssyni fyrir dugnað í sjómennsku, að vísa beiðni þessari til framfarafjells Dyrhólahrepps, sem amtsráðið hefur veitt styrk, og til sýslunefndarinnar, sem fær fje til umráða eptir fjárlögunum.

Út af brjefi sýslumannsins í Gullbringu og Kjósarsýslu, er fer fram á, að Sæmundi Sæmundssyni á Elliðavatni og Sveini Jónssyni á Gufunesi verði veittur styrkur að upphæð 1000 kr. til að koma á fót síldar-veiðiskap í Grafarvogi og víðar, ljet amtsráðið það álit sitt í ljósi, að fyrirtæki þetta, ef það annars eptir atvikum álitist maklegt styrks, ætti að geta öðlast styrk af því fje, sem sýslunefndin í Gullbringu- og Kjósarsýslu fær til umráða.

Um bóнарbrjef frá Edilon Grímssyni um styrk til að kynna sjer síldarveiði á Eyjafirði var það ályktun amtsráðsins, að ekki væri ástæða til að sinna þessu máli og það því síður, sem það virtist liggja nær amtsráði Norður- og Austuramtsins.

10. Forseti lagði fram umkvörtun hreppsnefndarinnar í Kjósarhreppi yfir því, að sýslunefndin í Gullbringu- og Kjósarsýslu hefði lagt 300 kr. úr sýslusjóði til skólans í

175

Flensborg í Hafnarfirði. Amtsráðið ákvað að heimta tilsvor sýslunefndarinnar út af umkvörtun þessari, sjerstaklega með tilliti til þess, hvort veiting þessi kæmi ekki í bága við sveitarstjórnarlaganna 43. gr., smbr. 26. gr. nr. 4., og hvort skólinn nú þegar geti álitizt að vera sýsluskóli.

11. Út af beiðni sýslunefndarinnar í Gullbringu- og Kjósarsýslu um þá breytingu á sýsluvegunum, að lagður verði niður vegurinn yfir Svínaskarð (sýsluvegur a) frá Vegamótum fyrir sunnan Leirvogsá innað Fossá fyrir handan Reynivallaháls, en að tekinn verði upp aptur sem sýsluvegur, vegurinn frá Leirvogsá, inn Kjalarnes fyrir framan Esju, Eyrarfjöll og Reynivallaháls innað Fossá — ákvað amtsráðið að leita skyldi álits sýslunefndarinnar um, hvort hinn nýji sýsluvegur þurfi mikilla endurbóta við, og hvað ætlast megi á, að þær endurbætur muni kosta.
12. Eptir uppástungu forseta veitti amtsráðið úr jafnaðarsjóði fyrir næst komandi ár 125 kr. til sæluhússins á Kolviðarhól; þar af 100 kr. upp í laun sæluhúsbúans og 25 kr. til viðhalds húsinu.
13. Út af kæru hreppsnefndarinnar í Dýrhólahreppi um, að sýslunefnd Vesturskaptafellssýslu hefði sett niður útsvar Markúsar Loptssonar á Hjörleifshöfða um 20 fiska án þess að leita álits hreppsnefndarinnar um kæru hlutaðeiganda, ákvað amtsráðið að leita skyldi ítarlegri upplýsingar um, hvort í þessu máli í öllum atriðum hefði verið gætt þess, sem fyrirskipað er í 19. grein sveitarstjórnarlaganna.
14. Til sýslunefndar Gullbringu- og Kjósarsýslu höfðu komið mótmæli gegn því, að sýslunefndarmaðurinn fyrir Garðahrepp sitji í sýslunefndinni, vegna þess, að hann er tengdafaðir oddvita nefndarinnar, en sýslunefndin hafði úrskurðað, að sýslunefndarmaðurinn, þrátt fyrir hinar umgetnu tengdir, ekki þyrfti að víkja úr nefndinni. Þessum úrskurði hafði verið skotið til amtsráðsins, en amtsráðið fól forseta að leita álits stjórnarinnar um rjettan skilning á 4. gr., smbr. 30. gr., sveitarstjórnarlaganna, og sömuleiðis um skilning á 31. gr. nefndra laga viðvikjandi því, hvort nokkur annar en sá, sem er útilokaður úr sýslunefnd, t. a. m. minni hluti hennar, geti áfiýjað úrskurði hennar til amtsráðsins.
15. Hreppsnefnd Bessastaðahrepps hafði sent amtsráðinu umkvörtun yfir þeim úrskurði sýslunefndarinnar í Gullbringu- og Kjósarsýslu: a, að hreppsnefnd Bessastaðahrepps skuli greiða 21 kr. sem eptirstöðvar af meðgjöf með drengnum Ögmundi Gíslasyni veturinn 1880–81, þá er honum eptir ráðstöfun sóknarprestsins í Garðaprestakalli var komið til kennslu í skólann í Flensborg; og b, að greind hreppsnefnd einnig skuli greiða 20 kr., sem sjerstaka borgun fyrir kennslu drengsins, til eins kennara við skólann. Amtsráðið fann eptir málavöxtum ekki næga ástæðu til að breyta hinu fyrra atriði úrskurðarins, en hið síðara atriði var fellt úr gildi, og var þar um athugað, að slíkur sjerstakur kennslukostnaður naumast virtist geta talizt með þeim kostnaði, sem sveitirnar eru skyldar að borga fyrir ómaga sína.
16. Sýslunefnd Gullbringu- og Kjósarsýslu hafði gjört fyrirspurn um, hvort skylda sú að lögum hvíldi á sýslunefndunum, að greiða úr sýslusjóði kostnaðinn við embættisbækur hreppstjóra, samkvæmt því, sem ákveðið er í hinni nýju hreppstjórarreglugjörð og eptir henni í brjefi landshöfðingjans 11. jan. þ. á. Að visu hefir amtsráðið áður (1877) úrskurðað, að hinn umræddi kostnaður skyldi greiðast af sveitar-sjóði, en hin nýja hreppstjórarreglugjörð, sem sveitarstjórnarlaganna 52. gr. 4. gjörir ráð fyrir, var þá eigi út komin. Eptir þessari reglugjörð áleit amtsráðið, að skylt sje að breyta, þangað til úrskurður dómstólanna er fenginn um þessa spurningu,

sem engin lagaákvörðun er um yfir höfuð, og engin önnur ákvörðun en sú, er reglugjörðin hefir inni að halda:

175

17. Forseti lagði fram og amtsráðið kynnti sjer eptirrit af gjörðabókum sýslunefndanna:

- a. Í Vestur-Skaptafellssýslu frá fundum 12. apríl 1881 og 18. s. m. 30. maí og 8. október s. á.
- b. Í Austur-Skaptafellssýslu frá fundi 21. okt. 1881.
- c. Í Rangárvallasýslu frá fundum 14. okt. 1881 og 15. maí 1882.
- d. Í Gullbringu- og Kjósarsýslu frá fundum 15. nóv. 1881 og 8. og 9. júní 1882.
- e. Í Árnessýslu frá fundi 25. apríl 1881.

Viðvíkjandi þinni síðastnefndu útskrípt var ákveðið að leita skyldi nákvæmari skýringar um áætlun um tekjur og gjöld sýslunnar 1883 (á að vera 1882), þaræð hún í ýmsum atriðum ekki er samkvæm þinni fyrirskipuðu fyrirmynd. Enn fremur var ákveðið að leita skyldi ítarlegri skýrslu sýslumannsins um þá ákvörðun sýslunefndarinnar, sem um er rætt undir 2. tölulið í útskríptinni, «að greiða 150 kr. árgjald til hreppanna» eptir afrejttaarreglugjörð frá 1881, með því amtsráðinu virtist mjög óljóst hvernig afrejttaamáli sýslunnar væri komið.

Í Borgarfjarðarsýslu frá fundum 7. marz og 26. maí þ. á.

Við fundargjörðina frá þinum fyrri af þessum fundum var athugað: 1. Amtsráðið felldi úr gildi þá ákvörðun sýslunefndarinnar að greiða Þórði Þorsteinssyni á Leirá úr sýslusjóði 50 kr. fyrir kostnað til að mæta á Þingvöllum 1874 á þjóðhátiðinni. 2. Sömuleiðis neitaði amtsráðið að samþykkja að svo komnu þá ályktun nefndarinnar, að greiða þinum sama manni 12 kr. sem endurgjald fyrir kostnað í þarfir sýslunefndarinnar 1877—78 og ákvað að leita skyldi ítarlegri skýringar um þessa kröfu, svo að það jafnframt sæist, hvernig á því stæði, að hún kemur svo löngu eptir það reikningsár, sem hún er miðuð við.

Við hina síðari fundargjörð var athugað, að amtsráðið eptir atvikum vildi fallast á þá ákvörðun þinnar núverandi sýslunefndar, að sleppa kröfu til endurgjalds fyrir 64 kr. 8 a., sem árið 1875 hafði verið varið úr sýslusjóði fyrir sendiferðir með embættisbrjef, og að ábyrgð á hendur þinum þáverandi sýslumanni í tilefni af þessu megi burt falla.

18. Eptir ítrekuðum tillögum sýslunefndarinnar í Árnessýslu samþykkti amtsráðið, að Melavegur og Ásavegur í nefndri sýslu væru gjörðir að sýsluvegum.

19. Í tilefni af áskorun landshöfðingjans ákvað amtsráðið að skipta því fje, sem ákveðið er til sýsluvega í suðuramtinu, og sem er að upphæð 2000 kr. á þann hátt, er nú skal sagt:

- a. að Borgarfjarðarsýsla fái 200 kr. til að bæta sýsluvegin á aðalpóstleiðinni yfir sýsluna
- b. að Gullbringu- og Kjósarsýsla fái: 100 kr. til aðgjörðar á sýsluveginum framhá Árbæ í Mosfellssveit, 50 kr. til aðgjörðar sýsluveginum frá Reidskarði uppað Leirvogum og 100 kr. til aðgjörðar sýsluveginum meðfram Múlafjalli við Botnsvoga.
- c. að Árnessýsla fái 500 kr. til að endurbæta aðalpóstvegin yfir sýsluna, austuryfir Ölfus og Flóa.

Frá öðrum sýslum, en þeim er nú voru nefndar, hafði engin beiðni komið um hlutdeild í þinu umrædda fje, en forseta var falið á hendur að benda hlutaðeigandi

175

- sýslumönnum á, að þær sýslur, einnig ættu kost á að fá hlutdeild í því, og að úthluta síðan tilhlýðilegum upphæðum til þeirra á sínum tíma, og að bæta við hinar sýslurnar, ef þær legðu fram meira fje, en þær enn hafa ákveðið.
20. Sýslunefndin í Árnessýslu hafði leitað samþykkis amtsráðsins til þeirrar ákvörðunar sinnar að jafna niður á alla hreppa sýslunnar eptir *fólksfjölda* 616 kr. 67 a. uppi kostnaðinn við alþýðuskóla sýslunnar á Eyrarbakka. En amtsráðið áleit sig ekki geta veitt samþykki sitt til niðurfjöfnunar þessa kostnaðar á annan hátt en sem viðauka við hið lögákveðna gjald til sýslusjóðsins, og eptir þeim reglum, er gilda um niðurfjöfnun þess gjalds samkvæmt 40. grein sveitarstjórnarlaganna; og vildi amtsráðið ekki vera því mótfallið, að hin umrædda upphæð 616 kr. 67 a. yrði útveguð á þenna hátt.
21. Sýslunefndin í Gullbringu og Kjósarsýslu hafði farið þess á leit, að sleppa megi tilkalli til 17 kr. er eptir úrskurði amtsráðsins átti að endurgjalda sýslusjóði sem ofgoldna upphæð til sýslunefndarmanns Rosmhvalanesshrepps fyrir ferðakostnað til sýslunefndarfundar. En amtsráðið gat ekki tekið þessa tillögu til greina, með því það varð að álíta hið umrædda gjald með öllu ólöglegt eptir 33. grein sveitarstjórnarlaganna.
22. Forseti lagði fram sýslusjóðsreikninga fyrir árið 1880 frá Gullbringu og Kjósarsýslu, Borgarfjarðarsýslu, Austurskaptafellssýslu og Vesturskaptafellssýslu og fyrir 1881 frá Gullbringu og Kjósarsýslu og Rangárvallasýslu. Dr. Grími Thomsen var falið á hendur að rannsaka ítarlegar reikninga þessa, ásamt þeim er enn vantar fyrir 1881.
23. Amtsráðið ræddi og samþykkti eptirfylgjandi:

Áætlun um tekjur og gjöld jafnaðarsjóðs suduramtsins fyrir árið 1883:

Tekjur:		kr. a.	Kr. A.
1. Í sjóði	2000	00	
2. Niðurfjöfnun	810	—	2810 00
Gjöld:		kr a.	Kr. A.
1. Til bólusetninga og annara heilbrigðismálefna.	200	00	
2. Til ferðakostnaðar.	"		
3. Til kennslu heyrnar- og málleysingja.	300	—	
4. Til sáttamálefna.	20	—	
5. Afborgun og vextir af lánum.	640	—	
6. Kostnaður við amtsráðið.	150	—	
7. Ýmisleg útgjöld.	500	—	
8. Eptirstöðvar.	1000	—	2810 00

Reykjavík 22. ágústmánaðar 1882.

Bergur Thorberg.

EMBÆTTASKIPUN.

28. dag júlímánaðar þóknadist hans hátign konunginum að skipa kandidat Halldór Eggertsson Briem til að vera annan kennara við gagnfræðaskólann á Möðruvöllum frá 1. oktr: þ. á.

ÓVEITT EMBÆTTI,

er ráðgjafinn hlutast til um.

Hjeraðslæknisembættið í 17. læknishjæði, árslaun 1500 kr. Sæki aðrir en Íslendingar um embætti þetta, verða þeir samkvæmt konungsbræfi frá 8. apríl 1844 og konungsúrskurðum frá 27. maí 1857 og 8. febr. 1863 að senda með bónarbrjefum sínum tilhlýðileg vottorð um kunnáttu sína í íslenskri tungu.

Auglýst 25. júlí 1882. Bónarbrjefin eiga að vera komin 23. septbr. 1882.

Amtsráðsskýrslur.

176

Fundur amtsráðsins í norður- og austurumdæminu 28. og 29. dag júním. 1882.

Ár 1882, 28. dag júním. var fundur amtsráðsins í norður- og austuramtinu settur á Akureyri af forseta ráðsins, settum amtmanoi J. Havsteen með amtsráðsmönnum sira Arnljóti Ólafssyni og alpingismanni Einari Ásmundssyni.

Á fundinum voru tekin til meðferðar og umræðu þau mál, sem hjer eru talin:

1. Eptir fyrir mælum landshöfðingja í brjefi, dagsettu 28. oktbr. 1880, athugaði og sagði amtsráðið álit sitt um afgjald Möðruvallaklausturs jarða, eptir að álit umboðsmanns og hlutaðeigandi hreppsnefnda og sýslunefnda hafði verið fengið. Hvað Grímsey viðvíkur, hafði þó eigi verið fengið nema álit umboðsmannsins, sem er vel kunnugur í Grímsey, með því það hefði of mjög tafið fyrir málinu, að leita álits hreppsnefndarinnar, þar sem samgöngur milli lands og eyjar eru mjög óvissar og strjálar; Grímseyjarhreppur getur fyrir þessar sakir aldrei átt fulltrúa í sýslunefnd Eyjafjarðarsýslu, og hafði því heldur eigi verið leitað álits sýslunefndarinnar um afgjald þjóðjarðanna í Grímsey.

Ábúendur jarðarinnar Möðruvalla í Hörgárdal höfðu farið fram á, að jörðin Björg yrði framvegis algjörlega sameinuð Möðruvöllum og lögd í eyði sem sjerstök jörð. Hafði umboðsmaður mælt fram með því, að þessi ráðstöfun yrði gjörð, en sýslunefndin aptur á móti eigi álitid það ráðlegt. Amtsráðið áleit fyrir sitt leyti hentara, að jörðin Björg væri eigi lögd algjörlega niður sem sjerstakt býli, en sá aptur ekki neitt á móti því, að jörð þessi yrði byggð ábúendum Möðruvalla með venjulegum skilmálum, svo þeir gætu notað hana til ábúðar með fram Möðruvöllum.

Um jörðina Grashól í Presthólahrepp undir Munkaþverárklausturs umboð, sem amtsráðið áður hafði ekki getað sagt álit sitt um, vegna þess að engin hús fylgja jörðunni, var nú komið álit umboðsmanns, hreppsnefndar og sýslunefndar, og þar með bænarskrá hins núveranda ábúanda, sem hafði fengið byggingu fyrir jörðunni hið umliðna fardagaár fyrir 34 álnir, um að hann fengi lífstíðarábúð, helzt á þann hátt, að landssjóðurinn kaupi af honum hús þau, er hann á þar og leggi þau til jarðarinnar, og að landskuldin þá yrði hækkuð upp í 70 ál., en til vara sótti hann um, að fá jörðina húsalausaleigða til lífstíðar fyrir 50 ál. Á þessa síðari beiðni hafði umboðsmaður, hreppsnefnd og sýslunefnd fallizt, og fjellst amtsráðið einnig á hana að sínu leyti.

Þar næst var framlagt álit sýslumanns, hreppsnefndar og sýslunefndar um byggingu Helgustaða og hjáleigunnar Sigmundarhúsa eptirleidis, og var það samhuga álit þeirra að leigumálinn við ábúandaskipti skyldi vera 260 áln. landsskuld og 40 áln. kúgildaleigur, og skyldi ábúandi þar að auki standa landssjóði skil á helmingi landshluta af sildarveiði, sem jörðunni til falla. Amtsráðið áleit 240 áln. landsskuld hæfilega auk leigu af 2 kúgildum og helmings landshluta af sildarveiði.

2. Forseti lagði fram brjef umboðsmannsins yfir Möðruvallaumboði, dagsett 6. maí 1882 og þar með fylgjandi beiðni hins núverandi ábúanda á Þúfnavöllum um lækkuð á eptirgjaldinu eptir jörðina samkvæmt mati óvilhallra manna vegna skemmda af skriðuhlaupi. Með brjefinu fylgdi skoðunargjörð og álit hreppsnefndar og sýslunefndar, en samkvæmt skoðunargjörðinni og álitum nefndanna var 15 ál. hækkuð á landsskuldinni álitin hæfileg; umboðsmaður aptur á móti hafði lagt til, að 1 kúgildi yrði tekið af jörðunni, og fjellst amtsráðið á þessa tillögu umboðsmannsins, þannig að landsskuldin yrði hin sama og áður, en leigur 60 ál.; og er þetta 21. dag septbrmánaðar 1882.

176

samstætt tillögum amtsráðsins um leigumálann eptirleiðis, þegar ábúandaskipti verða.

3. Þar næst var framlagður reikningur yfir tekjur og gjöld jafnaðarsjóðs norður- og austuramtsins 1881 ásamt með fylgiskjölum; var reikningurinn endurskoðaður og ekkert að honum fundið, og hann því samþykktur af amtsráðinu.

4. Voru framlagðir eptirfylgjandi reikningar yfir tekjur og gjöld sjóða, sem eru undir umsjón amtsráðsins, fyrir árið 1881.

1. Búnaðarsjóðs Norður- og Austuramtsins,

2. Búnaðarskólasjóðsins,

3. Jökulsárbrúarsjóðsins,

4. Styrktarsjóðs fátækra ekkna og munaðarlausra barna í Eyjafjarðarsýslu og Akureyrarkaupstað,

5. Gjafasjóðs Guttorms prófests Þorsteinssonar til fátækra í Vopnafjarðarhreppi og

6. Gjafasjóðs Pjeturs sýslumanns Þorsteinssonar.

Þessir reikningar voru endurskoðaðir og ekkert að þeim fundið.

5. Forseti framlagði brjef sýslumannsins í Skagafjarðarsýslu, 25. febr. þ. á., og þar með fylgjandi,

a. frumvarp til reglugjörðar fyrir búnaðarskólann á Hólum,

b. samning, sem sýslunefndin í Skagafjarðarsýslu hafði gjört við búfræðing Józef Björnsson um skólahaldið, og sem nefndin biður amtsráðið um að samþykkja.

c. áætlun um tekjur og gjöld skólans, og

d. bænarskrá til landshöfðingja um 300 kr. styrk til skólans handa námspiltum, af því fje, sem ætlað er til eflingar búnaði einstökum mönnum; sýslunefndin mæltist til að fá meðmæli amtsráðsins með fjárbeiðni þessari.

Um a. Með því Húnavatnssýsla og Eyjafjarðarsýsla eru ei búnar enn að semja við Skagafjarðarsýslu um fyrirhugaðan fjelagsskap um skólastofnunina á Hólum, fannst amtsráðinu það of snemmt að taka reglugjörðar frumvarpið til umræðu.

Um b. Amtsráðið þóttist eigi geta samþykkt samninginn nema fyrir fardagaárið 1882/83, vegna þess að til stæði, að bæði Húnavatnssýsla og Skagafjarðarsýsla fengi þátt í skólastofnuninni innan skamms tíma.

Um d. Amtsráðið mælti með því, að styrkurinn yrði látinn vera 100 kr.; sýslumaður gjörir samsíða ráð fyrir 4 námspiltum á þessu ári, þannig að hver fái 50 kr. styrk, alls 200 kr., og amtsráðið gat því eigi mælt fram með, að styrkurinn úr lands- sjóði yrði meiri en helmingurinn af þessari upphæð.

6. Forseti lagði fram brjef sýslumannsins í Þingeyjarsýslu, 15. apríl þ. á., þar sem hann biður um samþykki amtsráðsins til þess, að sýslunefndin í Suður-Þingeyjarsýslu megi taka 6000 kr. lán úr lands- sjóði og nefndin í Norður-Þingeyjarsýslu 3000 kr. lán til fyrirhugaðs búnaðarskóla, er bæði sýslufjelögin væru saman um, og að amtsráðið útvegi samþykki landsstjórnarinnar til, að Þingeyjarsýsla fái útborgaða sína tiltölu úr búnaðarskólasjóðnum, og heimti saman eptirleiðis búnaðarskólagjaldið úr sýslunni skólanum til viðurhalds. Amtsráðið samþykkti þessa lántöku, og mælti með því, að sýslan fengi sinn hluta af sjóðnum útborgaðan, og heimti saman gjaldið úr sýslunni eptirleiðis í fyrsta skipti fyrir árið 1883.

7. Var framlagt bönarbrjef Jónasar búfræðings Eiríkssonar á Eiríksstöðum, 10. maí þ. á. til landshöfðingja um 600 kr. styrk af því fje, sem ætlað er til eflingar búnaði ein-

stökum mönnum, til þess að framast í búfræði á búnaðarháskóla erlendis. Amtsráðið mælti fram með þessari beiðni hans.

8. Forseti framlagði brjef landshöfðingja, dagsett 21. febr. 1882, sem er svar upp á brjef amtsráðsins 21. desbr. 1881, þar sem það hafði látið í ljósi, að það þættist eigi hafa vald til þess samkvæmt 47. gr. hreppstjórarreglugjörðarinnar, að skipa sýslunefndinni í Suður-Þingeyjarsýslu að endurgjalda hreppstjóranum í Grýtubakkahrepp kostnað þann, er hann hefir haft við útvegum embættisbóka og ritfanga. Amtsráðið ályktaði samkvæmt 42. gr. sveitarstjórnartilskipunarinnar, að útgjöldin til embættisbóka hreppstjóra ættu að greiðast af sýslusjóði.
9. Forseti framlagði brjef sýslumannsins í Suðurmúlasýslu 8. marz 1882, þar sem hann spyr að, hvort hann geti búizt við að fá endurgjöldinn kostnaðinn við að útvega sóttvarnarflagg, sem þörf væri á að setja upp á Eskifirði, til þess að leiðbeina aðkomandi skipstjórum um það, hvar þeir eigi að gjöra grein fyrir sjer, áður en skipshöfnin hafi mök við landsmenn, og bryggju, sem hlutaðeigendur gætu lagt að við. Amtsráðið áleit, að eigi væri þörf á bryggju, en leyfði, að kostnaðurinn við útvegum flaggs og stangar mætti greiðast úr jafnaðarsjóði amtsins samkvæmt opnu brjefi 24. nóvember. 1856, sbr. brjef dómsmálastjórnarinnar 23. desbr. s. á.
10. Framlagt var brjef hreppsnefndarinnar í Glæsibæjarhrepp, dagsett 16. nóvbr. 1881, þar sem hún skýtur til amtsráðsins úrskurði sýslunefndarinnar í Eyjafjarðarsýslu, 14. febr. 1877, er ákveður, að meðlag hreppsins með ómaganum Þorvaldi Gunnlaugsyni frá 10. júlí 1876 til krossmessu 1877 skuli vera 74 kr. 75 aur., en hreppsnefndin vildi eigi gefa meira með tjeðum ómaga á nefndu tímabili, en 66 kr. 66 aura, sem sje 80 kr. fyrir heilt ár. Alit sýslunefndarinnar 28. nóvbr. 1881 var einnig framlagt. Tjeður ómagi hafði verið hjá þáverandi hreppsnefndarmanni Jóni Einarssyni á Laugalandi hinn umrædda tíma, og hafði hann krafizt þess, að meðlagið væri 2 kr. um vikuna eða 86 kr. alls, því svo hafi hreppsnefndin ályktað. Vorið 1877 var kosinn meiri hluti hreppsnefndarinnar í nefndum hreppi, og fór Jón Einarsson þá úr nefndinni, sem nú eigi vildi borga nema 66 kr. 66 aur. af nefndum 86 kr., sem væru of hátt meðlag í 43 vikur, en ekkert hafði verið bókað í gjörðabók nefndarinnar um þá ákvörðun hennar, að gefa Jóni Einarssyni 2 kr. um vikuna með ómaganum. Jón hafði reyndar áður komið fram með 3 vottorð frá meðnefndarmönnum sínum, að svo væri, og sjest það af úrskurði sýslunefndarinnar, að þessi vottorð hafi verið sýnd henni, en nú hafa þau glatazt, og hafði forseti ráðsins árangurslaust leitað þeirra hjá sýslumanni og Jóni Einarssyni. Hvað sem nú þessu líður, fjekk amtsráðið ekki betur sjeð, en að hjer væri að eins spursmál um samning milli hreppsnefndarinnar og Jóns Einarssonar, og að það yrði að ganga til dóms og laga, ef partarnir gætu eigi komið sjer saman. Sýslunefndin hefði því að áliti amtsráðsins eigi haft vald til þess að ákveða, að hreppsnefndin skyldi gefa meira með ómögum sínum, en hún sjálf vill, og af framlögðu brjefi sýslumannsins, 2. janúar 1882 sjest það enn fremur, að sýslunefndin hafði eigi fundið neitt að athuga við jafnaðarreikning hreppsins 1877/78, en í honum var fært til inntektar það, sem hreppsnefndinni þótti ofborgað með ómaganum. Amtsráðið ályktaði því, að hreppsnefndin væri eigi bundin við úrskurð sýslunefndarinnar, 14. febr. 1877.
11. Framlagt brjef sýslumannsins í Skagafjarðarsýslu 25. febr. 1882, þar sem hann fyrir hönd sýslunefndarinnar leitar samþykkis amtsráðsins til að jafna niður til sýslu-

- 176 sjóðs fyrir 1882 10 aur. á hvert lausfjár- og fasteignar hundrað. Amtsráðið veitti samþykki sitt til þessa samkvæmt 43. gr. sveitarstjórnartilskipunarinnar.
12. Forseti framlagði brjef sýslunefndarinnar í Suður-Píngeyjarsýslu, 15. apríl 1882, þar sem hún fer þess á leit, að fá samþykki amtsráðsins til að taka 1800 kr. lán úr landssjóði, sem endurborgist ásamt vaxtagreiðslu með 6 af hundraði á ári í 28 ár, til þess að einleíða hinar einföldustu og nauðsynlegustu vjelar til eflingar og umbóta á ullarvinnu. Amtsráðið veitti hið umbeðna samþykki.
13. Forseti framlagði brjef sýslunefndarinnar í Skagafjarðarsýslu, 25. febr. 1882, þar sem hún biður amtsráðið að taka til nýrrar athugunar, hvort fjallvegurinn yfir Öxnadalshéið og sýsluvegurinn nái ekki saman í Valagilsá, en amtsráðið hafði á fundi sínum í desbr. 1881 álit, að Valagilsá væri á sýsluveginum og hafði því eigi getað mælt með þeirri fjárbeiðni nefndarinnar til fyrirhugaðrar brúargjörðar yfir tjeða á, sem átti að kosta 1200 kr., að veittar yrðu 600 kr., af því fje, sem ætlað er til vegagjörðar á fjallvegum og 300 kr. af því fje, sem ætlað er til þess að styrkja að helmingi sýsluvegasjóði til að bæta sýsluvegi á aðalpóstleiðunum, og hafði landshöfðingi samkvæmt tillögum amtsráðsins með brjefi 6. febr. 1882 veitt 600 kr. til þessa fyrirtækis af hinnu síðarnefndu fjárveiting. Sýslumaður taldi ýmsar ástæður fyrir því, að sýsluvegurinn nái ekki nema að Valagilsá eða út í miðja ána, en amtsráðið gat ekki fallið á ástæður þessar, og varð sem áður að álíta, að fjallvegurinn yfir Öxnadalshéið endi við Norðurá.
14. Forseti framlagði brjef sýslumannsins í Skagafjarðarsýslu, 25. febr., í Húnavatnsýslu, 4. marz, í Suður-Múlasýslu 15. s. m., í Eyjafjarðarsýslu 24. s. m. og í Píngeyjarsýslu 15. apríl 1882, um að hlutadeigandi sýslufjelögum veitist nokkur styrkur af því fje, sem ætlað er á þessu ári til þess að styrkja að helmingi sýsluvegasjóði til að bæta sýsluvegi á aðalpóstleiðunum.
- Samkvæmt brjefi landshöfðingja, 6. febr. 1882, sem var lagt fram á fundi amtsráðsins 7. marz s. á. hefði amtsráðið skrifað öllum sýslumönnum og tilkynnt þeim, að 1900 kr. af hinnu nefndu fjárveiting mundi verða útbýtt á þessu ári milli sýslusjóða, er fullnægi þeim skilyrðum, sem sett eru í fjárlögunum um þetta efni, og skorað á þá að senda amtsráðinu í tækan tíma nákvæmar skýrslur um það, sem unnið yrði að sýsluvegum á aðalpóstleiðunum í sumar, amtsráðið gat því ekki að svo stöddu útbýtt þessu fje, og verður það að biða þangað til hinar umræddu skýrslur um unnar vegabætur í hverri sýslu á þessu sumri liggja fyrir.
15. Forseti framlagði reikninga frá hinum núveranda fyrra sáttasemjara í Viðvíkur-sáttaumdæmi í Skagafjarðarsýslu, sýslunefndarmanni Birni Pjeturssyni á Hofsstöðum fyrir fæðispeningum og ferðakostnaði við tvo sáttafundi, sem hann hafði haldið á Viðvík í sínu sáttaumdæmi, og 1 sáttafund, sem hann hafði haldið á Ríp í Rípur-sáttaumdæmi samkvæmt skipun amtsins, og frá prestinum síra Páli Jónssyni að Viðvík fyrir fæðispeningum og ferðakostnaði við hinn síðarnefnda sáttarfund á Ríp. Amtsráðið áleit, að þeir engan veginn gætu átt kröfu til endurgjalds fyrir fæðispeninga, og þótt tilsk. 20. janúar 1797, 41. gr., sbr. kansellibrjef 15. oktbr. 1803, gjöri ráð fyrir endurgjaldi fyrir ferðakostnað sáttamanna, þá hefði þetta aldrei komið á að því leyti, er snertir ferðir sáttamanna innan sáttaumdæmisins. Amtsráðið ályktaði því, að þeir eingöngu skyldu fá endurgjald fyrir ferð sína í Rípur-sáttaumdæmi, og varð samkvæmt þessu endurgjald síra Páls Jónssonar 2 kr. 66 aur. og sýslunefndarmanns Björns Pjeturssonar 1 kr. 66 aur.

16. Forseti framlagði brjef sýslunefndarinnar í Suður-Múlasýslu 13. júní 1882, þar sem hún fer fram á, að amtsráðið samþykki, að 9. og 10. yfirsetukvennahjeruðum sýslunnar verði breytt á þann hátt, að 10. umdæmið, sem nú nær yfir Skriðudals- og Vallahrepp, að eins skuli ná yfir Skriðudalshrepp og Vallahrepp út að Grímsá, þannig að takmörkin milli 9. og 10. umdæmanna verði Gilsá og Grímsá, og að 9. umdæmið, sem nú er Eyðapinghá, skuli ná yfir Eyðapinghá og Vallahreppsþæji austan og utan Grímsár og Gilsár. Amtsráðið samþykkti þessa breytingu.
17. Forseti framlagði brjef landshöfðingja, 3. maí 1882 og þar með fylgjandi bænarskrá frá lieutenant C. Trolle um 2000 kr. styrk úr landssjóði til þess að halda áfram rannsóknnum sínum á fiskiveiðunum við Ísland; landshöfðingi skorar á amtsráðið að taka beiðni þessa til greina, þegar það semur tillögur sínar um það, hvernig verja skuli því fje, sem veitt er með 10. gr C 4 í fjárlögum.

Amtsráðið gat eigi mælt fram með fjárbeiðni þessari að svo stöddu, þar sem það eigi enn hefir sjöð nokkurn árangur af samskonar fyrirtæki sækjandans í fyrra sum- ar að því leyti, sam snertir efling á sjávarútveg landsmanna.

18. Forseti framlagði brjef landshöfðingja 8. maí 1882 og þar með fylgjandi bænarskrá sýslunefndarinnar í Suðrþingeyjarsýslu, þar sem hún fer þess á leit, að gjörð verði ráðstöfun til að fiskiræktarmaður verði sendur þangað seinni hluta sumarsins til að leiðbeina mönnum að gjöra tilraunir með laxa- og silungauppfóstur og fleira, er að fiskirækt lýtur.

Landshöfðinginn lætur í ljósi í brjefi sínu, að það muni koma undir tillögum þeim frá hlutaðeigandi sýslunefnd og amtsráði, er 10. gr. C 4. fjárlaganna gjörir ráð fyrir, hvort beiðni þessi verði tekin til greina, og var það álit amtsráðsins, að landssjóðurinn gæti ekki ráðizt í að stofna slík fyrirtæki, og það, sem hjer ræðir um, að svo stöddu, og að það væri nauðsynlegt, að það fyrst yrði svo undirbúið, að menn gætu gjört sjer hugmynd um framkvæmd á því, og að það yrði stofnað af einstökum manni eða fjelagi, áður en landssjóðurinn færi að leggja fje til styrktar þess.

19. Forseti lagði fram brjef landshöfðingja, 24. marz 1882, og þar með fylgjandi bænarskrá sýslumannsins í Húnavatnssýslu um 600 kr. styrk úr landssjóði til kvennaskólans þar til ummæla amtsráðsins. Amtsráðið gat þess að það hefði ætlað skóla þessum að minnsta kosti 100 kr. úr jafnaðarsjóði á þessu ári, og að það áliti skóla þennan fullt eins góðan af ekki betri en kvennaskólann í Skagafirði.
20. Forseti lagði fram brjef sýslumannsins í Eyjafjarðarsýslu, 6. marz 1882, þar sem hann getur þess, að til sýslunefndarinnar hafi komið umkvörtun yfir því, að í einum hreppi sýslunnar væri sýsluvegabóttagjaldinu eigi jafnað niður eptir efnum og ástandi bænda, heldur eptir tölu þeirri, sem væri á hverju heimili af verkfærum karlmönnum, og ber upp þá fyrirspurn, hvort ákvörðuninni í 16. gr. tilsk. um vegina á Íslandi væri eigi breytt með sveitarstjórnartilskipuninni.

Amtsráðið gat eigi betur sjöð, en að það væri meining vegatilskipunarinnar, að fara skuli eptir tölu verkfærra karlmanna á vissum aldri til þess að finna upphæð gjaldsins fyrir allan hreppinn, og að þar næst skyldi jafna niður hinni fundnu gjaldupphæð eins og öðrum gjöldum hreppsins (eptir efnum og ástandi); tilsk. 15. marz 1861, 16. gr. væri eigi breytt með sveitarstjórnartilskipuninni að öðru leyti, en því, að þar sem hreppstjórinn og nokkrir þar til kvaddir menn áttu samkvæmt vegatilsk. að jafna því þjóðvegagjaldi, sem hver hreppur átti að svara eptir tölu

176 verkfæra karlmannna á þeim aldri, sem tilskipunin tilgreinir, niður á menn eptir sömu reglum og aukaútsvarinu, þá væri það nú eptir sveitarstjórnartilskipuninni 4. maí 1872, 16. gr., hreppsnefndin, sem jafnaði niður vegabóttagjaldinu, sem hreppurinn á að nota til sýsluvegasjóðs samkvæmt tölu verkfæra karlmannna þar í hreppnum, á sama hátt og öðrum útgjöldum hreppsins, sem fátækrafundin og aðrar tekjur hreppsins eigi hrökkva fyrir, sbr. 19. gr. sveitarstjórnartilskipunarinnar.

21. Reikningur yfir tekjur og gjöld kvennaskólans á Laugalandi með fylgiskjöllum var fram lagður; reikningur þessi var endurskoðaður og ekkert að honum fundið.

22. Forseti fram lagði brjef sýslumannsins í Suður-Múlasýslu, 23. janúar þ. á, viðvíkjandi athugasemd amtsráðsins við sýsluvegasjóðsreikninginn fyrir 1880, en samkvæmt þeirri athugasemd átti eign til næsta árs að vera 152 kr. 27 aur., en ekki eins og sýslumaður hafði talið 148 kr. 59 aur. Sýslumaður álitur, að þetta væri ritvillu að kenna viðvíkjandi sölu á trjám nokkrum, sem notuð höfðu verið við brúna yfir Slenju haustið 1879 og sendir afskrípt af fylgiskjalinu. Við samanburð á fylgiskjalinu og afskríptinni sást nú, að 10. liður fylgiskjalsins var talinn 28 kr. 80 aur. í staðinn fyrir 24 kr. 80 aur. Við þetta verður heldur engin breyting á útgjaldalið 6 (sölu- og innköllunarlaunum) og er eign sjóðsins til ársins 1881 því 148 kr. 59 a.

Fleiri mál komu eigi til umræðu á þessum fundi.

Stjórnarbrjef og auglýsingar.

177 — Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um eptirlit með veiðimönnum frá Noregi. — Frá utanríkisstjórninni hefir borizt skýrsla um, að hinn konunglegi general-konsull í Niðarósi (Trondhjem) hafi vakið eptirtekt hennar á því, að enda þótt svo líti út, sem menn í norðurlands-amti hafi, eptir að hinar gildandi ákvarðanir um veiðiskap útlendinga við Ísland eru kunnar gjörðar Norðmönnum, hætt við að halda áfram að reka veiðiskap við strendur tjeðrar eyjar, sem þeir hafa áður gjört, þá sje hins vegar verið að gjöra út menn til veiða frá Björgvin og bæjunum þar fyrir sunnan, án þess vart verði við, að neinar aðrar ráðstafanir sjeu gjörðar.

Jafnframt og þetta er tilkynnt yður, herra landshöfðingi, til þóknanlegrar leiðbeiningar, skal þjónustusamlega á yður skorað, að brýna á ný fyrir lögreglustjórunum, sem í hlut eiga, að hafa nákvæmt eptirlit með því, að haldnar verði ákvarðanir þær, er gilda um aðgang útlendinga til veiðiskapar á Íslandi, samkvæmt fyrirmælum þeim, er um það eru gefin í brjefi ráðgjafans 7. febr. þ. á.

178 — Brjef landshöfðingja til sýslumannsins í Rangárvallasýslu um toll af «cider». — Í brjefi frá 24. júní þ. á. hafið þjer, herra sýslumaður, skýrt frá, að þjer hafið heimtað 5 aura aðflutningsgjald af hverjum potti af «cider», er rekið hafði í nokkrum ílátum af frönsku fiskiskipi, sem næstliðinn vetur strandaði fyrir Landeyjasandi, en með því að þjer sjálfir efizt um, að þetta sje rjett, hafið þjer spurt, hvort greiða skuli aðflutningsgjald af «cider», og ef svo skal vera, hve mikið gjald greiða skuli af hverjum pott.

Fyrir því vil jeg tjá yður, að þar sem «cider» sá, er hjer ræðir um, mun vera svaladrykkur, sem franskir sjómenn nota að sínu leyti, eins og norskir og danskir sjómenn hafa «skipsöl» sjer til hressingar, virðist liggja næst, eins og þjer hafið gjört, herra sýslumaður, að heimta sama toll af honum og af öli.

— Ágrip af brjefi landshöfðingja til prófastsins í Árnessýslu um borgun fyrir út- 179
tektir á brauðum. — Prófastur hafði spurt, hvort yfirúttektarmönnum á brauðum bæri 25. ágúst.
ferðakostnaður auk 2 kr. dagpeninga. Landshöfðingi svaraði, að með því að 8. grein laga
13. janúar þ. á. (A 3) ákvæðu sömu dagpeninga fyrir alla úttektarmenn, og þá er 2. gr.
laga 17. desbr. 1875 (A 20) hefði ákveðið fyrir þá, er tæku út brauð, og þar að auki
innihjeldi almenna ákvörðun um ferðakostnað virðingarmanna, virtist ekki ástæða til að
neita úttektarmönnum á brauðum fremur en öðrum úttektarmönnum um ferðakostnað,
en að spurningin um það lægi undir fullnaðarúrslit dómstólanna.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um viðbót við eptirlaun upp- 180
gjafapresta. — Með þóknanlegu brjefi 8. f. m. hafði þjer, herra landshöfðingi, sent mjer 26. ágúst.
þýðingu af brjefi frá stiptyfirvöldunum um skiptingu á viðbót þeirri við eptirlaun fá-
tækra presta og prestaekkna samkvæmt 6. gr. laga 27. febr. 1880, sem veitt er með 13.
gr. A, b, 4. fjárlaganna, og hafði þjer jafnframt skotið því til mín, hvort samþykkja
megi skipting þá, er sýnóðus hefir gjört á fjenu, að því leyti, sem þau skipti fara fram
á, að veita þessum uppgjafaprestum styrk, sira Jóni Thórarensen 50 kr., sira Svein-
birni Eyjúlfsyni 100 kr. og sira Árna Böðvarssyni 90 kr.. enda þótt þessir prestar hafi
fengið lausn frá embætti, eptir að lög 27. febr. 1880 um eptirlaun presta náðu gildi.
Um leið hafði þjer látið í ljósi, að það mundi að líkindum vera vel til fallið, að leita
framvegis í fjárlögunum samþykkis alþingis til þess, að skipta megi fje því, sem veitt er
á þessum lið fjárlaganna, eigi að eins meðal þeirra presta, er lausn höfðu fengið frá em-
bætti, áður en lögin 27. febr. 1880 náðu gildi, heldur og meðal þeirra, er síðar hafa
lausn fengið.

Jeg læt nú eigi hjá líða að tjá yður það þjónustusamlega um þetta efni til þókn-
anlegrar leiðbeiningar, að bæði skortir nú sem stendur heimild til þess, að verja fje því,
er veitt er með 13. gr. A, b, 4. fjárlaganna, á þann hátt, er sýnóðus hefir farið fram á,
með því að styrkur sá til uppgjafapresta, er ráð er fyrir gjört í 6. gr. laga um skipun
prestakalla 27. febr. 1880, er einvörðungu ætlaður þeim prestum, er lausn hafa þegið,
áður en lögin s. d. um eptirlaun presta náðu gildi, enda þykir ráðgjafanum og ísjárvert
að fara því á flot, að fjárveiting þessi verði framvegis svo orðuð í fjárlögunum, að hún
geti einnig náð til presta, er síðar hafa lausn þegið, með því að hinir eldri prestar mundu
þá fara varhluta.

Hins vegar er það nú þegar komið í ljós, að meðal presta þeirra, er lausn hafa
þegið, síðan nefnd eptirlaunalög náðu gildi, eru nokkrir allt eins styrksþurfandi eins og
hinir eldri prestar, og því hefir ráðgjafinn í huga, að leita sjerstakrar fjárveitingar handa
þeim; mætti þá annaðhvort gjöra það á þann hátt, að beiðast einhverrar áætlaðrar aðal-
upphæðar í þessu skyni, eða þá á þann hátt, og það verður ráðgjafinn að telja betur til
fallið, að styrks sje leitað handa nafngreindum uppgjafaprestum, þeim er mest eru þurf-
andi, með ákveðinni upphæð, handa hverjum um sig. Fyrir því skal skorað á yður, herra
landshöfðingi, að senda hingað tillögur yðar í þessu efni, um leið og þjer sendið aðrar
skýrslur, er snerta fjárlagafrumvarpið fyrir 1884 og 1885.

Með því að jeg þar að auki verð að telja það sjálfsagðan hlut, að upphæð þá,
sem nú er áætluð á 13. gr. A, b, 4. fjárlaganna handa uppgjafaprestum, er lausn hafa
þegið, áður enn nefnd eptirlaunalög náðu gildi, megi færa smámsaman niður á fjárlögun-

180 um framvegis, jafnótt sem prestar þeir deyja út, er þessum flokki heyra til, skal enn fremur þjónustusamlega á yður skorað, að yður mætti þóknast að senda ráðgjafanum skýrslu er hafa megi bliðsjón af við samningu næsta fjárlaga-frumvarps, um það, hve margar af þessum styrksveitingum hafi niður fallið á fjárhags-tímabilinu.

STYRKUR ÚR LANDSSJÓÐI
samkvæmt fjárlögunum 1882 og 1883

10. gr. C. 4.

að tillögum amtsráðsins í suðurumdæminu var Sveini bónda Jónssyni á Gufunesi lagður 250 kr. styrkur til að ferðast til Noregs og læra þar skipasmíði og

Sveini búfræðingi Sveinssyni 250 kr. styrkur til að ferðast til Kaupmannahafnar og ljúka námi sínu við búnaðarháskólann þar.

13. gr. B. V. a.

Kvennaskólanum á Laugalandi í Eyjafirði voru lagðar 1000 kr. til móts við 400 kr. úr jafnaðarsjóði norður- og austuramtsins og 100 kr. úr sýslusjóði Eyjafjarðarsýslu.

13. gr. B. V. b.

Barnaskólanum í Ølvesi voru lagðar 200 kr. fyrir skólaárið 1882—83 til móts við minnst 100 kr. styrk úr sveitarsjóði Ølveshrepps.

Barnaskólunum í Gerðum og á Vatnsleysuströnd var lagður sinn 300 kr. styrkur hvorum til móts við 200 kr. styrk úr sveitarsjóðum Rosmhvalaness- og Vatnsleysustrandarhreppa hvorum um sig.

EMBÆTTASKIPUN.

21. dag ágústmánaðar var kandidat Lárus Ólafur Þorláksson skipaður prestur Mýrdalsþinga (Dyrhóla, Sólheima, Reynis og Höfðabrekku safnaða) í Vestur-Skaptafellsprófastsdæmi.

S. d. var kandidat Finnbogi Rútur Magnússon skipaður prestur Kirkjubólþinga (Kirkjubóls- og Unaðsalssafnaða) í Norður-Ísafjarðarprófastsdæmi.

29. dag ágústmánaðar var presturinn að Eyri við Skutulsfjörð sira Þorvaldur Jónsson skipaður prófastur í Norður-Ísafjarðarprófastsdæmi.

16. dag septembermánaðar var prestinum að Dýrafjarðarþingum sira Jóni Jónssyni veitt Sandaprestakall í Dýrafirði (Sanda- og Hraunssóknir) í Vestur-Ísafjarðarprófastsdæmi.

PRESTVÍGÐIR.

27. dag ágústmánaðar voru kandidatarinn Halldór Ólafur Þorsteinsson, Lárus Ólafur Þorláksson og Finnbogi Rútur Magnússon prestvígðir til Landeyja- Mýrdals- og Kirkjubólþinga.

3. dag septembermánaðar var kandidat Þorsteinn Halldórsson prestvígður til Fjarðar í Mjóafirði.

HEIÐURSPENINGAR OG HEIÐURSGJAFIR.

Á fræsýningu þeirri, er í sumar var haldin í Sundsvall í Svíþjóð, var ekkjufrú Guðrún Lárusdóttir Guðjohnsen í Reykjavík sæmd hinum minni verðlaunapeningi úr silfri fyrir jarðepli og hinum stærri verðlaunapeningi úr „bronze“ fyrir kálrabífræ og næpnafræ.

Af styrktarsjóði Christians konungs hins níunda í minningu þúsundára hátíðarinnar var Kristni bónda Magnússyni á Engey í Gullbringusýslu veitt 200 kr. heiðursgjöf fyrir framúrskarandi starfssemi til eflingar sjáfarútsvegi og fyrir jarðabætur og

Bárði bónda Sigurðssyni á Kollabæ í Rangárvallasýslu 120 kr. heiðursgjöf fyrir jarðabætur einkum vatnsveitingar.

ÓVEITT PRESTAKÖLL.

Presthólar í Norður-Þingeyjarprófastsdæmi — Presthóla og Ásmundarstaðasóknir. Metið 636 kr. 41 e. þar að auki 300 kr. uppbót úr landssjóði. Auglýst 14. ágúst.

Þykkvabæjarklaustur í Vestur-Skaptafellsprófastsdæmi — Þykkvabæjar og Langholtsóknir. Metið 923 kr. 70 a. Prestsekkja nýtur $\frac{1}{12}$ af tekjum braudsins. Auglýst 23. ágúst.

Dýrafjarðarþing í Vestur-Ísafjarðarprófastsdæmi — Mýra, Náps og Sæbólssóknir. Metið 670 kr. 50 a. Auglýst 18. septbr. 1882.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um áfrýjun á dómi komissarii. 181

— Með þóknanlegu brjefi 2. þ. m. hafið þjer, herra landshöfðingi, sent hingað rjettar- 26. ágúst. skjölin í máli því, er höfðað var gegn Þorbjörgu Sveinsdóttur o. fl. fyrir yfirstöplan 298. og 108. grein hegningarlaga, og hefir Jón ritari Jónsson kveðið upp dóm í því samkvæmt allrahæstri umboðsskrá 1. júlí f. á.; þar með hafið þjer og sent brjef um sama efni frá amtmanninum í suðurumdæmi Íslands, og hafið þjer lagt það til, að dómnum verði skotið til hins konunglega íslenska landsyfjrrjettar, að því er alla sakborninga snertir.

Það skal nú eigi hjá líða látið, að tjá yður þóknanlega um þetta efni, að ráðgjafinn hlýtur að vera á sama máli sem þjer, herra landshöfðingi, um það, að áfrýja beri dóminum í heild sinni, en að honum beri að skjóta beint til hæstarjettar samkvæmt reglunum í 11. gr. tilsk. 11. júlí 1800. Yður eru nú endursend málsskjölin og skal þjónustusamlega á yður skorað, að yður mætti þóknast að gjöra ráðstafanir þær, sem þörf er á, til þess að málinu verði stefnt fyrir þann rjett.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um eptirlaun uppgjafaprests. — 182

Með þóknanlegu brjefi 28. f. m. hafið þjer, herra landshöfðingi, sent hingað þýðingu af 26. ágúst. bönarbrjefi frá sira Jóni Thórarensen, er fyr var prestur til Saurbæjarþinga í Dalaprófastsdæmi, og sækir hann þar um, að eptirlaun þau, er honum bera, verði ákveðin 250 kr. árlega samkvæmt 3. gr. laga 27. febr. 1880, en þá er honum var lausn veitt, voru þau samkvæmt 2. gr. nefndra laga ákveðin 190 kr. árlega. Jafnframt hafið þjer látið það álit í ljósi, að eigi sje sannað, að sjúkleikur sá, er valdið hefir því, að beiðandinn varð að fá lausn frá embætti, standi í afleiðingasambandi við framkvæmd embættisstarfa hans, en það hljóti eptir innihaldi tjeðrar lagaákvörðunar að vera skilyrði fyrir því, að ákvæði hennar verði beitt, og muni því eigi fært vera að verða við beiðni umsökjandans. Hins vegar hafið þjer skotið því til ráðgjafans, hvort ástæða kynni til að vera, að leitast við í fjárlagafrumvarpinu fyrir 1884—85, og ef til kemur, einnig í fjárlagalafrumvarpi fyrir fjárhagstímabil það, er nú stendur yfir, að fá eptirlaun þau, er beiðanda voru veitt, er hann fekk lausn, hækkuð upp í 250 kr. um árið.

Af þessu tilefni skal eigi undanfelld að tjá yður þjónustusamlega til þóknanlegrar leiðbeiningar og svo að þjer birtið það beiðandanum, að ráðgjafinn verður af ástæðum þeim, er þjer hafið fram tekið, herra landshöfðingi, að vera á sama máli sem þjer um það, að eigi verði unnt að reikna eptirlaun beiðanda eptir 3 gr. laga 27. febr. 1880. En af brjefi ráðgjafans dags. í dag um viðbót við eptirlaun fátækra uppgjafapresta og prestaekkna, má þóknanlega sjá, að ráðgjafinn hefir í hyggju að beiðast á fjárlögunum fyrir næsta fjárhagstímabil styrks til þeirra uppgjafapresta, sem lausn hafa fengið frá embætti, eptir að lög 27. febr. 1880 náðu gildi, og geta því eigi góðs af notið fjárstyrk þeim, er veittur er fátökum uppgjafaprestum með 13. gr. A, b, 4 fjárlaganna, sbr. 6. gr. laga 27. febr. 1880 um skipun prestakalla, en eru þó eins styrkþurfandi eins og hinir, er lausn höfðu þegið, áður en tjeð lög náðu gildi, og er ráðgjafinn fús á, að taka beiðandann með í tölu þeirra uppgjafapresta, er slíkar veitingar verður leitað handa.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um eptirlit með flutningi vinfanga frá Danmörku til Íslands¹. — Útaf þóknanlegu brjefi yðar, herra landshöfðingi, 28. ágúst. 1882.

1) Samber við þetta brjef og fylgiskjöl þess umburðarbrjef dómsmálastjórnarinnar frá 15. marz 1873. Tíð. um stjórnmálaféni III. bls. 590—592.

4. dag októbrmánaðar 1882.

183 26. apr. þ. á. um skekkju, er vera þótti á tollseðlunum fyrir brennivíni nokkru, er flutt
28. ágúst. hafði verið til Vestmannaeyja frá Kaupmannahöfn, skýrði ráðgjafinn aðalforstjórn skatt-
amálanna frá atvikum þessa máls, og hefir nú frá henni fengið brjef það, er þessu brjefi
fylgir, ásamt fylgiskjali, og munuð þjer af því sjá, hvað aðalforstjórnin hefir þózt fær
um að gjöra, til að herða eptirlitið hjer, með útflutningi brennivíns til Íslands.

16107 Í síðustu grein brjefsins er þess getið, að eptir því sem aðalforstjórninni sje frá
skýrt, hafi bæði verzunarhúsið [firma] Neergaard Meyer og aðrir, er vínvöru senda til
Íslands, til síðs, þá er þeir senda vínföng, að telja í útflutningsskýrslunum miklu meira af
þeim til skipsforða, en nokkur líkindi sjeu til, að til þess sje ætluð. Tollþjónustumennirnir
í Danmörku eiga nú ekki svo auðvelt með, að tálma þessu, en tilgangurinn með þeirri
aðferð virðist muni vera sá, að hafa af landssjóði Íslands aðflutningsgjald það, er honum
ber; og vil jeg mælast til þess, að þjer hafið gætur á, að girt verði fyrir með eptirlitinu
á Íslandi, að tollsvik verði framin á þennan hátt.

281

— Fylgiskjal 1. Í brjefi aðaltollstjórnarinnar frá 3. ágúst segir svo:

Ráðgjafinn hefir sent hingað eptirrit af brjefi dags. 15. okt. f. á. til landshöfð-
ingjans yfir Íslandi, þar sem sýslumaðurinn í Vestmannaeyjum skýrir frá því, að hann
hafi rannsakað 28 tn. brennivíns, sem þangað voru fluttar 15. maí f. á. með skipinu
«Sophie Amalie». Samkvæmt tollseðli frá tollheimtuskristofunni í Nýhöfn dags. 28. ap-
ríl næst undanfarandi áttu í hverri þessara tunna að vera 112 pottar; en við rannsókna-
ina varð sú raun á, að 119 pottar voru í hverri. Ráðgjafinn hefir nú vísað til 4. tölu-
liðar í umburðarbrjefi aðaltollstjórnarinnar 18. maí 1872, og skotið því jafnframt til
hennar, hvort eigiværi neitt unnt að gjöra af tollheimtumanna hálfu til að koma í veg fyrir,
að í tollseðlinum verði rangt skýrt frá um tollskyldar vörur, sem hjeðan eru fluttar til
Íslands.

Af þessu tilefni vill aðaltollstjórnin eigi undir höfuð leggjast að tjá yður þjón-
ustusamlegast það, er nú greinir,

Samkvæmt skýrslum, er útvegaðar hafa verið frá yfirstjórn tollmálanna í Kaup-
mannahöfn hafa eigi með tjeðu skipi verið hjeðan fluttar nema 15 tonn af brennivíni,
er hver tók 14 «viertla»; voru allar tonnurnar fluttar út frá «spritt-frilager» Fr. Neergaard
Meyers, og hafði hann skýrt frá, að í hverri þeirra væru 112 pottar.

Tollarar þjer, er hlut áttu að máli, rannsökuðu á venjulegan hátt með lagar-
kvarðanum, það sem var í tunnum þessum, og með því að pottatala sú, er sögð var
vera í tunnunum, kom heim við rannsókn þessa, verður eigi fundið að vottorði því, er
tollararnir hafa gefið í máli þessu. Svo er sem sje mál með vexti, að 7 potta munar á
tunnu hverri gætir eigi nógu glögglega, þá er svo stórar ámur eru rannsakaðar með
hollenzka lagarkvarðanum, einkum þá er tonnurnar eru eigi alveg lagaðar eptir venjuleg-
um hætti. En það er hvorttveggja, að tollara skortir algjörlega heimild til að tæma
tonnurnar til að mæla nákvæmlega úr þeim vínföng, sem engin tolluppbót er fyrir greidd,
svo sem hjer stóð á, enda mundi það baka umsjónarmönnunum óhæfilegt ómak, er þjer
stundum mundu eigi fá yfir komizt.

281

Aðalstjórnin getur nú eigi boðið þeim, er hjeðan flytja brennivín af landi, að
hafa það á lögmerkltum («jústuruðum») tunnum, og finni íslenzka stjórnin eigi ástæðu til
að setja slíka ákvörðun um aðflutning brennivíns til Íslands, þá sjer aðaltollstjórnin sjer
eigi fært að gjöra annað í þessu efni, en það, sem hún hefir gjört í dag, en það er, að

hún hefir heimilað yfirtollstjórninni í Khöfn, að láta framvegis vega vínfanga-ámur, sem fluttar verða til Íslands frá «transit» eða «frilager», og skal aðferðinni við vigt þessa hagað eptir fyrirmælunum í umburðarbrjefasafni aðaltollstjórnarinnar Nr. 4/1881, og er eintak af því látið fylgja brefi þessu. Svo var það og af tilefni því, er hjer er fram komið, brýnt á ný fyrir tollurunum, að beita hinni mestu nákvæmni, sem unnt er, við rannsókn á tollskyldum vörum, sem skýrt er frá, að ætlaðar sjeu til útflutnings til Íslands.

Annars er eigi ólíklegt, að misferli því, sem sýslumaðurinn á Vestmannaeyjum hefir á bent, sje lokið, að minnsta kosti að því er verzlunarhúsið Neergaard Meyer snertir, því að eptir skýrslum, er hjer liggja fyrir, hefir þaðan oft í sumar verið sent brénni-vín til Íslands, og ávalt nema eitt skipti hefir verið svo frá skýrt, að 120 pottar væru á tunnu hverri.

Að endingu vill aðaltollstjórnin eigi undir höfuð leggjast, að vekja athygli ráðgjafans á því, að hún hefir við þetta tilefni komið að því, að bæði nefnt verzlunarhús og ýmsir aðrir vörusendendur hafa til síðs, að telja í útflutningsskýrslum sínum langt um meira af ýmsum vínföngum til skipsforða, heldur en nokkur líkindi eru til, að til þessa sje ætlað. Þetta athæfi sjer tollstjórnin hjer sjer ekki vel fært að fyrirbyggja, en það þykir ráða mega í, að tilgangurinn með því sje, að svíkja af landssjóðnum íslenska aðflutningsgjald það, er honum ber.

— Fylgiskjal 2. Í fyrirmælum þeim í umburðarbrjefasafni aðaltollstjórnarinnar, er getur um að framan, segir svo um aðferð þá, er viðhafa skal, þá er pottatal vins er fundið með því að vega það í íláti.

Fyrst skal vega ílátið með því, sem í því er, og skal svo finna innihaldsvigtina (*netto*-vigtina) með því, að draga frá aðalvigtinni (*brúttó*-vigtinni) 18% fyrir umbúðum (*thara*), að svo miklu leyti, sem útflytjandi getur eigi sannað, hvað ílátið vegi, með vottorði frá löggildum vegara, helzt þannig, að vigtin ásamt tölumerki (númer) sje brend á íláti, og má þá sleppa öðrum útreikningi á íláts-vigtinni, svo framt sjeð verður, að vigt ílátsins hafi eigi verulega breytt síðan merkið var á það brennt. Síðan er innihaldsvigtinni, sem þannig kemur út, breytt í lagar-mál (potta-tal) samkvæmt töflunni hjer á eptir, er sýnir, hve margir pottar afspíritus við meðalhita samsvari 100 pnd. af spíritus með frá 17 til 7 stiga styrkleika, talið fyrir hvern stig-fjórðung. Leiðrjetting þá, er gjöra þarf fyrir afbrigðum hitans, skal gjöra á venjulegan hátt:

100 pd. = pottar.		100 pd. = pottar.		100 pd. = pottar.		100 pd. = pottar.	
17 ⁰	64,42	14 ^{1/2} ⁰	60,78	12 ⁰	58,17	9 ^{1/2} ⁰	56,09
16 ^{3/4} ⁰	64,01	14 ^{1/4} ⁰	60,52	11 ^{3/4} ⁰	57,96	9 ^{1/4} ⁰	55,89
16 ^{1/2} ⁰	63,60	14 ⁰	60,25	11 ^{1/2} ⁰	57,75	9 ⁰	55,69
16 ^{1/4} ⁰	63,19	13 ^{3/4} ⁰	59,99	11 ^{1/4} ⁰	57,54	8 ^{3/4} ⁰	55,52
16 ⁰	62,78	13 ^{1/2} ⁰	59,72	11 ⁰	57,33	8 ^{1/2} ⁰	55,36
15 ^{3/4} ⁰	62,41	13 ^{1/4} ⁰	59,46	10 ^{3/4} ⁰	57,12	8 ^{1/4} ⁰	55,19
15 ^{1/2} ⁰	62,05	13 ⁰	59,19	10 ^{1/2} ⁰	56,91	8 ⁰	55,02
15 ^{1/4} ⁰	61,68	12 ^{3/4} ⁰	58,94	10 ^{1/4} ⁰	56,69	7 ^{3/4} ⁰	54,87
15 ⁰	61,31	12 ^{1/2} ⁰	58,68	10 ⁰	56,48	7 ^{1/2} ⁰	54,73
14 ^{3/4} ⁰	61,05	12 ^{1/4} ⁰	58,43	9 ^{3/4} ⁰	56,28	7 ^{1/4} ⁰	54,58
						7 ⁰	54,43

Dæmi: vegi þannig spíritusáma 954 pd. að íláts-vigt fráðreginni, og sje það fundið að styrkleikur vínandans, leiðrjettur eptir hitastiginu, sje 16^{1/4}⁰ á styrkta-mæli, þá eru í ámunni $\frac{954 \times 63,19}{100} = 602,8$, eða 603 pottar.

183 Þess ber að geta í skýrslunni um hvert það flát, er innihaldsmegn þess er fund-
28. ágúst. ið eftir töflunni, hve mikið það vegi með því, sem í því er, og hve sterkur vínandinn sje.

Styrkleiki vínfanga er mældur á þessa leið:

Mælinum er sökkt niður í lög þann, er reyna skal, og látinn fljóta þannig litla hríð, svo að hitamælirinn geti náð að sýna rjett hitastig. Sje hitinn 9° á Reaumurs-mæli eða vísi mælirinn á T á leiðrjettingar-kvarðanum, þá hefir lögurinn þann styrkleik, er stiga-mælirinn vísar til. Sje hitinn minni, t. d. $\frac{1}{8}^{\circ}$, þá skal þetta lagt við styrkleika-stig það, er stigamælirinn sýnir, þannig að ef það er brennivín, sem mæla skal og leið-rjettingarkvarðinn sýnir $\frac{1}{8}^{\circ}$ undir T, en stiga-mælirinn sýnir $7\frac{7}{8}^{\circ}$, þá er brennivínið í raun rjettri 8° . Öfugt er að farið, ef hitinn er yfir T, þá er það, sem yfir er, dregið frá styrkleika þeim, er stigamælirinn sýnir. Þá er lesa skal á mælinn, verður ávallt að gæta þess, að augað sje í alveg lárjettri línu við yfirborð lagarins.

184 — Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um stjórnartíðindi handa póst-
28. ágúst. mönnum. — Í þóknanlegu brjefi 19. f. m. hafið þjer, herra landshöfðingi, lagt það til, að frá 1. jan. 1883 megi veita póstmeistararum í Reykjavík og hverjum um sig af hinum íslenzku póstaðgreiðslumönnum 1 eintak ókeypis af A-deild og B-deild stjórnartíðindanna með þeim skildaga, að tíðindin fylgi framvegis embættinu og afgreiðslunni sem áhöld, er hverjum afgreiðslumanni, er frá fer, ber að skila eptirmanni sínum. Út af þessu skal eigi hjá líða látið að tjá yður þjónustusamlega til þóknanlegrar leiðbeiningar og nauð-synlegrar ráðstöfunar, að jeg fellst á tillögu yðar, og skal þess jafnframt getið, að ein-taka-tölu þeirri, er yður hefir hingað til send verið, herra landshöfðingi, af A-deildinni, mun frá nýjári verða fjölgað um 25, svo að eintökin verði alls 875, er yður verða send.

185 — Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um brennisteinsnámana í Þing-
28. ágúst. eyjarsýslu. — Það skal eigi hjá líða látið, að tjá yður með brjefi þessu til þóknanlegrar leiðbeiningar og svo að þjer birtið það víðar, að 15. þ. m. hefir ráðgjafinn viðurkennt, að «The Iceland Sulphur and Copper Company Limited» í Lundúnum hafi öðlazzt öll rjettindi og skyldur hins fyrri leigunauts Th. G. Patersons, samkvæmt samningi þeim um leigu á brennisteinsnámanum landssjóðs í Þingeyjarsýslu í norður- og austurumdæmi Íslands, er gjörðist 13. apríl 1872 milli dómsmálastjórnarinnar og Alfreds G. Lock's.

186 — Brjef landshöfðingja til sýslumannsins í Mýra- og Borgarfjarðarsýslum um
29. ágúst. jarðamatsstörf hreppsnefnda. — Frá amtmanninum yfir suður- og vesturumdæminu hefir hingað komið brjef yðar, herra sýslumaður, frá 29. júní þ. á. með erindi hrepps-nefndarinnar í Hvítársíðuhreppi frá 17. s. m., þar sem meðal annars þess er farið á leit, að frestur verði veittur með að senda sýslunefndum jarðalýsingar þær o. fl. sem heimt-að er í brjefi ráðgjafans fyrir Ísland frá 28. febr. þ. á. og brjefi landshöfðingja frá 1. apr. þ. á. Fyrir því vil jeg vísa yður, herra sýslumaður, til brjefs landshöfðingja til amt-mannsins yfir norður- og austurumdæminu frá 28. f. m. (B. 165) og taka fram, að sýslu-nefndinni í Mýrasýslu sje innanhandar að veita einstökum hreppum nokkurn frest í nefndu tilliti, ef hann verður ekki því til fyrirstöðu, að sýslunefndin afgreiði jarðamat-ið með öðrum hvorum þeirra 2. pósta, er eiga að koma við á Arnarholti 14. og 16. nóv-ember þ. á. á leið sinni hingað.

Þar sem hreppsnefnd Hvítársíðuhrepps í niðurlagi brjefs síns spyr, hvort hún 186
geti vænzt nokkurrar þóknunar fyrir starf það, er hjer ræðir um, vil jeg taka fram, að 29. ágúst.
það er komið undir ákvörðun sýslunefndar og hreppsnefnda, hvort slík þóknun verði veitt
úr hreppssjóði eða sýslusjóði. Hvað landssjóðinn snertir, þá hefir ekki enn verið veitt
neitt fje úr honum til slíks starfs, og gjörði heldur eigi nefndarálit það um þetta mál,
er kom fram í efri deild þingsins ráð fyrir, að hreppsnefndir fengu borgun úr landssjóði
fyrir störf sín í þessu tilliti (Alþingistíðindi 1881 I. bls. 322—324).

— Brjef landshöfðingja til sýslumannsins í Suður-Múlasýslu um skipverjaforða af 187
vínföngum. — Í brjefi frá 7. þ. m. hafið þjer, herra sýslumaður spurt, hvort toll skuli 2. sept.
greiða af öli og vínföngum, er talin hafi verið skipverjaforði á 2 skipum, en annað af
þessum skipum, sem var færeyskt fiskiskip, hafi strandað hjer við land og hafi eigandi
þess þareptir látið flytja vínföngin í land, til að eyðast af fiskimönnum hans, er allir búi
á landi. Hitt skipið hafi fyrir danskan stórkaupmann flutt sildarveiðaáhöld og vistir og hafi
vínföng þau, er spurning er um, verið flutt í land og verið höfð handa fiskifólkinu, sem
allt búi á landi.

Fyrir því vil jeg tjá yður, að jeg ekki get sjeð, að nein ástæða sje til þess, að
undanþiggja vörur þessar undan tollgjaldi, og vil jeg leiða þóknanlegt athygli yðar að
brjefi landshöfðingja frá 11. apríl 1876, sem prentað er í stjórnartíðindum s. á. B. 38,
og ber yður og öðrum tollheimtumönnum samkvæmt því að hafa sterkt eptirlit með, að
ákvæðanirnar um skipverjaforða verði ekki notaðar til tollsvika.

Erindisbrjef

188

handa umboðsmanni Arnarstapa og Skógarstrandar jarða og jarðarinnar Hallbjarnareyrar. 14. sept.

1. Umboðsmaðurinn skal sjá um, að umboðsjarðirnar verði bættar og mannvirk-
um á þeim haldið við sbr. 6 gr. ráðgjafarbrjefs 25. maí 1880 (B. 89.) og skal hann að
minnsta kosti einusinni árlega skoða hverja jörð og áminna leiguliða um að bæta það,
sem reynist ábótavant.

Að því er snertir landamerki umboðsjarðanna, ber umboðsmanni að sjá um, að
gætt verði fyrirmæla landamerkjálaga frá 17. marz 1882 (A.5) sbr. brjef landshöfðingja
28. júlí s. á. (B. 167).

2. Landsskuld og leigur skal hann taka á gjalddaga rjettum. Láti leiguliði
farast fyrir að greiða gjöld sín í gjalddaga, skal umboðsmaður sem allra fyrst og síðast
innan 4 vikna eptir gjalddaga gjöra ráðstöfun til, að þau verði tekin lögtaki, og ber
honum í þessu tilliti að breyta nákvæmlega eptir fyrirmælum 2. greinar umburðarbrjefs
landshöfðingja frá 16. maí 1876 (stjórnartíð. s. á. B. 51) sbr. opið brjef 21. maí 1829.
Að öðrum kosti skal hann sjálfur svara til skuldarinnar.

3. Þó að leiguliði gjaldi í landaurum skal umboðsmaður ætíð borga tekjur
umboðsins í peningum samkvæmt þeirri verðhæð, sem er á sjerhverri vörutegund í verð-
lagsskrá þeirri, er ræður á rjettum gjalddaga.

4. Samkvæmt 4. og 6. gr. reglugjörðar um reikningsskil frá 13. febr. 1873 og 3.
grein umburðarbrjefs frá 16. maí 1876 (stjórnartíð. s. á. B. 51,) sbr. brjef 20. oktbr. 1880
(B: 157) stafl. D. ber honum að afgreiða tekjur umboðsins jafnskjótt og þær gjaldast
annaðhvort með peningum í jarðabókarsjóð eða með ávísun gefinni út beinlínis handa ráð-
gjafanum fyrir Ísland upp á áreiðanlegt verzlunarhús í Kaupmannahöfn. Skal gefa út
hverja ávísun í 2 samritum og senda 1. samritið (prima) landshöfðingja með fyrstu póst-
ferð, eptir að ávísunin er gefin út.

188
14. sept.

5. Reglurnar í annari og fjórðu grein, gilda að því leyti, sem þær geta við átt, líka um aukatekjur umboðsins af reka, selveiði, landshlut o. s. frv.

6. Umboðsmaður á að hafa aðalbók, sem sje löggilt af amtmanni, og rita þar í allar tekjur umboðsins, og skal hver jörð standa á blaði sjer í sömu röð ásamt nafni ábúandans. Hver leiguliði fyrir sig á að fá viðskiptabók og skal rita í hana hvert sinn, er hann geldur nokkuð sem og í aðalbókina, svo þær sjeu alveg samhjóða.

7. Umboðsreikningurinn á að ná yfir tímabilið frá 1. jan. til 31. desbr. ár hvert og sendast til amtsins svo fljótt, sem auðið er og í hið síðasta innan febrúarmánaðarloka.

Honum á að fylgja

a. skýrsla um landsskuld og leigur m. m.

b. endurrit af uppboðsgjörðum viðvíkjandi umboðinu,

c. kvittanir fyrir útgjöldum, og samrit þeirra ávísana, er gefnar hafa verið út handa ráðgjafanum fyrir Ísland,

d. endurrit af síðustu skýrslu umboðsmanns til amtmanns um unnar jarðabætur sbr.

7. grein ráðgjafabréfs 25. maí 1880 (B. 89)

e. útdráttur af byggingarbrjefum, sem gefin eru út á reikningsárinu,

f. önnur skirteini, er þurfa þykir eða boðið verður. Reikningurinn og skýrslan um landsskuld og leigur eiga að vera í tvennu lagi.

8. Í hvert sinn, er umboðsjörð losnar úr ábúð, ber umboðsmanni að auglýsa þetta á kirkjufundum og víðar og skora á þá, sem hafa hug á jörðunni að semja við hann um byggingarskilmálana innan tiltekins tíma.

Þeim, sem þareptir býður mest eptirgjald eptir jörðina, má umboðsmaður byggja hana að áskyldu samþykki amtsins, ef bjóðandi er fullveðja dánumaður, og ef hin boðna upphæð er ekki minni en gjald það, er áður hefir verið galdið eptir jörðina að viðbætti þeirri upphæð, sem spurning getur verið um, samkvæmt skýrslum þeim og tillögum um byggingu þjóðjarða, er útvegaðar voru eptir fyrirmælum landshöfðingja í umburðarbrjefi frá 19. septbr. 1877. B. 112.

Nú býðst ekki eins mikið eptirgjald, og áður hefir verið galdið eptir jörðina að viðbætti þeirri upphæð, er amtsráðið hefir stungið upp á, og ber þá umboðsmanni að skýra amtmanni frá öllum þeim boðum í jörðina, er komið hafa, og lýsa um leið hæfilegleikum bjóðanda. Sama er, ef fleiri bjóða jafnt eptirgjald, þótt það nái þeirri upphæð, er áður hefir verið galdið eptir jörðina, eða amtsráðið hefir stungið upp á.

Geti byggingin ekki orðið fullráðin fyrir fardaga, þá er jörðin losnar úr byggingu, verður umboðsmaður að byggja hana til bráðabirgða um ekki lengri tíma, en eitt ár í senn, og á þann hátt, sem haganlegastur er fyrir umboðssjóðinn.

Undireins og búíð er að fullráða bygginguna, semur umboðsmaður byggingarbrjef í tvennu lagi, skrifar hann sjálfur og leiguliðinn undir bæði samritin og sendir þau þareptir amtmanni og gildir byggingarbrjefið ekki, fyr en amtmaður hefir ritað á það samþykki sitt.

Í hverju byggingarbrjefi skal skylda leiguliða til að framkvæma árlega tilteknar jarðabætur. Landsskuld skal ákveðin í byggingarbrjefum eptir meðalverði allra meðalverða, kúgildaleigur eptir meðalverði allra meðalverða, eða eptir verðlagsskrárverði á smjöri. Að öðru leyti vísast, að því er byggingu þjóðjarða snertir, til ráðgjafabréfs frá 25. maí 1880 (B. 89), og ber umboðsmanni að kynna sjer nákvæmlega fyrir-mæli þessa brjefs og breyta eptir þeim.

9. Þegar leiguliðaskipti verða, skal umboðsmaður láta taka jörðina út á kostnað fráfaranda og viðtakanda og vera þar viðstaddur sjálfur, gæta rjettar landssjóðsins í öllum greinum, og krefja álags eða uppbótar á það, sem áfátt er í ábúðinni. Sýni hann hirduleysi í þessu, verður það hans ábyrgðarhluti.

10. Umboðsmaður skal annast um, að ítök og hlunnindi umboðsins eða jarða **188** þess verði sem arðsömust, og skal hann leggja uppástungur sínar þar að lútandi undir **14. sept.** amtmanns úrskurð og samþykki, sjer í lagi ber honum að gjalda varhuga við, að ekkert gangi undan umboðinu eða þess einstöku jörðum.

11. Hann skal hafa brjefabók og rita þar í umboðsreikningana og öll brjef viðvíkjandi umboðinu til amtmanns og annara, sömuleiðis skal hann vel varðveita skjala-safn umboðsins.

12. Hann skal hafa til launa sjöttung eða $16\frac{2}{3}\%$ af öllum tekjum þeim, er hann heimtíð saman, og sem renna inn í umboðssjóðinn. Andvirði seldra þjóðjarða telst ekki með tekjum umboðsins og ber umboðsmanni ekkert endurgjald fyrir tekjumissi þann, er af slíkri sölu leiðir. Gjöld þau, er umboðsmaður kann að hafa við að leggja til nýjar bækur eða annað þessháttar, skal hann greiða af umboðslaunum sínum.

13. Sem ábyrgð fyrir gjaldheimtum umboðsins, skal hann skyldur að veðsetja landssjóðnum annaðhvort konungleg, ríkisskuldabrief, sem eru að upphæð 4000 kr. eða jarðir, er metnar verða af kunnugum dómkvöddum mönnum 4000 kr.

14. Vilji hann losast við umboð þetta, skal hann skila því í fardögum og segja því lausu með eins árs fyrirvara; með sama fresti áskilur landshöfðingi sjer rjett til að segja honum upp umboðinu.

15. Að öðru leyti á hann, hvað umboð þetta snertir, að breyta eptir lögum landsins og fyriræmum amtmanns og landshöfðingja.

Landshöfðinginn yfir Íslandi, Reykjavík 14. september 1882.

Í fjarveru landshöfðingja.

Bergur Thorberg.

Jón Jónsson.

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um skyldu **189** prestekkna til að greiða heytoll. — Í brjefi frá 24. febrúar þ. á., hafið þjer, herra **19. sept.** amtmáður, beðizt úrskurðar landshöfðingja um fyrirspurn prestsekkjunnar Kristjönu Pálsdóttur, hvort henni beri að greiða sóknarprestinum heytoll. Látið þjer í ljósi, að yður sje ekki kunnug nein lagaákvörðun, er heimili prestekkjum, sem grasnyt hafa, undanþágu undan því að greiða heytoll, og bendið jafnframt á opið brjef frá 22. marz 1826, er heimilar prestaefnum og ekkjum þeirra að eins undanþágu frá landssjóðsgjöldum; en beinlínis tekur fram, að þau sjeu hvorki undanþegin sveitargjöldum nje gjöldum til prests og kirkju.

Undireins og landshöfðingi meðtók þetta erindi yðar, beiddist hann álits stiptsyfirvaldanna um það, og eptir að jeg nú, með brjefi stiptsyfirvaldanna frá 9. þ. m. hefi meðtekið þetta álit, vil jeg tjá yður, herra amtmáður það, er á eptir fer til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir hlutaðeiganda. Það hefir hingað til verið álit stiptsyfirvalda og biskups, að prestsekkjur væru undanþegnar öllum gjöldum til prests og kirkju; hefir þetta verið byggt á því, að reglugjörð 17. júlí 1782 veitir þeim sama gjaldfrelsi, og menn þeirra hafa haft, og á því, að það hefir verið gömul regla, að andlegrar sjettar menn væru ekki gjaldskyldir til prests og kirkju (clerus clericum non decimat) og þetta álit hefir einnig komið fram í landsýfirrjettardómi frá 18. desbr. 1871, er undanþiggur prestsekkju frá að greiða kirkjutíund. Þótt menn nú vildu skilja svo lög frá 12. júlí 1878 (A. 6). að prestsekkjur við þau hefðu mist tíundarfrelsi af lausafje, sjá brjef landshöfðingja 12. apríl 1880 (B. 72), þá leiddi engan veginn þar af, að önnur gjöld til prests og kirkju,

189 er prestsekkjur áður hafa verið undanþegnar, sjeu nú rjett tekin af þeim, og get jeg ekki
 19. sept. verið yður, herra amtmaður, samdóma um, að slík undanþága þurfi beinnar lagaheimildar, nje um það, að fyrirmæli opins brjefs frá 22. marz 1826 um ekkjur prestaefna verði heimfærð beinlínis eða óbeinlínis á ekkjur presta

Að öðru leyti er það vitaskuld, að spurningin um heytollaskyldu prestsekkna er dómsmál og sætir ekki fullnaðarúrlausn landshöfðingja.

190 — Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður og vesturumdæminu um lög-
 21. sept. mæti sveitarstyrks. — Með brjefi dagsettu 1. septbr. 1880 hafið þjer, herra amtmaður staðfest úrskurð sýslumannsins í Mýra- og Borgarfjarðarsýslu frá 11. desbr. 1878, er gjörir Leirár og Melahreppi að skyldu, að annast Sigurð nokkurn Þórðarson; sem nú er dáinn og fjölskyldu hans, að því leyti þau þyrftu sveitarstyrks, sem og að endurgjalda sveitarstyrk þann, er Sigurður þá hafið fengið í Skilmannahreppi, en þessum úrskurði yðar hefir hreppsnefndin í Leirár og Melasveit skotið til landshöfðingja, þareð hún álitur, að tjeður Sigurður hafi með dvöl sinni í Skilmannahreppi áunnið sjer þar sveitarframsferzlu.

Fyrtjeður Sigurður var borinn og barnfæddur í Leirár og Melahreppi, en fluttist þaðan vorið 1867 að Gröf í Skilmannahreppi, og bjó þar síðan, uns hann dó sumarið 1879. Veturinn 1876—77 eður á tíunda árinu, er hann var í Skilmannahreppi fjekk hann þar af sveitarsjóði hálfa rúgtunnu eður 10 krónur, en aptur á hinn bóginn var honum einmitt sama árið, sem hann fjekk fyrtjeðar 10 krónur af sveitinu, gjört 35 króna útsvar til sveitar, er hann borgaði, eins og hann líka hjelt 2 sveitarómaga, er honum höfðu verið settir, og var annar þeirra táplítill og heilsuveikur unglingur, er Sigurður hjelt fyrir sveitina frá vordögum 1868, þangaðtil hann dó 1878, 16 ára gamall. Loksins hefir Sigurður á lögreglupingi 18. júní 1878 skýrt frá því, að hann þegar hann þáði tjeðar 10 kr. af Skilmannahreppi, hafi átt hjá honum 1 vøtt og 1 rd. og 74 sk. er sveitin hafði ávísað honum upp í ómagameðgjöf hjá tveimur öðrum bændum, er ekki höfðu borgað þetta, og hefir hreppsnefnd Skilmannahrepps ekki borið á móti, að svo kynni að hafa verið, en haldið því fram, að úr því, að Sigurður tók þessar ávísanir gildar á sinum tíma, þá gæti hann enga frekari kröfu gjört út af meðgjöfinni; en þetta er víst eigi rjett, því þótt maður taki á móti slíkum ávísunum upp á meðgjafir með sveitarómögum, þá leiðir þar af engan veginn, að maður áleti þær góðar og gildar, eður að maður tapi rjetti sínum gegn hreppnum til meðgjafarinnar ef ávísunin eigi er borguð, heldur verður rjettur manns til að fá meðgjöfina borgaða af hreppnum, að standa með öllu óhaggaður, þótt ávísunin eigi sje borguð.

Af fyrtjeðum ástøðum verður eigi álitid, að fyrnefndur 10 kr. styrkur, er Sigurður fjekk hjá Skilmannahreppi hafi verið sannur sveitarstyrkur (sjá reglugjörð 8. jan. 1834, 5. gr.) þar sem hann þá virðist hafa átt meira hjá hreppnum, og var gjört þeim mun meira sveitarútsvar, en styrknum svaraði, og hjelt sveitarómaga fyrir hreppinn.

Samkvæmt því, er þannig er tekið fram, hefir Sigurður Þórðarson, þá er hann dó, verið orðinn sveitlægur í Skilmannahreppi, og er þannig úrskurður yðar, herra amtmaður, og sýslumannsúrskurður sá, er hann staðfesti, úr gildi felldir.

Þetta vilduð þjer tilkynna hlutadeigendum.

EMBÆTTASKIPUN.

31. dag ágústmánaðar var stúdent Ásmundur Sveinsson skipaður umboðsmaður Arnarstapa- og Skógarstrandarjarða og jarðarinnar Hallbjarnareyrar.

30. september var presturinn að Fjallapingum síra Pjetur Jónsson skipaður prestur að Presthólum (Presthóla og Ásmundarstaðasafnaða) frá fardögum 1883.

— Ágrip af brjefi ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um konungsgjöf. — 191
 Með þessu brjefi var landshöfðingja skýrt frá, að 2000 kr. gjöf frá konungi og drottningu 21. ágúst.
 handa Íslendingum þeim, er hungursneyð vofir yfir, væri borguð í aðalfjárhirzluna sem
 tekjur fyrir jarðabókarsjóð Íslands.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um gjafasamskot í Danmörku. — 192
 Samkvæmt beiðni frá nefnd þeirri, er gengið hefir fyrir samskotum handa bágstöddum 28. ágúst.
 Íslendingum, skal þjónustusamlega falið yður, herra landshöfðingi, að láta borga yður úr
 jarðabókarsjóði 20,000 kr., sem nefndin hefir ákveðið að verja til fjárkaupa, og skal því
 við bætt, að upphæð þessi mun endurborguð jarðabókarsjóðnum með greiðslu á líkri
 upphæð í aðalríkisjóðinn.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja, er birtir konungsráðgjafi, er leyf- 193
 ir Jóni Bjarnasyni Straumfjörð að ganga á prestaskólann. — Samkvæmt allra-þegn- 31. ágúst.
 samlegastri tillögu ráðgjafans út af þóknanlegu brjefi yðar, hr. landshöfðingi, 25. f. m.
 þóknadist hans hátígn konunginum 28. þ. m. að úrskurða:

að Jóni Bjarnasyni Straumfjörð veitist leyfi til að verða tekinn upp sem læri-
 sveinn á menntunarstofnunina fyrir prestaefni á Íslandi, og ganga á sínum tíma undir
 próf þau, sem þar eru lögboðin, enda þótt hann hafi eigi burtfararprófi lokið frá lærða
 skólanum á Íslandi.

Þetta skal yður þjónustusamlega tjáð, herra landshöfðingi, til þóknanlegrar leið-
 beiningar og frekari birtingar.

— Brjef sendiherra konungs í Lundúnum til utanríkisstjórnarinnar um gjafasam- 194
 skot á Englandi. — Hinu konunglega ráðaneyti mun kunnugt, að hjer í Lundúnum 18. sept.
 er verið að safna gjöfum handa bágstöddum Íslendingum. Hennar konunglega tign prins-
 essan af Wales er verndari samskotanefndarinnar og borgarstjórinn (lord mayor) forseti hennar.
 Til þessa hefir safnast £ 3500. Þegar nefndin átti síðasta fund sinn í mansion house,
 myndadizt framkvæmdarnefnd, er jeg varð formaður fyrir, og hjelt hún í dag annan
 fund sinn. Það hefir verið gjörð ráðstöfun til að senda hjeða kornvörur, einkum rúg, bygg,
 hafra og malað mál, og var ályktað að verja £ 2000 til að kaupa það, jafnmikið af
 hverju, en áður hafði verið keypt fyrir £ 800 af öðrum matvörum og af fergðu heyi.
 Þessum vörum mun í þessari viku skipað út í gufuskipið Lily, 800 tons, í Glasgow, og
 er ákveðið, að það fari á stað 26. þ. m. einkum til fjarðanna á Norðurlandi eptir að
 hafa komið snögglega við á Berufirði og í Reykjavík. Bókavörður Eiríkur Magnússon frá
 Cambridge mun fyrir hönd nefndarinnar fara á þessu skipi til Íslands og þar standa fyrir
 útbýtingu hjálparinnar með aðstoð hinna konunglegu stjórnarvalda, og hefi jeg leyft mjer
 með umburðarbrjefi að skora á þau að láta þessa aðstoð í tje. Skipið mun fara enn
 eina ferð til Íslands og flytja þangað það, sem síðan kemur inn. Jeg leyfi mjer jafn-
 framt að óska, að hlutast verði til um, að ráðgjafinn fyrir Ísland skori með næsta pósti
 á stjórnarvöld landsins að aðstoða herra Eirík Magnússon af fremsta megni.

Loksins veitist mjer sá heiður að láta fylgja brjefinu tilboð frá eiganda lysti-
 skútunnar Gladys, er sem stendur er í Stafangri, um að flytja til Íslands matvörur o. fl.

194 Samskotanefndin hefir ekki getað þáð tilboð þetta, þar sem skipið varla mun vera nógu
18. sept. stórt, en ef til vill gæti samskotanefndin í Kaupmannahöfn notað skipið.

195 — Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturumdæminu um ólög-
22. sept. lega húsmennsku. — Með brjefi til sýslumannsins í Gullbringu- og Kjósarsýslu dagsettu
25. febrúar f. á., hafið þjer, herra amtmaður, úrskurðað, að Hraungerðishreppi í Árnessýslu beri, sem framfærsluhreppi Guðmundar nokkurs Magnússonar á þeim tíma, er hann andaðist, að veita framfærslu eptirlifandi skylduómögum hans, en þessum úrskurði yðar hefir hreppsnefndin í Hraungerðishreppi skotið til landshöfðingja.

Nefndur Guðmundur var fæddur í Hraungerðishrepi, en fluttist til Vatnsleysustrandarhrepps sumarið 1866, og dvaldi þar síðan í húsmennsku, unz hann dó árið 1879. Úrskurður yðar, herra amtmaður, er nú byggður á því, að ekki hafi verið sannað, að Guðmundur hafi þau ár, er hann dvaldi í hreppnum sem húsmáður, fengið leyfi hlutaðeigandi sveitarstjórnar til að dvelja þar, en Hraungerðishreppur hefir haldið því fram, að hreppsnefnd Vatnsleysustrandarhrepps hafi veitt leyfi þetta þegjandi, með því ekki að amast neitt við dvöl Guðmundar í hreppnum, fyr en á 10. árinu, er hann dvaldi þar.

Þó það nú sje í 12. gr. tilsk. 26. maí 1863 ákveðið, að ef sveitarstjórn synjar manni um leyfi til að setjast að í hreppnum til húsmennsku, eigi hún að gefa honum það skriflegt með ástæðum fyrir synjuninni, hlýtur leyfið að vera jafngilt, hvort það er skriflegt eða munnlegt, en, sem sagt, er það eigi sannað, að Guðmundur hafi nokkurn tíma beðið um leyfi til að mega setjast að í húsmennsku í Vatnsleysustrandarhreppi, og því eigi heldur að hann hafi fengið það. Jeg verð því að vera yður samdóma um, að dvöl hans í hreppnum geti þegar af þeirri ástæðu samkvæmt nefndri grein tilskipunar 26. maí 1863 ekki heimilað honum þar framfærslurjett, sbr. einnig brjef landshöfðingja frá 24. marz 1881 (B. 37).

Í sambandi þar við vil jeg taka fram, að með prófi því, er fylgdi brjefi yðar, herra amtmaður, frá 8. þ. m. hafa komið fram nokkuð fleiri sannanir fyrir því, að kornlán, sem Guðmundur Magnússon þáði veturinn 1874—1875 í Vatnsleysustrandarhreppi, hafi verið sveitarstyrkur, en sökum þess, sem að framan hefir verið tekið fram um vanrækt hlutaðeiganda á að beiðast húsmennskuleyfis, þarf ekki að rannsaka hjer ítarlega það atriði málsins.

Af framanrituðum ástæðum verð jeg að vera yður, herra amtmaður, samdóma um það, að Hraungerðishreppi í Árnessýslu beri að veita framfæri eptirlifandi skylduómögum fyrnefnds Guðmundar heitins Magnússonar, og skal því úrskurður yðar standa óbreyttur.

Þetta vilduð þjer láta hlutaðeigendur vita.

196
29. sept.

— Leyfisbrjef konungs fyrir heimilisgrafreit.

Vjer Christian níundi, af guðs náð Danmerkur konungur, Vinda og Gauta, hertogi í Sljesvík, Holtsetalandi, Stórmæri, Þjettmerski, Láenberg og Aldinborg,

gjörum kunnugt: að með því, að N. S. Krüger lyfsali í Reykjavík á landi voru Íslandi hefir farið þess á leit, þá höfum vjer allra-mildilegast veitt og leyft, enda veitum vjer það með þessu brjefi og leyfum, að hann í þeim hluta garðs þess, er liggur undir eign

hans, er áður var kirkjugarður, megi jarða láta húsfreyju sína, er önduð er, og að hann, 196
 ef til kemur, megi gjöra þar heimilisgrafreit, með því skilyrði, að svæðinu verði jafnan 29. sept.
 haldið umgirtu af eiganda lóðarinnar, sem grafreiturinn heyrir til, og að eptirlit verði
 haft með grafreitnum á eigandans kostnað í hvert sinn, sem skoðunargjörð fer fram á
 Reykjavíkurdómkirkju. Svo á beiðandinn og innan 6 vikna að gefa út og afhenda til
 þinglesturs skjal það, er hann skuldbindur sig í og eigendur þá, er eptir hann koma, til
 þess, að fullnægja skilyrðum þeim, er að framan eru nefnd.

Fyrirbjóðum vjer hverjum sem einum að tálma því, er að framan er ritað.

Svo gjört í aðsetuborg vorri Kaupmannahöfn, 29. september 1882.

Vort konunglegt innsigli.

(L. S.)

Að allra-mildlegustu boði hans hátignar konungsins.

J. Nellesmann.

H. Stephensen.

—Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um hafnarreglugjörð fyrir Akur- 197
 eyri. — Með þóknanlegu brjefi 1. f. m. hafið þjer, herra landshöfðingi, sent ráðgjafan- 29. sept.
 um þýðingu af frumvarpi til hafnarreglugjörðar fyrir Akureyrarkaupstað, sem amtmaður-
 inn norðan og austan hafði sent yður, og hafið þjer lagt það til, að ráðgjafinn staðfesti
 frumvarp þetta.

Í öllu verulegu hefir ráðgjafinn getað fallizt á ákvarðanir þær, sem fram á er
 farið í frumvarpinu, þó svo að orðabreyting sje gjör á 1. tölulið I. kafla, og að hegn-
 ingarákvörðunin falli burt í V. kafla, því að fyrir henni er engin heimild að lögum, og
 að við verði bætt ákvörðunum um, hvenær reglugjörðin á að öðlast gildi og um endur-
 skoðun hennar; hafa því breytingar þær verið gjörðar í þessa átt, sem nauðsynlegar
 þóttu, og hefir frumvarpið verið staðfest í dag sem hafnarreglugjörð fyrir Akureyrar-
 kaupstað með þessum breytingum, og fylgir það brjefi þessu í þessari mynd; skal því-
 næst á yður skorað, hr. landshöfðingi, að yður mætti þóknast að annast um, að það
 verði birt á tilhlýðilegan hátt, og sjá um, að kosin verði hafnarnefnd fyrir Akureyrar-
 kaupstað samkvæmt reglum þeim, sem tilsk. 20. apr. 1872 um stjórn bæjarmálefna í
 Reykjavík setur um kosning hafnarnefnadar í Reykjavík.

Í sambandi við þetta mál skal eigi hjá líða látið, að vekja þjónustusamlega at-
 hygli yðar, herra landshöfðingi, á því, að þess hefir eigi vart orðið, að fullnøgt sje
 endurskoðunar-ákvörðun þeirri, sem stendur í enda VI. kafla hafnarreglugjörðar þeirrar
 fyrir Reykjavíkurkaupstað, sem sett var 6. nóvembr. 1872.

Hafnarreglugjörð. fyrir Akureyrarkaupstað.

I. Hafnartollur.

1. Af öllum skipum, erlendum jafnt sem innlendum, þeim er til rúmmáls eru reiknuð,
 skal 5 aura gjald greiða af smálest hverri („ton“) bæði þá er þau sigla inn og út,
 hvort sem þau heldur eru vörum fermd, tóm eða með seglfestu.
2. Nú fermir skip eður affermir á höfninni, og skal þá, hvort heldur sem skipið er
 innanbæjar eða utanbæjarskip, innlent eður útlent, gjalda 10 aura af hverri smálest
 (ton) af fullu rúmmáli þess, auk gjalds þess, sem ákveðið er í 1. tölulið. Komi
 sama skip optar á höfnina á ári, en einu sinni, skal gjöld þau, er nú hafa nefnd

197
29. sept.

verið, að eins í fyrsta skipti á árinu að fullu greiða, en hin skiptin skal að eins borga $\frac{3}{4}$ af gjöldum þessum í hvert sinn.

Tolla þá, sem nefndir eru í 1. tölulið, skal þá greiða, er skipið varpar akkerum fyrir innan Oddeyrartanga og merki þau, er höfnina takmarka. Nú leitar skip hafnar fyrir ísreks sakir, storma eður því um líks, og skal afgjald af því greiða engu að síður.

II. Fyrir ljósker það, er sett kann að verða ef til vill á Oddeyrartanga við innsiglinguna á höfnina, skal sá, sem heimtar að kveikt sje á því, borga 1 krónu fyrir nótt hverja. Þetta gjald skal greiða, hvort sem skip það, er beðið hefir verið um að kveikja fyrir, kemur á höfnina eður ekki. Eigi verður á ljóskerinu kveikt nema *hafnar-nefndin* sje þess beðin.

III. Auk þeirra gjalda, sem þegar eru talin, ber enn fremur að greiða:

1. Strandtoll, ef skip er lagt upp í fjöruna til að hreinsa það eður endurbæta, hvort heldnr sem skipin eru innlend eður útlend, 2 aura um daginn fyrir smálest hverja.
2. Seglfestugjald, er seglfesta er í skip tekin af lóð bæjarins, eða flutt úr skipi á hana, hvort sem skipin eru heldur innlend eða útlend, 2 aura fyrir smálest hverja af öllu rúmmáli skipsins.

IV. Öll skip, þau er ríkið á og herflagg hafa og veifu, eru undanþegin hafnargjöldum; sama er og um utanríkisskip, þau er eins eru út búin.

Undan þegin hafnargjöldum eru öll skip danskra þegna, sem á fiskiveiðum eru undir ströndum Íslands, ef eigi eru í þau fluttar nje úr þeim aðrar vörur, en þær, er heyra til afla þeirra eða útgjörðar.

Nú leitar skip hafnar fyrir skemda sakir, er það hefir á sjó beðið, enda flytur burtu aftur farm þann allan, er það kom með, og eigi meira, þá er það undanþegið hafnargjöldum, hvort sem farmurinn hefir verið úr því fluttur eða eigi.

V. Seglfestu má eigi kasta út á höfninni.

Reglugjörð þessi öðlast gildi með nýjári 1883, og skal hana endurskoða innan ársloka 1887.

198 — Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um skemmdir á kirkjujörðum.
29. sept. — Með þóknanlegu brjefi 27. f. m. hafið þjer, herra landshöfðingi, sent hingað þóknarskjöl frá prestunum að Odda og Stóruvöllum um hjálp sakir skemmda þeirra, er prestssetur («præstegærde») brauða þessara hafi fyrir orðið af sandfoki, og fylgdu því erindi álit skjöl prófastsins í prófastsdæminu og stiptsyfirvaldanna.

Af þessu tilefni læt jeg eigi hjá líða að tjá yður þjónustusamlega til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir beiðöndunum, að eigi er unt að kveða neitt á um hvort fara skuli fram á að leita samþykkis alþingis til að veita þeim hjálp, fyrri en löglegar skoðunargjörðir eru fram komnar á kirkjujörðum tjeðra brauða, og þarf þar að vera nákvæm lýsing á skemdunum, og álit skoðunarmanna um, að hve miklu leyti áfall það, er jarðirnar hafa fyrir orðið, sje að eins skemd í svip, eður þessleiðis skemd, er hafa mnni afleiðingar um langa framtíð. Eruð þjer því, herra landshöfðingi, beðinn að tjá beiðöndum, að svo framarlega sem þeir ætla að halda fram beiðni sinni um hjálp, þá verði þeir að láta gjöra slíka skoðun á jörðunum, og ber svo að senda ráðgjafanum málið á ný og fylgi þá ítarlegri álitsskjöl frá prófasti og stiptsyfirvöldunum og nákvæmari tillögur frá yður, herra landshöfðingi.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um styrktarfje í viðurkenningarskyni. — Með 15. gr. fjárlaganna fyrir 1882—83 voru fyrrum landlækni Jóni heitn- 29. sept. um Hjaltalín veittar 1000 kr. í virðingarskyni um fram eptirlaun, og hafði hann ekkert tekið út af þeim, áður en hann dó. Hefir skiptarjetturinn í Reykjavík, sem hafði dánar- arbu hans til skiptamedferðar, komið fram með beiðni um, að fá þessar 1000 kr. ávís- aðar sjer til útborgunar, og hafið þjer svo, herra landshöfðingi, í þóknanlegu brjefi 27. dag f. m. skotið því til úrslita ráðgjafans, hvort taka megi til greina beiðni skipta- rjettarins, og ef svo sje, þá hvort ávísa beri alla upphæðina eða að eins nokkurn hlut hennar.

Af tilefni þessu skal eigi hjá líða látið að tjá yður þjónustusamlega til þóknan- legrar leiðbeiningar og frekari birtingar, að jafnvel þótt veitingin sje svo óheppilega orð- uð, að vafi hljóti að leika á, hver sje rjettur skilningur á henni, þá hefir þó ráðgjafan- um virzt umræðurnar á alþingi bera þess vott, að það hafi að eins verið tilgangur þings- ins, að veita Hjaltalín landlækni sjerstaklega viðbót við eptirlaun hans fyrir fjárhags- tímabilið, og því álitur ráðgjafinn rjettast að reikna viðbótina á sama hátt sem sjálf eptirlaunin, svo að búinu verði þannig greiddar fyrir mánuðina janúar til júní þ. á. samtals 250 kr.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um tengdir sýslunefndarmanna. 200
— Út af tilfelli, er fyrir hefir komið í sýslunefnd Kjósar- og Gullbringusýslu hafið þjer, 29 sept. herra landshöfðingi, beðið um álit ráðgjafans um spurningar þær, er hjer skal greina og snerta skilning á sveitastjórnartilskipuninni 4. maí 1872:

1) hvort ákvörðunin í 4. gr. tilskipunarinnar samanborin við 30. gr. sje því til fyrirstöðu, að tengdafaðir og tengdason eigi samtímis sæti í sýslunefndinni; og

2) hvort ákvörðunin í 31. gr. tilskipunarinnar, að «hlutaðeigandi», sem er ó- áncægður með úrskurð sýslunefndarinnar á spurningum þeim, er greinin um getur, geti skotið þeim til amtsráðsins, veiti öðrum heimild til að skjóta spurningunni til amts- ráðsins, en þeim nefndarmanni, er úrskurður sýslunefndarinnar hefir fallið andstæður.

Af tilefni þessu skal eigi hjá líða látið að tjá yður þjónustusamlega til þóknan- legrar leiðbeiningar og frekari birtingar, að eptir áliti ráðgjafans er ekkert í 30. gr., sbr. við 4. gr. tilsk. 4. maí 1872, því til fyrirstöðu, að tengdafaðir og tengdasonur sjeu sam- tímis nefndarmenn í sömu sýslunefnd, og svo hitt, að álíta verður, að sá, sem löglega hefir krafizt þess, að kosning verði ógilt eða nefndarmaður rækur gjör, hafi rjett til að skjóta úrskurði sýslunefndarinnar til amtsráðsins, ef sá úrskurður hefir fallið andstætt kröfu hans.

— Ágrip af brjefi ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um ferðastyrk handa 201
læknaefnum. — Með þessu brjefi tjáði ráðgjafinn sig samdóma landshöfðingja um það, 4. okt. að veitingin á 13. gr. B. II. b. 4. fjárlaganna væri áætluð, og veitti þess vegna læknisefni 150 kr. styrk, þó búið væri að leggja 2 öðrum læknaefnum á þessu ári sínar 150 kr. hvor- um um sig af þeim 300 kr., er getur um í tjeðri fjárlagagrein.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um þjónustu prestakalls. — 202
Í þóknanlegu brjefi 15. f. m. hafið þjer, herra landshöfðingi, skýrt frá, að þjer hafið á- 5. okt.

202 vísað sóknarprestinum að Fjarðarprestakalli í Mjóafirði, síra Þorsteini Halldórssyni, sem 29. 5. okt. nóvbr. f. á. fjekk veitingu fyrir embætti þessu frá fardögum 1882, 200 kr. fyrir ársfjórðunginn 6. júní til 6. september þ. á. af því 800 króna árstíllagi úr landssjóði, sem tjeðu kalli er veitt með lögum 27. febr. 1880, enda þótt síra Þorsteinn hafi eigi fengið prestvígslu fyrri en 3. dag f. m. Þó getið þjer þess, að þjer hafið ávísað honum upphæð þessa með því einu skilyrði, að hann endurgreiddi hana, ef ráðgjafinn kvæði svo á, og hafið þjer svo beiðzt úrskurðar ráðgjafans um þetta mál.

Af þessu tilefni skal eigi hjá líða látið að tjá yður, herra landshöfðingi, þjónustusamlega til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir hlutaðeiganda, að eptir atvikum má sitja við ráðstöfun þá, er þjer hafið gjört, einkum þar eð brjef yðar ber það með sjer, að biskupinn hefir borið það fram, til að styðja tilkallsrjett prestsins til fjár þess, sem honum hefir greitt verið, að kalli þessu hafi síðan í fardögnum verið þjónað á kostnað hans

203 — Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um styrk til að kynnast skóla- 5. okt. húsum og áhöldum erlendis. — Með þóknanlegu brjefi 15. f. m. hafið þjer, herra landshöfðingi, sent hingað bænarskrá frá yfirkennaranum við lærða skólann í Reykjavík H. K. Friðrikssyni, er hann hefir sent stiptsyfirvöldunum; skýrir hann þar frá því, að sjer sje falin umsjónin á húsum og áhöldum skólans, og fer meðal annars fram á, að sjer verði veitt færi á að ferðast til útlanda og kynna sjer þar hús og áhöld erlendra skóla, einkum Herlufsholms-skóla og Sóreyjar-skóla, og að sjer verði veittur að minnsta kosti 600 króna styrkur til ferðarinnar, svo og að kostnaðurinn við að reka embætti hans, meðan hann er burtu, verði greiddur af almannafje.

Af þessu tilefni er eigi hjá líða látið að tjá yður þjónustusamlega til þóknanlegrar leiðbeiningar og birtingar fyrir umsekjanda, að ofan nefndri beiðni hans hefir eigi orðið sinnt.

204 — Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um inn- 7. okt. stæðukúgildi á leigujörðum. — Eptir að hafa meðtekið álit yðar, herra amtmaður, um fyrirspurn hreppstjórans í Presthólahreppi um það, hvort bóndi á leigujörð, er alls engin innstæðukúgildi eru á, sje undan þeginn lausafjártíund af einu kúgildi af sínu eigin fje fyrir hver fimm hundruð, sem jörð hans er metin til, skal jeg tjá yður þetta til leiðbeiningar og birtingar:

Eins og þjer hafið tekið fram, virðist 2. liður 8. greinar í lögum 12. júlí 1878 að ná jafnt til leiguliða og eiganda, og er því leiguliðum heimilt, þar sem eigi er fast ákvedið innstæðukúgildatal á jörðum, að telja frá tíund eitt kúgildi af sínu eigin lausafje fyrir hver 5 hundruð jarðarinnar en eigi fleiri. Þar sem hundraðatal jarðarinnar nær eigi 5 hndr., virðist ákvörðun þessi eigi að geta komið til greina, og sje hundraðatal jarðarinnar ekki deilanlegt með 5, virðist heldur ekki það, sem afgangsverður, eptir að hundraðatölunni er skipt með 5, að geta komið til greina til lækkunar á lausafjártíundinni.

205 — Brjef frá formanni samskotanefndarinnar í Kaupmannahöfn til landshöfðingja 9. okt. um sendingar á kornvörum með gufuskippinu Valdemar. — Jeg hefi meðtekið brjef yðar, hávelborni herra, frá 17. f. m., og þakka mjög fyrir skýrslur þær, er það hefir inni að halda.

Ákvörðunin um að kaupa fje fyrir þær 20.000 kr., er yður með fyrra gufuskippinu voru fengin ráð á, var gjörð eptir samkomulagi við herra landshöfðingja Hilmar Finsen, og álitu menn það nauðsynlegt og hagkvæmt, að íbúar þeirra hjerada á Suður-

landi, er höfðu orðið fyrir mestum fjeðarmissi, en höfðu heyjað vel, fengu ráð á að kaupa nýjan fjárstofn í haust, þegar helzt væri von á, að fje gæti fengist.

Herra Hilmar landshöfðingi Finsen mun hafa skýrt yður frá, að nefndin hafi leigt gufuskipið Valdemar til að flytja ýmsar korn- og fódurvörur til eptirnefndra hafna: Vestmannaeyja, Reykjavíkur, Stykkishólms, Skagastrandar, Sauðárkróks, Akureyrar og Húsavíkur, og leyfi jeg mjer að láta fylgja skrá yfir það, sem verður sent á hvern stað. Að Reykjavík að eins hefir fengið 156 tonn af rúgi, kemur til af því, að skipið gat ekki rúmað allt það korn, sem átti að fara á þessa höfn, 500 tonn. Það, sem eptir er, mun verða sent með næstu reglulegri gufuskipsferð.

Jeg leyfi mjer að láta fylgja 4 brjef til þeirra, sem ætlazt er til, að taki við korn- og fódurvörum á Norðurlandi, og eruð þjer beðnir að senda þau á kostnað nefndarinnar, undir eins og gufuskipið er komið, með sendimanni gagngjört norður, svo að hlutaðeigendur geti verið í tíma undir það búnir að taka við vörum tafarlaust, þrátt fyrir skammdegið.

Nefndin fær yður, herra landshöfðingi, ráð á 30,000 kr. í peningum til að bæta úr bjargarskortinum á þeim stöðum, er má álita, að sjeu mest þurfandi, og vil jeg sjer-staklega leiða athygli yðar, hávelborni herra, að norðurparti Strandasýslu, er varla mun geta haft gott af kornvörum þeim, sem sendar eru til Skagastrandar.

Hin nefnda upphæð getur annaðhvort fengist borguð í aðalríkissjóðinn eða með ávísunum á privatbankana fyrir reikning samskotanefndarinnar eptir því, sem þjer sjálfir kjósið og skýrið mjer frá.

Skrá yfir vörur með gufuskipinu Valdemar.

Til Vestmannaeyja 200 sekkir af rúgi.

- Reykjavíkur 156 sekkir rúgs, 10 sekkir skonroks.
- Stykkishólms 484 sekkir rúgs, 56 sekkir bankabyggs, 100 sekkir hveitihrats.
- Skagastrandar 350 sekkir rúgs, 50 sekkir bankabyggs, 150 sekkir hveitihrats, 100 sekkir rúghrats, 100 baggar af heyi.
- Sauðárkróks 314 sekkir rúgs, 50 sekkir bankabyggs, 150 sekkir hveitihrats, 100 sekkir rúghrats, 100 baggar af heyi.
- Akureyrar 200 sekkir rúgs, 50 sekkir bankabyggs, 300 sekkir hveitihrats, 100 sekkir rúghrats, 100 baggar af heyi.
- Húsavíkur 200 sekkir rúgs, 100 sekkir hveitihrats, 100 s. rúghrats, 100 baggar af heyi.

EMBÆTTASKIPUN.

31. dag októbermánaðar setti landshöfðingi kandidat George Schierbeck landlækni og og forstöðumann læknaskólans.

EINKARJETTINDI.

Samkvæmt allraþegnlegustu tillögum ráðgjafans fyrir Ísland þóknaðist hans hátign konunginum 3. október að veita Svend Foyen frá Tönsberg í Noregi einkarjettindi til að smíða og láta smíða á Íslandi vjelar þær, er hann hefir fundið upp til að veiða með hvali, og hefir verið afhent landshöfðingja lýsing á þessum veiðivjelum.

STYRKUR ÚR LANDSSJÓÐI

samkvæmt fjárlögum 1882 og 1883

10. gr. C. 4.

voru samþykktar tillögur sýslunefndarinnar í Árnessýslu (sbr. landshöfðingjabrjef 25. jan. þ. á. B. 5.) um að verja 500 kr. til að gjöra við Hrðarsholtslæk og 420 kr. til verkferakaupa handa hreppum sýslunnar, sömuleiðis

tillögur sýslunefndarinnar í Snæfellsness og Hnappadalssýslum, að fje því, er þessi sýsla öðlast til eflingar búnaði, verði skipt þannig, að

búnaðarfelagið í Miklahólts og Eyjahreppi fái 110kr.

---	- Kolbeinsstaðahreppi	110 —
---	- Skógarstrandahreppi	110 —
---	- Helgafellssveit	110 —; ein fremur

tillögur amtsráðsins yfir norður og austurumdöminu um 600 kr. styrk handa Jóni Sigfússyni frá Núpufelli í Eyjafirði og 200 kr. styrk handa Páli Eyjólfssyni frá Hjaltastað í Norður-Múlasýslu til að læra búfræði í Noregi, og um að búnaðar- og framfarafjelögnum í eptir nefndum sveitum verði veittar þessar styrksupphæðir:

Grytubakkahreppi	206kr.	Hjaltabakkahreppi	30kr.
Skútustaðahreppi	66 —	Ljósavatnshreppi	117 —
Vallahreppi	40 —	Fellahreppi	35 —
Helgastaðahreppi	103 —	Bægisársókn	101 —
Breiðdalshreppi	23 —	Fljótsdalshreppi	94 —
Arnarnesshreppi	30 —	Saurbøjarhreppi	135 —
Öngulsstaðahreppi	166 —	Svinavatnshreppi	180 —

Samkvæmt fjárlögnum 1882 og 1883

13. gr. A. b. 4.

Af fje því, sem getur um undir þessum lið, var á synodus helmingnum, 1000 kr., að viðbættum hálfum vöxtum af sjóðnum af árgjöldum brauða, 41 kr. 20, alls 1041 kr. 20 a. skipt þannig milli uppgjafapresta:

Sira Stefán Helgason	100kr.	Sira Magnús Gíslason	100kr.
— Þorleifur Jónsson	200 —	— Árni Böðvarsson	90 —
— Jón Thórarensen	50 —	— Sveinbjörn Eyjólfsson	100 —
— Guðm. G. Sigurðsson	200 —	— Ólafur Ólafsson	60 —
— Þórður Thorgrímson	100 —	— Andries Hjaltason	41 — 20 a.

Hinum helmingnum af fjárveitingunni, 1000 kr. að viðbættum hálfum vöxtum af árgjaldasjóðnum 41 kr. 20 a., vöxtum prestaekknasjóðsins 300 kr. og brauðaveitingargjaldi 17 kr., alls 1358 kr. 20 a. í viðbót við þær 2500 kr., er getur um í brjefi landshöfðingja frá 20. febr. þ. ár (B. 30.), var skipt þannig milli prestaekknna:

Kristín Gunnarsdóttir	20kr.	Guðlaug Eiríksdóttir	30kr.
Guðríður Jónsdóttir	20 —	Halldóra Jónasdóttir	30 —
Guðlaug Guttormsdóttir	20 —	Halldóra Jónsdóttir	30 —
Helga Guðmundsdóttir	20 —	Þorbjörg Pálsdóttir	20 —
Björg Magnúsdóttir	40 —	Elin Einarisdóttir	20 —
Oddný Pálsdóttir	20 —	Sigríður Ingimundardóttir	30 —
Jóhanna Lúðviksdóttir	20 —	Valgerður Benjaminsdóttir	20 —
Guðríður Jónsdóttir	20 —	Helga Arnfinnsdóttir	20 —
Guðrún Jónsdóttir	20 —	Sigríður Oddsdóttir	30 —
Guðrún Pjetursdóttir	30 —	Anna Guðmundsdóttir	20 —
Guðrún Ingvarsdóttir	20 —	Guðrún Ólafsdóttir	40 —
Guðrún Þorvaldsdóttir	40 —	Elisabet Jónsdóttir	20 —
Halla Ingvarsdóttir	50 —	Guðrún Finnbogadóttir	20 —
Sezelja Ísleifsdóttir	45 —	Sigurbjörg Jónsdóttir	30 —
Sigríður Guðmundsdóttir	20 —	Sigríður Bjarnadóttir	30 —
Ingibjörg Pálsdóttir	30 —	Maren Nielsdóttir	40 —
Steinunn Bogadóttir	23 — 20 a.	Steinunn Jónsdóttir	40 —
Sigríður Eiríksdóttir	30 —	Guðrún Thorlacius	40 —
Helga Pálsdóttir	40 —	Valgerður Þorsteinsdóttir	30 —
Margrjet Narfadóttir	25 —	Kristjana Pálsdóttir	20 —
Helga Magnúsdóttir	25 —	Guðrún Thórarensen	20 —
Solveig Markúsdóttir	65 —	Málfríður Jónsdóttir	40 —
Helga Brynjólfsdóttir	20 —	Guðrún Jónasdóttir	45 —
Elin Ögmundsdóttir	30 —		

16. grein.

Frókin Elinu Eggertsdóttur Briem var veittur 300 kr. styrkur til þess að ljúka námi sínu á kvenskóla í Kaupmannahöfn.

Reikningságrip

206

Thorkillii barnaskólasjóðs árið 1881.

Tekjur:

	Kr. A.
1. Eptirstöðvar við árslok 1880 (stjórnartíð. 1881 B. 178)	66537 98
2. Leigur af vaxtafje sjóðsins	2537 27
3. Innborgun af lánum einstakra manna	2437 78
4. Ný skuldabrfjef, er sjóðurinn hefir eignazt	2500 00
Tekjur samtals	74013 03

Gjöld:

	Kr. A.
1. Kennslustyrkur og uppeldisstyrkur, veittur fátækum börnum í Kjalarnesþingi	2525 00
2. Lánað út á árinu	2500 00
3. Til jafnaðar móti 3. tekjulið	2437 78
4. Eptirstöðvar við árslok 1881:	kr. a.
a. ríkisskuldabrfjef	29190 00
b. skuldabrfjef einstakra manna	36767 49
c. ógoldnir vextir	132 00
d. í peningum	460 76
Gjöld samtals	66550 25
	74013 03

Reykjavík, 14. janúar 1882.

Bergur Thorberg. P. Pjetursson.

— Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir suður- og vesturundöminu um stjórnarkornslán. — Með brjefi frá 6. þ. m. senduð þjer mjer, herra amtmaður, erindi sýslumannsins í Kjósar- og Gullbringusýslu, þar sem hann fyrir hönd hreppsnefndarinnar í Vatnsleysustrandarhreppi áfrýjar úrskurði yðar frá 10. október f. á., er kveður Gunnar nokkurn Gunnarsson sveitlægan í þessum hreppi; þar að auki hefi jeg meðtekið hin eldri skjöl þessa máls, og er því varið, eins og nú segir.

207
24. okt.

Tjeður Gunnar er föddur í Hrunamannahreppi, og átti þar sveit, þegar hann voríð 1863 settist að í Vatnsleysustrandarhreppi, sem búandi á Ásláksstöðum. Veturinn 1874—75 varð hann þurfandi sveitarstyrks, og komst það þá upp, að hann snemma á árinu 1868 hafði fengið að láni hálfa tunnu af «stjórnarkorni», og að hann enn væri í skuld um 2 rd. 87 sk. eða 5 kr. 81 e. af andvirði þess, og að hann þar að auki væri í skuld við sveitina um 4 rd. 16 sk. útsvar, er hafði fallið til borgunar, áður en hann var búinn að dvelja 10 ár í hreppnum, og hjelt þar eptir hreppsnefnd Vatnsleysustrandarhrepps í brjefi til yðar, herra amtmaður, frá 18. desbr. 1875 því fram, að þessar skuldir Gunnars hefðu verið því til fyrirstöðu, að hann áynni sjer framfærslurjett þar í hreppi.

Hvað nú fyrst snertir skuld hans til Vatnsleysustrandarhrepps fyrir ógreidd útsvör, þá getur hún alls enga þýðingu haft í þessu máli, því samkvæmt 6. grein reglugjörðar 8. janúar 1834 og 1. grein opins brjefs 6. júlí 1848 er 10 ára samfleytt dvöl í einhverjum hreppi, án þess að hafa notið nokkurs styrks af sveitinni, nægileg til að útvega manni rjett til framfærslu í dvalarhreppnum; öll dvölin á að hafa átt sjer stað, eptir að maðurinn hafði náð 16 ára aldri, en hvergi er það gjört að skilyrði fyrir fram-

24. dag nóvbrmánaðar 1882.

207 færsurjettinum, að hlutaðeigandi hafi galdið til sveitar eða staðið í skilum með sveit-
24. okt. arútsvör sín.

Það er ekki alveg ljóst af skjölum málsins, hvernig á stjórnarkorni því, er Gunnar 1868 fækk lán af, hafi staðið. Það virðist hafa verið lán, er landsstjórnin hafði útvegað til að afstýra hallæri í Vatnsleysustrandahreppi, og hefir hreppsnefnd Hruna-mannahrepps haldið því fram, að lán þetta hafi síður verið ætlað þurfamönnum til styrktar, en ýmsum öðrum hreppsbúum, er sökum harðæris hafi verið komið í bjarg-ræðisþröng um stundarsakir, og að þessir hreppsbúar hafi þrátt fyrir þetta lán haldið óskertum borgaralegum rjettindum sínum. Þetta álit styðst af vottorði, er áfrýjendurnir hafa útvegað frá Guðmundi bónda í Landakoti Guðmundssyni, sem var hreppstjóri í Vatnsleysustrandahreppi um það leyti, er hreppurinn tók við stjórnarláninu, og sýnir það, að vorið 1869 hefir hreppstjórinn gefið út «lista» til allra þeirra manna, sem «skulduðu stjórninni fyrir korn» og að þar hefir verið «tilgreind skuldarupphæð hvers «manns með áfallandi 1 árs «rentu»». Reyndar hafa áfrýjendurnir, eptir að hinn áfrýj-aði amtsúrskurður var kveðinn upp, haldið því fram, að sveitin jafnframt stjórnarláninu hafi tekið lán hjá kaupmanni í Reykjavík handa ómögum sínum, og að vel geti verið, að Gunnar hafi fengið styrk af þessu láni og ekki af stjórnarláninu; en framburður þessi kemur meðal annars í bága bæði við skýrslu Gunnars og við hið nefnda vottorð hrepp-stjórans, þar sem beinlínis er tekið fram, að Gunnar hafi verið einn í tölu þeirra, er krafðir hafa verið um stjórnarlánið með vöxtum.

Með því nú að Gunnar enn fremur hefir borið, að hann hafi ekki borgað eptir-stöðvarnar af stjórnarlánsskuldinni, af því að hreppstjórinn neitaði að taka fisk upp í þær og síðan ekki krafði hann um þær — með því, að Vatnsleysustrandahreppur, hvað sem öðru líður, fyrst á árinu 1875 eða rúmum 7 árum eptir, að Gunnar fækk nefnt lán, tilkynnti það framfærslu sveit hans,— og með því loksins að hreppstjórinn varla myndi hafa heimtað vexti af sveitarláni, enda hefði engin heimild verið til þess, verð jeg að vera yður, herra amtmaður, samdóma um, að það hafi ekki verið nægilega sannað, að hið opt nefnda lán hafi verið sveitarstyrkur, og skal því hinn áfrýjadi úrskurður yðar, sem er byggður á 12 ára dvöl Gunnars í Vatnsleysustrandahreppi, 1863—1875, óraskaður standa.

Þetta vilduð þjer tilkynna hlutaðeigöndum.

208

3. nóv.

Auglýsing

um póstmál.

Ráðgjafinn fyrir Ísland hefir 5. f. m. samþykkt, að stofnaður hefir verið frá 1 júlí þ. á. brjefhirðingarstaður í Jökulsárhlíð, á Hrafnabjörgum, á aukapóstleið þeirri, sem í fyrra var lögð frá Höfða í Vallahreppi til Vopnafjarðar, sjá 2. staðlið auglýsingar landshöfðingja frá 5. des. f. á. (B.—134).

Landshöfðinginn yfir Íslandi, Reykjavík 3. nóv. 1882.

Í fjarveru landshöfðingja

Bergur Thorberg

settur.

Jón Jónsson.

— Brjef landshöfðingja til bæjarfógetans í Rvík um yfirsetunám í Kaupmannahöfn. 209
 — Ráðgjafinn hefir tjáð mjer í brjefi 12. septbr. þ. á., að þjer, herra bæjarfógeti, hafið sótt til 4. nóv.

Stadfeldts prófessors í Kaupmannah. um, að Ólöfu Sigurðardóttur yrði veitt viðtaka og frípláss á fæðingarstofnuninni, en að prófessorinn hafi snúið sjer með brjefið til ráðgjafans, og hafi Ólöfu síðan verið veitt viðtaka á stofnunina og frípláss þar; hefir ráðgjafinn lagt fyrir mig að skýra yður frá þessu, en brýna það jafnframt fyrir bæjarstjórninni, að áður en hún gjörði neinar ráðstafanir til að senda Ólöfu til Hafnar, hefði hún átt að snúa sjer til landshöfðingja og skora á hann að umgangast það, að útvegað yrði leyfi stjórnar fæðingarstofnunarinnar til þess, að stúlkan fengi inntöku á stofnunina.

Um leið og jeg skýri yður frá þessu, skal jeg og, eftir tilefni, sem ráðgjafinn hefir til þess gefið, eigi hjá líða láta að tjá yður, að Reykjavíkurbæ, sem er það sveitarfjélag, er sent hefir Ólöfu til náms, ber að endurgreiða, þá er krafizt verður, kostnað þann, er fram er lagður fyrir hana, auk ferða- og kennslukostnaðar, þar á meðal fyrir fót, þvott o. s. frv.

Amtsráðsskýrslur.

210

Fundur amtsráðsins í Vesturamtinu 18.—20. júlí 1882.

Fundurinn var haldinn í Stykkishólmi af forseta amtsráðsins, amtmanni Bergi Thorberg, með amtsráðsmönnum sýslumanni Sigurði Sverrissyni og jarðyrkjumanni Torfa Bjarnasyni.

Þessi málefni komu til umræðu á fundinum:

1. Forseti lagði fram jafnaðarsjóðsreikning vesturamtsins fyrir árið 1881; var hann yfirskoðaður og fannst ekkert við hann að athuga.
2. Forseti lagði fram reikning búnaðarsjóðs vesturamtsins fyrir 1881; og benti jafnframt á, að kvittun yantaði fyrir 50 kr. styrk, er veittur hafði verið Kolbeinsstaðahreppi; var reikningurinn yfirskoðaður, og fannst að öðru leyti ekkert við hann að athuga.
3. Forseti lagði fram reikning yfir búnaðarskólagjaldið í vesturamtinu árið 1881, var hann yfirskoðaður og fannst ekkert við hann að athuga.
4. Amtsráðið samþykkti að forseti hafði samið við búfræðing Svein Sveinsson í sameiningu við forseta búnaðarfélags suðuramtsins um það, að hann skyldi ferðast á þessu sumri í nokkrum sýslum í greindum ömtum, til að leiðbeina mönnum í jarðabótum og búnaði, og að hann hafði heitið að greiða laun hans að vesturamtsins hluta af því fje, er amtsráðið hefði til umráða; en upphæð launnanna hafði fyrir allt sumarið verið ákveðin 800 kr., og var gjört ráð fyrir, að helmingur þar af yrði greiddur frá suðuramtinu.
5. Forseti skýrði frá, að landshöfðinginn hefði ákveðið, að vesturamtið fengi 1500 kr., af því fje, sem í fjárlaganna 10. gr. C. 5. b. er veitt til að styrkja að helmingi sýsluvegasjóði til að bæta sýsluvegi á aðalpóstleiðum, og að amtsráðinu hefði verið falið á hendur að skipta fje þessu milli sýsluvega í amtinu.

Amtsráðið veitti af fje þessu 300 kr. til Mýrasýslu, til að endurbæta hraunveginn á aðalpóstleiðinni eftir Norðurárdal, og til nauðsynlegustu endurbóta annarstaðar á aðalpóstleiðinni gegn um sýsluna, móti jafnri upphæð úr sýslusjóði. Enn fremur veitti amtsráðið af fje þessu 125 kr. til Strandasýslu til að greiða helming

210

- eptirstöðvanna af láni til vegagjörðar á sýsluvegakaflanum milli Grænumýrartungu og Mela, móti því að sýsluvegasjóðurinn greiddi hinn helming nefndra eptirstöðva.
6. Landshöfðinginn hafði beiðzt álits amtsráðsins um það, hvort premierlieutenant Trolle, er hafði sótt um 2000 kr. styrk úr landssjóði til að halda á fram að rann-saka fiskiveiðarnar við Ísland, skyldi öðlast slíkan styrk af fje því, er ætlað er til eflingar búnaði, en amtsráðið sá sjer ekki fært að mæla fram með þessari fjár-veitingu.
 7. Forseti lagði fram reikning yfir tekjur og gjöld bókasafns vesturamtsins fyrir árið 1881; var hann yfirskoðaður og fannst ekkert við hann að athuga.
 8. Amtsráðið ályktaði að beina til landshöfðingjans fyrirspurn sýslunefndarinnar í Mýrasýslu um það, hvort borgunin fyrir ritföng handa hreppstjórum skyldi greið-ast úr sýslusjóði eða sveitarsjóði.
 9. Samkvæmt tillögu sýslunefndarinnar í Ísafjardarsýslu fjellst amtsráðið á, að vegur-inn yfir Óshlíð yrði gjörður að sýsluvegi. Í tilefni af tillögum hinnar sömu sýslu-nefndar fól amtsráðið forseta á hendur að sjá um, að fjallvegurinn yfir Steingríms-fjarðarheiði yrði varðaður, ef unnt væri fyrir næstkomandi vetur; en jafnframt skýrði forseti frá, að á þessu sumri yrði byrjað að gjöra við veginn yfir Þorskafjarðar-heiði, sem sýslunefndin einnig hafði farið fram á, að yrði endurbættur sem fyrst.
 10. Sýslunefndin í Borgarfjarðarsýslu hafði sent amtsráðinu tillögur sínar um, að stofn-aður yrði á Hvanneyri í Borgarfirði sameiginlegur búnaðarskóli fyrir suðuramtið og vesturamtið. En þar eð stofnun slíks búnaðarskóla mundi gjöra það að verkum, að vesturamtið yrði að taka allstórt lán, og með því legðist þung byrði á amtsbúa, þá sá amtsráðið sjer ekki fært, þegar af þessari ástæðu að gjöra eins og nú er ástatt neinar ráðstafanir til að koma hinni umræddu skólastofnun á fót, þar sem ástand-ið er svo ísýggilegt, að hallæri vofir yfir nokkrum hluta amtsins, svo að það virt-ist með öllu ógjörningur að leggja nýja byrði á amtsbúa í þessu skyni.
 11. Forseti lagði fram skýrslu um kennslustofnunina í Ólafsdal fyrir kennsluárið 1881—82, og höfðu eptir henni 5 piltar lokið námi sínu við stofnunina, og gengið þar undir próf eptir tveggja ára veru á stofnuninni, hinn 16. og 17. júní þ. á., að við-stöddum tveim prófdómendum, tilkvöddum af amtmanni, nefnilega jarðyrkjumanni Halldóri Jónssyni á Laugabóli og bóndanum Eggert Jónssyni á Kleifum. Enn fremur skýrði forseti frá, að 10 piltar yrðu á kennslustofnuninni árið 1882—83.
- Forstöðumaður kennslustofnunarinnar hafði farið fram á að breytt yrði fyr-irkomulagi hennar, að því leyti: 1. að kennslugreinum yrði fjölgað þannig, að bætt væri við húsdýrafræði og ágripi af eðlisfræði; 2. að bóknámstíminn yrði á-kveðin 48 stundir á viku frá 1. nóv. til 30. apr. og 3. að meðgjöfin sje aukin með 50 kr. fyrir hvern pilt á ári, þannig að hún sje alls 400 kr. fyrir 2 ár. Amtsráðið fjellst á þá breytingu á fyrirkomulagi kennslunnar, sem getið er undir 1. og 2. tölul.; en þótt ráðið áliti, að viðbót sú við meðgjöfina með kennslupiltunum, sem farið hafði verið fram á, ekki væri of há, sá ráðið sjer ekki fært að ætla meira en 40 kr. viðbót handa hverjum þeirra 10 pilta, sem nú eru á stofnuninni. Eigi gat amtsráðið heldur sökum fjeleysis tekið til greina þá uppástungu forstöðumannsins, að settur yrði við stofnunina fastur kennari.
12. Forseti gaf eptirfylgjandi skýrslu um það fje, er amtsráð vesturamtsins þetta ár hefir umráð yfir og atkvæði um:

	Kr.	Au.	210
1. Tekjur búnaðarsjóðs vesturamtsins	400	00	
2. Vesturamtsins hluti af því fje, sem veitt er í fjárlögum til eflingar búnaði	2466	66	
	til samans:		2866 66
Amtsráðið ályktaði að verja skyldi fje þessu á þann hátt, er nú skal greina:			
1. Upp í laun handa Sveini búfræðingi Sveinssyni (sjá 4. tölulið að ofan)	400 kr.		
2. Til kennslustofnunarinnar í Ólafsdal:			
a. Meðgjöf með 10 pílum: 240 kr. með hverjum hinna 5 yngri, og 140 kr. með hverjum hinna 5 eldri	1900 kr.		
b. Til viðhalds verkferum	100 kr.		
c. Kostnaður við burtfararpróf (borgun til tveggja prófdómenda)	60 —		
			2060 kr.
3. Styrkur til launa handa tveim jarðyrkjumönnum í Strandasýslu	200 kr.		
4. Styrkur til Jósefs Jakobssonar á Sauðafelli til að ferðast til Skotlands til að auka þekkingu sína í búfræði	150 —		
13. Forseti lagði enn fremur fram nokkur bónarbrjef frá búnaðarfjelögum og einstökum mönnum um styrk af því fje, sem veitt er til eflingar búnaði; en með því búið er að ráðstafa, svo sem að ofan er skýrt frá, nálega öllu því fje, er amtsráðið hefir til umráða, urðu bónarbrjef þessi ekki tekin til greina, enda áleit amtsráðið, að þau öll væru þannig vaxin, að þau ættu að standa á baki þeim fjárveitingum, sem amtsráðið hefir gjört ályktanir um, og að ofan eru til færðar undir 12. tölulið.			
14. Amtsráðið veitti samþykki sitt til þess, að sýslunefndin í Strandasýslu mætti taka 2000 kr. lán úr landssjóði til alþýðuskólastofnunarinnar á Felli í Kollafirði.			
15. Forseti lagði fram brjef sýslumannsins í Snæfellsness- og Hnappadalssýslu, þar sem skýrt er frá, að sýslunefndin upp á væntanlegt samþykki amtsráðsins hafi skuldbundið sig, að tiltölu við aðrar sýslur í vesturamtinu, til endurborgunar á 25000 kr., sem vænta mætti veittar af landssjóði til búnaðarskólastofnunar í vesturamtinu. En amtsráðið fann eptir málavöxtum ekki ástæðu til að staðfesta þessa skuldbinding sýslunefndarinnar með samþykki sínu, enda var heldur ekki farið fram á það í brjefi sýslumannsins.			
16. Hreppsnefndin í Eyrarhreppi í Ísafjarðarsýslu hafði sent amtsráðinu umkvörtun yfir því, að vegurinn yfir kaupstaðarlóðina á Ísafirði milli þeirra parta hreppsins, er liggja báðu megin að kaupstaðnum, væri á óhentugum stað. En eptir þeim skýrslum, er amtsráðið hafði fengið um málið frá sýslunefndinni í Ísafjarðarsýslu og bæjarstjórninni á Ísafirði, fann amtsráðið ekki ástæðu til að hlutast neitt til um málefni þetta.			
17. Var rædd beiðni sýslunefndarinnar í Snæfellsness- og Hnappadalssýslu um að útvegað yrði fje úr landssjóði, 300—400 kr. til viðgjörðar við Rífsós til þess að bæta lendinguna þar, eða ef þetta ekki fengist, að amtsráðið leyfði, að verja mætti tveggja ára vegabóttagjaldi Neshrepps ytri til þessa fyrirtækis. En áður en nokkuð yrði af ráðið í þessu efni, áleit amtsráðið, að nauðsynlegt væri að útvega áreiðanlega áætlun um kostnaðinn, og fól forseta að hlutast til um, að Sveinn búfræðingur Sveinsson á ferð sinni í sýslunni í sumar gjörði slíka áætlun. Jafnframt athugaði amtsráðið, að ekki mundi heimild til að verja neinu af sýsluvegagjaldinu til þessa fyrirtækis; en þar eð sýslunefndinni eptir sveitarstjórnarlaganna 39. gr. 1. ber að hafa um-			

210

sjón um lendingar í sýslunni og gjöra ráðstafanir þær, er með þarf í því tilliti, áleit amtsráðið, að sýslunefndin mundi geta greitt kostnað þennan úr sýslusjóði af hinu niðurjafnaða sýslusjóðsgjaldi.

18. Þar eð sýsluvegirnir í Snæfellsnes- og Hnappadalssýslu ekki liggja á neinni aðal-póstleið, sá amtsráðið sjer ekki fært að taka til greina beiðni sýslunefndarinnar í greindri sýslu, um að lagt yrði til sýsluveganna í þeirri sýslu nokkuð af því fje, sem veitt er til sýsluvega á aðalpóstleiðum, vegna þeirrar ákvörðunar, sem gjörð er um fjárveitingu þessa í fjárlaganna 10. gr. C. 5. b.
19. Eptir tillögum hlutaðeigandi sýslunefndar ákvað amtsráðið, að vegurinn eptir endi-löngum Breiðuvíkurbreppi hjer eptir skyldi vera sýsluvegur (smb. fundarskýrslu amtsráðsins 1880. Stjtið B. 1880 bls. 140).
20. Forseti skýrði frá, að til sín hefði komið beiðni frá stjórnarnefnd kvennaskólans í Reykjavík um áþekkan styrk til skóla þessa og að undanfögnu, 150 kr. En þar eð nauðsynlegt þótti að takmarka sem mest gjöld jafnaðarsjóðsins sökum hins bág-borna ástands, sá amtsráðið sjer ekki fært að veita þetta fje,
21. Sýslunefndin í Dalasýslu hafði beiðzt samþykkis amtsráðsins til að mega taka nú þegar 4000 kr. lán til að afstýra hallæri í sýslunni, og síðar (í haust og á komandi vori) 1000 kr. lán í sama augnamiði, ef þess yrði þörf. Amtsráðið veitti hið um-bedna samþykki, þó þannig að ekki mætti taka hið síðarnefnda lán fyrri en eptir að sýslunefndin hefði íhugað málið að nýju, og þá komizt að þeirri niðurstöðu, að lán þetta væri óumflýjanlega nauðsynlegt.
22. Forseti lagði fram brjef sýslumannsins í Snæfellsness- og Hnappadalssýslu og út-skript úr gjörðabók sýslunefndarinnar, viðvíkjandi yfirvofandi hallæri í sýslunni; hafði sýslunefndin eigi viljað ráðast í að biðja um lán handa sýslunni til að afstýra þessu hallæri, en farið fram á, að landstjórnin veitti í þessu skyni úr landssjóði gefins fjárstyrk, og gjört ráð fyrir, að þessi styrkur mætti ekki minni vera en 25—30,000 kr.

Amtsráðið fól forseta á hendur að bera málefni þetta upp fyrir landshöfðingj-anum, og að lýsa yfir því álitu amtsráðsins, að ástandið í sýslunni sje svo ískyggi-legt, að ekki geti hjá því farið, að stór vandræði beri að höndum, ef sýslufjelagið ekki á einhvern hátt fái verulegan styrk til að afstýra þeim. En jafnframt fann amtsráðið ástæðu til að brýna fyrir sýslunefndinni, að þar eð sú skylda hvíli á henni eptir sveitarstjórnarlögunum, að gjöra ráðstafanir til að afstýra hallæri, þá beri henni, ef kostur er á, að gjöra í þessu tilliti þær ráðstafanir, sem líkindi eru til, að komið geti að haldi, en að beiðni um gefins fjárstyrk úr landssjóði muni eptir stjórnarlögum landsins og samkvæmt því, sem tekið er fram í brjefi lands-höfðingjans 26. júní þ. á., verða árangurslaus að sinni, og að amtsráðinu þess vegna virtist sýslunefndin taka upp á sig mikla ábyrgð með því að hafna því láni, að upp-hæð 10,000 kr., er henni með vissum skilyrðum hefir verið gefinn kostur á í nefndu brjefi landshöfðingjans; en þessa lántöku mundi amtsráðið ekki hafa hikað við að samþykkja, ef slíks samþykkis hefði verið leitað, enda virðist og mega treysta því, að fjárveitingarvald landsins, þegar til þess atkvæðis kæmi, mundi setja þær á-kvarðanir um lán, er fátækt sýslufjelag hefði neyðzt til að taka til að afstýra hall-æri, að sú byrði, sem það með þessu hefði lagt á sig, ekki yrði því óþarileg.

Alþingismennirnir í Snæfellsnes- og Hnappadalssýslu, Dalasýslu og Barða-strandarsýslu höfðu og í brjefi til amtsráðsins lýst yfir því álitu, að sýslunefndin hefði ekki átt að hafna því láni, er kostur var á að fá, og farið fram á, að amts-

- ráðið sjái um, að mögulegleiki verði fyrir sýslunefndina á þessu sumri til að fá nokkurra þúsund króna lán. Amtsráðið fól forseta á hendur hið nauðsynlega umboð í þessu tilliti.
23. Alþingismaður Barðstrendinga, prófastur síra Eiríkur Kuld, hafði skýrt amtsráðinu frá, að ástandið í sumum hreppum í nefndri sýslu væri mjög ískyggilegt vegna mikils fjenaðarfellis, og óskaði, að sýslan gæti fengið að minnsta kosti 2000 kr. lán til að afstýra hallæri, ef á þyrfti að halda. Amtsráðið fól forseta á hendur að gjöra fyrir sína hönd út um málið, og að veita samþykki til þess að lánið væri tekið, ef til þess kæmi.
24. Presturinn síra Jakob Guðmundsson á Sauðafelli hafði hreift því við amtsráðið, hvort það fyndi ekki ástæðu til að áminna allar sýslunefndirnar í vesturumdæminu um að gæta þeirrar lagaskyldu sinnar, að gjöra í tíma ráðstafanir til að afstýra hallæri. En þar eð amtsráðinu þótti mega ganga að því vísu, að sýslunefndirnar mundu hafa athuga á þessu máli og vera sjer meðvitandi um skyldu sína, sem amtsráðinu einnig var kunnugt að hafði sýnt sig í flestum sýslum amtsins, fann amtsráðið ekki nægilegt tilefni til að gefa þeim neina almenna áminningu í þessu tilliti.
25. Hreppsnefndin í Staðarsveit hafði áfrýjað til amtsráðsins úrskurði sýslunefndarinnar í Snæfellsness- og Hnappadalssýslu, lútandi að því, að Björn Arnfinnsson í Vatnsholti, er hafði gjört samtíund við föður sinn, ætti ekki að greiða aukaútsvar til sveitarsjóðsins. Þar eð amtsráðið áleit, að spurningin um þetta sjerstaka útsvar væri endilega útkljáð með úrskurði sýslunefndarinnar, ályktaði ráðið að vísa málinu frá sjer, en athugaði jafnframt, að spurningin um rjettan skilning á sveitarstjórnarlögunum heyrði undir úrlausn dómstólanna.
26. Voru fram lögð og yfirfarin eptirfylgjandi eptirrit af gjörðabókum sýslunefndanna frá fundum þeirra:
- a. í Dalasýslu 30. maí þ. á.
 - b. - Strandasýslu 27. febr.—2. marz þ. á.
 - c. - Mýrasýslu 10. og 11. maí þ. á.
 - d. - Snæfellsness- og Hnappadalssýslu 19.—21. apríl þ. á.
 - e. - Ísafjarðarsýslu 28.—31. marz þ. á.
- og fannst ekkert sjerstaklegt við þau að athuga.
27. Voru fram lagðir og yfirfarnir eptirfylgjandi sýslusjóðsreikningar:
- a. frá Mýrasýslu fyrir 1880 og 1881.
 - b. — Dalasýslu fyrir 1880.
 - c. — Snæfellsness- og Hnappadalssýslu fyrir 1881.
 - d. — Dalasýslu fyrir 1881.
- Við reikninga þessa, er höfðu verið yfirskoðaðir af kosnum endurskoðunar-mönnum samkvæmt sveitarstjórnarlögunum, fann amtsráðið ekkert að athuga.
- Forseti skýrði frá, að hann hefði þegar beitt sektum til að fá hina vantandi sýslusjóðsreikninga frá Ísafjarðarsýslu fyrir árin 1879 og 1880, en að þessir reikningar væru enn ekki komnir, og að hann þess vegna hefði ásett sjer að gjöra nýjar ráðstafanir til að fá þá frá hlutaðeigandi embættismanni.
28. Amtsráðið samþykkti að kostnaðurinn við sjerprentun 100 exemplara af ritgjörð Törfa Bjarnasonar um framræslu yrði greiddur úr búnaðarsjóði vesturamtsins, og að ritgjörðinni yrði útbýtt ókeypis.

210 29. Var rædd og samþykkt eptirfylgjandi

Áætlan

um tekjur og gjöld jafnaðarsjóðs vesturumdæmisins fyrir árið 1883.

Tekjur:		Kr. a.
1. Í sjóði		500 00
2. Niðurjöfnun		2725 44
		<u>3225 44</u>
Gjöld:		Kr. a.
1. Til sakamála		" "
2. Til bólusetninga		350 00
3. Kostnaður við kennslu heyrnar- og málleysingja		320 00
4. Endurgjald kostnaðar við byggingu fangahúsa		1605 44
5. Kostnaður við amtsráðið		350 00
6. Ýmisleg gjöld		100 00
7. Eptirstöðvar		500 00
		<u>3225 44</u>

30. Áður en fundi var slitið, kom bónarbrjef frá Flateyjarhreppi og frá sýslumanninum í Barðastrandarsýslu um 500 kr. lán handa greindum hreppi og 5000 kr. lán handa sýslunni. Í sambandi við það, sem áður hefir verið ályktað og frá er skýrt undir 23. tölulið, vildi amtsráðið eptir atvikum samþykkja og mæla með því, að sýslunni alls yrði veitt 5000 kr. lán.

Fleiri mál komu ekki fyrir á þessum fundi.

Meðan rætt var málefni það, sem frá er skýrt undir 11. tölulið að framan, sat vara-amtsráðsmaður, prófastur Guðmundur Einarsson, í amtsráðinu í stað Torfa Bjarnasonar.

Reykjavík, 16. október 1882.

Bergur Thorberg.

211

Reikningur

styrktarsjóðs Cristians konungs hins níunda frá 1. septbr. 1881 til 31. ágúst 1882.

Tekjur.		Kr. Au.
1. Eptirstöðvar frá fyrra reikningi (sjá Stj.tíð. 1881 B. 177).		8657 84
2. Vextir til 11. júní 1882.		346 "
Samtals:		<u>9003 84</u>
Gjöld.		kr. au. Kr. Au.
1. Heiðursgjafir veittar		
a. Kristni Magnússyni í Engey	200 "	
b. Bárði Sigurðssyni í Kollabø	120 "	320 "
2. Eptirstöðvar 31. ágúst 1882.		
a. innskriptarskírteini og konunglegt skuldabryf	8600 "	
b. sparisjóðsbók	83 84	8683 84
Samtals:		<u>9003 84</u>

Landshöfðinginn yfir Íslandi, Reykjavík 16. oktbr. 1882.

Í fjarveru landshöfðingja

Bergur Thorberg

settur.

Jón Jónsson.

Amtsráðsskýrsla

212

Ár 1882 15. dag septbrmán. var fundur amtsráðsins í norður- og austurumdæminu settur á Akureyri af forseta amtsráðsins, settum amtmanni J. Havsteen, með amtsráðsmönnum síra Arnljóti Ólafssyni og umboðsmanni Einari Ásmundssyni í Nesi.

Mál þau, sem komu til umræðu á fundinum, voru þessi :

1. Forseti framlagði brjef landshöfðingja, dagsett 25. júlí 1882, með 2 fylgiskjöllum, og var af þeim annað bænarskrá frá Páli Eyjólfssyni á Hjaltastað um 200 kr. styrk til að halda áfram búfræðisnámi sínu við skólann á Stend í Noregi. Sýslunefndin í Norður-Múlasýslu hafði veitt Páli Eyjólfssyni til þessa 200 kr. úr sýslusjóði, og landshöfðingi skýtur því til amtsráðsins, hvort það vilji leggja það til, að beiðandinn fái jafnmikinn styrk af því fje, sem veitt er til eflingar búnaði og ætlað er einstökum mönnum. Amtsráðið lagði það til, að honum yrði veittar 200 kr.
2. Forseti framlagði bönarbrjef frá Jóni Sigfússyni Thorlacius á Núpufelli um 600 kr. styrk af hinni nefndu fjárveiting til þess að nema búfræði í Noregi. Með bænarskránni fylgdu einhuga meðmæli frá sýslumanni, prófasti og hreppsnefndinni í Saurbæjarhreppi, og lagði amtsráðið það til, að beiðandanum yrði veittur sá styrkur, sem hann sækir um.
3. Forseti lagði fram brjef landshöfðingja, dagsett 26. júlí þ. á., þar sem hann skýrir frá, að hann hafi veitt kvennaskólanum í Skagafirði 500 kr. fyrir 1882, með því skilyrði, að amtaráðið veiti 100 kr. gegn 200 kr. styrk úr sýslusjóði Skagafjarðarsýslu. Amtsráðið áleit, að það gæti ekki veitt styrk að sinni, fyr en það fengi skýrslur um ástand og framkvæmdir kvennaskólans á hinu liðna skólaári, er ættu að vera komnar, áður en amtsráðið heldur fund sinn í desbr. næstkomandi.
4. Forseti lagði fram brjef sýslumannsins í Húnavatnssýslu, 31. júlí 1882 um 100 kr. styrk til kvennaskólans þar. Amtsráðið áleit, að afráða eigi um styrkinn, fyr en skýrslur um ástand og framkvæmdir skólans á hinu umliðna skólaári kæmi því í hendur.
5. Forseti framlagði brjef sýslumannsins í Eyjafjarðarsýslu, 11. septbr. þ. á., þar sem hann skýrir frá aðgjörðum á sýsluvegum á aðalpóstleiðunum á þessu sumri, og fer þess á leit, að fá helming kostnaðarins, eða 354 kr., af þeim 1900 kr., sem landshöfðingi í brjefi, 6. febr. 1882, hefði falið amtsráðinu að útbyta meðal sýsluvega í amtinu, er fullnægja skilyrðum þeim, sem sett eru í fjárlögunum um fjárveiting til sýsluvega úr landssjóði. Amtsráðið samþykkti, að veita hinar nefndu 354 kr. Skýrslur úr hinum sýslunum um unnar vegabætur á sýsluvegunum á aðalpóstleiðunum voru ekki komnar, og var forseta falið á hendur, að fá hinar eptirstandandi 1546 kr. útborgaðar úr landssjóði fyrir amtsráðsfundinn í desember næstkomandi.
6. Forseti framlagði brjef hjeraðslæknisins í 9. læknishjæraði, dagsett 8. ágúst 1882, um endurgjald á kostnaði til sendiferðar út af sóttvörnum gegn mislingaveikinni. Amtsráðið samþykkti, að kostnaður þessi skyldi endurgoldinn lækninum úr jafnaðarsjóðnum.
7. Forseti lagði fram brjef frá formanni forstöðunefndar kvennaskólans á Laugalandi, prófasti síra Davíð Guðmundssyni, 14. septbr. þ. á., þar sem hann fer þess á leit, að fá nokkurn styrk af hinum svo nefnda „prentsmiðjusjóði“ til útbytingar meðal fátækra námsmeyja á skólanum til skriffærakaupa, meðala og læknishjálpar, ef á þyrfti að halda. Sjóður þessi hefir að vísu enn eigi fengið stofnunaraskrá, en með því tilætlað er, að vöxtum hans verði varið til styrktar bæði námsmeyjum á Laugalandi og námspiltum á Möðruvöllum, þá samþykkti amtsráðið, að í þetta skipti skyldi útborga forstöðunefnd kvennaskólans 50 kr. af vöxtum sjóðsins.

(Framhald síðar).

1. dag desbrmánadar 1882.

Ferða-

póstgufuskipanna millum Kaupmannahafnar,
Frá Kaupmannahöfn

	Fer frá Kaupmannah.	Skipið fer í fyrsta							
		Leith.	Trangisv.	Þórshöfn.	Eskifirði.	Seyðisf.	Vopnaf.	Húsavík.	Akureyri.
1. ferð	14. jan.								
2. do.	2. marz	6. marz		8. marz					
3. do.	15. apr.	19. apr.	21. apr.	22. apr.					
4. do.	5. maí	9. maí	11. maí	12. maí		14. maí	15. maí		17. maí
5. do.	27. maí	31. maí	2. júní	3. júní ¹	11. júní	12. júní		14. júní	16. júní
6. do.	16. júní	20. júní		22. júní					
7. do.	1. júlí	6. júlí	7. júlí	8. júlí	10. júlí	11. júlí	12. júlí		15. júlí
8. do.	20. júlí	24. júlí		26. júlí					
9. do.	31. júlí	4. ág.	6. ág.	7. ág.	9. ág.	10. ág.	10. ág.	11. ág.	12. ág.
10. do.	28. ág.	1. sept.	3. sept.	4. sept.		6. sept.			8. sept.
11. do.	29. sept.	3. okt.	5. okt.	6. okt.					
12. do.	9. nóv.	13. nóv.		16. nóv.					

Frá Íslandi til

	Fer frá Reykja- vík.	Skipið fer í fyrsta								
		Stykkish.	Flatey.	Patriksf.	Arnarf.	Dýrafirði.	Önundarf.	Ísafirði.	Skagastr.	Sauðárkr.
1. ferð	30. jan.									
2. do.	24.marz									
3. do.	6. maí									
4. do.	1. júní	1. júní	1. júní	2. júní	2. júní	3. júní	4. júní	6. júní	7. júní	7. júní
5. do.	1. júlí	2. júlí	2. júlí			3. júlí	3. júlí	5. júlí	5. júlí	5. júlí
6. do.	1. júlí									
7. do.	1. ág.	1. ág.	1. ág.	2. ág.		2. ág.	2. ág.	3. ág.	4. ág.	4. ág.
8. do.	7. ág.									
9. do.	29. ág.	29. ág.			30. ág.	30. ág.		1.sept.	1.sept.	1.sept.
10. do.	21.sept.	21.sept.				22.sept ²	22.sept ²	25.sept.		
11. do.	19. okt.									
12. do.	30. nóv.									

- 1) Þaðan beina leið til Reykjavíkur, kemur þangað 7. júní og fer þaðan 9. s. m. suður um land til Eskifjarðar.
2) Á stöðvar þessar er því að eins komið í þessari ferð, að sagt verði til nægilegs flutnings.

Athgs. 1. Farardagur frá Kaupmannahöfn og Reykjavík er fastákveðinn. Við milli-stöðvarnar er tiltekin sá tími, er skipið í fyrsta lagi getur farið á; en farþegar mega vera við því búnir, að það verði síðar. Gangi ferðin vel, getur skipið komið nokkrum dögum fyrri til Kaupmannahafnar og Reykjavíkur en tiltekið er; en það getur líka orðið síðar, eins og auðvitað er. Viðstaðan á millistöðvunum er höfð sem allra styðzt, verði þangað annars komið fyrir veðurs sakir eða íss. Það skal sjerstaklega tekið fram, að á STYKKISHÓLM, SKAGASTRÖND og BERUFJÖRÐ verður því að eins komið, að veður leyfi.

áætlun

Leith, Færeyja og Íslands 1883.
til Íslands.

lagi frá										Kemur til Reykjavíkur.
Síglufirði.	Sauðárkr.	Skagastr.	Ísafirði.	Önundarf.	Dýrafirði.	Arnarfirði.	Patriksf.	Flatey.	Stykkish.	
.....										22. jan.
.....										14. marz
.....										28. apr.
.....	17. maí		18. maí	19. maí	20. maí				21. maí	25. maí
16. júní	17. júní	17. júní	18. júní		19. júní	20. júní	20. júní	21. júní	21. júní	25. júní
.....										27. júní
.....	15. júlí	16. júlí	18. júlí	19. júlí	19. júlí		20. júlí		20. júlí	25. júlí
.....										30. júlí
12. ág.	12. ág.	13. ág.	14. ág.	15. ág.	15. ág.	16. ág.			17. ág.	20. ág.
.....	9. sept.	9. sept.	11. sept.	11. sept ²	11. sept.		12. sept ²		12. sept.	16. sept.
.....										12. okt.
.....										22. nóv.

Kaupmannahafnar.

lagi frá.										Kemur til Kaupmannah.
Síglufirði.	Akureyri.	Húsavík.	Vopnaf.	Seyðisf.	Eskifirði.	Berufirði.	Þórshöfn.	Trangisv.	Leith.	
.....										15. febr.
.....							27. marz		30. marz	6. apr.
.....							9. maí	10. maí	12. maí	17. maí
8. júní	10. júní		10. júní	12. júní		12. júní	14. júní	15. júní	18. júní	24. júní
6. júlí	9. júlí	9. júlí		12. júlí	12. júlí	13. júlí	15. júlí	16. júlí	19. júlí	24. júlí
.....							5. júlí		9. júlí	13. júlí
5. ág.	8. ág.		8. ág.	10. ág.	10. ág.		12. ág.	13. ág.	16. ág.	21. ág.
.....							10. ág.		13. ág.	19. ág.
2. sept.	5. sept.	5. sept.		6. sept.	6. sept.	7. sept.	10. sept.	11. sept.	14. sept.	20. sept.
25. sept ²	27. sept.			29. sept.			2. okt.	3. okt.	5. okt.	14. okt.
.....							23. okt.	24. okt.	27. okt.	1. nóv.
.....							4. des.		7. des.	12. des.

- Athgs. 2. Á VESTMANNAEYJUM er komið við á hverri ferð sunnan um land, ef kringumstæður leyfa. Eptir komuna til Reykjavíkur er í hvert skipti farið til Hafnarfjarðar, ef skipið hefir meðtekið flutningsgóz þangað.
- Athgs. 3. Enn fremur er komið við í Klakksvík á Færeyjum á annarri ferðinni bæði á útleiðinni og á utanleiðinni og á 3. og 12. ferð á útleiðinni, og loksins, ef góður farmur býðst, á 6. og 8. ferðinni út og utan.
- Athgs. 4. Banni ís skipunum fyrirætlaða leið norðan um land, verða þeir farþegjar, er ætla á einhvern stað, sem ekki verður komið að, látnir fara í land á næstu höfn, sem komið verður inn á, Vilji þeir heldur verða með skipinu til annarar hafnar, mega þeir það, Farareyri verður engum skilað aptur, þótt svo beri til, og fæðispeninga verða farþegjar að greiða, meðan þeir eru innan borðs,

213 Við slík tækifæri verður farið á sama hátt með flutningsgóz, Skipstjórnir ráða, hvort þeir afferma það á næztu höfn, sem komið verður inn á, eða hafa það með sjer lengra og skila því á sinn samastað á apturleiðinni.

Hið sameinaða gufuskipafjelag,

Kaupmannahöfn í nóvember 1882.

C. P. A. Koch,

forstjóri.

214

28. nóvbr.

Auglýsing.

Með því að alþingismaður síra Guðmundur Einarsson andaðist 31. f. m., er hjer með samkvæmt 27. gr. laga um kosningar til alþingis frá 14. sept. 1877 fyrirskipað, að kosning á alþingismanni fyrir Dalasýslu um þingtíma þann, er síra Guðmundur átti eptir, þegar hann dó, skuli framfara fyrir 1. júní 1883.

Þetta er birt öllum hlutaðeigöndum, og er lagt fyrir kjörstjórnina í Dalasýslu að undirbúa kosningu þessa og að stjórna henni samkvæmt fyrirmælum nefndra kosningalaga.

Landshöfðinginn yfir Íslandi Reykjavík, 28. nóvbr. 1882.

Í fjarveru landshöfðingja,

Bergur Thorberg

settur.

Jón Jónsson.

215

— Brjef landshöfðingja til pósthólfstjórnar um óútgengin brjef. — Aðferð sú, er 16. nóvbr. að undan förnu hefir verið við höfð, til að gjöra almenningi kunnugt, hver brjef væru óútgengin á pósthúsinu, virðist ekki fullkomlega geta náð tilgangi sínum, þar sem þetta ekki hefir verið kuungjört á annan hátt en með því, að festa upp á pósthúsinu auglýsing um brjef þessi.

Til þess að ráða bót á þessu, með því að gjöra móttökumönnum brjefanna hægra fyrir að leiða sig að þeim, skal jeg þess vegna þjónustusamlega skora á yður, herra pósthólfstjóra, að birta fjórum sinnum á ári, í því blaði, sem löggilt er til almennra auglýsinga hjer á landi, hver brjef sjeu óútgengin á pósthúsinu við lok hvers ársfjórðungs, þannig að auglýsing um þetta sje sett í hið fyrsta númer blaðsins, er út kemur í janúarmánuði, aprilmánuði, júlímánuði og októbermánuði, og mun kostnaðurinn við auglýsingar þessar geta fengist greiddur af því fje, sem veitt er í fjárlaganna 12. gr. 3. Í auglýsingum þessum ber eigi að tilfæra önnur brjef, en þau, sem einhver efi er um, hvert þau eigi að fara, eða hver sje rjettur móttökumaður, eða hvar hann sje að finna. Auk þessa ber að festa upp auglýsingu um brjef þessi á pósthúsinu eins og að undanförmu.

ÓVEITT PRESTAKÖLL.

Otrardalur í Barðastrandarprófastsdæmi. Veitist frá fardögum 1883. Auglýst 10. okt. 1882 Metið 296 kr. 58 a. Uppbót 400 kr.

Breiðibólstaður í Snæfellsnesprófastsdæmi (Breiðabólstaðar- og Narfeyrarsóknir). Veitist frá fardögum 1883. Prestsekkja er í brauðinu, sem nýtur $\frac{1}{12}$ af vissum tekjum þess. Landssjóðsskuld hvílir og á prestakalli þessu, að upphæð 450 kr., sem árlega afborgast með 50 kr. og ávaxtast með 4%. Metið 987 kr. 60 a. Auglýst 25. nóvbr. 1882.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um ferðastyrk stúdenta til háskólans. — Gísli Guðmundarson, stúdent frá lærða skólanum í Reykjavík, hafði ferðazt 20. oktr. hingað til háskólans á þann hátt, að hann fór frá Íslandi til Leith með eimskipinu Camoens, þaðan með eimskipi til Hamborgar og svo áleiðis til Kaupmannahafnar; kostaði ferðalag þetta hann 219 kr. 5 au. og sótti hann svo til ráðgjafans um að fá þessa upphæð endurgoldna; og í dag hefir ráðgjafinn eftir atvikum veitt honum ferðastyrk þennan, er hann sótti um, og gjört ráðstöfun til, að honum verði greidd upphæðin úr aðalfjárhirzlunni sem gjaldgrein fyrir hönd jarðabókarsjóðsins íslenzka. 216

Jafnframt því, sem jeg tjái yður þetta þjónustusamlega, herra landshöfðingi, skal jeg jafn-þjónustusamlega á yður skora að annast um, að það verði kunngjört þeim, er hlut eiga að máli, að íslenzkir stúdentar, sem ferðast hingað til háskólans, geta eigi framvegis átt von á því, að þeim verði endurgoldinn sá hluti ferðakostnaðar þeirra, sem fer fram yfir þá upphæð, er ferðin mundi kosta með einhverju af pósteimskipunum; og eins, að þess muni krafizt, að beiðni þeirra um endurgjald ferðakostnaðar verði fylgja látnir kvíttjeraðir reikningar fyrrið greiðslu fargjalds og fæðis á skipinu.

— Brjef ráðgjafans fyrir Ísland til landshöfðingja um viðbót við eptirlaun fátækra uppgjafapresta. — Af tje því, sem veitt er í 13. gr., A, b, 4 fjárlaganna, hafði hin íslenzka sýnóða upphaflega ætlað þeim uppgjafa-prestum, er lausn höfðu fengið eptir að lögin um eptirlaun presta 27. febr. 1880 náðu gildi, 240 kr.; en í ráðgjafabrjefi 26. ágúst. p. á. er svo mælt, að heimild bresti til að verja fjenu til styrktar þessum prestum. Hafið þjer svo, herra landshöfðingi, með þóknarl. brjefi dags. 12. p. m. skotið því til úrlausnar ráðgjafans, hvort eigi megí nú skipta tje þessu samkvæmt ákvörðun, er stiptsyfírvöldin hafa um þetta gjört með heimild sýnóðunnar, milli 5 uppgjafapresta, er þjer nefnið í brjefi yðar og lausn höfðu þegið áður en lögin 27. febr. 1880 náðu gildi. 217
13. nóvbr.

Af tilefni þessu skal eigi hjá líða látið að tjá yður þjónustusamlega til þóknar-legrar leiðbeiningar og frekari birtingar, að ráðgjafinn hefir ekkert á móti að upphæðinni, sem um er að ræða, verði skipt milli uppgjafapresta, sem lausn hafa þegið áður en ofan-nefnd lög náðu gildi.

— Brjef landshöfðingja til sýslumannsins í Skaptafellssýslu um bústað sýslumannsins. — Í brjefi frá 5. p. m. hafið þjer, herra sýslumaður, skýrt mjer frá, að þjer hafið í byggu að breyta um bústað og að setjast fyrst um sinn að á Kálfafelli í Fljótshverfi og getið þjer þess, að þjer hafið borið mál þetta undir hvern einstakan sýslunefndarmann í báðum Skaptafellssýslunum og að enginn þeirra hafi haft neitt á móti því. 218
23. nóv.

Fyrir því vil jeg tjá yður að jeg fellst á að bústaður yðar verði fyrst um sinn á Kálfafelli í Fljótshverfi.

— Brjef landshöfðingja til Hannesar stýrimanns Haflíðasonar um styrk til að kenna sjómannafræði. — Út af beiðni yðar í brjefi frá 25. p. m. vil jeg tjá yður, að jeg sje fús á að veita yður 40 kr. styrk fyrir hvern pilt, sem þjer í vetur kennið stýrimannafræði, þó ekki meira en alls 200 kr., með því skilyrði, að kunnátta lærisveina yðar verði að liðnum kennslutímanum reynd með opinberu prófi, er stiptsyfírvöldin kveðji prófdóm-anda að, og að það þá komi fram, að piltarnir hafi tekið þeim framförum í sjómannafræði, 219
23. nóv.

29. dag desbr.mánaðar 1882.

219 sem búast megi við eptir góða og hentuga kennslu vetrarlangt. Undir eins og þjer af-
23. nóv. hendið vottorð prófdómandanna um það, mun styrkurinn verða yður útborgaður.

220 — Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um
27. nóv. álag á umboðsjörð. — Um leið og jeg endursendi yður, herra amtmaður, hjálagða úttek-
argjörð fyrir Möðruvallaklaustursjörðunni Björgum, er fylgdi þóknanlegu brjefi yðar frá 5.
þ. m., get jeg þess, að jeg því síður sje mjer fært að gefa nokkuð eptir af álagi því á hús
þessarar jarðar, er landssjóðnum ber, sem það í tillögum umboðsmannsins frá 4. maí þ. á.
um að sameina tjeða jörð við Möðruvelli var talin ein ástæða, er mælti fram með þessari
sameiningu, að landssjóðnum áynnist talsvert álag á húsinn, er lægju við falli.

221 — Brjef landshöfðingja til hjeraðslæknis Páls Blöndals um lán úr viðlagasjóði gegn
27. nóv. veði í lífsabyrgðarskirteini. — Til svars brjefi yðar, herra læknir, dagsettu 20 þ. m., þar
sem þjer sökið um lán úr viðlagasjóði gegn veði í lífsabyrgðarskirteini, læt jeg eigi und-
an falla að tjá yður, að samkvæmt fyrirmælum í ráðgjafa-brjefi 28. marz 1876 (Stj.tíð.
1876, B. 23.) brestur heimild til að veita lán úr viðlagasjóði gegn slíku veði.

222 — Brjef landshöfðingja til landfógeta um útborgun á launum hreppstjóra. — Um
28. nóv. leið og jeg endursendi hjálögð skjöl, er jeg meðtók í dag með 2 þóknanlegum brjefum
yðar, herra landfógeti, frá 25. þ. m., get jeg þess, að jeg er yður samdóma um, að engin
heimild hafi verið til þess, að greiða hreppstjórum í síðast liðnum fardögum laun fyrir
allt árið 1882, og að ekki geti komið til tals að samþykkja upphæðir þær, sem bera hin-
um einstöku hreppstjórum, fyrr en búíð er að endurskoða viðkomandi sýslureikning í heild
sinni, sbr. að öðru leyti brjef landshöfðingja 26. júní þ. á. (Stjórnartíðindi, 1882 B. 115).

223 — Brjef landshöfðingja til sýslumannsins í Kjósar- og Gullbringusýslu um útborg-
20. des. un á launum hreppstjóra og skil fyrir þeim. — Í brjefi til amtmannsins yfir suður-
og vestur-umdæminu hafið þjer, herra sýslumaður, spurt, hvort hreppstjórar samkvæmt
lögum 13. jan. þ. á. (A. 3.) eigi kröfu til launa fyrir tímabilið frá 1. jan. til 6. júní þ.
á., eptir hvaða blutfalli eigi að reikna þessi laun, og hver skil beri að gjöra fyrir þeim.

Fyrir því vil jeg vísa yður til brjefs landshöfðingja frá 26. júní þ. á. (B. 115);
þar sem leyft er að greiða hreppstjórum í laun fyrir tímabilið frá 1. jan. til fardaga þ.
á. 43 ára fyrir hvern búandi mann innanhrepps, sem býr á jörðu eða jarðarparti, sem
metinn sje ekki minna en 5 hundruð.

Jeg álít rjettast, að gjald þetta verði ritað útgjaldamegin í manntalsreikninginn
sem borgun uppí ábúðar- og lausafjárskattinn, að þessum gjaldlið verði látin fylgja skrá
yfir þær upphæðir, sem borgaðar hafa verið hverjum hreppstjóra um sig, og að kvittanir
hinna einstöku hreppstjóra verði látnar fylgja þessari skrá, og gjöri jeg ráð fyrir, að skil-
ríkin fyrir ábúðar- og lausafjárskattinum muni innihalda allar þær skýringar, er nauð-
synlegar sjeu til að komast að raun um, hvort hinar einstöku upphæðir hafi verið rjett
reiknaðar, sjer í lagi skýrslur um alla búendur í hverjum hreppi og um það, á hve mörg-
um jarðarhundruðum eptir nýju mati hver þeirra búi.

— *Brjef landshöfðingja til biskupsins um endurgjald uppí skuld kirkju til prests.* 224
 — Samkvæmt tillögum yðar, herra biskup, í brjefum frá 16. og 21. p. m. fellst jeg á, 23. des. að fyrrverandi prestur að Hofi í Álptafirði, præp. honor. sjera Þórarinn Erlendsson fái árlega frá fardögum 1882 og um næstu 10 ár, ef hann lifir svo lengi, 25 kr. árlega af hreinum tekjum Hálskirkju í Hamarsfirði, eða mest 250 kr., allt uppí þá 507 kr. skuld, sem tjeð kirkja var í við hann, þá er hann skilaði henni af sjer.

Þetta er tjáð yður, herra biskup, til þóknanlegrar leiðbeiningar og ráðstöfunar.

— *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um barnaskólann á Akureyri.* — Samkvæmt því, sem tekið er fram í 2 brjefum yðar, 27. des. herra amtmaður, frá 12. ágúst og 18. okt. p. á. og fylgiskjölum þeirra, hafa nokkur undanfarin ár verið kennarar við barnaskólann á Akureyri, sem hafa haft 120—130 kr. í laun um mánuðinn, en nú hefir það verið afráðið, að á komandi vetri skyldi ekki vera nema 1 kennari við barnaskólann með 60—80 kr. kaupi um mánuðinn, og hafa laun þessi verið veitt með hinum árlegu fjárhagsáætlunum bæjarins, er samþykktar hafa verið af amtinu, en það hefir verið vanrækt, að leita æðri úrskurðar á þessari fjárveitingu samkvæmt 25. grein reglugjörðar 29. ágúst 1862, og hafið þjer nú, herra amtmaður, eptir beiðni bæjarstjórnarinnar leitað úrskurðar míns um tjeð laun.

Af brjefi bæjarfógetans frá 15. okt. p. á. sjest, að tala barna þeirra, sem kennslu njóta í skólanum á Akureyri, hafi undanfarin ár verið um 20, en að nú geti þau að eins orðið um 10. Tölur þessar eru furðanlega litlar, þegar þær eru bornar saman við fólksfjölda bæjarins, og vil jeg því, um leið og jeg samkvæmt 20. grein auglýsingar 22. febr. 1875 fellst á, að bæjarstjórnin verji allt að 130 kr. mánaðarlega til launa handa kennurunum við barnaskólann, skora á yður, herra amtmaður, að brýna fyrir bæjarstjórninni, að það sje skylda hennar, að sjá í sameiningu við hlautaðeigandi sóknarprest um það, að öll börn í umdæmi bæjarins fái hina lögboðnu uppfræðingu; sbr. 4. grein laga 9. janúar 1880 (A. 2.)

— *Brjef landshöfðingja til amtmannsins yfir norður- og austurumdæminu um kostnaðinn við sendingu á sýsluskjölum til landsskjalasafnsins.* — Út af fyrirspurn yðar, 27. des. herra amtmaður, í brjefi frá 7. október p. á. vil jeg tjá yður, að sýslumenn þeir, er hafa sent hingað á síðastliðnu sumri skjalasöfn sín, hafa haft undir þau koffort, er þeir hafa tekið aptur, þegar búíð var að taka úr þeim skjölin, og fæ jeg ekki sjeð, að niðurlag 4. greinar auglýsingar 3. apríl p. á. (B. 54) eigi við kostnaðinn við að smíða kassa utanum skjöl þau og bækur, sem gjört er ráð fyrir að sendar verði í landsskjalasafnið.

— *Brjef landshöfðingja til yfirskattaneftdarinnar í Mýrasýslu um tekjuskatt af arði af prestssetri.* — Í þóknanlegu brjefi frá 18. okt. p. á. hefir yfirskattaneftindin tjáð 28. des. mjer álit sitt um erindi sjera Jónasar Guðmundssonar á Staðarhrauni, þar sem hann ber sig upp undan því, að hann hafi verið krafinn um tekjuskatt af arðinum af jörðunni Staðarhrauni með hálfum Hvaleyjum, Gömlueyri og upprekstrarlandi Hítardals, þó tekjur hans af fasteignum þessum renni beinlínis til hans og því virðast undanþegnar tekjuskatti samkvæmt niðurlagi 5. gr. í tekjuskattslögum 14. des. 1877 (A. 23.)

Fyrir því vil jeg nú, um leið og jeg skírskota til brjefa landshöfðingja frá 11.

227 janúar 1879 (B. 4.) og 14. septbr. 1881 (B. 102) tjá yfirsattaneftndinni til þóknanlegrar
28. des. leiðbeiningar og birtingar fyrir hlutaðeiganda, að spurningin um skattskyldu hans í hinu
umrædda tilliti sæti úrlausn dómstólanna.

228

Amtsráðsskýrsla

[Framhald frá bls. 189].

8. Samkvæmt því sem ályktað hafði verið á fundi amtsráðsins 7. marz 1882 (Sbr. Stjórnartíðindi, 1882 B. bls. 110), höfðu verið auglýstar í norðanblöðunum þær reglur, sem ráðið mundi byggja tillögur sínar á um útbýtingu þess fjár, sem veitt er til eflingar búnaði á árinu 1882 og ætlað er búnaðarfjelögum. Nú voru fram lagðar skýrslur og bónarbrjef frá 14 búnaðarfjelögum í norður- og austurumdæminu, en vanta frá nokkrum, sem amtsráðinu er kunnugt um að til sjeu, og rjedi ráðið til, að þessum 14 fjelögum yrði veittur fylgjandi styrkur eptir framkvæmdum hvers þess:

1.	Framfarafjelagi	Grýtubakkahrepps	206kr.
2.	Búnaðarfjelagi	Hjaltastaðahrepps	30 —
3.	—	Skútustaðahrepps	66 —
4.	—	Ljósavatnshrepps	117 —
5.	—	Vallahrepps (S. Ms)	40 —
6.	—	Fellahrepps	35 —
7.	—	Helgastaðahrepps	103 —
8.	—	Bægisársóknar	101 —
9.	—	Breiðdalshrepps	23 —
10.	—	Fljótsdælinga	94 —
11.	—	Arnarneshrepps	30 —
12.	Framfarafjelagi	Saurbæjarhrepps	135 —
13.	—	Öngulstaðahrepps	166 —
14.	Búnaðarfjelagi	Svínavatnshrepps	180 —

Samtals 1326 —

Þær 674 kr., sem enn eru eptir, rjedi amtsráðið til, að legðist fyrst um sinn til búnaðarsjóðs norður- og austuramtsins, til úthlutunar milli þeirra búnaðarfjelaga, er síðar munu senda bónarbrjef með skýrslum til ráðsins.

Fleiri mál komu eigi til umræðu á þessum fundi, og var svo fundi slitið.

Akureyri, 20. dag októbermánaðar.

J. Harsteen.

settur.

229

Ágrip

af reikningum nokkurra sjóða, sem eru undir umsjón biskupsins, 1882.

I. Prestaekkna sjóðurinn.

	Tekjur.	Kr. A.
1. Sjóður við árslok 1881		15080 58
2. Árstíllög og gjafir:		kr. a.
	Flyt	15080—58

	kr. a.	Kr. A.	229
	Flutt	15080—58	
a. prófasta og presta ¹	65 "		
b. biskupsins	40 "	105 "	
3. Fyrir seldar Blómsturkölfur		3	40
4. Innstæða veðskuldabryfa		225	"
5. Vextir á árinu:			
a. af veðskuldabryfum	475 84		
b. af ríkisskuldabryfum	64 "		
c. af innstæðu í sparisjóði	6 61		
d. af verzlunarhlutabryfi	2 50		
e. útistandandi vextir	31 58	580 53	
	Samtals	15994 51	

Gjöld.

1. Úthlutað á synodus	300 "	300 "
2. Fyrir prentun eyðublaða		3 45
3. Til útgjalda færist samkvæmt ályktun synodusar vantalдар í fyrra		20 "
4. Móts við tekjulið 4. færist til útgjalda		225 "
5. Sjóður við árslok 1882:	kr. au.	
a. veðskuldabryf	13190 "	
b. ríkisskuldabryf	1600 "	
c. verzlunarhlutabryf	50 "	
d. í sparisjóði	443 11	
e. ógreiddir vextir	31 58	
f. í peningum	131 37	15446 6
		15994 51

II. Guttorms-gjöf.

Tekjur.

1. Sjóður við árslok 1881	Kr. Au.
2. Vextir á árinu:	1766 1
a. af ríkisskuldabryfum	kr. au.
	29 45
	Flyt. 29—45 1766—1

1) Frá sjera Jóni Reykjalm	2 kr.
— — Gunnari Ólafssyni	2 —
— — Benidikt Kristjánssyni Múla	6 —
— — B. Kristjánss. Grenjadarst.	10 —
— — Jóni Thórarensen	6 —
— — Br. Jónssyni Vestm.eyjum	4 —
— — Jóni Austmann	4 —
— — H. Guttormssyni	2 —

Frá sjera Arnlfóti Ólafssyni	1 kr.
— — Hallgrími Sveinssyni	8 —
— — Jóni Björnssyni	4 —
— — Sæmundi Jónssyni	4 —
— — Stefáni Stephensen	4 —
— — Jóni Jónssyni	4 —
— — Eggerti Sigfússyni	2 —
— — Ísleifi Gíslasyni	2 —

	Flutt:	kr.	an.	Kr.	Au.
		29	45	1766	1
b. veðskuldabryfum		28	"		
c. innstæðu í sparisjóði		7	77	65	22
				<u>1831</u>	<u>23</u>

	Gjöld.	kr.	an.	Kr.	Au.
Sjóður við árslok 1882:					
a. ríkisskuldabryf		836	27		
b. veðskuldabryf		700	"		
c. í sparisjóði		227	77		
d. í peningum		<u>67</u>	<u>19</u>	1831	23

III. Sjóður af árgjöldum brauða.

	Tekjur.	Kr.	Au.
1. Sjóður við árslok 1881.		2067	47
2. Vextir á árinu		<u>82</u>	<u>40</u>
		2149	87

	Gjöld.	Kr.	Au.
1. Úthlutað á synodus		82	40
2. Sjóður við árslok 1882:		kr.	an.
a. ríkisskuldabryf		200	"
b. veðskuldabryf		1860	"
c. í peningum		<u>7</u>	<u>47</u>
		2067	47
		<u>2149</u>	<u>87</u>

IV. Sjóður fátækra ekkna í norðurlandi einkum Hegranesþingi.

	Tekjur.	Kr.	Au.
1. Sjóður við árslok 1881.		1599	11
2. Vextir á árinu		<u>63</u>	<u>4</u>
		1662	15

	Gjöld.	Kr.	Au.
1. Úthlutað 3 ekkjum í Skagafirði samtals:		<u>60</u>	<u>"</u>
		Flyt	60

			Kr.	Au,	229
	Fluttar:		60	"	
2. Sjóður við árslok 1882:			kr.	au.	
a. ríkisskuldabréf		276	"		
b. Veðskuldabréf		1300	"		
c. peningar		26	15	1602	15
				1662	15

Skrifstofu biskupsins yfir Íslandi, Reykjavík 30. desbr. 1882

P. Pjetursson.

EMBÆTTASKIPUN.

22. desbr. samþykkti landshöfðingi, að

Jón Þórarinnsson,

Magnús Helgason og

Valdimar Ásmundsson höfðu verið skipaðir kennarar við alþýðuskólann og gagnfræðaskólann í Flensborg.

STYRKUR ÚR LANDSSJÓÐI

samkvæmt fjárlögunum 1882 og 1883.

10 gr. c. 4.

Samþykktar voru tillögur sýslunefndarinnar í Rangárvallasýslu um þessar veitingar:

1. til að verja slægjulandið Safamýri skemmdum 400 kr
2. — kynbóta hrossa 100 —
3. — vatnsveitinga, girðinga og túbóta á ýmsum jörðum: Austvaðsholti 50 kr., Geldingalæk vestri 100 kr., Kanastöðum 50 kr., Syðstu-Mörk 60 kr., Lækjarbotnum 50 kr. 310 —

Allar þessar upphæðir voru veittar með því skilyrði, að hlutadeigendur framkvæmdu hin fyrirhuguðu verk fyrir árslok 1883 á þann hátt, er sýslunefndinni þætti fullnægjandi.

Sömuleiðis voru samþykktar tillögur sýslunefndarinnar. í Vestur-Skaptafellssýslu um að veita framfarafjelagi Dyrhólahrepps 120 kr.
 Árna Jónssyni á Núpstað til þess að halda áfram tilsögn í vatnsveitingum 50 —
 Abúendum jarðanna Hnausa, Staðarhóls og Seljalands til jarðabóta, með því skilyrði, að þeir sættu eptirliti sýslunefndarinnar í þessu tillit, hverjum um sig 50 kr., alls 150 —

Sömuleiðis tillögur sýslunefndarinnar í Húnavatnssýslu um að verja til búfræðinga launa 300 —
 til styrktar búnaðarfjelagi sýslunnar (140 kr.) og 2 hreppsfjelögum — Svinavatns (25 kr.) og Áss (25 kr.) 190 —
 til að kaupa 4 jarðnafra, með því skilyrði að áhöld þessi verði rituð á skrána yfir sýsluáhöldin, er sýslumaður hefir ábyrgð á 300 —

Sömuleiðis tillögur sýslunefndarinnar í Kjósar- og Gullbringusýslu um að verja 630 —
 til móts við minnst 370 kr. úr sveitarsjóði Rosmhvalanesshrepps til að gjöra við lendinguna Varaós í tjeðum hreppi.

13. gr. B. V. b.

Veitt var barnaskólum þeim, er hjer skal greina, fyrir skólaárið 1882—83:

1. Barnaskólanum í Akranesshreppi 300 kr. á móts við 300 kr. styrk úr hreppssjóði;
2. Barnaskólanum í Stokkseyrarhreppi 300 kr. á móts við 150 kr. styrk úr hreppssjóði;
3. Barnaskólanum í Kjósarhreppi 200 kr. á móts við 100 kr. styrk úr hreppssjóði;
4. Barnaskólanum á Leirá 100 kr. á móts við 100 kr. styrk úr sveitarsjóði Leirá- og Melahrepps.

13. gr. B. V. c.

Alþýðu- og gagnfræðaskólanum í Flensborg voru í viðbót við áður veittar 1000 kr. (140 bls. hjer að framan) lagðar 400 kr. á móts við 200 kr. viðbót við styrkinn úr Garðahreppi árið 1882.

16. gr.

Lektor Sigurði Melsted, forstöðumanni prestaskólans var veitt 200 kr. þóknun fyrir að semja og gefa út þýðing yfir brjef Páls postula til Kólossuborgarmanna og til Filemons.

Hinu íslenska bifiuffjelagi var veittur 120 kr. styrkur fyrir árið 1882.

ÓVEITT PRESTAKÖLL.

Fjallaþing í Norður-Þingeyjarprófastsdæmi (Viðirhóls og Möðrudals-sóknir). Veitist frá fardögum 1883. Tillag úr landssjóði 600 kr.

Stjórnartíðindin, báðar deildir, A og B, má panta á ritstofu landshöfðingja og öllum póststöðvum á landinu. Borgun fyrir þau er 1 kr. 66 a. um ár það, sem er að liða þá er þau eru keypt, og verður að greiða hana fyrir fram, um leið og þau eru pöntuð. Um undanfarin ár eru stjórnartíðindin ekki til öðruvísi en hept og kosta 1 kr. 90 a. árgangurinn. Af árgöngunum 1874, 1875 og 1877 er A-deildin útseld.

Stjórnartíðindin eru send þeim, sem æskja þeirra, með póstum. Sje eitt-hvað áfátt við sendinguna, ber annaðhvort viðtakanda sjálfum eða hlutaðeigandi póstmanni samkvæmt 23. gr. auglýsingar 3. maí 1872, með næsta pósti eptir að sendingin kom, að skýra ritstofu landshöfðingja frá því, sem vantar. Embættismönnum, hreppstjórum, hreppsnefndaroddivitum og póstafgreiðslumönnum er skylt að halda þeim stjórnartíðindum, er þeim eru send kauplaust, saman í góðri reglu, og munu þeir að öðrum kosti verða skyldaðir til að útvega tíðindin eptir á af nýju á eigin kostnað.